

**MER BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED
GEMEENTE OIRSCHOT**

GEMEENTE OIRSCHOT

23 november 2012
076729948:0.15 - Concept
B02012.000301.0100

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding	10
1.1 Aanleiding	10
1.2 M.e.r.-plicht	11
1.3 M.e.r.-procedure	14
1.4 Consultatie	16
1.5 Leeswijzer	18
2 Visie en beleidskader	19
2.1 Inleiding	19
2.2 Visie van de gemeente Oirschot	20
2.3 Intensieve veehouderij	23
2.3.1 Visie intensieve veehouderij	23
2.3.2 Kadernota intensieve veehouderij	24
2.4 Overige functies	33
2.5 Meest bepalend beleid, wet- en regelgeving	36
2.5.1 Structuurvisie en Verordening Ruimte	36
2.5.2 Bestemmingsplan Buitengebied 2010	38
2.5.3 Bescherming van Natura 2000-gebieden	40
2.6 Overzicht kaderstellend beleid, wet en regelgeving	44
3 Huidige situatie en ontwikkeling landbouw	46
3.1 Inleiding	46
3.2 Huidige situatie en ontwikkeling veehouderij	46
3.2.1 Landelijke situatie en mogelijke ontwikkeling veehouderij	46
3.2.2 Huidige situatie en ontwikkeling veehouderij in Oirschot	49
3.3 Huidige situatie en ontwikkeling boomteelt en glastuinbouw	52
4 Milieugebruiksruimte	56
4.1 Veehouderij, boomteelt- en glastuinbouwsector	56
4.2 Ammoniak	56
4.3 Geur	59
4.4 Fijn stof	62
4.5 Depositie NO ₂	67
4.6 Bodemkwaliteit	68
4.7 Waterkwaliteit	69
4.8 Waterkwantiteit	70
4.9 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	70
4.10 Geluid	73
5 Alternatieven en referentiesituatie	76
5.1 Voorkeursalternatief, worst case, best case	76
5.2 Referentiesituatie voor veehouderij	77

5.3	Referentiesituatie voor boomteelt, glastuinbouw en recreatie	80
5.4	Uitwerking alternatieven voor de veehouderij	80
5.4.1	Voorkeursalternatief en worst-case voorkeursalternatief	80
5.4.2	Best-case voorkeursalternatief i.v.m. stikstof en Natura 2000	85
5.4.3	Toegepaste modellen	85
6	Effecten voorkeursalternatief	87
6.1	Inleiding	87
6.2	Studiegebied	87
6.3	Planhorizon	87
6.4	Beoordelingsschaal	87
6.5	Relevante aspecten	88
6.6	Natuur	89
6.7	Geur	102
6.8	Fijn stof	106
6.9	Landschap, cultuurhistorie en archeologie	109
6.9.1	Landschap	109
6.9.2	Cultuurhistorie	113
6.9.3	Archeologie	119
6.10	Licht	124
6.11	Geluid	128
6.12	Verkeer	131
6.13	Water en bodem	134
6.14	Gezondheid	142
6.15	Resumé effectbeoordeling	147
7	Aanbevelingen	148
1	Literatuurlijst	150
2	Passende Beoordeling	151
3	Kadernota intensieve veehouderij	152
4	Boomteeltvisie	153
5	Beleid en wetgeving	154
6	Kaartmateriaal ammoniak en geur	161
7	Gezondheid	162
8	Verklarende woordenlijst	166

Samenvatting

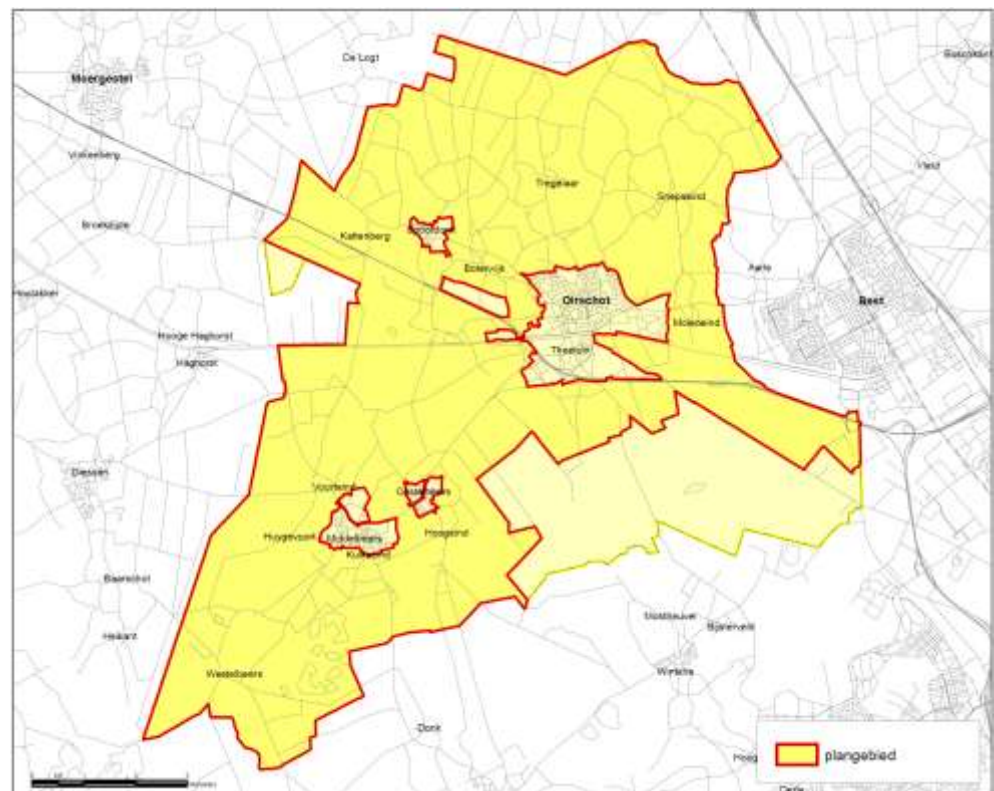
Inleiding

De gemeenteraad van Oirschot heeft het bestemmingsplan buitengebied fase 1 vastgesteld. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor het opstellen van een bestemmingsplan buitengebied fase 2, waarin een aantal onderwerpen aan de orde komt, dat bewust niet in fase 1 is meegenomen. Het gaat dan onder meer om de milieueffectrapportage(m.e.r.)-(beoordelings-) plichtige ontwikkelingen bij de veehouderijen (intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij), de boomteelt en de glastuinbouw.

Het plangebied voor het bestemmingsplan buitengebied gemeente Oirschot fase 2 is weergegeven in afbeelding S.1.

Afbeelding S.1

Plangebied voor
bestemmingsplan
buitengebied fase 2.

M.e.r.-plicht

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. Beide zijn bij het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Oirschot aan de orde. Het plan is onder andere kaderstellend voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige veehouderij.

Het opgestelde MER beperkt zich niet tot de m.e.r.-plichtige onderdelen van het bestemmingsplan buitengebied fase 2, maar de focus ligt wel op de ontwikkelingsruimte

voor de veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij en de melkveehouderij). Verder komen de mogelijkheden voor de boomteelt, de glastuinbouw en recreatie aan bod in het MER. Het opnemen van mogelijkheden voor de plaatsing van windturbines in het bestemmingsplan buitengebied, zoals in de voorbereiding van het vigerende bestemmingsplan buitengebied 2010 was voorzien, is niet meer aan de orde. Hiervoor is een apart bestemmingsplan opgesteld en is de bijbehorende m.e.r.-procedure uitgevoerd.

Voor de m.e.r.-procedure is de gemeente Oirschot zowel initiatiefnemer (IN) als bevoegd gezag (BG). Er is een consultatie over reikwijdte en detailniveau uitgevoerd. Op de daarbij gehanteerde Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) zijn zienswijzen ingediend. Ook heeft de Commissie voor de m.e.r. (hierna te noemen Commissie) een advies uitgebracht over het op te stellen MER. Vanwege de later besloten opsplitsing in een fase 1 (conserverend) en fase 2 (inclusief ontwikkelingen die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn), is een nieuwe NRD opgesteld in 2011. De gemeente heeft deze nieuwe NRD naar andere overheden en maatschappelijke organisaties gestuurd. Er is geen nieuw advies aan de Commissie voor de m.e.r. gevraagd.

In het MER wordt ingegaan op de effecten die samenhangen met de ontwikkelingsmogelijkheden die in het voorontwerp bestemmingsplan zijn opgenomen. Het MER wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 ter inzage gelegd.

Visies, wetten en beleidskaders

Voor het bestemmingsplan buitengebied gelden als kader verschillende visies, wetten en beleidskaders.

In de Structuurvisie Plus is de gewenste ruimtelijke strategie voor wat betreft het landelijk gebied beschreven. Deze gewenste ruimtelijke strategie is uitgewerkt naar relevante thema's voor het landelijk gebied: natuurwaarden, agrarische gebruiksruimte, recreatief (mede)gebruik en duurzaam waterbeheer. De sectorale ontwikkelingen voor boomteelt en voor intensieve veehouderij staan in de Boomteeltvisie en in de Kadernota intensieve veehouderij, die als basis dienen voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied fase 2 en voor latere planologische procedures. Het beleid voor het bestemmingsplan fase 2 voor andere functies dan de intensieve veehouderij is beschreven in de Nota van Uitgangspunten.

Andere relevante visies en kaders voor het buitengebied zijn de gemeentelijke Toekomstvisie Oirschot 2030, de Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied fase 2, de Kadernota intensieve veehouderij en de Boomteeltvisie. Verder zijn relevant de provinciale Structuurvisie en Verordening Ruimte en de Natuurbeschermingswet, die de basis vormt voor de Passende Beoordeling die in het MER is opgenomen.

Visie en kadernota intensieve veehouderij

De gemeente Oirschot heeft besloten tot een eigen gemeentelijke visie op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en om door de uitwerking en uitvoering van die visie sturing te geven aan de gewenste ontwikkeling van de veehouderij in Oirschot. De gemeenteraad van Oirschot heeft op 29 november 2011 een visie op de intensieve veehouderij vastgesteld.

Hierbij worden agrariërs gestimuleerd en zo nodig verplicht om duurzaam te ondernemen. Met oog voor de omgeving, met maatschappelijke waardering voor de sector en gericht op economisch perspectief. Dit om toekomstige knelpunten te voorkomen. Met de visie wil de gemeente tevens een bijdrage leveren aan de maatschappelijke vraag naar versnelde verduurzaming van de intensieve veehouderij, zowel technisch, ruimtelijk en sociaal.

In de gemeentelijke visie is aangegeven dat uitbreiding van bouwblokken mogelijk is op zogenaamde duurzame locaties, mits sprake is van maatschappelijk verantwoord ondernemen. In de kadernota intensieve veehouderij en het ontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 is dit verder uitgewerkt. Onder andere door helderheid te bieden over de locaties c.q. gebieden die zeker niet als duurzaam worden aangemerkt (de zogenaamde nee-gebieden), en door op basis van de beschikbare gegevens en inzichten gebieden aan te wijzen die waarschijnlijk niet (de zogenaamde nee, tenzij gebieden) of waarschijnlijk wel (de zogenaamde ja, mits gebieden) als duurzaam kunnen worden aangemerkt.

Samen met een herijking van het beleid voor de intensieve veehouderij, is ook de aanduiding en de begrenzing van de bouwblokken van de intensieve veehouderijen heroverwogen. Het oppervlak bouwblok met de aanduiding “intensieve veehouderij” was 214 hectare in 2010 en is in het (voor)ontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 teruggebracht tot 124 hectare met de aanduiding intensieve veehouderij en 42 hectare met de aanduiding “neventak intensieve veehouderij”

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

Uit beschikbare gegevens en een trendanalyse blijkt dat in de looptijd van het bestemmingsplan:

- de trend naar minder maar grotere veebedrijven zal doorzetten. Bij de ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven nemen de groeiende bedrijven grond en productierechten (melkquotum, varkens- en kippenrechten) over van stoppende bedrijven.
- gezien de groei die de boomteeltsector heeft laten zien in de afgelopen jaren, is te verwachten dat de geboden planologische ruimte tot op zekere hoogte benut zal worden.
- de glastuinbouw zal zich niet veel verder ontwikkelen.

Milieugebruiksruimte

Om te bekijken of er wel mogelijkheid is voor bedrijfsontwikkeling, is de milieugebruiksruimte bepaald.

Een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij, boomteelt- en glastuinbouwsector in Oirschot voor de meest bepalende thema's (vanwege wettelijke normstelling voor stikstof, geur en fijn stof) geeft het volgende beeld:

- Voor stikstof zijn de Natuurbeschermingswet en de Wet ammoniak en veehouderij bepalend. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Oirschot worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld. De Wav-gebieden, met beperkingen voor veehouderijen, overlappen voor een deel met de extensiveringsgebieden van het Reconstructieplan Beerze-Reusel. De ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden zijn ingeperkt tot het vigerende bouwvlak of (vanaf 1 oktober 2010) tot de bestaande bebouwing.
- De gemeente Oirschot heeft een eigen geurverordening op basis van de Wet geurhinder en veehouderij. De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor, vooral intensieve veehouderij) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. Voor bepaalde veehouderijenbedrijven (zoals melkveehouderijen met alleen melkvee) geldt een vaste afstand.
- Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving voor fijn stof. Er blijkt dat in 2010 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM10) in het buitengebied van Oirschot nergens hoger is dan 30 µg/m³, wat ruim onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van 40 µg/m³ fijn stof in de buitenlucht ligt. De trend is dat de achtergrondconcentratie daalt.

Alternatieven en referentiesituatie

In het kader van de voorbereiding op het nieuwe bestemmingsplan buitengebied wil de gemeente inzicht krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelruimte in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied.

In het MER is er op basis van het ontwerp bestemmingsplan buitengebied een tweetal varianten of scenario's gedefinieerd:

- Het alternatief 'voorkeursalternatief' (VKA) beschrijft de effecten van het planologisch beleid ten aanzien van veehouderijen, glastuinbouw, boomteeltbedrijven en verblijfsrecreatie zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan, met een reële verwachting van groei en krimp van de veehouderijen en enige uitbreiding van de andere functies. Locaties waar nu veehouderijen zijn gevestigd met een beperkte omvang groeien niet of stoppen. Locaties waar bedrijven al een omvang van minimaal 70 nge hebben, zijn mogelijke groeiers, voor zover de planologische ruimte en de milieugebruiksruimte die groei mogelijk maakt. De veronderstelling voor de boomteelt is dat de trendmatige ontwikkeling zich doorzet. Voor boomteelt houdt dat in dat er ongeveer 150 hectare aan boomteelt bij komt in de planperiode tot 2022.

- De tweede variant 'worst-case variant op het voorkeursalternatief' (worst-case VKA) richt ook op de mogelijkheden zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan. Hierbij wordt alleen uitgegaan van groei van veehouderijen (en dus geen krimp). Ook voor de andere functies (boomteelt, glastuinbouw en verblijfsrecreatie) wordt uitgegaan van een maximale ontwikkeling op basis van de mogelijkheden die het ontwerp bestemmingsplan buitengebied biedt.
- Een belangrijke voorwaarde voor het bestemmingsplan buitengebied is dat dit uitvoerbaar is in het kader van de Natuurbeschermingswet. Daarvoor is van belang dat wordt aangetoond dat er een scenario is waarbij de instandhoudingsdoelstellingen niet significant worden aangetast. Met andere woorden, dat de gemeente ervoor kan zorgen dat de stikstofdepositie op Natura 2000 niet toeneemt. Om die reden is een best case VKA scenario ontwikkeld, waarbij als eerste het VKA de basis vormt en vervolgens de stallen worden uitgevoerd conform de best beschikbare technieken.

Effecten

De beide alternatieven zijn voor een groot aantal thema's beoordeeld op hun effecten, de best case alleen voor stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Wav-gebieden en overige natuur.

De best case blijkt positief te scoren voor stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en op Wav-gebieden en overige natuur.

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's, vooral wat betreft de uitstoot van grotere bedrijven en concentraties van bedrijven, en hiervoor is dus geen beoordeling uitgevoerd.

In Tabel S.1 is het overzicht gegeven van de effectbeoordelingen.

Tabel S.11

Totale effectscores.

Criterion	Voorkeurs-alternatief	Worst-case VKA
Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden	0/-	-
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	0/-	-
Overige effecten op Natura 2000-gebieden	0	0/-
Soortenbescherming Flora- en faunawet	-	--
Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	-
Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	-
Bedrijfsvoering: fijn stof (PM10)	0/-	-
Verkeer: fijn stof (PM10)	0/-	-
Beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen	0/-	-
Beïnvloeding van cultuurhistorische patronen/objecten en elementen	0	0/-
Beïnvloeding van de archeologische waarden	0/-	-
Invloed van lichthinder op natuur en mensen	0/-	-
Invloed op geluidhinder	0/-	-
Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0/-
Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-
Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	0/-	-

Involed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-
Involed op de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; -- = zeer negatief

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het MER zijn de volgende aanbevelingen aan de gemeente Oirschot geformuleerd:

- Neem in de planregels van het bestemmingsplan buitengebied voorwaarden op bij de bestemmingen veehouderij (intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij), glastuinbouw, boomteelt en recreatie, die zorgen voor een goede borging van een toets aan de Natuurbeschermingswet en een bescherming van de Natura 2000 gebieden en beschermde natuurgemeenten. Het gaat hierbij vooral om de stikstofbelasting vanwege emissies van stikstof door de veehouderij en glastuinbouw. Voor initiatieven grenzend aan deze gebieden gaat het ook om verdroging en verstoring.
- Neem aanvullende regels of werk deze uit (t.o.v. het voorontwerp bestemmingsplan) ter bescherming van waarden op het gebied van landschap, cultuurhistorie en archeologie. Hierdoor zullen negatieve effecten beperkt worden
- De gemeente wordt aanbevolen om bij concrete initiatieven de toetsing op soorten uit de Flora- en faunawet en de prioritaire soorten van de provincie Noord-Brabant te betrekken. Hierbij gaat het om alle activiteiten waarbij ruimtelijke herinrichting (sloop, afgravingen, bouwen, enz.) is voorzien. Het is noodzakelijk om de effecten op beschermde soorten te toetsen. Aanbevolen wordt (in sommige gevallen zelfs verplicht voor een ontheffing) om maatregelen te laten nemen. Hierbij gaat het om fasering en specifieke manier van uitvoering, maar zo nodig ook om het compenseren van ruimtebeslag op leefgebieden van beschermde soorten door activiteiten uit het bestemmingsplan buitengebied. Vanuit dit oogpunt is het gunstig om zoveel mogelijk ruimtebeslag te beperken door mitigatie. Bijvoorbeeld door een toename aan veehouderij, boomteelt, glastuinbouw of recreatie ook op lokaal niveau in te passen binnen bestaande natuurwaarden.
- Een actief gemeentelijk beleid gericht op het intrekken van niet benutte rechten, volgens de vigerende omgevingsvergunning. Dit heeft vooral effect in zones rondom de kernen, natuurgebieden en andere kwetsbare gebieden.
- Zorg voor een goede borging van de grondgebondenheid van landbouwbedrijven, daar waar de planologische mogelijkheden voor deze bedrijven groter zijn dan voor niet-grondgebonden veehouderijen. Dit geldt in het bijzonder voor grondgebonden veehouderijen.
- Aanbevolen wordt om de kennisontwikkeling en adviezen op het gebied van gezondheid te volgen. Pas dit zodra algemeen aanvaard waar nodig toe bij de vergunningverlening en het beoordelen van ruimtelijke initiatieven. Indien er vanuit nieuwe kennis of regels aanleiding toe is, verwerk dat dan ook in de planregels van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Daarnaast dienen de monitoring en evaluatie van de feitelijk optredende milieueffecten en de ontwikkeling van de veehouderij, boomteelt en glastuinbouw bijzondere aandachtspunten voor de gemeente te zijn. Aandachtspunten daarbij zijn onder andere:

- De ontwikkeling van de veestapel, toegepaste stalsystemen en de emissies van geur, ammoniak en fijn stof uit de veehouderij in Oirschot en de concentraties/belasting van die stoffen.
- De ontwikkeling van het areaal grasopstand in relatie tot de doelen en ambities voor het buitengebied van Oirschot.
- De ontwikkeling van het areaal boomteelt in relatie tot de doelen en ambities voor het buitengebied van Oirschot.
- Monitor dat de gerealiseerde bebouwing en inpassing ervan voldoen aan de kaders zoals gesteld in het bestemmingsplan buitengebied en in omgevingsvergunningen.
- De ontwikkeling van het verkeer in het buitengebied, met specifieke aandacht voor verkeersveiligheid in relatie tot routes van vrachtverkeer.

HOOFDSTUK 1 Inleiding

1.1

AANLEIDING

Op 29 september 2010 heeft de gemeenteraad van Oirschot het bestemmingsplan buitengebied fase 1 vastgesteld. Dit is een plan dat een beperkt aantal ontwikkelingen mogelijk maakt. Inmiddels zijn de voorbereidingen gestart voor het opstellen van een bestemmingsplan buitengebied fase 2, waarin een aantal onderwerpen aan de orde komt, dat bewust niet in fase 1 is meegenomen. Het gaat dan onder meer om de (m.e.r.- (beoordelings-) plichtige) ontwikkelingen bij de veehouderijen (intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij), de boomteelt en de glastuinbouw.

De gemeenteraad van Oirschot heeft op 29 november 2011 een Visie op de intensieve veehouderij vastgesteld. De gemeentelijke visie op de intensieve veehouderij is vertaald in de Kadernota intensieve veehouderij om als basis te dienen voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied fase 2 en voor latere planologische procedures. Om eventuele ongewenste ruimtelijke ontwikkelingen van de intensieve veehouderij binnen Oirschot tegen te gaan, is in januari 2011 en november 2011 een voorbereidingsbesluit genomen voor de intensieve veehouderij. Het nieuwe planologische beleid voor de intensieve veehouderij zal gestalte moeten krijgen in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 dat naar verwachting begin 2013 wordt vastgesteld.

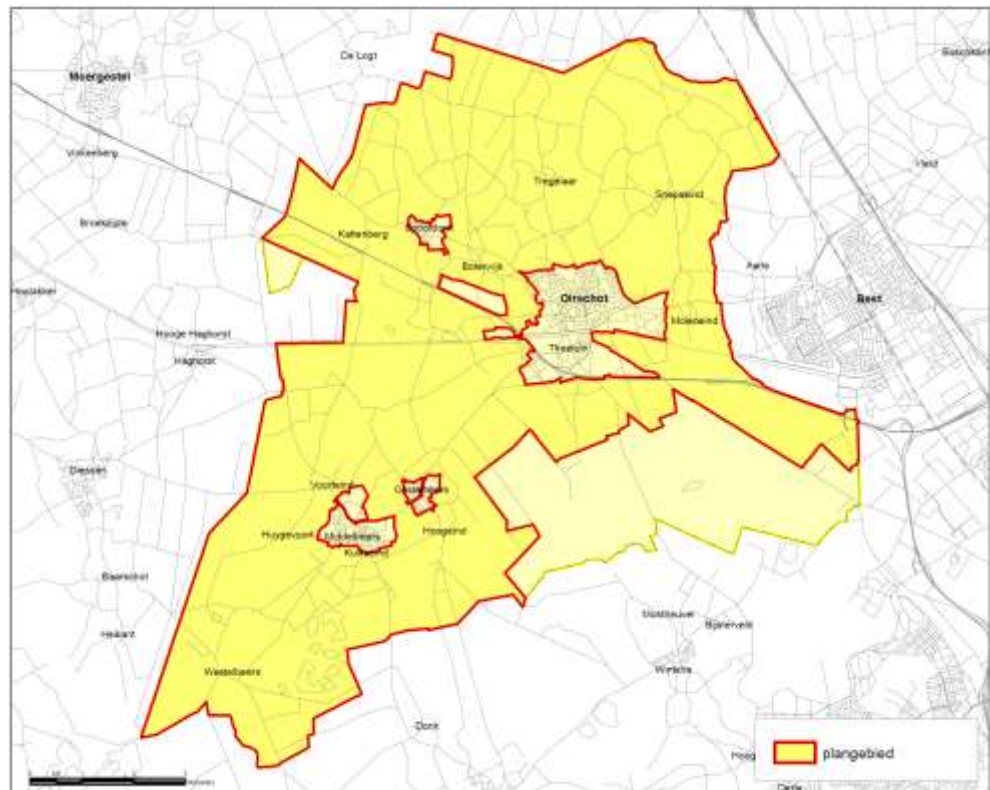
Het beleid voor het bestemmingsplan fase 2 voor andere functies dan de intensieve veehouderij is beschreven in de Nota van Uitgangspunten. De onderwerpen zijn in deze nota onderverdeeld in 4 thema's: 'Land- en Tuinbouw', 'Recreatie en Toerisme', 'Werken en Wonen en Bos', 'Natuur, Landschap, Water en Milieu'. Er staat ook in of het beleid hetzelfde is als in het bestemmingsplan fase 1 of dat het veranderd is.

Samen met de kadernota intensieve veehouderij vormt deze Nota van Uitgangspunten de basis voor de toelichting, de verbeelding en regels van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied fase 2. Beide documenten zijn in april 2012 door de gemeenteraad vastgesteld. Het nieuwe bestemmingsplan buitengebied wordt naar verwachting begin 2013 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Het plangebied voor het bestemmingsplan buitengebied fase 2 is weergegeven in Afbeelding 1.

Afbeelding 1

Plangebied voor
bestemmingsplan
buitengebied fase 2.

1.2**M.E.R.-PLICHT**

Toelichting op m.e.r.-procedure en de terminologie:

m.e.r. = milieueffectrapportage = de procedure

MER = milieueffectrapport = het product

Het opstellen van een milieueffectrapport (MER) is verplicht wanneer het bestemmingsplan ruimte biedt voor activiteiten die zijn genoemd in het Besluit m.e.r. en/of wanneer een Passende Beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk is. De m.e.r.-plicht geldt voor wettelijk of bestuursrechtelijk verplichte plannen (zoals het bestemmingsplan) die het kader vormen voor toekomstige m.e.r.-(beoordelings-) plichtige besluiten (zoals agrarische bedrijven van een bepaald type en minimale omvang).

Het bestemmingsplan buitengebied fase 2 stelt voor een aantal activiteiten kaders voor, waarvoor tevens een m.e.r. nodig is. Ook is mogelijk sprake van beïnvloeding van Natura 2000-gebieden die vallen onder de bescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn en de Natuurbeschermingswet 1998.

MER-PLICHT

M.e.r. voor plannen vloeit voort uit de Europese richtlijn 'betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's' (nr. 2001/42/EG). Deze richtlijn is in september 2006 omgezet in de Nederlandse wet- en regelgeving door wijziging van de Wet milieubeheer (Wm) en het hieraan gekoppelde Besluit m.e.r. Inmiddels is deze richtlijn op aangepaste wijze verwerkt in het nieuwe Besluit milieueffectrapportage.

Het nieuwe Besluit is op 1 april 2011 in werking getreden. Het is verplicht om voorafgaand aan de vaststelling, door een overheid, van bepaalde plannen de m.e.r.-procedure te doorlopen. Het gaat daarbij om plannen met een wettelijke status die (uiteindelijk) kunnen leiden tot concrete besluiten (projecten) met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. Daarbij is het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. relevant. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben. In overleg met de gemeente zijn alle activiteiten die planologisch mogelijk worden gemaakt langs gelopen. Hierna wordt toegelicht welke activiteiten aan de orde dienen te komen in dit MER. Alle andere activiteiten vallen ver onder de grens van de m.e.r.-beoordelingsdrempel en hebben naar is ingeschat geen aanzienlijke milieugevolgen.

Veehouderij

Het voorgenomen planologisch beleid van de gemeente voor de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij kan worden aangemerkt als een kader voor latere m.e.r.- (beoordelings)plichtige besluiten, te weten besluiten over milieu- en bouwvergunningen (met inwerkingtreding van de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door de omgevingsvergunning) van veehouderijen met een omvang boven de m.e.r.-drempel. Om die reden dient voor het bestemmingsplan een m.e.r. te worden doorlopen (zie tekstkader hieronder).

M.E.R.-(BEOORDELINGS)PLICHTIGE PROJECTEN

Op grond van het nieuwe Besluit m.e.r. zijn veehouderijbedrijven m.e.r.-(beoordelings)plichtig als ze groter zijn dan volgende indicatieve drempels: 40.000 stuks pluimvee; 2000 stuks mestvarkens; 750 stuks zeugen; 2700 stuks gespeende biggen; 5000 stuks pelsdieren; 1000 stuks voedsters of 6000 vlees- en opfokkonijnen; 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar; 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 340 stuks melk-, kalf- en zoogkoeien ouder dan 2 jaar en vrouwelijk jongvee tot 2 jaar; 1200 stuks vleesrunderen; 2000 stuks schapen of geiten; 100 stuks paarden of pony's; 1000 stuks struisvogels (categorie D14).

Ook het uitvoeren van een Passende Beoordeling vormt een reden dat er een MER dient te worden opgesteld. Voor de ontwikkelingen in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 van de gemeente Oirschot geldt dat uit een Passende Beoordeling moet blijken of significante gevolgen uit te sluiten zijn op de Natura 2000-gebieden. Deze Passende Beoordeling is onderdeel van dit MER en opgenomen in bijlage 2.

M.E.R.-PLICHT BIJ PASSENDE BEOORDELING

De Natuurbeschermingswet 1998 en de m.e.r.-plicht zijn aan elkaar gekoppeld. Wanneer een plan wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht is (zoals een bestemmingsplan) én hiervoor moet een Passende Beoordeling worden gemaakt, dan geldt automatisch een m.e.r.-plicht. Een Passende Beoordeling is vereist wanneer een wettelijk of bestuursrechtelijk verplicht plan significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. In dit geval moeten MER en Passende Beoordeling worden geïntegreerd in één rapportage.

Mestbewerking

De gemeente Oirschot is van plan in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 mestbewerking planologisch mogelijk te maken. Het gaat daarbij om kleinschalige mestverwerking. Kleinschalige mestverwerking omvat het behandelen van dierlijke mest van het eigen bedrijf en/of enkele bedrijven uit de directe omgeving, door het toepassen van basistechnieken of combinaties daarvan, met als doel de aard, de samenstelling of de hoedanigheid van dierlijke mest te wijzigen, zodat deze mest beter kan worden gebruikt of geschikt wordt voor andere functies.

Vanaf 1 april 2011 geldt het nieuwe Besluit m.e.r. (Staatsblad 28-2-2011, nr. 102), dat deels nieuwe drempels legt voor m.e.r.-plicht en m.e.r.-beoordelingsplicht. Hierin is de specifieke aanduiding "bewerken, verwerken of vernietigen van dierlijke of overige organische meststoffen, groenafval en GFT" niet meer opgenomen. Dit betekent dat er geen m.e.r.-beoordelingsplicht geldt voor een mestvergistingsinstallatie.

Echter, er zijn twee redenen die toch zouden kunnen impliceren dat voor mestvergisting m.e.r. aan de orde is:

1. Er is een categorie opgenomen met de aanduiding "chemische behandeling van niet-gevaarlijke afvalstoffen" (nieuwe categorieën C18.4 (directe m.e.r.-plicht bij capaciteit van > 100 ton/dag) en D18.7 (m.e.r.-beoordelingsplicht bij capaciteit van > 50 ton/dag)).
2. Om aan het arrest van het Hof tegemoet te komen, zijn de drempels voor de m.e.r.-beoordeling gewijzigd van absolute, in indicatieve waarden. Dit blijkt uit het aangepaste artikel 2, vijfde lid, onder b van het nieuwe Besluit m.e.r. Onder dit artikelonderdeel vallen in het Besluit m.e.r. genoemde activiteiten die beneden de voor de m.e.r.-beoordeling gedefinieerde drempel vallen. Ook voor deze gevallen zal het bevoegd gezag op grond van artikel 7.2, eerste lid, onder b, van de Wet milieubeheer zich ervan moeten vergewissen of de activiteit daadwerkelijk geen aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, waarbij het in het bijzonder moet nagaan of sprake is van de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de richtlijn. De criteria van bijlage III van de richtlijn bevatten onder andere de kenmerken en de plaats van het project en cumulatie.

Door de ontwikkelingen rondom mestbewerking te bemerren handelt de gemeente Oirschot in de geest van het nieuwe Besluit-m.e.r. en van de Europese Richtlijn.

Boomteelt, glastuinbouw en recreatie

Dit MER zal zich niet beperken tot de m.e.r.-plichtige onderdelen van het bestemmingsplan buitengebied fase 2, maar focus op de ontwikkelingsruimte voor de veehouderij (en daarbinnen op de intensieve veehouderij en de melkveehouderij), ligt voor de hand. Voorliggend MER voor het bestemmingsplan buitengebied fase 2 zal voor de volledigheid ook een aantal andere ruimtelijke ontwikkelingen behandelen. Dit vindt plaats in de vorm van een globale kwalitatieve beschrijving/verantwoording.

Het betreft in elk geval de mogelijkheden voor de boomteelt, de glastuinbouw en recreatie. Door deze ontwikkelingen te bemerren handelt de gemeente Oirschot in de geest van het nieuwe Besluit-m.e.r. en van de Europese Richtlijn.

Het opnemen van mogelijkheden voor de plaatsing van windturbines in het bestemmingsplan buitengebied, zoals in de voorbereiding van het vigerende bestemmingsplan buitengebied 2010 was voorzien, is niet meer aan de orde. Hiervoor is een apart bestemmingsplan opgesteld en is de bijbehorende m.e.r.-procedure uitgevoerd.

Het MER beschrijft ontwikkelingen en effecten op het schaalniveau van het buitengebied van de gemeente Oirschot. Het MER gaat dus niet in op individuele bedrijven.

M.E.R.-PLICHT VOOR INDIVIDUELE ACTIVITEITEN BLIJFT GEHANDHAAFD

Een misverstand is dat, na het doorlopen van een m.e.r. voor de ruimtelijke procedure, geen MER meer nodig zou zijn voor de individuele activiteiten. Dit is niet het geval: de m.e.r.-plicht blijft onverkort van kracht! Als een veehouderij of tuinder wil uitbreiden wordt de aanvraag voor een nieuwe vergunning getoetst op de m.e.r.-plicht. Basis daarvoor is het Besluit-m.e.r. In de bijlage bij dit besluit staan twee lijsten: de zogenaamde C-lijst met m.e.r.-plichtige activiteiten en de zogenaamde D-lijst voor activiteiten op basis waarvan het bevoegd gezag beoordeelt of er een MER moet worden gemaakt. (zie voor meer informatie: www.infomil.nl of www.vrom.nl).

Initiatiefnemer en Bevoegd Gezag

Voor deze m.e.r.-procedure is de gemeente Oirschot zowel initiatiefnemer (IN) als bevoegd gezag (BG). Praktisch betekent dit dat het college van burgemeester en wethouders het bestemmingsplan buitengebied fase 2 en het MER voorbereidt en dat de gemeenteraad het bestemmingsplan buitengebied fase 2 vaststelt. Bij de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied fase 2 maakt de gemeenteraad gebruik van het MER en de reacties en adviezen die worden gegeven naar aanleiding van de ter inzage legging van het voorontwerp en/of ontwerpbestemmingsplan.

1.3

M.E.R.-PROCEDURE

Per 1 juli 2010 is de m.e.r.-wetgeving gemoderniseerd door een wijziging van de Wet milieubeheer. Hierdoor is geen sprake meer van de eerder gebruikte termen plan-MER en besluit-MER, maar van een Basisprocedure en een Beperkte procedure. Voor deze m.e.r.-procedure geldt de Basisprocedure. Waar in dit document wordt gesproken over m.e.r., wordt bedoeld op de Basisprocedure. Voor deze m.e.r.-procedure moeten onderstaande stappen worden doorlopen (zie Afbeelding 2).

Afbeelding 2

De m.e.r.-procedure voor het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Oirschot.

Voor de m.e.r. van het bestemmingsplan buitengebied fase 2 is/wordt het proces als volgt doorlopen:

- De gemeente is in 2007 gestart met de voorbereidingen voor het bestemmingsplan buitengebied. In het voorjaar van 2008 is er een voorontwerp van het bestemmingsplan ter inzage gelegd en is er vooroverleg met andere instanties geweest. Er werd geconstateerd dat het opstellen van een MER noodzakelijk is.
- De m.e.r.-procedure is gestart met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (Grontmij, 10 augustus 2010) van het MER.
- De gemeente heeft de betreffende Notitie Reikwijdte en Detailniveau naar andere overheden en maatschappelijke organisaties gestuurd, maar ook anderen hebben de mogelijkheid gehad om zienswijze in te dienen over de inhoud van het op te stellen MER. Ook heeft de Commissie voor de m.e.r. (hierna te noemen Commissie) op 30 oktober 2009 een advies uitgebracht over het op te stellen MER.

- Omdat er in de periode na oktober 2009 besloten is het bestemmingsplan buitengebied te splitsen in een fase 1 (conserverend) en fase 2 (inclusief ontwikkelingen die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn), was er (nog) geen MER opgesteld. In de loop van 2011 is begonnen met de voorbereiding voor bestemmingsplan fase 2.
- De m.e.r.-procedure is op dat moment doorgestart met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (ARCADIS, 23 juni 2011) van het MER.
- De gemeente heeft deze nieuwe Notitie Reikwijdte en Detailniveau naar andere overheden en maatschappelijke organisaties gestuurd. Er is geen nieuw advies aan de Commissie voor de m.e.r. gevraagd.
- Bij het opstellen van het MER is rekening gehouden met het advies van de Commissie voor de m.e.r. en met de ingebrachte zienswijzen (zie Paragraaf 1.4).
- In april 2012 heeft de gemeenteraad van Oirschot de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied fase 2 vastgesteld.
- Ook heeft de raad in april 2012 de Kadernota Intensieve Veehouderij vastgesteld, waarin specifiek is ingegaan op het gemeentelijk beleid met betrekking tot de intensieve veehouderij. Hierbij is gebruik gemaakt van tussenresultaten uit het MER-onderzoek. De kadernota is een ruimtelijke uitwerking (t.b.v. het bestemmingsplan fase 2) van de Visie Intensieve Veehouderij, zoals die in september 2011 door de raad is vastgesteld.
- Op basis van de Nota van Uitgangspunten en de Kadernota Intensieve Veehouderij heeft de gemeente een voorontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 opgesteld.
- In dit MER wordt ingegaan op de effecten die samenhang met de ontwikkelingsmogelijkheden die in het voorontwerp bestemmingsplan zijn opgenomen.
- Dit MER wordt samen met het ontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld inspraakreacties/zienswijzen op het ontwerp bestemmingsplan en de opzet van het MER naar voren te brengen. De Commissie voor de m.e.r. toetst tevens de kwaliteit van het MER. Ook beoordeelt de Commissie of informatie aanwezig is (en juist is) om het besluit te kunnen nemen.
- In het bestemmingsplan dat ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden, zal worden beschreven hoe de resultaten van het MER en de inspraakreacties zijn verwerkt. Ook zal worden beschreven op welke wijze de milieugevolgen worden geëvalueerd (nog niet uitgevoerd, voorzien 2013).

1.4

CONSULTATIE

Zoals hierboven vermeld heeft de gemeente Oirschot in augustus 2009 een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (Grontmij, 10 augustus 2010) opgesteld. De gemeente heeft met behulp van die Notitie Reikwijdte en Detailniveau destijds de betrokken bestuursorganen en organisaties geïnformeerd en geraadpleegd. Daarnaast heeft de Commissie geadviseerd over het op te stellen MER. Het advies is op 30 oktober 2009 uitgebracht (rapportnummer 2321-43) en is te vinden op de website van de Commissie: www.commissiener.nl.

Omdat er in de periode na oktober 2009 besloten is het bestemmingsplan buitengebied te splitsen in een fase 1 (conserverend) en fase 2 (inclusief ontwikkeling die m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn), was er (nog) geen MER opgesteld. In de zomer van 2011 is begonnen met de voorbereiding voor fase 2. Hierdoor is de m.e.r.-procedure weer doorgezet en is in juli 2011 de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (ARCADIS, 23 juni 2011)

geactualiseerd. Hiervoor is gekozen omdat de beleidsmatige en maatschappelijke contact van het op te stellen MER veel afwijkt van de situatie in 2009. De insteek van de te onderzoeken thema's en alternatieven verschilt zozeer van de notitie uit augustus 2009 dat er voor gekozen is om een extra mogelijkheid te geven voor een reactie, voorafgaande aan de feitelijke uitvoering van het milieuonderzoek.

De geactualiseerde versie van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER bestemmingsplan buitengebied gemeente Oirschot (ARCADIS, 23 juni 2011) is in 2011 naar de betrokken overheden en belangenpartijen gestuurd en is gepubliceerd (onder andere via de website van de gemeente).

De consultatie heeft geresulteerd in inhoudelijke reacties van:

- Waterschap de Dommel;
- Actiecomité Stop Megastallen Huijgevoort en Heiakker;
- GGD, bureau gezondheid, Milieu & Veiligheid.

Het advies van de Commissie voor de m.e.r. van 30 oktober 2009 was uitgebreid en bevatte voldoende aanknopingspunten voor het opstellen van dit MER, zeker in combinatie met recente adviezen van de Commissie voor soortgelijke onderzoeken. De hoofdpunten in het advies waren de volgende (tussen haakjes staat waar het betreffende punt in dit MER is behandeld):

1. Een omschrijving van de doelen en ambities als uitgangspunt voor het beoordelingskader (zie Hoofdstuk 2);
2. Een heldere beschrijving van de alternatieven die mogelijk zijn (zie Hoofdstuk 5);
3. De effecten van de emissie van geur, fijn stof en verzurende/vermestende stoffen als gevolg van de activiteiten in het plangebied en de beide landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's) (zie Hoofdstuk 6);
4. De maximaal mogelijke effecten op natuur, zoals depositie van verzurende / vermestende stoffen op de Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur. In het geval significante negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden niet zijn uit te sluiten, dient een passende beoordeling in het MER te worden opgenomen (zie Bijlage 2);
5. Een beschrijving van de afweging tussen de mogelijke locaties voor windturbines en een beschrijving van de mogelijke inrichtingsvarianten. De effectscore van deze alternatieven en varianten op windaanbod, landschap, leefomgeving en natuur (niet langer relevant: zie Paragraaf 1.2).
6. Een zelfstandig leesbare samenvatting (zie samenvatting voor in dit MER).

Na bovenstaand advies inzake het MER voor het bestemmingsplan buitengebied voor Oirschot, heeft de Commissie in mei 2011 een cahier uitgebracht waarin nader wordt ingegaan op de te volgen aanpak bij een MER voor een bestemmingsplan buitengebied. Er is dan ook geen nieuw advies aan de Commissie gevraagd op basis van de nieuwe NRD. De Commissie wordt geïnformeerd over de inhoud en voortgang van de herziening van het bestemmingsplan buitengebied en zal het MER toetsen.

De inspraakreacties op het NRD en de beantwoording daarvan zijn vastgelegd in een collegebesluit. De ingediende reacties en het collegebesluit zijn ter informatie toegezonden aan de insprekers, de Commissie voor de m.e.r en de leden van de raad.

Tervisielegging MER

Op dit MER, zoals dat samen met het ontwerp bestemmingsplan buitengebied ter inzage wordt gelegd, kan door een ieder zienswijzen worden ingediend. Onderstaand staat aan wie dat geadresseerd dient te worden. De gemeente zal in een kennisgeving de ter visieleggingstermijn vaststellen.

EVENTUELE REACTIES KUNNEN PER POST OF MONDELING WORDEN AANGELEVERD AAN:

De gemeenteraad van de gemeente Oirschot
T.a.v. de heer M. Stoffels
Postbus 11
5688 AK Oirschot

1.5

LEESWIJZER

Hoofdstuk 2 bevat de visie van de gemeente Oirschot op het buitengebied in relatie tot het meest relevante beleid en wetgeving voor het plangebied. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van de huidige situatie en autonome ontwikkelingen in de veehouderij, boomteelt- en glastuinbouwsector en hoofdstuk 4 beschrijft de milieugebruiksruimte voor de veehouderij, boomteelt- en glastuinbouwsector. De informatie in de hoofdstukken 2 tot en met 4 bepalen de ontwikkelingsruimte van het voorkeursalternatief dat in hoofdstuk 5 is beschreven. Hoofdstuk 6 beschrijft de effecten van het voorkeursalternatief. Hoofdstuk 7 gaat in op de conclusies en aanbevelingen naar aanleiding van dit MER.

In de tekst zijn kaarten opgenomen ter illustratie. Deze kaarten zijn verkleind om ze nabij de tekst te kunnen opnemen. De literatuurlijst is te vinden in Bijlage 1. In Bijlage 8 is een verklarende woordenlijst opgenomen. Voor de overige bijlagen treft u op verschillende locaties in het rapport verwijzingen aan.

HOOFDSTUK 2 Visie en beleidskader

2.1

INLEIDING

In het op te stellen MER staat de planologische regeling ten aanzien van de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij en de melkveehouderij centraal. Er zijn verschillende beleidskaders die relevant zijn voor het MER en het op te stellen bestemmingsplan buitengebied fase 2, zoals de Wet ruimtelijke ordening, de Wet milieubeheer, de Structuurvisie en Verordening ruimte van de provincie Noord-Brabant, de Wet ammoniak en veehouderij, de Wet geurhinder en veehouderij, de AMvB-Huisvesting, de Wet geluidhinder, de Natuurbeschermingswet, de Europese IPPC-Richtlijn en de regelgeving rondom luchtkwaliteitseisen (opgenomen in de Wet milieubeheer).

Deze Europese en landelijke wetten en regels stellen randvoorwaarden aan de ontwikkeling van veehouderijen en de procedures die moeten worden doorlopen bij besluitvormingstrajecten. Ook voor de gemeenten zijn dit randvoorwaarden bij de besluitvorming, zoals het opstellen van ruimtelijke plannen en het verlenen van vergunningen. De eigen beleidsvrijheid daarin is in de regel beperkt. Uitzonderingen zijn de Wet geluidhinder en de Wet geurhinder en veehouderij. Deze wetten bieden de gemeenten de mogelijkheid om, binnen een bepaalde bandbreedte, eigen normen te stellen. Vooral de normstelling in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij is van direct belang voor de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderij.

De Commissie voor de m.e.r. vraagt in haar laatste adviezen om een integrale visie op de gewenste ontwikkeling van het buitengebied, als toetsingskader voor de beoordeling van de alternatieven. Dit hoofdstuk bevat die visie in samenhang met belangrijke beleidskaders van andere overheden, vooral van de provincie Noord Brabant.

Dit hoofdstuk besluit met een overzicht van Europese, landelijke, provinciale, regionale en gemeentelijke beleidskaders. Ook in de toelichting van het bestemmingsplan buitengebied is een overzicht opgenomen van beleidskaders. De beschrijving van de beleidskaders in deze MER is gericht op die kaders die het meest van belang zijn voor de planologische ontwikkelingsruimte, de milieueffecten en milieugebruiksruimte die samenhang met de ontwikkelingsmogelijkheden die worden gebonden in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

2.2

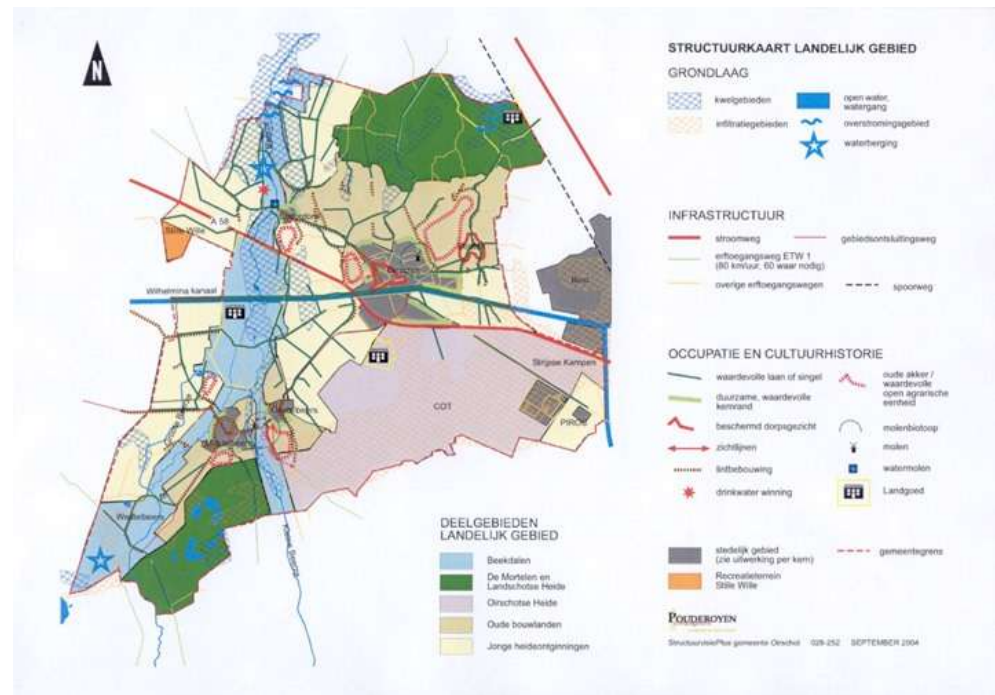
VISIE VAN DE GEMEENTE OIRSCHOT

Structuurvisie Plus

In een structuurvisie wordt de toekomstige ruimtelijke-functionele ontwikkeling van de gemeente weergegeven (zie de bijbehorende kaarten in Afbeelding 3 en Afbeelding 4). In 2004 heeft de gemeente de Structuurvisie Plus vastgesteld. In het landelijk gebied van Oirschot komen natuur en landschap, agrarisch gebruik en recreatie gemengd voor en er kansen liggen er kansen voor duurzaam waterbeheer. De agrarische functie heeft een belangrijke economische rol in Oirschot. De gemeente acht het verantwoord in het belang van werkgelegenheid en beheer van het landschap prioriteit toe te kennen aan duurzame agrarische activiteiten in een landschappelijke omgeving. Met nieuwe claims die natuur, recreatie en cultuurhistorie en in toenemende mate ook waterdoelstellingen op het gebied leggen, moet terughoudend worden omgegaan om zo de bestaande agrarische gebruiksruimte zo veel mogelijk te behouden op de juiste plekken en onder de juiste voorwaarden.

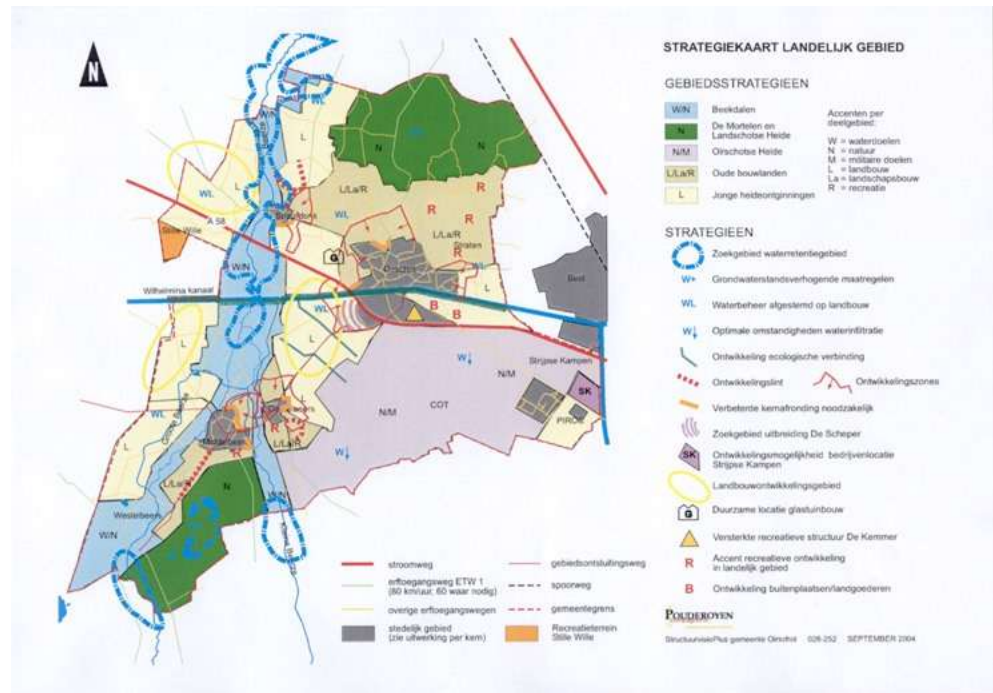
Afbeelding 3

Structuurkaart
buitengebied
(bron: Structuurvisie Plus).

Afbeelding 4

Strategiekaart
buitengebied
(bron: Structuurvisie Plus).

Naast de aanwezigheid van grote bos- en natuurgebieden is vooral het agrarisch gebruik beeldbepalend voor het landelijk gebied. De gemeente wil deze waarden versterken door bijvoorbeeld landschaps- en natuurbeheer door verbreding van de bedrijfsvoering en andere nevenfuncties op de agrarische bedrijven. In de Structuurvisie Plus is de gewenste ruimtelijke strategie voor wat betreft het landelijk gebied beschreven. Deze gewenste ruimtelijke strategie is uitgewerkt naar relevante thema's voor het landelijk gebied: natuurwaarden, agrarische gebruiksruimte, recreatief (mede)gebruik en duurzaam waterbeheer. De structuurvisie Plus is beperkt tot het vastleggen van hoofdlijnen van het gemeentelijke beleid en biedt daarmee slechts ruimtelijke kaders waarbinnen oplossingen kunnen worden gezocht.

In 2011 heeft het college besloten tot een sobere en doelmatige actualisering van de Structuurvisie Plus. Het betreft een technische, beleidsarme actualisering van de Structuurvisie Plus. Zo zal de gemeente het programma actualiseren en een uitvoeringsparagraaf toevoegen aan de bestaande Structuurvisie Plus. De gemeente zal dus geen nieuw, nog vast te stellen beleid opnemen. Het gaat alleen om het verwerken van bestaand, vastgesteld beleid. Verder gaat het om ontwikkelingen die al in gang gezet zijn of binnen afzienbare termijn aan de orde zijn.

Strategische Visie / Toekomstvisie 2030

Op 26 april 2011 heeft de gemeenteraad de Toekomstvisie Oirschot 2030 vastgesteld. Mede dankzij de belangenorganisaties en de inwoners is de gemeente gekomen tot de Toekomstvisie Oirschot 2030. De titel van de toekomstvisie luidt: "Monument in het Groen, Kwalitatief Leven". De visie omvat drie ambities voor Oirschot: een kwalitatieve, groene gemeente, een gemeente die bewust stuurt op samenhang met de omgeving en een zelfredzame (leefbare) samenleving.

Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied fase 2

Op 24 april 2012 heeft de gemeenteraad van Oirschot de Nota van Uitgangspunten voor het nieuwe bestemmingsplan buitengebied fase 2 vastgesteld.

Het bestemmingsplan buitengebied fase 2 richt zich op het behoud en waar mogelijk de versterking van de ruimtelijke en functionele kwaliteit van het plangebied. Het gaat hierbij vooral om de kwaliteit voor aan het buitengebied gebonden functies (landbouw, bos, natuur, landschap, recreatie en water). Het bestemmingsplan buitengebied sluit verder aan op de Structuurvisie Plus en de Strategische Visie / Toekomstvisie 2030 van de gemeente Oirschot.

In de Nota van Uitgangspunten voor het bestemmingsplan buitengebied en de toelichting van het bestemmingsplan buitengebied staan de hoofddoelstellingen, subdoelstellingen en uitgangspunten geformuleerd voor het te actualiseren bestemmingsplan buitengebied. Ook is in de Nota van Uitgangspunten ingegaan op gebiedsbestemmingen.

Voor het bestemmingsplan buitengebied geldt de volgende **hoofddoelstelling**:

- Verdere ontwikkeling van de agrarische, semi-agrarische en niet-agrarische bedrijvigheid (NB: de ontwikkeling van de intensieve veehouderij is in de visie intensieve veehouderij/kadernota intensieve veehouderij verwoord, zie Paragraaf 2.3.1).
- Verdere ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve bedrijvigheid en ondersteunende horeca.
- Adequate bescherming van landschappelijke, cultuurhistorische/archeologische waarden.
- Adequate bescherming van ecologische en landschap ecologische waarden.

De hoofddoelstelling is uitgewerkt in de volgende **subdoelen**:

1. **Landbouw:** behoud en waar mogelijk versterking van de agrarische bedrijvigheid met aandacht voor kwaliteit en duurzaamheid. Hierbij wordt rekening gehouden met aanwezige landbouw (bedrijfsvoering/bedrijfsontwikkeling). Wat betreft intensieve veehouderij streeft de gemeente naar een duurzame, maatschappelijk verantwoorde ontwikkeling binnen de kaders van de opgestelde visie/kadernota IV.
2. **Verbrede Landbouw:** behoud en waar mogelijk versterking van verbrede landbouw (recreatie, zorg, opvang), evenals de omschakeling van landbouwbedrijven.
3. **Bedrijvigheid:** behoud en waar mogelijk versterking van de semi-agrarische en niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied door ruimte te bieden voor uitbreiding en vanwege omschakeling van agrarische bedrijven.
4. **Leefbaarheid:** het bevorderen van de leefbaarheid van het buitengebied via verbrede landbouw, omschakeling landbouw, etc.
5. **Bos/Natuur:** behoud en waar mogelijk versterking van de ecologische verscheidenheid in een adequate ecologische structuur. Hierbij wordt rekening gehouden met aanwezige soorten en de te realiseren provinciale ecologische (hoofd)structuur (water, bosgebieden, natuurgebieden, landschapselementen).
6. **Landschap:** behoud en waar mogelijk versterking van de landschappelijke identiteit en verscheidenheid, zowel visueel-ruimtelijk als cultuurhistorisch gezien. Hierbij wordt rekening gehouden met de landschappelijke onderlegger van de verschillende (deel)gebieden.

7. **Archeologie/Cultuurhistorie:** behoud van archeologische gebieden met (verwachtings)waarden en behoud en waar mogelijk versterking van cultuurhistorische gebieden, structuren, objecten en ensembles. Hierbij kan ook herstel door ontwikkeling plaatsvinden.
8. **Recreatie & Toerisme:** behoud en waar mogelijk versterking van de mogelijkheden voor recreatie en recreatief (mede)gebruik, mede in relatie tot de aanwezige infrastructuur (paden, routes, bossen) en de bestaande bedrijven. Hierdoor wordt de gemeente aantrekkelijker voor de eigen bewoners en de bezoekers (recreanten en toeristen).
9. **Water:** behoud, herstel en ontwikkeling van het bestaande watersysteem, mede in relatie tot het vasthouden en bergen van gebiedseigen water en de waterafvoer.

Voor het bereiken van de subdoelen gelden de volgende **uitgangspunten:**

10. Het faciliteren van de verdere ruimtelijk-functionele ontwikkeling van landbouw, verbrede landbouw, paardenhouderij, recreatie & toerisme en bedrijvigheid in het buitengebied.
11. Het scheiden (waar nodig) dan wel het verweven (waar mogelijk) van de verschillende functies in het buitengebied (landbouw, bos, natuur en landschap, recreatie & toerisme).
12. Het faciliteren van omschakeling van agrarische - naar gewenste niet-agrarische functies en niet functioneel aan het buitengebied gebonden functies in het buitengebied.
13. Het behouden en waar mogelijk versterken van het landelijke karakter van het buitengebied, mede in relatie tot de functie als uitloopgebied voor extensieve recreatie.
14. Het behouden van aanwezige landschappelijke - en natuurwaarden binnen het plangebied, vooral binnen de ecologische hoofdstructuur.
15. Het zoveel mogelijk vasthouden van gebiedseigen water, het terugdringen van verdroging en het bergen van water, evenals het zoveel mogelijk rekening houden met milieuzoneringen en milieuzones.

De doelstellingen voor wat betreft de intensieve veehouderij welke gesteld zijn in de visie intensieve veehouderij en kadernota intensieve veehouderij staan beschreven in onderstaande paragraaf. Ook is kort ingegaan op de doelstellingen voor de overige functies.

2.3

INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

2.3.1

VISIE INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Er is veel maatschappelijke discussie over de ontwikkelingen in de intensieve veehouderij. Burgers maken zich zorgen om de effecten van de intensieve veehouderij op hun omgeving en gezondheid. Bij de agrarische ondernemers heerst onzekerheid over de ontwikkelingsmogelijkheden van hun bedrijf. De gemeente Oirschot heeft besloten tot een eigen gemeentelijke visie op de ontwikkeling van de intensieve veehouderij en om door de uitwerking en uitvoering van die visie sturing te geven aan de gewenste ontwikkeling van de veehouderij in Oirschot. De gemeenteraad van Oirschot heeft op 29 november 2011 een visie op de intensieve veehouderij vastgesteld. Aanleiding tot de visie zijn de te verwachten ontwikkelingen zoals het voorgenomen vervallen van varkens- en pluimveerechten in 2015, de mogelijke gevolgen hiervan op mens en milieu en de noodzaak vanuit economisch perspectief.

De gemeentelijke visie op de intensieve veehouderij in Oirschot is bedoeld om duidelijkheid te geven aan alle betrokkenen in het buitengebied. Hierbij worden agrariërs gestimuleerd en zo nodig verplicht om duurzaam te ondernemen. Met oog voor de omgeving, met maatschappelijke waardering voor de sector en gericht op economisch perspectief. Dit om toekomstige knelpunten te voorkomen. Met de visie wil de gemeente tevens een bijdrage leveren aan de maatschappelijke vraag naar versnelde verduurzaming van de intensieve veehouderij, zowel technisch, ruimtelijk en sociaal.

Om bestaande knelpunten op te lossen zijn veelal aanvullende maatregelen nodig op de veebedrijven, in de keten (bijvoorbeeld veevoer, slachterijen) en bij overheden waaronder de gemeente. De gemeente heeft voor een aantal aspecten sturingsmogelijkheden. Deze liggen op het gebied van het bestemmingsplan, vergunningverlening, geurbeleid en landschappelijke inpassing. De overige aspecten zijn de bevoegdheid van andere overheden. De Oirschotse visie op de toekomst van de intensieve veehouderij sluit aan bij het advies van de Commissie Van Doorn en geeft voor een aantal aspecten een Oirschotse uitwerking.

Een samenvatting van de gemeentelijke visie intensieve veehouderij is opgenomen in de kadernota intensieve veehouderij, Bijlage 3 van dit planMER.

2.3.2

KADERNOTA INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Inleiding

De huidige planologische provinciale beleidskaders en het vigerende bestemmingsplan buitengebied uit 2010 bieden onvoldoende houvast om de in de visie verwoorde ambities te realiseren. In de kadernota intensieve veehouderij (zie Bijlage 3) is het te voeren ruimtelijk beleid beschreven, hetgeen één van de instrumenten is om de visie op de intensieve veehouderij te verwezenlijken. Andere instrumenten zijn bijvoorbeeld het gemeentelijk geurbeleid, de vergunningverlening, handhaving, de landschappelijke inpassing, stimuleringsmaatregelen en overleg met betrokkenen.

De gemeentelijke visie en de kadernota vervullen daarmee een functie als kader c.q. bouwsteen voor het bestemmingsplan buitengebied fase 2 en als een van de toetsingskaders voor het afwegen van nu nog onbekende initiatieven, die via een eigen planologische procedure gerealiseerd kunnen worden.

Naast de kadernota (ruimtelijke regels) zal de gemeente ook een beleidsregel gezondheid en een beleidsregel landschap opstellen.

In de gemeentelijke visie is aangegeven dat uitbreiding van bouwblokken mogelijk is op zogenaamde duurzame locaties IV, mits sprake is van maatschappelijk verantwoord ondernemen. In de kadernota intensieve veehouderij is het begrip duurzame locatie nader uitgewerkt.

In de kadernota intensieve veehouderij heeft de uitwerking van het begrip duurzame locaties gestalte gekregen door:

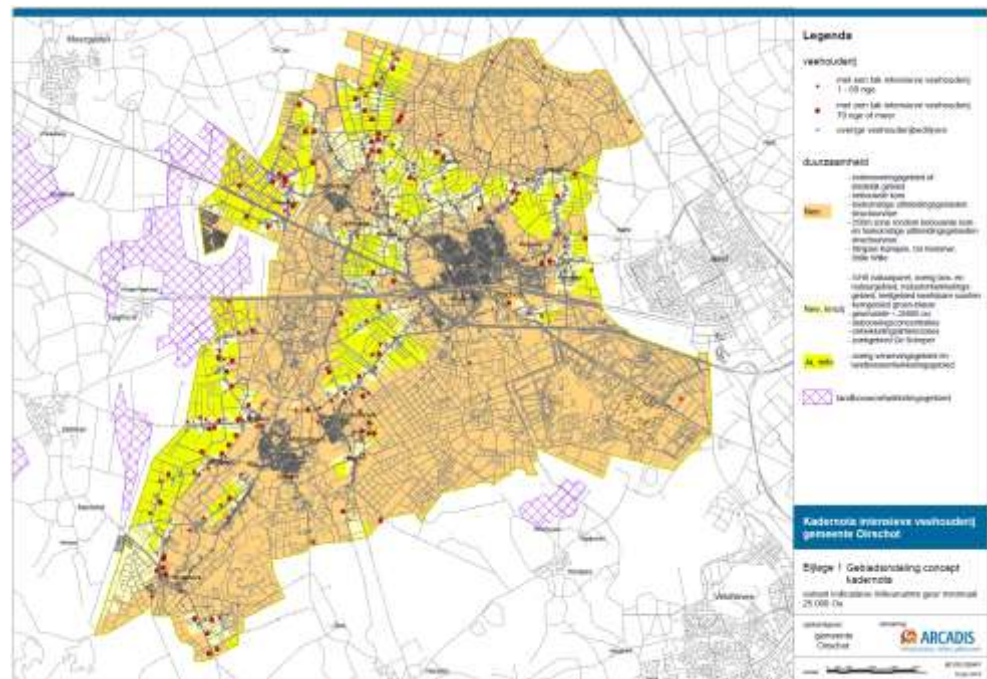
- helderheid te bieden over de locaties c.q. gebieden die zeker niet als duurzaam worden

aangemerkt (de zogenaamde nee-gebieden), en door op basis van de nu beschikbare gegevens en inzichten gebieden aan te wijzen die waarschijnlijk niet (de zogenaamde nee, tenzij gebieden) of waarschijnlijk wel (de zogenaamde ja, mits gebieden) als duurzaam kunnen worden aangemerkt.

In Bijlage 3 is als bijlage bij de kadernotatie intensieve veehouderij een kaart opgenomen waarop deze indeling is aangegeven. Deze kaart is in Afbeelding 5 ook in kleiner formaat opgenomen.

Afbeelding 5

Gebiedsindeling kadernota intensieve veehouderij: nee (oranje), nee-tenzij (lichtgeel) en ja-mits (groengeel) gebied.

In de verbeelding (plankaarten) van het bestemmingsplan fase 2 is deze indeling op perceel niveau aangeduid. In de planregels van bestemmingsplan buitengebied fase 2 is de kadernota (Bijlage 3 van dit planMER) verwerkt in de planregels, vooral bij de binnenplanse flexibiliteitsregels.

Het gaat dan om de volgende onderdelen:

- De begrenzing van de bouwblokken van intensieve veehouderijen.
- De binnenplanse mogelijkheid tot vergroting van bouwblokken van intensieve veehouderijen, tot maximaal 1,5 hectare. Die vergroting is alleen mogelijk in bepaalde deelgebieden en onder voorwaarden.
- Nevenactiviteiten en functieveranderingen op niet-duurzame locaties intensieve veehouderij.

Ook bij de beoordeling van concrete initiatieven via een zelfstandige procedure (dus buiten het nieuwe bestemmingsplan buitengebied fase 2) zal er worden getoetst aan de kadernota. Het gaat daarbij onder andere om:

- een eventuele omschakeling naar intensieve veehouderij;
- eventuele uitbreidingen van bouwblokken van intensieve veehouderijen, boven 1,5 hectare (voor zover dit mogelijk is binnen de dan actuele provinciale beleidskaders);

- eventuele nieuwvestiging van intensieve veehouderijen in het LOG Stille Wille (voor zover dit mogelijk is binnen de dan actuele provinciale beleidskaders).

Gebieden die zijn uitgesloten (nee-gebieden)

De gebieden die zijn uitgesloten als duurzame locatie zijn:

- de extensiveringsgebieden (rond natuurgebieden en kernen) inclusief de bestaande kernen c.q. het “niet-reconstructiegebied” (Reconstructieplan Beerze-Reusel, 2005);
- delen van het verwevingsgebieden waar er een primaat ligt bij andere functies (zoals wonen en verblijf) dan intensieve veehouderij en ook al eerder als zodanig zijn of worden opgenomen in ruimtelijke plannen van de gemeente:
 - toekomstige uitbreidingsgebieden van kernen;
 - enkele ontwikkellocaties, zoals deze opgenomen zijn in de gemeentelijke Structuurvisie, vastgesteld in 2004: Strijpse Kampen, de Kemmer en Stille Wille, zoals aangeduid op de strategiekaart Landelijk Gebied;
- zones van 250 meter rondom de kernen en de vastgestelde uitbreidingen van die kernen. Deze gebieden worden uitgesloten om toekomstige knelpunten met betrekking tot een goed woon- en leefmilieu en de realiseerbaarheid van de ontwikkelingen uit de structuurvisie te voorkomen en om invulling te geven aan het voorzorgsprincipe met betrekking tot volksgezondheid.

Vergroting van bouwblokken voor de intensieve veehouderij is in deze gebieden uitgesloten. Bij aantoonbare concrete initiatieven wordt/zijn bij het begrenzen van het bouwblok op maat het initiatief meegenomen. Het betreft alleen initiatieven die tussen 1 februari en 1 juni 2012 (conform de overgangsregeling) kenbaar zijn gemaakt, voorzien van een deugdelijke uitwerking en onderbouwing. In de toelichting van het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 is een kaart opgenomen waarin is aangeduid welke grenzen van bouwblokken en welke aanduidingen van bouwblokken zijn aangepast.

De nieuwe begrenzing is vastgelegd in het bestemmingsplan buitengebied fase 2.

In dit bestemmingsplan fase 2 worden geen mogelijkheden geboden voor uitbreiding van intensieve veehouderijen in deze nee-gebieden. Omschakeling naar intensieve veehouderij in deze gebieden is uitgesloten.

In deze gebieden is in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 een wijzigingsbevoegdheid opgenomen naar wonen of een passende nevenactiviteit. Dit om hiermee de gewenste afwaartse beweging te stimuleren.

Gebieden met belangrijke waarden of beperkte milieugebruiksruimte (nee, tenzij gebieden)

De gebieden die zijn aangeduid als “nee, tenzij” gebied bestaan uit de verwevingsgebieden en het LOG Langerijt en waar er sprake is van belangrijke waarden op het gebied van natuur en landschap en/of gebieden waar er sprake is van een beperkte milieugebruiksruimte en dus ook een hogere kans op blootstelling aan gezondheidsrisico's. Het gaat om gebieden die niet al uitgesloten zijn (dus geen overlap met het nee-gebied).

De volgende gebieden zijn aangewezen als nee-tenzij gebied:

- De gebieden die in de nu vervallen handleiding duurzame locaties (Reconstructieplan Beerze-Reusel, 2005) waren uitgesloten als duurzame locaties vanwege de overlap met enkele categorieën uit de Groene Hoofdstructuur uit het Streekplan 2002.
- De gebieden die in de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening van de provincie (2010) zijn aangeduid als “Kerngebied van de Groenblauwe Structuur”.
- De bebouwingsconcentraties in het buitengebied:
 - zoals deze zijn opgenomen in de uitvoeringsnota Buitengebied in Ontwikkeling (2010) en het Bestemmingsplan buitengebied fase 1 (2010);
 - In de uitvoeringsnota worden daarnaast nog bebouwingsconcentraties benoemd die nog nader uitgewerkt dienen te worden. De gemeente heeft er voor gekozen om in het bestemmingsplan Buitengebied fase 2 twee extra bebouwingsconcentraties op te nemen, namelijk: het gebied Voorteindseweg - Middelbeers en Westelbeers. De overige extra bebouwingsconcentraties die in de uitvoeringsnota staan genoemd, worden niet opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied fase 2.
- Enkele ontwikkellocaties, zoals deze opgenomen zijn in de gemeentelijke Structuurvisie, vastgesteld in 2004: ontwikkelingslinten, ontwikkelingszones en zoekgebied De Scheper, zoals aangeduid op de strategiekaart Landelijk Gebied.
- De gebieden waar er sprake is van een beperkte milieugebruiksruimte (geur, fijn stof, geluid) en een hogere kans op blootstelling (gezondheid). Als indicatie is hierbij gebruik gemaakt van de milieugebruiksruimte op het gebied van geur uit stallen. In de bijlage van de kadernota is voor de voorbeeldbedrijven zoals genoemd in het advies van de Commissie Van Doorn aangegeven welke emissies dergelijke bedrijven hebben. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen “standaard” emissiearme stallen en stallen en technieken die een verdergaande reductie van de emissies bereiken.

Voor elk initiatief geldt dat de gemeente dit zal toetsen op een evenredige verdeling van de beperkte milieugebruiksruimte, onder andere doordat aangetoond wordt dat de op dat moment best beschikbare en betaalbare technieken worden gebruikt die leiden tot een beperkte milieubelasting, rekening houdend met het type en de grootte van het bedrijf en de milieusituatie en -belasting ter plaatse.

Daar waar er in de verwevingsgebieden binnen dit nee-tenzij gebied geen sprake is van aantoonbare concrete initiatieven voor uitbreiding in de periode tot vaststelling van deze kadernota en de beleidsregel en er nu geen sprake is van een bouwblok-op-maat, wordt de omvang van bestaande bouwblokken teruggebracht tot een strakke begrenzing rond de inrichting. Bij aantoonbare concrete initiatieven wordt bij het begrenzen van het bouwblok op maat het initiatief meegenomen.

Het betreft alleen initiatieven die tussen 1 februari en 1 juni 2012 (conform de overgangsregeling) kenbaar worden gemaakt, voorzien van een deugdelijke uitwerking en onderbouwing. In de toelichting van het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2 is een kaart opgenomen waarin is aangeduid welke grenzen van bouwblokken en welke aanduidingen van bouwblokken zijn aangepast.

Vergroting van bouwblokken is in deze gebieden slechts in beperkte mate mogelijk. Beperkt houdt in dat er via een wijzigingsbevoegdheid kan worden meegewerkt aan een vergroting

van het bouwblok tot maximaal 15% van het bouwblok bij vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied fase 2.

De gemeente zal c.q. kan via een aparte planologische procedure medewerking verlenen aan een initiatief indien uit de toetsing van een concreet initiatief blijkt dat de veronderstelde belemmeringen (belangrijke waarden op het gebied van natuur en landschap, weinig milieugebruiksruimte of hogere kans op blootstelling risico's volksgezondheid) niet aanwezig zijn en/of de ontwikkeling gepaard gaat met een vergaande verbetering van het woon- en leefmilieu. Dat betekent dat aan alle normen voldaan wordt en dat bij een zogenaamde overbelaste situatie (geurhinder) de geurhinder daalt tot de vastgestelde (voorground)normen. Waar ondernemers bereid zijn meer te doen dan wettelijke vereist (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, MVO) is de gemeente bereid tot meer ontwikkelruimte. De gemeente verwacht dat de initiatiefnemer een plan ontwikkelt dat past binnen de gemeentelijke visie intensieve veehouderij.

Omschakeling naar intensieve veehouderij in deze gebieden is uitgesloten.

In deze gebieden is in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 een wijzigingsbevoegdheid opgenomen naar wonen of een passende nevenactiviteit. Dit om hiermee de gewenste afwaartse beweging te stimuleren.

Potentiële duurzame gebieden

De overige gebieden (delen van de verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden) zijn aangeduid als "ja, mits" gebied. Vergroting van bouwblokken is onder voorwaarden mogelijk, tenzij uit de toetsing van een concreet initiatief blijkt dat er belangrijke belemmeringen zijn (belangrijke waarden op het gebied van natuur en landschap, weinig milieugebruiksruimte of hogere kans op blootstelling risico's volksgezondheid) of de ontwikkeling gepaard gaat met een ongewenste verslechtering van het woon- en leefmilieu.

De begrenzing van bouwblokken, zoals vastgelegd in het Bestemmingsplan buitengebied fase 1, is in deze gebieden leidend voor de begrenzing van de bouwblokken in fase 2.

Vergroting van bouwblokken is mogelijk tot maximaal 1,5 hectare. In het LOG Stille Wille is op basis van het gemeentelijk beleid een vergroting van een bouwblok tot maximaal 2,5 hectare mogelijk. Op basis van het geldende provinciaal beleid (Verordening Ruimte, situatie medio 2012) is een uitbreiding boven 1,5 hectare voorsnog niet (meer) toegestaan.

Omschakeling naar intensieve veehouderij in deze gebieden is onder voorwaarden mogelijk, maar in het algemeen geldt hiervoor het nee, tenzij principe. Essentieel voor de gemeentelijke medewerking is dat de omschakeling een knelpunt elders oplost en geen nieuw knelpunt oplevert, dus onderdeel is van een afwaartse beweging en gepaard gaat met het beëindigen van een locatie intensieve veehouderij die gelegen is in een extensiveringsgebied (extensiveringsgebied natuur in het reconstructiegebied of extensiveringsgebied overig binnen de gemeente Oirschot) of een als niet-duurzaam aangeduid gebied binnen de gemeente Oirschot.

Ook dient er per saldo sprake te zijn van een verbetering van het woon- en leefklimaat of een vermindering van de milieubelasting op natuurwaarden.

Binnen verwevingsgebieden en het provinciale LOG Langerijt is omschakeling naar intensieve veehouderij uitgesloten binnen de 1000 meter zones rondom kernen en de 500 meter zone rondom de ontwikkellocaties (Structuurvisie Plus, 2004) en de bebouwingsconcentraties in het buitengebied. Ook omschakeling van een niet-agrarische functie naar intensieve veehouderij is in deze gebieden uitgesloten.

Het omschakelen naar intensieve veehouderij wordt niet mogelijk gemaakt in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied fase 2, ook niet via wijzigingsbevoegdheden. Voor elke omschakeling dient dus een zelfstandige planologische procedure te worden gevolgd.

De ruimtelijke uitwerking van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

In het bestemmingsplan buitengebied fase 1 en in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 zijn en worden regels gesteld, zoals bouwregels (onder andere maximale goot- en bouwhoogte en afstanden tot wegen en perceelgrenzen) en gebruiksregels. Vergroting van bouwblokken, alleen mogelijk op duurzame locaties, wordt mogelijk gemaakt via een wijzigingsbevoegdheid. In de nee-tenzij gebieden tot maximaal 15% van het bouwblok op maat, in de ja-mits gebieden tot maximaal 1,5 hectare (bestemmingsplan buitengebied fase 2) of tot maximaal 2,5 hectare (LOG Stille Wille, via een aparte procedure, mits passend binnen het dan vigerende provinciaal beleid).

Bij Maatschappelijke Verantwoord Ondernemen, zoals in de kadernota is beschreven) is in de nee-tenzij gebieden een vergroting van bouwblokken van meer dan 15% mogelijk, via een zelfstandige procedure. Waar ondernemers bereid zijn meer te doen dan wettelijke vereist (MVO) is de gemeente bereid tot het bieden van ontwikkelruimte.

Voor elke uitbreiding van bouwblokken van de intensieve veehouderij in de ja-mits of nee-tenzij gebieden (in de nee-gebieden is dat uitgesloten), gelden de volgende voorwaarden:

- De gemeente sluit in haar definitie van intensieve veehouderij in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 aan bij de definitie die is opgenomen in de verordening ruimte 2011. Op locaties waar slechts een zeer kleine neventak intensieve veehouderij aanwezig is (kleiner dan 20 nge), is de inzet om die locaties in het bestemmingsplan buitengebied fase 2 niet te voorzien van de aanduiding “intensieve veehouderij” omdat er dan veelal geen sprake zal zijn van een gebouw gebonden bedrijfsvoering. Bij een omvang van een agrarisch bedrijf van 10 nge of minder zal er geen bouwblok worden toegekend.
- De vergroting van het bouwblok is noodzakelijk uit het oogpunt van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering in relatie tot de continuïteit van het bedrijf.
- Binnen gebouwen wordt ten hoogste één bouwlaag gebruikt voor het houden van dieren, met uitzondering van volière- en scharrelstallen voor legkippen waar ten hoogste twee bouwlagen gebruikt mogen worden.

- Uit een inrichtingsplan moet blijken dat een goede ruimtelijke uitstraling gewaarborgd is. Voor bouwblokken tot 1,5 hectare dient minimaal 10% van het bouwblok benut te worden voor de landschappelijke inpassing. Afhankelijk van de locatie en het initiatief eist de gemeente we een grotere oppervlakte landschappelijke inpassing, deze inpassing mag buiten het bouwblok gerealiseerd worden. De realisatie van de inpassing dient te worden zeker gesteld via een overeenkomst.
- Er dient sprake te zijn van een goede milieuhygiënische uitvoerbaarheid.
- Er dient geen sprake te zijn van een onevenredige aantasting van:
 - het straat- en het bebouwingsbeeld;
 - de verkeersveiligheid;
 - de natuurlijke, cultuurhistorische, visueel-landschappelijke, abiotische en archeologische waarden;
 - de waterhuiskundige situatie;
 - het woon- en leefmilieu van de omgeving.
- Er voldaan kan worden aan de randvoorwaarden uit de Natuurbeschermingswet en de op deze wet gebaseerde provinciale regels.
- Uit de onderbouwing van het initiatief blijkt dat er wordt voldaan aan de actuele voorgrondnormen zoals deze door de gemeenteraad zijn vastgesteld in de verordening/gebiedsvisie in het kader van de Wet geurhinder en veehouderij. Dit geldt ook voor bedrijven die op basis van een eerdere vergunning een voorgrondbelasting hebben die hoger is dan de actuele voorgrondnorm.
- Uit de onderbouwing van het initiatief blijkt dat er sprake is en blijft van een goed woon- en leefmilieu in de omgeving van de intensieve veehouderij, onder andere op het gebied van de achtergrondbelasting met betrekking tot geur. De streefwaarden met betrekking tot de maximale achtergrondbelasting zoals genoemd in de gebiedsvisie Wgv uit november 2011 zijn daarvoor een goede indicatie. De absolute en relatieve bijdrage van de veehouderij aan de achtergrondbelasting en de verandering van die bijdrage wordt in deze afweging betrokken.
- Er is sprake van een evenredige verdeling van de beperkte milieugebruiksruimte die beschikbaar is, onder andere doordat aangetoond wordt dat de op dat moment best beschikbare en betaalbare technieken worden gebruikt die leiden tot een beperkte milieubelasting, rekening houdend met het type en grootte van het bedrijf. De eisen kunnen variëren (BBT tot BBT⁺⁺) afhankelijk van de milieusituatie en milieubelasting.
- De nieuwe stallen voldoen minimaal aan de voorwaarden uit het certificeringssysteem Maatlat Duurzame Veehouderij.

MAATLAT DUURZAME VEEHOUDERIJ

Een Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV)-stal is een veestal met een lagere milieubelasting, met onder meer maatregelen voor diergezondheid en dierenwelzijn en draagt daardoor bij aan de verduurzaming van de veehouderij. Het certificatieschema Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV)

wordt beheerd door SMK onder verantwoordelijkheid van het College van Deskundigen Maatlat Duurzame Veehouderij en is gekoppeld aan een aantal overheidsregelingen.

MDV is ontwikkeld voor de diercategorieën eenden, kalkoenen, konijnen, leghennen, melkvee, varkens, vleeskalveren en vleeskuikens.

- Ammoniakemissie: stallen dienen voorzien te zijn van een emissie reducerend systeem dat de emissie meer reduceert dan wettelijk verplicht wordt gesteld.
- Dierenwelzijn: in de stallen dienen maatregelen te worden getroffen om het welzijn te verbeteren, bij de puntenwaardering voor de maatregelen is uitgegaan van de meerwaarde voor het dier.
- Diergezondheid: bij dit thema zijn de maatregelen gebaseerd op drie uitgangspunten: preventie dat ziekten het bedrijf binnenkomen, verhinderen dat een ziekte zich binnen het bedrijf verspreidt en het verbeteren van de weerstand van het dier in de stal.
- Energie: de maatregelen dragen bij om CO₂-uitstoot terug te dringen via energiebesparing en opwekking van duurzame energie ten behoeve van het eigen gebruik.
- Fijn stof: maatregelen zijn gericht op de emissiereductie van fijn stof naar het milieu en het verminderen van fijn stof in de dierverblijven.
- Bedrijf & omgeving: dit thema is uitgewerkt in vier onderwerpen. Landschap is daarvan het belangrijkste. De andere zijn omgevingsgerichtheid, verstoring (geur, geluid, licht) en water.

Voor bedrijven met grote (> 300 nge) en zeer grote aantallen dieren (> 700 nge) geldt een hoger ambitieniveau op de maatlaten dierenwelzijn en diergezondheid: het minimaal aantal te behalen punten voor de MDV op de maatlaten dierenwelzijn en diergezondheid is afhankelijk gemaakt van het aantal dieren op het bedrijf. Als een ondernemer een stal laat certificeren, wordt voor de bepaling van de bedrijfsgrootte (aantal dierplaatsen) het gehele bedrijf meegerekend en niet alleen de omvang van de nieuwe stal.

Interim toetsingskader gezondheid

Indien het advies van de gezondheidsraad tijdig beschikbaar is, zal dat worden vertaald in een gemeentelijke beleidsregel gezondheid en worden meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied fase 2. Vooruitlopend op het advies van de Gezondheidsraad hanteert de gemeente een interim-toetsingskader. Samengevat komt dat interim-toetsingskader er op neer dat vanuit het voorzorgsprincipe de gemeente niet zal meewerken aan planologische uitbreidingen en vergunningverlening als sprake is van overbelaste situaties vanuit de gedachte dat dan een groter gezondheidsrisico aanwezig is. Oplossingen kunnen door de ondernemer gevonden worden in brede toepassing van de best beschikbare technieken (BBT).

Hierbij gelden de volgende criteria:

- Geen nieuwe emissiepunten op kleinere afstand van een overbelast gevoelig object zoals woningen dan de al bestaande emissiepunten. Blootstellingsrisico's zijn empirisch te koppelen aan afstand deze moet dus minimaal gelijk blijven.
- Geen overschrijding van de norm voor voorgrondbelasting van geur zoals vastgelegd in de Verordening Geurhinder en veehouderij.
- De streefwaarden voor achtergrondbelasting van geur zoals vastgelegd in de "Geurgebiedsvisie Oirschot 2011". De absolute en relatieve bijdrage van de veehouderij aan de achtergrondbelasting en de verandering van die bijdrage wordt in deze afweging betrokken.

- Geen overschrijding van de fijnstof normen met inachtneming van de achtergrondconcentratie. In veel gevallen is bij uitbreidingen van veehouderijen sprake van “niet in betekende mate”, dit betekend dat de uitbreiding relatief weinig invloed heeft ten opzichte van de achtergrondconcentraties en uitgebreide toetsing achterweg kan blijven. Dit kan ook het geval zijn indien al sprake is van overschrijding van de achtergrondconcentraties, de wettelijke norm bedraagt 40µg/m3. Indien sprake is van een te hoge achtergrondconcentratie is uitbreiding niet mogelijk.

In het bestemmingsplan buitengebied fase 2 is de kadernota en dus ook bovenstaande uitwerking van het begrip duurzame locatie intensieve veehouderij, verwerkt in de planregels, vooral bij de binnenplanse flexibiliteitsregels. Bij de beoordeling van concrete initiatieven via een zelfstandige procedure zal er worden getoetst op de (dan actuele) kadernota, inclusief de gemeentelijke uitwerking van het begrip duurzame locatie.

Samenvatting kadernota intensieve veehouderij

Na de ruimtelijke uitwerking van de visie intensieve veehouderij in de kadernota intensieve veehouderij biedt het bestemmingsplan buitengebied fase 2 de mogelijkheden voor de intensieve veehouderij zoals weergegeven in Tabel 2.

Tabel 2

Samenvatting mogelijkheden voor intensieve veehouderij in deelgebieden.

Beleid ontwerp bestemmingsplan intensieve veehouderij en fase 2	Extensiverings-gebied	Verwevingsgebied	LOG
Is uitbreiding binnen bestaand bouwblok mogelijk? (Afhankelijk van milieuv vergunning)	Nee	Ja In “nee” of” nee- tenzij” heroverweging begrenzing bouwblokken 2010	Ja In “nee” of” nee- tenzij” heroverweging begrenzing bouwblokken 2010
Is uitbreiding van het bouwblok mogelijk?	Nee	Ja, mits duurzaam Max 1,5 hectare Indien niet duurzaam: geen uitbreiding of zeer beperkt, max. 15%, nodig voor continuïteit. Bij Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen meer ruimte voor uitbreiding, via een aparte procedure.	Ja, mits duurzaam LOG Langerijt: zie beleid verwevingsgebied In BP tot maximaal 1,5 hectare Boven 1,5 hectare tot max 2,5 hectare alleen via aparte procedure (raad), mits passend binnen dan geldende provinciale beleidskaders.

Is nieuwvestiging mogelijk?	Nee	Nee	Nee Tenzij provinciaal beleid wordt aanpast: dan wel in LOG Stille Wille
Is omschakeling naar intensieve veehouderij mogelijk (alleen op agrarische bouwblokken)	Nee	Indien duurzaam en er sprake is van een afwaartse beweging >1000 meter van kernen en >500 meter van ontwikkellocaties en bebouwingsconcentraties Alleen via een aparte procedure (raad) Max 1,5 hectare Alleen op agrarische bouwblokken	Indien duurzaam en afwaartse beweging Alleen via een aparte procedure (raad) Max 1,5 hectare of in LOG Stille Wille max 2,5 hectare, mits passend binnen dan geldende provinciale beleidskaders. Ook omschakeling niet-agrarisch naar intensieve veehouderij

EFFECTEN NADERE BEOORDELING BOUWBLOKKEN INTENSIEVE VEEHOUDERIJ

Samen met een herijking van het beleid voor de intensieve veehouderij, is ook de aanduiding en de begrenzing van de bouwblokken van de intensieve veehouderijen heroverwogen. Dit op basis van het beleid zoals dat is opgenomen in de kadernota en een inventarisatie t.b.v. het MER en de kadernota, waarbij de gegevens uit de vergunningen (2011/2012) zijn geconfronteerd met de bouwblokken uit het bestemmingsplan fase 1 uit 2010. Het oppervlak bouwblok met de aanduiding "intensieve veehouderij" was in het bestemmingsplan uit 2010 circa 214 hectare en is in het (voor)ontwerp teruggebracht tot 124 hectare met de aanduiding intensieve veehouderij en 42 hectare met de aanduiding "neventak intensieve veehouderij"

2.4

OVERIGE FUNCTIES

In de Nota van Uitgangspunten (NvU) is naast de intensieve veehouderij (waarvoor wordt verwezen naar de kadernota intensieve veehouderij) ingegaan op de andere functies in het buitengebied.

Bij de Nota van Uitgangspunten is in een leeswijzer puntsgewijs aangeven van de belangrijkste verschillen tussen de voorliggende NvU met de kadernota van 2007 (inclusief aanvulling 2009, toelichting 2010, planregels 2010 en amendementen 2010). Voor deze leeswijzer en een gedetailleerde beschrijving van de verschillende planthema's wordt verwezen naar de Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied en de toelichting van het bestemmingsplan buitengebied fase 2.

In Tabel 3 zijn de functieonderdelen die relevant (kunnen) zijn voor het bepalen van de milieugevolgen weergegeven.

Tabel 3

Mogelijkheden voor overige functies die milieugevolgen kunnen hebben.
(bron: Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied fase 2 en Boomteeltvisie gemeente Oirschot).

Thema	Bestaande situatie	Toekomstige situatie
Grondgebonden agrarische bedrijven (o.a. akkerbouwbedrijven, rundveehouderijen, tuinbouwbedrijven, niet zijnde intensieve veehouderij)	Bestaande bouwvlakken worden overgenomen.	Uitbreiding mogelijk onder voorwaarden via binnenplanse wijziging tot 2,0 ha. Grotere uitbreidingen kunnen wellicht via een buitenplanse procedure
		Omschakeling van intensieve kwekerij, intensieve veehouderij en/of glastuinbouwbedrijf naar een grondgebonden bedrijf is overal toegestaan.
Boomteeltbedrijven zijn apart aangeduid op de verbeelding, maar in het voorontwerp zijn hiervoor geen aparte regels opgenomen		Echte nieuwvestiging is uitgesloten.
		Hervestiging van grondgebonden bedrijven is mogelijk ter plaatse van bestaande agrarische bedrijven en bestaande niet-agrarische bedrijven.
Boomteelt (op basis van de Boomteeltvisie Gemeente Oirschot. 29 september 2011) ¹	Alle legale, bestaande bedrijven krijgen een bouwvlak op maat van maximaal 1,5 hectare. Bedrijven die al een groter bouwvlak hebben behouden dit bouwvlak.	Uitbreiding -mogelijk onder voorwaarden via een binnenplanse wijziging (tot 2,0 hectare voor grondgebonden bedrijven) -mogelijk via een binnenplanse wijziging tot 3,0 ha ten behoeve van teeltondersteunende voorzieningen (boven 2,0 hectare via differentiatievak voor TOV's). -Indien voor een afzonderlijk bedrijf meer ruimte benodigd is aan t.o.v. dan kan dit worden geboden door middel van een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan of een postzegelbestemmingsplan.
		Omschakeling van intensieve kwekerij, intensieve veehouderij en/of glastuinbouwbedrijf naar grondgebonden bedrijf (dus ook boomteelt) is overal toegestaan.
		Echte nieuwvestiging is uitgesloten.
		Nieuwvestiging in de vorm van hervestiging van grondgebonden bedrijven (boomteelt) is mogelijk ter plaatse van bestaande agrarische bedrijven en bestaande niet-agrarische bedrijven.

¹ In het bestemmingsplan buitengebied wordt de mogelijkheid tot wisselteelt opgenomen. Wisselteelt maakt het mogelijk om gedurende vijf jaar bomen te telen op een perceel zonder dat hiervoor een omgevingsvergunning is vereist. Op basis van de boomteeltvisie is in het bestemmingsplan buitengebied een tweedeling gemaakt in gebieden waar het planten van bomen wel mag en in andere gebieden met waarden waar het niet mag. In de gebieden waar boomteelt is toegestaan kunnen bomen worden geplant. In de gebieden waar boomteelt niet is toegestaan is dit in strijdig gebruik en is ook wisselteelt niet toegestaan.

Thema	Bestaande situatie	Toekomstige situatie
Glastuinbouw	Bestaande bouwvlakken worden overgenomen (momenteel zijn er 11 glastuinbouwbedrijven).	<p>Uitbreiding van glastuinbouw mag onder voorwaarden tot 4,0 ha bruto (i.p.v. 3,5 ha bruto) waarvan 3,0 ha netto glas middels een binnenplanse mogelijkheid tot wijzigen. Dit biedt meer ruimte voor benodigde gebouwen en voorzieningen. Het doorgroeigebied wordt niet meegenomen in het bestemmingsplan buitengebied. Verdere uitbreiding kan hier via maatwerk via een aparte buitenplanse procedure (afwijking van het bestemmingsplan of postzegelbestemmingsplan) buitenplans.</p> <p>Omschakeling naar glastuinbouw wordt niet toegestaan.</p> <p>Pure nieuwvestiging is uitgesloten.</p>
Teelt ondersteunende kassen (TOK)		TOK, dienen op het bouwvlak gelegen te worden en mogen alleen in A en AW-L. De bouw van een TOK is direct geregeld via de bouwregels/indirect geregeld via een afwijking (onthefing) op de bouwregels. De maximale omvang mag 5.000 m ² bedragen, de maximale hoogte 7 meter in A en 5 meter in AW-L (i.p.v. 3 meter). In AW-NL zijn TOK uitgesloten.
Teelt ondersteunende voorzieningen (TOV)		<p>Permanente TOV dienen in principe op – of aansluitend aan het bouwvlak gelegen te worden. Voor zover niet mogelijk kan het agrarisch bouwvlak worden uitgebreid met een differentiatievlak. Dit deel dient aan te sluiten op het bouwvlak. De bouw van permanente TOV op een differentiatievlak is indirect geregeld via een binnenplanse wijzigingsbevoegdheid. De maximale omvang mag 15.000 m² bedragen in A en AW-L en 5.000 m² in AW-NL, de max. hoogte 2,5 m (m.u.v. open gebieden 1,5 m).</p> <p>Tijdelijke TOV mogen ook nabij het bouwvlak gesitueerd worden. Deze worden direct geregeld via de bouwregels (oppervlakte en hoogte) / indirect geregeld via een afwijking (onthefing) op de bouwregels. De maximale omvang mag 15.000/30.000 m² bedragen, de max. hoogte 2,5 m (m.u.v. open gebieden waar de max. hoogte 1,5 m bedraagt) en de duur 6 maanden. Voor het oprichten er van zijn verder criteria opgesteld ten aanzien van de ligging in het landschap.</p>
Kleinschalige mestverwerking		Behandelen van dierlijke mest van het eigen bedrijf en/of enkele bedrijven uit de directe omgeving. Qua maatvoering wordt gedacht aan een gebouw van maximaal 150 m ² , alsmede een opslagcapaciteit van 800 m ² /1.600 m ³ . De maximale oppervlakte bedraagt minder dan 1000 m ² , de maximale hoogte van de installatie 12 meter.

Thema	Bestaande situatie	Toekomstige situatie
Kleinschalig kamperen (kamperen bij de boer/paardenhouder/burger)		Is via een algemene binnenplanse afwijking/ontheffing onder voorwaarden tot 25/lokaal 40 kampeermiddelen (in casu tenten, tentwagens, kampeerauto's en/of caravans, dus geen stacaravans) tot 5.000/lokaal 8.000 m ² (op basis van 200 m ² per kampeermiddel) gezamenlijke oppervlakte toegestaan bij landbouwbedrijven (kamperen bij de boer) op of aansluitend aan het bouwvlak en burgerwoningen met uitzondering van bedrijven en woningen in bestaande bos- en natuurgebieden. Dit alles mits aan een aantal uitgangspunten wordt voldaan.
Kleinschalig logeren in de vorm van recreatieve woonverblijven / Vakantieappartementen		Tot 3 eenheden van 65 m ² mogelijk tot een maximum van 195 m ² via een algemene afwijking toegestaan bij landbouwbedrijven en burgerwoningen (mits een aantal uitgangspunten). Permanente bewoning wordt niet toegestaan.
Kleinschalig logeren in de vorm van Logies&Ontbijt		Tot 3 eenheden/gastenkamers ofwel 10 bedden / slaap-plaatsen mogelijk tot een maximum van 150 m ² via een algemene afwijking toegestaan bij landbouwbedrijven en burgerwoningen (mits een aantal uitgangspunten). Permanente bewoning wordt niet toegestaan.
Trekkershutten		Tot 3 eenheden mogelijk tot een maximum van 60 m ² (20 m ² per hut, inclusief sanitair) via een algemene afwijking toegestaan bij landbouwbedrijven en burgerwoningen. Permanente bewoning zal niet worden toegestaan.
Regulier kamperen		De bestaande voorzieningen worden voorzien van een positieve bestemming. De vast te leggen omvang is in principe de huidige omvang.
Groepsaccommodaties/kampeerbeorderijen		Bestaande (vergunde) voorzieningen worden positief bestemd en aangeduid. Nieuwe voorzieningen als nevenactiviteit moeten gerealiseerd worden binnen de bestaande bebouwing en maximaal 350 m ² van de oppervlakte van die bestaande bebouwing gebruiken.

2.5 MEEST BEPALEND BELEID, WET- EN REGELGEVING

2.5.1 STRUCTUURVISIE EN VERORDENING RUIMTE

De provincie Noord-Brabant heeft de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) waarin het nieuwe beleid tot 2025 (met een doorkijk naar 2040) wordt beschreven op 1 oktober 2010 vastgesteld. Op 1 januari 2011 is de Structuurvisie van kracht geworden. De structuurvisie vervangt de Interim Structuurvisie (ISV), is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciale belang aan.

Wat betreft het buitengebied kent de structuurvisie een aantal wijzigingen ten opzichte van de ISV die samenhangen met de zonering van natuur, landschap en landbouw. Gebiedsaanduidingen in de ISV zijn (deels) samengevoegd in gebiedsaanduidingen in de SVRO, wat als consequentie heeft dat het gedetailleerde beleid uit de ISV wordt losgelaten.

In de SVRO is daarbij in het hele buitengebied, buiten de ecologische hoofdstructuur, uitgegaan van een 'ja-mits' benadering terwijl in de ISV een sterk onderscheid wordt gemaakt tussen gebieden met waarden, waarvoor het 'nee-tenzij' principe geldt, en gebieden zonder waarden waar ontwikkelingen mogelijk zijn (ja-principe).

De Verordening Ruimte is één van de instrumenten om het provinciaal ruimtelijk beleid te realiseren, naast bijvoorbeeld ontwikkelingsgerichte communicatieve en financiële instrumenten. De Verordening Ruimte bevat instructieregels die van belang zijn voor gemeenten bij het opstellen van hun bestemmingsplannen.

De Brabantse verordening Ruimte is tot stand gekomen in 2 fasen. Fase 1 gaat over de onderwerpen waarvoor het Rijk uitwerking van de provincie vraagt en de onderwerpen die zijn gebaseerd op eerder vastgesteld beleid. Ook de consequenties van de besluiten van Provinciale Staten (PS) over de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij zijn in de Verordening ruimte fase 1 verwerkt. In de verordening fase 2 zijn onderwerpen geregeld die voortkomen uit verplichtingen door provinciale keuzes in de Structuurvisie en uit het ontwerp 'Algemene Maatregel van Bestuur Ruimte'.

Hieronder zijn de provinciale beleidskaders beschreven die relevant zijn voor het beleid ten aanzien van de intensieve veehouderij. Het bestemmingsplan buitengebied zal (minimaal) moeten voldoen aan de regels uit de verordening.

Voor de regels geldt een gebiedsindeling, de integrale zonering intensieve veehouderij, zoals die is opgenomen in het Reconstructieplan Beerze-Reusel en is weergegeven in Afbeelding 6:

- Binnen extensiveringsgebieden is geen nieuwvestiging, uitbreiding (van bouwblokken), hervestiging of omschakeling van intensieve veehouderijen mogelijk. Uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij binnen het bestaande bouwblok is sinds 1 oktober 2010 niet meer mogelijk.
- Binnen verwevingsgebieden en landbouwontwikkelingsgebieden is hervestiging of uitbreiding mogelijk mits sprake van duurzame locatie en bouwblokken mogen niet groter worden dan 1,5 hectare. Nieuwvestiging is niet (meer) mogelijk. Ontheffingsmogelijkheid (onder voorwaarden) tot uitbreiden van bouwblokken tot een maximum van 2,5 ha in de landbouwontwikkelingsgebieden en voor zogenaamde lopende zaken een ontheffing voor bouwblokken groter dan 1,5 hectare in de verwevingsgebieden. De provincie moet die ontheffing verlenen.

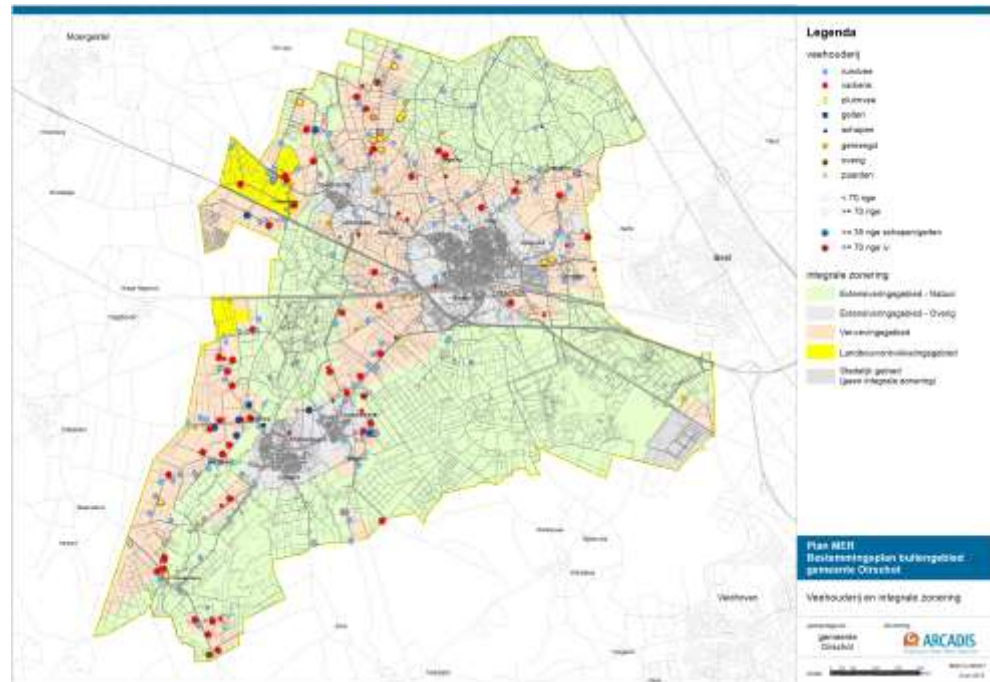
DUURZAME LOCATIES

In het reconstructieplan en in de verordening is het beleid ten aanzien van duurzame locaties aangeduid, onder andere in de vorm van een aantal criteria die bepalend zijn of een locatie wel of niet als duurzaam kan worden aangemerkt. Op basis van de Verordening is uitbreiding van het bouwblok mogelijk in verwevingsgebieden en landbouw-ontwikkelingsgebieden, mits er sprake is van aantoonbaar ruimtelijk-economische belangen, zuinig ruimtegebruik en de ontwikkeling is aanvaardbaar vanuit het oogpunt van milieu (m.n. ammoniak, geur, fijn stof en gezondheid voor mensen) en ruimte (m.n. natuur, landschap en cultuurhistorie).

Gelet op het feit dat het begrip duurzame locatie in de provinciale handreiking (Reconstructieplan) en de Verordening ruimte in vrij algemene zin is gespecificeerd, heeft er een nadere operationalisering van het begrip “duurzame locaties” plaatsgevonden in de kadernota intensieve veehouderij (bijlage 3).

Afbeelding 6

Integrale zonering intensieve veehouderij en ligging veehouderijen: extensiveringsgebieden (groen en grijs), verwevingsgebieden (oranje) en landbouwontwikkelingsgebieden (geel).

Landbouwontwikkelingsgebieden (LOG's)

In de gemeente Oirschot is het LOG Langerijt gelegen en een gedeelte van het LOG Stille Wille. Deze LOG's zijn opgenomen in het Reconstructieplan Beerze-Reusel uit 2005. In de Verordening ruimte is een ontheffingsmogelijkheid van GS opgenomen voor het toestaan van uitbreiding van bouwblokken tot maximaal 2,5 hectare. Aan GS is de bevoegdheid toegekend om landbouwontwikkelingsgebieden of delen daarvan aan te wijzen waar in principe ontheffing verleend kan worden. Een definitieve nadere aanduiding is nu nog niet beschikbaar. Wel hebben GS in juli 2010 kaarten vastgesteld en gepubliceerd waarin vooralsnog een aantal delen van de landbouwontwikkelingsgebieden zijn uitgesloten voor een dergelijke ontheffing van de provincie. Grote delen van het LOG Langerijt overlappen met deze (uitgesloten)gebieden c.q. zones. Het LOG Stille Wille kent ook overlap met deze gebieden/zones (vooral rondom de kern Haghorst en het recreatiegebied Stille Wille), maar dat geldt niet voor het gedeelte dat op het grondgebied van de gemeente Oirschot is gelegen.

2.5.2

BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 2010

In nagenoeg het hele buitengebied van de gemeente Oirschot geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied 2010'. Dit is een plan dat een beperkt aantal ontwikkelingen mogelijk maakt. De gemeenteraad van Oirschot heeft dit bestemmingsplan vastgesteld op 29 september 2010.

De Raad van State heeft op 4 mei 2010 uitspraak gedaan over de vijf aangevraagde voorlopige voorzieningen tegen het bestemmingsplan Buitengebied 2010. In vier van de vijf zaken is de voorlopige voorziening niet toegekend. Hierdoor treedt het op 29 september 2010

vastgestelde bestemmingsplan voor het overgrote deel inwerking. Alleen voor een vijftal locaties blijft de inwerkingtreding van het bestemmingsplan geschorst tot uitspraak in de bodemprocedure plaats vindt. De Werkgroep Natuur en Landschap (WNL) had samen met de Brabantse Milieufederatie (BMF) een voorlopige voorziening aangevraagd tegen een aantal vormveranderingen van agrarische bouwvlakken. Deze is door de Raad van State deels toegekend. Er lopen nog circa 65 beroepen tegen het plan. Hierover heeft de Raad van State nog geen uitspraak gedaan.

In het bestemmingsplan buitengebied zijn de bouwblokken van agrarische bedrijven begrensd en is een deel van die bouwblokken aangeduid als intensieve veehouderij. Overige veehouderijen (vooral melkveebedrijven) hebben een agrarisch bouwblok zonder een dergelijke iv-aanduiding.

Gemiddeld zijn de bouwblokken met een aanduiding "intensieve veehouderij" in het bestemmingsplan buitengebied van 2010 1,3 hectare groot, met een gemiddelde economische omvang van 77 nge per hectare. De grotere intensieve veehouderijen (70 nge of meer) hebben gemiddeld een bouwblok van 1,5 hectare met een economische omvang van 146 nge per hectare. Voor de grootste intensieve veehouderijen (meer dan 210 nge) is het bouwblok gemiddeld 1,8 hectare, gemiddeld 210 nge per hectare.

ONDERSCHIED VEEHOUDERIJEN - NGE

Voor de ligging van veehouderijen wordt voor het effect onderscheid gemaakt tussen intensieve en extensieve veehouderij. Maar ook naar de grootte van een bedrijf; Een grens van 70 nge wordt veelal gehanteerd als maat voor een volwaardig bedrijf. De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bss, opbrengsten minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat waarmee de economische omvang van agrarische activiteiten wordt weergegeven (bron: www.lei.wur.nl).

Gelet op de maximummaten uit de Verordening ruimte (maximaal 1,5 hectare, alleen in delen van de LOG's maximaal 2,5 hectare) zijn de mogelijkheden voor uitbreidingen van bouwblokken van intensieve veehouderijen, ten opzichte van de begrenzing uit 2010, gemiddeld genomen beperkt. De gemiddelde oppervlakte zit al dicht tegen het maximum van 1,5 hectare aan.

De benutting van het bouwblok (uitgedrukt in de economische omvang per hectare bouwblok) verschilt sterk. Vooral de gemiddeld kleinere bedrijven hebben op basis van dit kengetal (relatief laag) en de gemiddelde omvang van het bouwblok (relatief groot) veel ontwikkelruimte binnen het bestaand bouwblok.

Uitgaande van een maximum van 1,5 hectare (Verordening ruimte), geldt dat 42% van alle bouwblokken met een aanduiding IV vergroot mogen worden tot maximaal 1,5 hectare. Voor de overige bouwblokken geldt dat het bestemmingsplan buitengebied geen mogelijkheden kan bieden voor een vergroting, omdat de bouwblokken in het bestemmingsplan buitengebied 2010 nu al 1,5 hectare of groter zijn of gelegen zijn in een extensiveringsgebied. Dit geldt voor 58% van de bouwblokken met een aanduiding IV.

In het bestemmingsplan buitengebied 2010 zijn er geen mogelijkheden voor vergroting van het bouwblok voor intensieve veehouderijen opgenomen. Omdat de gemeente

aanhoudingsbesluiten heeft genomen worden er vooralsnog (tot eind 2012) geen nieuwe omgevingsvergunningen verleend voor het wijzigen van bebouwing voor de intensieve veehouderij.

2.5.3

BESCHERMING VAN NATURA 2000-GEBIEDEN

Algemeen

Om de biodiversiteit binnen de Europese Unie (EU) te behouden en te herstellen is het Natura 2000-beleid opgesteld. Dit is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie. Het netwerk is nog in ontwikkeling en omvat alle gebieden die beschermd zijn op grond van de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrictlijn (1992).

De Vogelrichtlijn (vastgesteld in 1979) is een regeling die tot doel heeft alle in het wild levende vogelsoorten op het grondgebied van de EU te beschermen. De lidstaten van de EU zijn verplicht voor alle vogelsoorten die in hun land leven leefgebieden van voldoende grootte en kwaliteit te beschermen. Gebieden waar zeldzame vogelsoorten leven of waar zeldzame trekvogels gebruik van maken moeten extra beschermd worden. Deze gebieden moeten door de lidstaten aangewezen worden als speciale beschermingszones. In bijlage I van de Vogelrichtlijn staan de soorten vermeld waarvoor de lidstaten speciale beschermingszones moeten aanwijzen.

De Habitatrictlijn is in 1992 door de Europese Unie vastgesteld. Deze richtlijn beoogt de biologische diversiteit te waarborgen, door het in stand houden van de natuurlijke en halfnatuurlijke leefgebieden en de wilde flora en fauna. De Habitatrictlijn omvat een lijst van soorten (bijlage II van de Habitatrictlijn) en natuurtypen (habitattypen, bijlage I) die internationaal bescherming behoeven. Elke lidstaat is verplicht voor de in de lijst voorkomende habitattypen en soorten speciale beschermingszones aan te wijzen.

De Nederlandse bijdrage aan het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit 162 gebieden. De Natura 2000-gebieden worden in delen (zogenaamde tranches) aangewezen. Momenteel loopt het proces van de aanwijzing van de Natura 2000-gebieden en het formuleren van de instandhoudingsdoelen en de kaders voor beheerplannen, een deel van de Natura 2000-gebieden is al aangewezen en inmiddels definitief vastgesteld.

De feitelijke bescherming wordt doorvertaald in het nationaal beleid. Voor Nederland is de feitelijke bescherming geregeld in de Flora- en faunawet (soortenbescherming) en de Natuurbeschermingswet (gebiedsbescherming).

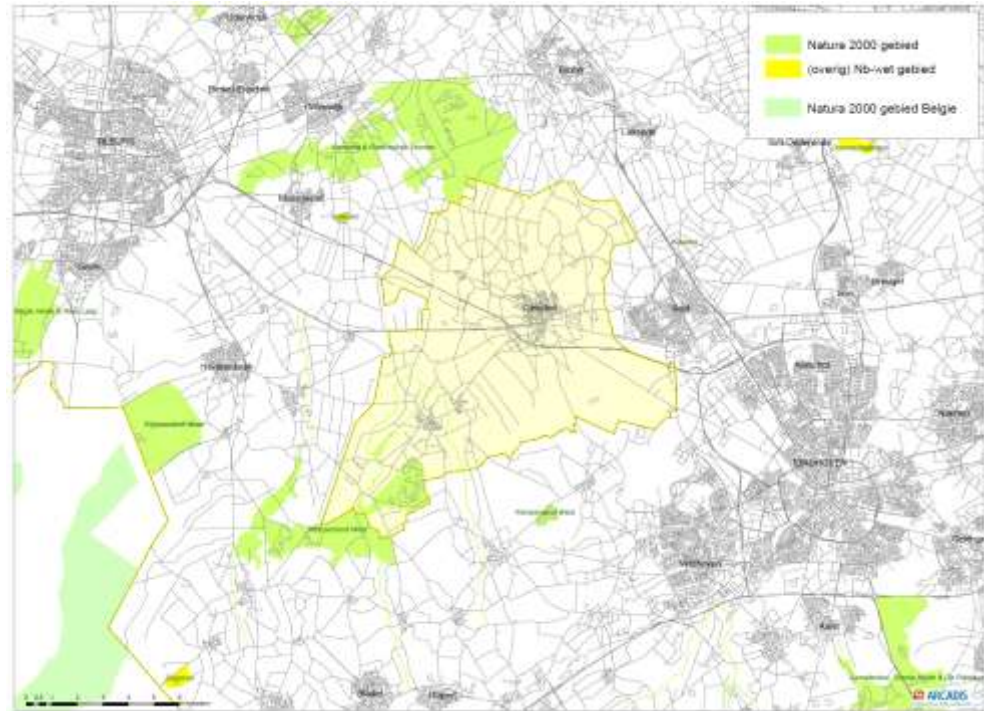
Natuurbeschermingswet

Vanaf 1 oktober 2005 vindt de gebiedsbescherming in Nederland plaats via de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Binnen het grondgebied van de gemeente Oirschot behoren delen van de rivier de Beerze en de Kuikeindsche heide tot het Habitatrictlijngebied 'Kempenland-West'. Daarnaast bevinden zich ten noorden van de gemeente het vogelrichtlijngebied 'Kampina' en het habitatrictlijngebied 'Kampina en Oisterwijkse Vennen'. De Natura 2000-gebieden zijn weergegeven op Afbeelding 7. Voor de gebieden die beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet geldt dat projecten en

handelingen niet mogen leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de habitats of tot een verstorend effect op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Voor activiteiten en handelingen die de beschermde natuurwaarden in een Natura 2000-gebied kunnen schaden, is een provinciale vergunning ex art. 19d Natuurbeschermingswet noodzakelijk (geldt overigens niet voor een bestemmingsplan).

Afbeelding 7

Natura 2000-gebieden in en rondom de gemeente Oirschot.

Veehouderijen en de bescherming van Natura 2000-gebieden

De veehouderij beïnvloedt ecosystemen vooral door vervluchtiging van ammoniak uit stallen, die later neerslaat op natuurgebieden (depositie van stikstof), en heeft dus via de emissie van ammoniak ook invloed op Natura 2000-doelstellingen. Andere mogelijke effecten door veehouderijen zijn verstoring door verkeer en machines zoals ventilatoren en het onttrekken van water (drainage van percelen en grondwateronttrekkingen).

Afhankelijk van de mate van beïnvloeding kunnen voor veehouderijen Passende Beoordelingen en vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig zijn. In het kader van dit MER en het bestemmingsplan buitengebied fase 2 wordt alleen ingegaan op de mogelijke effecten door een toename van de ammoniakemissie en stikstofdepositie (zie ook de Passende Beoordeling in bijlage 2). Andere effecten kunnen aan de orde zijn voor veehouderijen die in of zeer dicht bij de te beschermen habitats gelegen zijn, maar die effecten zijn in het kader van dit MER niet te identificeren. Dat zal, indien van toepassing, aan de orde moeten komen bij procedures voor concrete ontwikkelingen. In het algemeen kan gesteld worden dat ontwikkelingen in het buitengebied van Oirschot die significante negatieve gevolgen voor de Natura 2000-gebieden hebben, niet vergunbaar zullen zijn, ook niet via een zogenaamde Passende Beoordeling. In Bijlage 2 is de Passende Beoordeling opgenomen.

Provinciale Verordening stikstof en Natura 2000

De provincie is bevoegd gezag voor de uitvoering van de Natuurbeschermingswet. Dit betekent dat zij verantwoordelijk is voor het opstellen van beheerplannen voor deze gebieden, het verlenen van vergunningen en beoordelen van meldingen (in het kader van de Verordening stikstof en Natura 2000, zie hierna), handhaving van die verordening en beoordeling van bijvoorbeeld bestemmingsplannen met mogelijk nadelige gevolgen voor de Natura 2000-gebieden.

De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Oirschot worden in belangrijke mate bepaald door de (on)mogelijkheden om een Natuurbeschermingswet-vergunning te krijgen voor de gewenste ontwikkeling van het bedrijf en de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die in juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld.

De verordening beoogt:

- het beschermen van natuur en landschap, waaronder het terugdringen van de achteruitgang van biodiversiteit door reductie van de stikstofdepositie;
- ruimte geven aan agrarische bedrijfsontwikkeling door het reduceren van vergunningenprocedures in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998;
- het terugdringen van de regeldruk en administratieve lasten door facilitering van saldering via de depositiebank.

De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. Deze partijen zijn de provincie Noord-Brabant, provincie Limburg, Brabantse Milieufederatie (BMF), Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Limburgse Land- en Tuinbouwbond (LLTB), Stuurgroep Dynamisch Platteland, Brabants Landschap, Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en Vereniging Natuurmonumenten.

Eisen maximale emissie

De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen die qua emissiereductie verder gaan dan de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Nieuwe stallen worden vanaf juli 2010 getoetst aan de streefwaarden die in de bijlagen bij de verordening zijn genoemd en de toepassing van stallen/technieken met een ammoniakemissie per dier die ligt onder die streefwaarden. Voor bijvoorbeeld varkensstallen geldt een streefwaarde van 85% reductie ten opzichte van traditionele stallen en zijn er ook voldoende technieken beschikbaar die voldoen aan die streefwaarden. Voor een aantal diercategorieën zoals melkkoeien, geiten en legkippen in scharreelsysteem zijn er nog geen stallen/technieken beschikbaar die aan de streefwaarden voldoen. Voor die diersoorten geldt dat gebruik moet worden gemaakt van die technieken die het meest in de buurt van de streefwaarden komen en praktisch toepasbaar zijn. Dit wordt beoordeeld door een commissie van deskundigen die de streefwaarden periodiek bijstelt, naar gelang de beschikbaarheid van nieuwe technieken of een te hoog regionaal depositieniveau.

Deze eisen gelden voor nieuwe stallen, niet voor bestaande stallen. Uiterlijk op 1 januari 2028 (na drie beheerplanperioden) dient het bedrijf als geheel gemiddeld te voldoen aan de vereisten uit de provinciale verordening.

Gecorrigeerd emissieplafond als referentieniveau

Aanvragen voor een Natuurbeschermingswetvergunning c.q. meldingen worden ook getoetst aan het gecorrigeerd emissieplafond. Dit is de emissie van ammoniak volgens de op 7 december 2004 geldende vergunning, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting². Voor bedrijven die al eerder een Natuurbeschermingswetvergunning hebben gekregen is dat de daarin vergunde situatie, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting. Is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie hoger dan dit gecorrigeerd emissieplafond, dan dient er gesalderd te worden via de depositiebank (zie hierna). Is er onvoldoende saldo beschikbaar, dan kan de vergunning niet verleend worden. Is er voldoende saldo beschikbaar of is de emissie in de nieuwe, aangevraagde situatie lager dan het gecorrigeerd emissieplafond (en wordt voldaan aan de hiervoor beschreven eisen met betrekking tot maximale emissie per dierplaats), dan is er vanuit de verordening geen belemmering voor vergunningverlening.

Depositiebank Provincie Noord-Brabant

De depositiebank is een registratie- en monitoringssysteem dat de ontwikkelingen van de stikstofdepositie (N-depositie) op de gevoelige habitats binnen de Natura 2000-gebieden van veehouderijbedrijven registreert en via saldering de mogelijkheid biedt voor agrarische bedrijfsontwikkeling. Salderingen verlopen (verplicht) via de depositiebank. De depositiebank wordt door de provincie beheerd. Door te salderen wordt een door een bedrijf veroorzaakte toename (van emissie van ammoniak, boven het gecorrigeerd emissieplafond) van de N-depositie op een N-gevoelig habitat verevend met de (eerdere) afname van de N-depositie op hetzelfde habitat als gevolg van het geheel of gedeeltelijk beëindigen van de bedrijfsvoering door (een of meer) andere bedrijven. Als er onvoldoende saldo op de bank beschikbaar is, is saldering niet mogelijk en wordt de aanvraag geweigerd.

De depositiebank wordt gevuld³ met:

- depositierechten van veehouderijbedrijven die gestopt zijn na 7 december 2004 en op die datum nog aantoonbaar actief waren;
- depositierechten van bedrijven die sinds 7 december 2004 zowel in emissie (en daarmee in depositie) als ook in aantallen dieren, ingekrompen zijn.

Uitgifte van depositierechten vindt plaats ten behoeve van initiatiefnemers, die een nieuwe stal bouwen dan wel een stal geheel of gedeeltelijk renoveren na 25 mei 2010 waarvoor een bouwvergunning krachtens de Woningwet noodzakelijk is (met de komst van de Wabo

² Uit recente jurisprudentie blijkt dat voor gebieden die beschermd zijn op basis van de Natuurbeschermingswet de situatie op 7 december 2004 of eerder wanneer gebieden daarvoor al zijn aangewezen, geldt als toetsingskader (referentiesituatie) in het kader van een Natuurbeschermingswetvergunning. Voor dit MER op het niveau van het bestemmingsplan buitengebied is de referentiesituatie bepaald door de vergunde situatie anno 2011 op basis van het Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB) te corrigeren met het werkelijk gehouden aantal dieren op basis van CBS-statline. Overigens is het beleid omtrent de Natuurbeschermingswet op dit moment nog volop in ontwikkeling.

³ Reeds vóór inwerkingtreding van de Verordening bij saldering gebruikte deposities (ten behoeve van eerdere aanvragen van Nb-wetvergunningen of ten behoeve van saldering in het kader van de Crisis- en herstelwet, worden niet opnieuw in de depositiebank opgenomen.

(Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) per 1 oktober 2010 vervangen door een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen). Dit in het geval dat de nieuwe situatie leidt tot een depositietoename ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie op 7 december 2004 of, bij het in bezit hebben van een geldende Natuurbeschermingswetvergunning, ten opzichte van de gecorrigeerde depositie van de uitgangssituatie in die vergunning.

BEREKENINGEN T.B.V. DE DEPOSITIEBANK

In het kader van de depositiebank wordt de depositie berekend als de depositie op alle habitats in een Natura 2000-gebied, welke geheel of gedeeltelijk gelegen zijn binnen 25 km van een door te rekenen bedrijf. De berekende depositie wordt per habitatype gesommeerd voor zowel de inkomende deposities als de uitgaande deposities. Op basis van de depositiepiek valt een bedrijf in een bank voor bedrijven tot 5 mol depositiepiek of daarboven. Bedrijven met een depositiepiek die lager is dan 5 mol, mogen saldo's uit beide deelbanken voor saldering benutten. Bedrijven met een depositiepiek van 5 mol of meer alleen maar uit de deelbank voor bedrijven > 5 mol. Op deze wijze wordt een afwaartse beweging ten opzichte van de Natura 2000-gebieden gestimuleerd. Saldering is niet mogelijk voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol of meer. Het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Door de eis van saldering bij emissies boven het gecorrigeerd emissieplafond (vergunning december 2004) en dat er voldoende saldo beschikbaar moet zijn dankzij stoppers en inkrimpers voor er gesaldeerde kan worden, is verzekerd dat de depositie van stikstof door veehouderijen op de gevoelige habitats, niet hoger kan worden dan de depositie op basis van de vergunde emissies per 7 december 2004, gecorrigeerd voor de vereisten uit de AMvB-Huisvesting.

Het gebruik van de planologische ontwikkelruimte voor veehouderijen die in het bestemmingsplan buitengebied wordt geboden, kan dus niet gepaard gaan met een toename van de depositie van stikstof boven het niveau van december 2004, gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting (dus lager dan op basis van de vergunde rechten in december 2004). Daar waar een veehouderijbedrijf gebruik wil maken van de geboden planologische ontwikkelruimte, zal dit gepaard moeten gaan met een emissieniveau dat ligt onder het gecorrigeerd plafond op bedrijfsniveau of, bij een toename, bij een minstens even zo grote gebleken afname van depositie op elk gevoelig habitatgebied door stoppers en krimpers. Deze administratie verloopt via de Depositiebank bij de Provincie Noord-Brabant.

De Provincie Noord-Brabant heeft in december 2010 een beleidsregel vastgesteld die ingaat op de bescherming van de zogenaamde natuurmonumenten. Die beleidsregel lijkt op de verordening voor de Natura 2000-gebieden, maar hanteert een andere referentie om te beoordelen of er sprake is van een noodzaak voor saldering. Anders dan voor de Natura 2000-gebieden wordt de vergunde emissie bij de toetsing van de beschermde natuurmonumenten niet gecorrigeerd met de emissie-eisen uit de AMvB-Huisvesting.

2.6

OVERZICHT KADERSTELLEND BELEID, WET EN REGELGEVING

Er zijn verschillende beleidskaders en wetten relevant voor het voorliggende MER en het bijbehorende bestemmingsplan buitengebied fase 2. Het overheidsbeleid en wetgeving zijn

zowel kaderstellend als sturend. In hoeverre beleid kaderstellend of sturend is hangt mede af van het niveau waarop het beleid ontwikkeld wordt. In Bijlage 5 wordt relevant(e) beleid en regelgeving behandeld aan de hand van Europees, landelijk en provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau. Ook in de toelichting van het bestemmingsplan buitengebied fase 2 is een overzicht opgenomen van het relevante beleidskader.

HOOFDSTUK 3

Huidige situatie en ontwikkeling landbouw

3.1

INLEIDING

De huidige situatie en vaststaande autonome ontwikkelingen vormen de referentie voor het beoordelen van de alternatieven in het MER. De ontwikkeling in de landbouw maakt geen deel uit van de referentie maar is als een belangrijke factor in het vormgeven van de alternatieven. Daarom is de ontwikkeling van de landbouw in dit hoofdstuk beschreven. Hoofdstuk 4 beschrijft de milieugebruiksruimte voor ammoniak, geur en fijn stof. Deze milieuaspecten zijn bepalend voor wat mogelijk is in de ontwikkeling van veehouderijen. Binnen deze milieugebruiksruimte, en rekening houdend met de ontwikkeling in veehouderij zijn vervolgens in Hoofdstuk 5 de alternatieven voor veehouderij ontwikkeld. De referentiesituatie voor de overige aspecten is beschreven in Hoofdstuk 6 waarin de effecten zijn beoordeeld.

3.2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

3.2.1

LANDELIJKE SITUATIE EN MOGELIJKE ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ

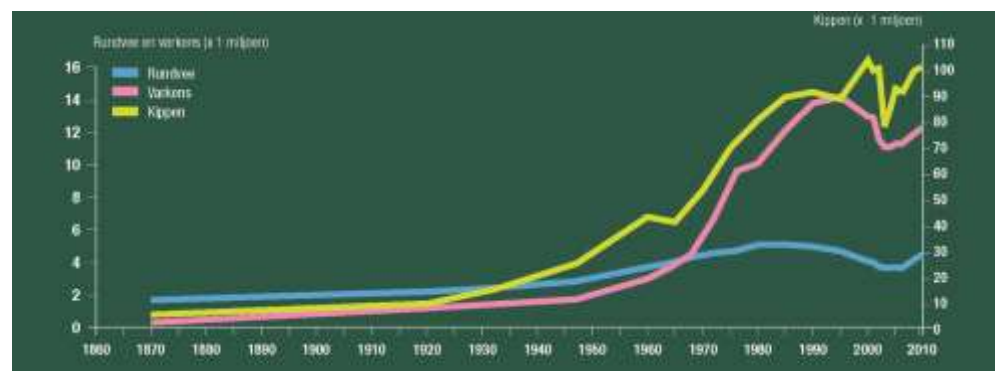
Huidige situatie Nederland

Afbeelding 8 laat de ontwikkeling van de Nederlandse veestapel zien tot 2010.

Afbeelding 8

Ontwikkeling Nederlandse veestapel.

(bron: ARCADIS op basis van CBS-cijfers.

Ter toelichting op Afbeelding 8 is het volgende van belang:

- De veestapel in Nederland en ook Oirschot nam sinds het midden van de vorige eeuw sterk toe als gevolg van intensievere landbouwmethoden en de import van veevoer.
- Het aantal runderen daalt sinds de invoering van de melkquotering in 1984, om de zuiveloverschotten in Europa te beteugelen. Bij een gelijkblijvend nationaal melkquotum daalde sindsdien het aantal melkkoeien als gevolg van een steeds hogere melkproductie per koe. De laatste paar jaar stijgt het aantal melkkoeien weer als gevolg van verruiming van het melkquotum.

- Na het in 1987 instellen van mestproductierechten is het aantal varkens en kippen in Nederland sinds 1999 gemaximeerd door het invoeren van een systeem van varkens- en pluimveerechten wat sindsdien een plafond betekent voor de totale omvang van de pluimvee- en varkensstapel in Nederland. Dit om milieuredenen om het nationale mestoverschot beheersbaar te houden. De afname van het aantal varkens en kippen begin jaren 2000 komt vooral door de eenmalige opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten om het Nederlandse mestoverschot te verminderen. In de periode 2003-2010 groeide de varkens- en kippenstapel weer. Deels komt dit door het uitgeven van extra dierrechten door het rijk, in ruil voor afzet van de mest buiten de Nederlandse landbouw en deels wellicht door een hogere benuttingsgraad van rechten. Ook de rundveestapel groeide weer door verruiming van het melkquotum en door meer vleeskalveren.
- De schaalvergroting naar minder maar grotere bedrijven gaat gestaag door. Groeiende bedrijven nemen daarbij grond, melkquotum, varkens- of pluimveerechten over van stoppende bedrijven. Het LEI verwacht dat de komende 15 jaar het aantal landbouwbedrijven in Nederland met circa een derde zal afnemen. Dat betekent een (voortgaande) afname met enkele procenten per jaar (LEI rapport 2010.042).
- Op 1 januari 2008 is de zogenoemde compartimentering van de varkens- en pluimveerechten afgeschaft. Deze compartimentering zorgde er voor dat varkens- en pluimveerechten niet konden verschuiven naar en tussen de concentratiegebieden: het concentratiegebied oost (Gelderland, Overijssel en een deel van Utrecht) en het zuidelijke concentratiegebied (Noord-Brabant en Limburg). Sinds begin 2008 heeft zich per saldo een migratie voorgedaan van varkens- en pluimveerechten naar Brabant en Limburg. Op 23 april 2010 heeft het kabinet besloten om de compartimentering met onmiddellijke ingang weer in ere te herstellen overeenkomstig de regels vóór 1 januari 2008. Dit om verdere concentratie van varkens en kippen en het mestoverschot in de concentratiegebieden te voorkomen.

Autonome ontwikkeling veehouderij in Nederland en Noord-Brabant

Bedrijven moeten in 2013 voldoen aan de AMvB-Huisvesting. Dit Besluit is vanaf 1 april 2008 van kracht en bepaalt het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Met dit besluit moeten dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm worden uitgevoerd⁴. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden. Bedrijven die voor 2020 stoppen mogen vanaf 2013 aan de eisen voldoen door minder vee te gaan houden, in plaats van de stallen aan te passen.

In 2013 worden daarnaast de Europese dierenwelzijnseisen van kracht. Een consequentie hiervan is een verbod op legbatterijen.

⁴ Volgens het gedoogbeleid hebben veehouders tot 1 april 2010 de tijd gehad om in een plan aan te geven hoe en wanneer ze voldoen aan de eisen voor ammoniakuitstoot. Dat staat in het Actieplan ammoniak veehouderijen dat op 1 december 2009 bekend is gemaakt. Het actieplan is gericht op pluimvee-, varkens- en melkveehouderijen.

Het is de verwachting dat de eisen op het gebied van milieu en dierenwelzijn er toe leiden dat een substantieel aantal intensieve veehouderijen zal stoppen waarbij de varkens- en pluimveerechten worden overgenomen door bedrijven die uitbreiden met stallen die wel aan de eisen kunnen voldoen en de investeringen daarvoor kunnen dragen.

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Nederland en Oirschot zal vooral afhangen van het mestbeleid na 2015 en de internationale concurrentiepositie van de Nederlandse veehouderij. Nederland is nu 200 tot 300% zelfvoorzienend voor melk, vlees en eieren. Tweederde van de productie moet dus geëxporteerd worden. Gegeven de sterke Nederlandse concurrentiepositie enerzijds en de beperkte mestafzetruimte voor groei van de veestapel anderzijds is het voorshands niet aannemelijk dat de Nederlandse veestapel als geheel, ook na 2015, grote krimp of groei zal laten zien. Wel kan er sprake zijn van lokale en regionale verschillen.

In opdracht van de provincie Noord-Brabant is het rapport Regionaal de hand aan de kraan? opgesteld, waarin prognoses over de mogelijke ontwikkeling van de veestapel in Noord-Brabant zijn samengevat. Uit dat rapport (ARCADIS, 2012) komt onderstaande samenvatting.

De toekomstige ontwikkeling van de omvang van de veestapel in Noord-Brabant is omgeven met een aantal onzekerheden en zal vooral afhangen van de invulling van het mestbeleid na 2015, de internationale concurrentiepositie van de veehouderij en van de planologische- en milieugebruiksruimte in Noord-Brabant.

Als hoofdlijn voor de ontwikkeling van de veestapel komt het volgende beeld naar voren:

- De melkproductie kan 10 tot 20% toenemen en daarmee kan het aantal melkkoeien gelijk blijven tot licht groeien, afhankelijk van de toename van de melkproductie per koe en de mate van toename van de totale melkproductie.
- De ontwikkeling van nationale en Brabantse varkensstapel is sterk afhankelijk van het succes en de betaalbaarheid van mestbewerking en mestafzet en van het eventueel verder concentreren van de Nederlandse varkensstapel in Noord-Brabant. Uitgaande van het voorgenomen beleid kan de varkensstapel krimpen met 6% (vleesvarkens) tot 10% (zeugen). Na het mogelijk vervallen van de compartimentering in 2015 kan de Nederlandse varkensstapel zich verder concentreren in Noord-Brabant met als mogelijk gevolg een in Noord-Brabant niet afnemende of een toenemende varkensstapel. Dat deze concentratie zich snel kan voordoen is gebleken tijdens het tijdelijk vervallen van de compartimentering tussen 2008 en 2010. Een dergelijke regionale concentratie kan zich na 2015 weer in hetzelfde tempo voordoen gelet op de sterke positie van de varkensbedrijven in Noord-Brabant. In Noord-Brabant bevinden zich relatief veel en grote bedrijven. Het is aannemelijk dat vooral de nu al grotere bedrijven zullen groeien.
- De pluimveestapel kan licht toenemen met circa 5 tot 10%.
- Het LEI geeft aan dat het gebruikte rekenmodel de ontwikkeling van de veestapel mogelijk onderschat en dat de vele onzekerheden die er bestaan er toe kunnen leiden dat de geschetste toekomst van de agrosector er anders uit kan zien.

- De provinciale Verordening Ruimte bevat specifieke regels voor intensieve veehouderijen. De sturing in de extensiveringsgebieden rond natuurgebieden en kernen is het grootst. In deze gebieden ligt ruim een kwart van de locaties met intensieve veehouderij. De provinciale verordening Ruimte bevat minder regels voor de melkveebedrijven.
- De veestapel zal zich, ook bij een maximummaat van 1,5 ha en één bouwlaag, verder concentreren op minder maar grotere locaties. Naarmate de toegestane maximumomvang van bedrijfslocaties kleiner is zullen veebedrijven in de toekomst vaker gaan bestaan uit meerdere locaties door het overnemen en uitbreiden van locaties van stoppende bedrijven. Bouwblokken van veehouderijen zijn in Noord-Brabant gemiddeld genomen ruim 1 hectare. Uitgaande van een maximum maat van 1,5 ha van bouwblokken is dus een toename van bebouwing voor intensieve veehouderijen mogelijk. Ook is een verdere intensivering van het gebruik van bestaande bouwblokken mogelijk (bij één bouwlaag), van circa 100 tot 125 nge per hectare bouwblok naar circa 175 tot 200 nge per hectare bouwblok. Daarmee is dan groei van de totale veestapel in Noord-Brabant mogelijk, ook bij beperking van de locatieomvang zoals dat is gedaan bij de aanpassing van de Verordening Ruimte in 2010 en 2011.
- De omvang, spreiding en uitvoering van de intensieve veehouderij wordt regionaal (provincie en gemeenten) vooral gestuurd via de ruimtelijke ordening (verordening Ruimte, bestemmingsplannen), de Wet Geurhinder en de Natuurbeschermingswet / verordening Stikstof en Natura 2000. Voor pluimveebedrijven kunnen normen op het gebied van luchtkwaliteit sturen in de ontwikkelingsmogelijkheden. Het gaat bij deze regionale sturing om sturing op de effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing, geurbelasting, ammoniakemissie en –depositie) en niet om een directe sturing op dieraantallen.
- De omvang, spreiding en uitvoering van melkveebedrijven wordt in mindere mate gestuurd door provincie en gemeenten. Voor deze bedrijven is vooral de Natuurbeschermingswet / Verordening Stikstof en Natura 2000 en de ruimtelijke ordening (bestemmingsplannen) van belang. Ook hierbij gaat het om een sturing op effecten (bebouwingsmogelijkheden, ruimtelijke inpassing) en niet om een directe sturing op dieraantallen.

3.2.2

HUDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING VEEHOUDERIJ IN OIRSCHOT

Situatie en ontwikkeling veehouderij op basis van CBS-cijfers

Tabel 4 geeft een overzicht van het aantal dieren en veehouderijbedrijven in Oirschot in de periode 2000-2011, op basis van cijfers van het Centraal Bureau voor Statistiek. In 2011 zijn er 169 bedrijven met graasdieren (rundvee en vleeskalveren) en 73 bedrijven met hokdieren (varkens en pluimvee). Tussen 2004 en 2011 is het aantal bedrijven met graasdieren afgenomen met 18%. Het aantal bedrijven met hokdieren is afgenomen met 20%.

Het aandeel aan rundvee, varkens en pluimvee is in de gemeente Oirschot licht gestegen tussen 2004 en 2011. Daarentegen is het aandeel aan schapen en paarden en pony's in deze periode licht gedaald. Verder is het aantal edelpelsdieren binnen de gemeente tussen 2004 en 2011 toegenomen met 28%. Het aantal geiten is in deze periode toegenomen met 27%. In Oirschot zijn er op basis van CBS-cijfers geen kalkoenen, slachteenden, konijnen of overig pluimvee aanwezig.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011 in % van 2004*
Aantal bedrijven met graasdieren	243	237	219	211	206	208	189	183	177	171	175	169	82
Aantal bedrijven met hokdieren	140	125	108	96	91	91	87	82	77	77	74	73	80
Rundvee totaal	17401	16324	14460	14142	14389	14477	14199	14232	14455	15243	15128	15674	109
Melk- en fokvee totaal	10239	9929	9496	8837	8791	8631	8440	8160	8740	9428	9441	9660	110
Vlees- en weidevee totaal	7162	6395	4964	5305	5598	5846	5759	6072	5715	5815	5687	6014	107
Schapen totaal	1540	1560	1298	1313	1518	1683	1458	1468	1588	1611	1499	1440	95
Geiten totaal	5399	6517	6883	6445	6840	8378	8695	7972	8323	8050	7791	8662	127
Paarden en pony's totaal	568	600	591	655	699	729	593	641	598	558	672	663	95
Varkens totaal	154792	151075	127095	120013	129224	133345	142132	144362	144212	154030	163848	165272	128
Kippen totaal	672130	513350	738750	677280	484310	744990	560520	742011	812077	589721	798578	522147	108
Edelpelsdieren	5500	5600	6000	6000	7800	7800	8400	12500	8500	12700	9996	9995	128

* aantallen bedrijven en dieren 2011 zijn uitgedrukt in % van 2004 omdat 2004-2011 een stabiele trend weergeeft na de vogelpest en de opkoopregeling van varkens- en pluimveerechten.

Tabel 4

Aantal dieren en bedrijven (groter dan 3 nge) in Oirschot in de periode 2000-2011 (bron: CBS).

Situatie en ontwikkeling veehouderij op basis van milieuvergunningen

Met behulp van het Bestand Veehouderij Bedrijven (BVB) is een overzicht beschikbaar van de veehouderijbedrijven⁵.

Er zijn in Oirschot 288 bedrijven met een milieuvergunning (=inclusief vallen onder de AMvB ingevolge de de Wet milieubeheer) voor het houden van vee. Voor het merendeel betreft het rundveebedrijven (135), voor een veel kleiner deel gaat het om bedrijven met varkens, paarden, pluimvee en gemengde bedrijven. Van deze bedrijven hebben 161 bedrijven een omvang van 70 nge of meer. Ook hiervan is het grootste deel rundveehouderij. Ook in economische omvang is rundvee het grootst (43%), gevolgd door varkens (39%) en kippen (7%).

⁵ Peildatum voor de gegevens is het milieuvergunningenbestand uit 2011 van de provincie Noord-Brabant.

In Tabel 5 en Tabel 6 zijn de aard en omvang van de veehouderijbedrijven in de gemeente Oirschot weergegeven.

In Afbeelding 6 is de ligging van de intensieve veehouderijen in de gemeente Oirschot weergegeven.

ONDERSCHIED VEEHOUDERIJEN-NGE

De Nederlandse grootte-eenheid (nge) is een reële economische maatstaf die gebaseerd is op het brutostandaardsaldo (bbs, opbrengst minus bepaalde specifieke kosten). Het is een maat voor de economische omvang van agrarische activiteiten. Een grens van 70 nge geldt veelal als maat voor een volwaardig bedrijf (bron: www.lei.wur.nl). Een bedrijf van 70 nge bestaat uit ongeveer 100 zeugen gesloten of 1.600 vleesvarkens of 50 melk- en kalkkoeien met bijbehorend jongvee of 26.000 leghennen.

Tabel 5

Omvang inrichtingen per diersoort in Oirschot.

Soort	0-40 nge	40-70 nge	70-140 nge	140-210 nge	210-300 nge	>=300 nge	Totaal
Rundvee	40	19	41	16	15	4	135
Varkens	10	9	15	13	9	13	69
Pluimvee	2	2	7	2	1	2	16
Geiten	1	0	4	3	1	0	9
Gemengd	17	1	2	2	0	1	23
Paarden	16	6	5	2	1	0	30
Overig	4	0	0	0	1	1	6
Totaal	90	37	74	38	28	21	288

Tabel 6

Nge per diersoort in Oirschot (o.b.v. het vergund aantal dierplaatsen).

Soort	Aantal	Nge	% van totaal
Rundvee	26701	14454	43%
Schape	1639	89	0%
Geiten	12903	1127	3%
Varkens	196885	12954	39%
Kippen	1927559	2377	7%
Nertsen	9995	557	2%
Konijnen	5738	32	0%
Paarden	1610	1879	6%
Totaal nge		33469	100%

Te verwachten ontwikkeling veehouderij in Oirschot

Naar verwachting zal de trend naar minder maar grotere bedrijven nog doorzetten. Bij de ontwikkeling naar minder maar grotere bedrijven nemen de groeiende bedrijven grond en productierechten (melkquotum, varkens- en kippenrechten) over van stoppende bedrijven.

3.3

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING BOOMTEELT EN GLASTUINBOUW

In het LEI rapport 2011-051 (In perspectief, over de toekomst van de Nederlandse agrosector) is gesteld dat van 2008 tot 2025 de toename in de toegevoegde waarde van het akkerbouwcomplex en de tuinbouwcomplexen boven het gemiddelde ligt, van de veehouderijcomplexen onder het gemiddelde. Dit is te verklaren uit de veronderstelling dat de prijzen in de plantaardige sectoren zich gunstiger zullen ontwikkelen dan in de dierlijke sectoren. Het opengrondstuinbouwcomplex laat een relatief hoge groei in toegevoegde waarde zien. Vergeleken met andere complexen komt dit vooral door volumestijgingen in de primaire non-food sectoren (sierteelt, bloembollen, bomen). De groei in de toegevoegde waarde van het glastuinbouwcomplex ligt wat lager, de verwachte productieafname van glasgroenten en beperkte groeiverwachtingen voor potplanten - de twee grootste productierichtingen binnen de glastuinbouw - dragen bij aan een matige ontwikkeling. Door arbeidsproductiviteitsgroei neemt de werkgelegenheid af in de onderzochte periode.

Boomteelt en glastuinbouw in Oirschot

Tabel 7 geeft een overzicht van de ontwikkeling van de oppervlakten tuinbouw en het aantal tuinbouwbedrijven in Oirschot van 2000 tot en met 2011. De oppervlakte tuinbouw in de open grond nam tussen 2000 en 2011 toe met 126%. De oppervlakte tuinbouw onder glas nam in Oirschot tussen 2000 en 2011 af met 20%. Het aantal bedrijven met tuinbouw in de open grond nam in de periode tussen 2000 en 2011 toe met 7%, met tuinbouw onder glas nam het af met 50%. Opvallend is de sterke groei van de boomteelt: van boomkwekerijgewassen en vaste planten in de open grond steeg het areaal met 172% tot 249 hectare (bijna verdrievoudiging van oppervlak). Dit is in lijn met de ontwikkeling, zoals die al geconstateerd en voorzien was in de Integrale visie boomkwekerij in Oirschot (Gemeente Oirschot en ZLTO, 2008).

	2000	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2011 in % van 2000	
Tuinbouw open grond totaal (are) waarvan:	14225	13589	17260	19159	22697	25614	22879	25161	37914	32125	28360	32103	226
Tuinbouw-groenten	2822	3190	4847	6702	4924	6196	6887	7622	6064	6145	5520	5444	193
Bloembollen en -knollen	-	-	-	-	965	-	1937	2897	2147	1100	562	-	-
Bloem-kwekerij-gewassen	-	405	355	355	253	198	143	86	-	-	425	558	-
Boom-kwekerij-gewassen en vaste planten	9163	9494	11558	11952	16265	19020	13704	14495	29642	24819	21792	24946	272
Fruit	2240	500	500	150	290	200	208	61	61	61	61	1155	52
Tuinbouw onder glas totaal (m2) waarvan:	149199	156019	171401	168564	177194	175424	181044	158450	193450	150070	149470	118700	80
Bloem-kwekerij-gewassen	8000	9450	8782	8682	8922	8772	7452	5780	6980	7080	7970	12100	151
Boom-kwekerij-gewassen en vaste planten	3062	7832	7472	3102	9892	2572	2392	2070	33490	1890	400	900	29
Fruit	-	-	-	-	9000	-	9600	-	-	-	-	-	-
Glasgroenten	138137	138737	155147	156780	149380	164080	161600	150600	152980	141100	141100	105700	77
Aantal bedrijven met tuinbouw open grond	45	42	49	46	47	47	46	50	51	51	50	48	107
Aantal bedrijven met tuinbouw onder glas	18	21	19	19	18	16	15	13	12	11	10	9	50

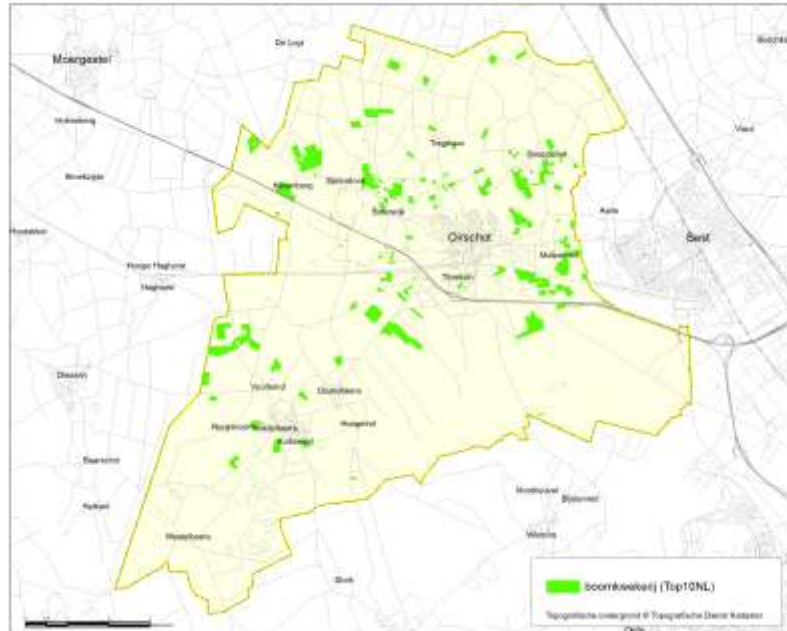
Toekomst boomteelt en glastuinbouw in het buitengebied van Oirschot

Boomteelt

In Afbeelding 9 is de huidige ligging van boomkwekerij in de gemeente Oirschot gegeven.

Afbeelding 9

Huidige ligging
boomkwekerij in de
gemeente Oirschot

In de Boomteeltvisie van de gemeente Oirschot zijn voor een elftal gebieden twee opties gegeven voor de boomteelt: boomteelt is uitgesloten of boomteelt is toegestaan. De gebieden staan op Afbeelding 10 en in Tabel 8 is aangegeven wat er voor de afzonderlijke gebieden is geconcludeerd. Verder is op alle overige agrarische gronden boomteelt toegestaan.

Deze ontwikkelmogelijkheden worden overgenomen in het nieuwe bestemmingsplan buitengebied. Gezien de groei die de boomteeltsector heeft laten zien in de afgelopen jaren, is te verwachten dat deze ruimte tot op zekere hoogte benut zal worden. De groei zet door.

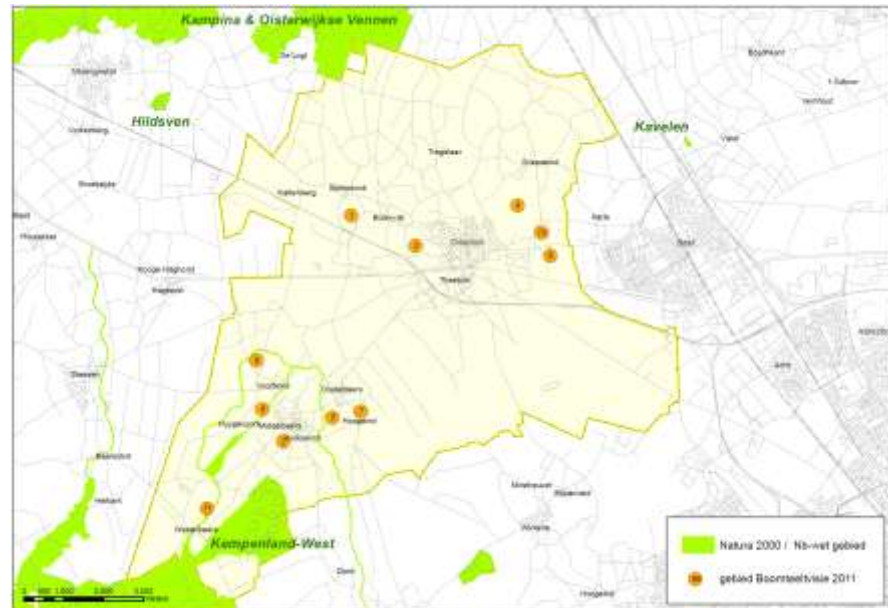
Tabel 8

Gebieden uit de
Boomteeltvisie van de
gemeente Oirschot

Nummer	Gebied	Conclusie
1	Ten zuidoosten van Spoordonk	Boomteelt toegestaan
2	Ten zuiden van Middelbeers	Boomteelt uitgesloten
3	Boterwijk-Oost	Boomteelt uitgesloten
4	Ten oosten van Oirschot	Gebied A: Boomteelt toegestaan Gebied B: Boomteelt uitgesloten
5	Rond de oude toren in Oostelbeers	Boomteelt uitgesloten
6	Moleneind, De Braken-Akkerweg	Boomteelt toegestaan
7	Driehoek-Hoogendseweg Oostelbeers	Boomteelt toegestaan
8	Voortendseweg-Heiakkerweg Huijgevoort	Boomteelt uitgesloten
9	Kattenberg-Putstraat-Baest	Boomteelt toegestaan
10	Straten-Bollen	Boomteelt uitgesloten
11	Schepersweg-Voldijnseweg	Westelijk deel: Boomteelt toegestaan Oostelijk deel: Boomteelt uitgesloten

Afbeelding 10

Beschouwde gebieden t.a.v. ontwikkeling boomteelt in het buitengebied van de gemeente Oirschot

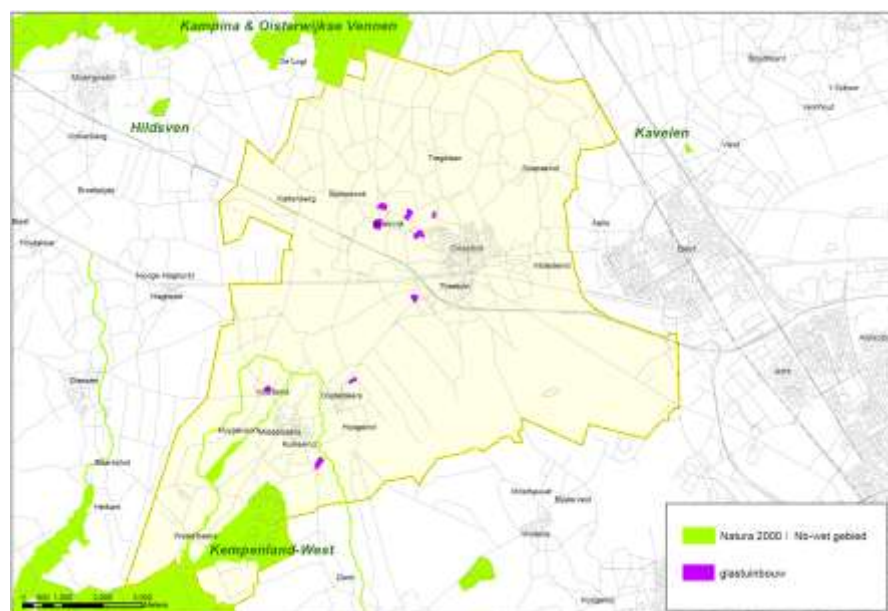
Glastuinbouw

Met behulp van het voorontwerp bestemmingsplan is een overzicht beschikbaar van de glastuinbouwbedrijven in het plangebied. In het buitengebied van de gemeente zijn meerdere glastuinbouwbedrijven gelegen (zie Afbeelding 11). Ten westen van het dorp Oirschot ligt een cluster van glastuinbouwbedrijven. In het nieuwe bestemmingsplan buitengebied krijgen bestaande glastuinders de ruimte om te groeien tot 4,0 ha, met dien verstande dat de maximale netto glasopstand 3 ha mag bedragen.

Gezien de trendmatige ontwikkeling van de glastuinbouw in de gemeente over de afgelopen jaren is geen groei te verwachten in de gemeente Oirschot.

Afbeelding 11

Glastuinbouwbedrijven in het buitengebied van de gemeente Oirschot

HOOFDSTUK

4 Milieugebruiksruimte

4.1

VEEHOUDERIJ, BOOMTEELT- EN GLASTUINBOUWSECTOR

De milieugebruiksruimte (hierna ook wel milieugebruiksruimte genoemd) is het verschil tussen de huidige milieubelasting en de maximale milieubelasting op basis van wettelijke normen of andere toets waarden, zoals door de gemeenteraad vastgestelde normen met betrekking tot de maximale geurbelasting. Ontwikkeling van de veehouderij, boomteelt- en glastuinbouwsector binnen Oirschot kan slechts binnen deze milieugebruiksruimte plaatsvinden.

Dit hoofdstuk bevat een analyse van de milieugebruiksruimte voor de veehouderij, boomteelt- en glastuinbouwsector in Oirschot, die bepaald wordt door de milieugebruiksruimte op basis van ammoniak (maximale emissies per dier of per bedrijf of maximale depositie op Europees beschermde natuurgebieden), geur (maximale geurbelasting op voor geurhinder gevoelige objecten zoals woningen in een kern of woningen in het buitengebied), fijn stof (vooral voor de pluimveehouderij) en overige aspecten. De milieugebruiksruimte en planologische beleidsruimte bepalen de ontwikkelingsruimte van het voorkeursalternatief (zie Hoofdstuk 5)

4.2

AMMONIAK

Stikstof en Natura 2000-gebieden

In Hoofdstuk 2 zijn de achtergronden en de inhoud van de provinciale Verordening stikstof en Natura 2000 beschreven. De mogelijkheden voor ontwikkeling van veehouderijen in de gemeente Oirschot worden in belangrijke mate bepaald door de eisen en randvoorwaarden die voortvloeien uit de Verordening stikstof en Natura 2000 die juli 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld .

Vanuit het oogpunt van stikstof en Natura 2000 kunnen ten aanzien van milieugebruiksruimte twee vragen gesteld te worden:

- Is bedrijfsontwikkeling in de gemeente Oirschot mogelijk onder toepassing van de saldering van de Verordening of door binnen het gecorrigeerd emissieplafond te blijven?
- Hoeveel bedrijven resulteren in een depositie van meer respectievelijk minder dan 5 mol/ha, jaar en zijn er bedrijven met een depositie van meer dan 50 mol/ha, jaar? Dit omdat er verschillende spelregels gelden voor deze categorieën bedrijven.

Bedrijfsontwikkeling mogelijk?

Per saldo geldt voor veehouderijbedrijven dat zij niet mogen toenemen met hun depositie op Natura 2000-gebieden. In de gemeente Oirschot ligt een Natura 2000-gebied. Vanuit de

systematiek van depositiesaldering en de schaarse beschikbaarheid van rechten in de provinciale depositiebank (situatie medio 2012) zal uitbreiding boven het gecorrigeerd emissieplafond lastig zijn. Voor veehouderij zijn er echter diverse mogelijkheden om de ammoniakemissie omlaag te brengen door toepassing van emissiearme staltechnieken. Varkensbedrijven hebben meer mogelijkheden dan pluimveebedrijven en melkrundveebedrijven om het aantal dierplaatsen uit te breiden binnen het (gecorrigeerd) bedrijfsemissieplafond vanwege de beschikbaarheid en toepasbaarheid van technieken die emissies reduceren.

Juist in de vee-dichte gebieden zijn er relatief meer bedrijven die kunnen en zullen investeren in emissie reducerende technieken. In deze gebieden zullen er ook meer bedrijven zijn die stoppen of krimpen en ontstaat er zo ontwikkelruimte voor de groeiers. In vee-arme gebieden kan de ruimte voor saldering beperkt zijn omdat er minder bedrijven zijn die stoppen of krimpen. Ook zijn er rondom die gebieden minder bedrijven die door de inzet van technieken binnen hun gecorrigeerd emissieplafond kunnen groeien.

In Tabel 9 is weergegeven de emissie uit stallen op basis van de vergunde rechten uit 2011 vergeleken met de emissie op basis van de AMvB-Huisvesting (gecorrigeerd emissieplafond), op basis van de eisen voor nieuwe stallen uit de provinciale verordening en uitgaande van de stalsystemen en technieken die de emissies maximaal reduceren (uitgaande van de medio 2012 vergunbare stalsystemen, zoals opgenomen in de Rav-lijst). Uit Tabel 9 blijkt dat een verdere ontwikkeling (groei) van de veehouderij in Oirschot binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet en de provinciale verordening Stikstof en Natura2000 mogelijk is, maar dat een dergelijke ontwikkeling wel gepaard zal moeten met de inzet van technieken om de emissie per dierplaats vergaand te reduceren. Bij een groei van de veestapel zal een deel van de emissiereductie die bereikt wordt door het toepassen van reducerende technieken weer worden opgevuld.

Tabel 9

Effect toepassen emissie reducerende technieken, uitgaande van de vergunde emissie uit stallen van veehouderijen in 2011.

Emissie van ammoniak uit stallen van veehouderijen in Oirschot	Procentueel (vergunde emissie 2011= 100%)
Vergund, 2011	100%
Veebezetting als vergund 2011, maar alle stallen voldoen minimaal aan besluit Huisvesting (gecorrigeerd emissieplafond)	85%
Veebezetting als vergund 2011, maar alle stallen voldoen minimaal aan eisen provinciale verordening (BBT ++)	59%
Veebezetting als vergund 2011, maar alle stallen volgens de laagste emissiewaarden uit de huidige (medio 2012) Rav-lijst	35%

Deposities boven 5 respectievelijk 50 mol/ha, jaar

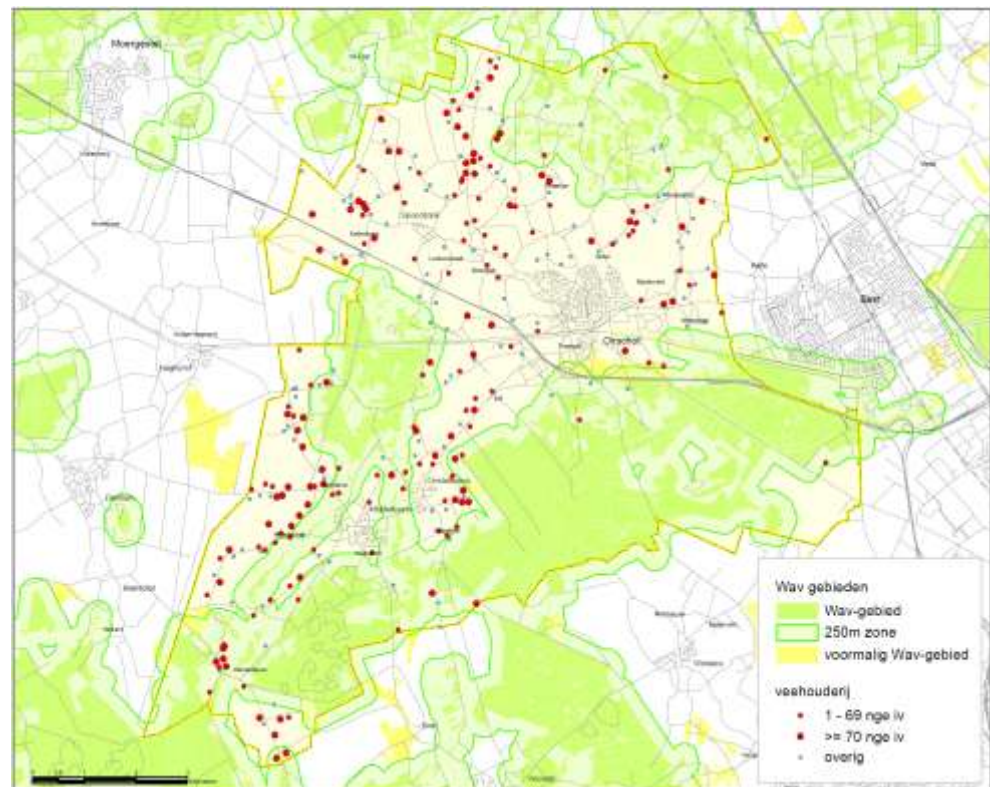
In de Verordening is bepaald dat bedrijven met stikstofdepositie met meer dan 5 mol/ha, jaar alleen mogen salderen met rechten van andere bedrijven met depositie met meer dan 5 mol/ha, jaar. Verder is in de Verordening bepaald dat saldering niet mogelijk is voor bedrijven met een depositiepiek van 50 mol/ha, jaar of meer, omdat het streven is om zoveel mogelijk bedrijven met een hoge piekdepositie te saneren.

Wet ammoniak en veehouderij (Wav)

Ook het beschermingsregime voor Wav-gebieden (gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur) en overige natuurgebieden kunnen beperkend werken voor de milieugebruiksruimte. Op nationaal niveau is de bescherming van de voor ammoniakdepositie gevoelige bos- en natuurgebieden geregeld in de Wet ammoniak en veehouderij (Wav). Deze wet geeft de Provincie de bevoegdheid om bepaalde afwegingen te maken ten aanzien van de te beschermen gebieden. De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) is bedoeld als basis voor het beoordelen van het aspect ammoniak afkomstig van dierenverblijven van veehouderijen. De Wav heeft alleen betrekking op de ammoniakemissie uit dierenverblijven van een veehouderij en niet op andere bronnen van ammoniak binnen een veehouderij. Bij beslissingen inzake het oprichten of veranderen van een veehouderij moet op grond van de Wav worden besloten of de aangevraagde vergunning kan worden verleend of moet worden geweigerd. In de Wav-gebieden en in een zone van 250 meter daaromheen hebben bedrijven te maken met een gecorrigeerd emissieplafond (vergunde emissie gecorrigeerd voor de AMvB-Huisvesting). Saldering is hierbij niet aan de orde. Op Afbeelding 12 is de ligging van de Wav-gebieden weergegeven.

Afbeelding 12

Wav-gebieden in Oirschot.

De Wav-gebieden overlappen voor een deel met de extensiveringsgebieden. De ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden van de veehouderijen binnen de extensiveringsgebieden zijn ingeperkt tot het vigerende bouwvlak of (vanaf 1 oktober 2010) tot de bestaande bebouwing.

De boomteelt- en glastuinbouwsector draagt niet bij aan ammoniakemissie en -depositie. De glastuinbouwsector kan vanwege de toepassing van WKK's (verbranding van aardgas ten behoeve van voor kasverwarming en elektriciteitsopwekking) en de daaraan verbonden

emissie van stikstof wel bijdragen aan toename van stikstofdepositie. Ook mestbewerking kan gepaard gaan met een verandering van de emissies van stikstof, zowel een afname (minder opslag en aanwending) als een toename (emissies uit de installaties, bij gebruik mest uit andere gebieden).

De Verordening stikstof en Natura 2000 is niet van toepassing voor glastuinbouwbedrijven en aparte mestbewerkingsinstallaties.

4.3

GEUR

Bij het verlenen van vergunningen voor veehouderijen en in de ruimtelijke ordening moet rekening worden gehouden met geuroverlast van veehouderijen. De op 1 januari 2007 in werking getreden Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt hiervoor het beoordelingskader. Deze wet geeft aan hoe bij een aanvraag voor een milieuvergunning de geuremissies uit veehouderijstallen en de geurbelasting op geurgevoelige objecten moet worden meegenomen. Daarnaast heeft deze wet consequenties voor de wijze waarop in ruimtelijke plannen het aspect geurbelasting door veehouderijen een rol speelt.

Gemeenten kunnen op grond van de Wet geurhinder en veehouderij binnen een bepaalde bandbreedte variëren met de bescherming van geurgevoelige objecten. Als een gemeente geen gebruik maakt van deze bevoegdheid of besluit geen eigen, afwijkende waarde, vast te stellen, gelden de vaste wettelijke waarden.

De Wgv stelt eisen aan de maximale geurbelasting die de veehouderij mag veroorzaken op een gevoelig object zoals een woning. De geuremissie en -belasting worden uitgedrukt in zogenaamde Odour Units (OU's). De in de wet opgenomen maximale geurbelastingsnormen zijn maximaal 14 OU/m³ voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom en maximaal 3 OU/m³ voor geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom (dit bij 98% percentiel, oftewel 98% van de tijd) in Oirschot. Voor bepaalde veehouderijbedrijven (geen intensieve veehouderij, zoals melkrundveebedrijven) geldt een vaste afstand die in acht genomen dient te worden. Deze afstand bedraagt ten aanzien van geurgevoelige objecten binnen de bebouwde kom 100 meter en voor geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom 50 meter. Voor intensieve veehouderijen wordt de norm niet uitgedrukt in een afstandsnorm, maar in een geurcontour, die een grillige vorm kan hebben.

Een eventuele afwijkende gemeentelijke normering dient vastgelegd te worden in een verordening, een gebiedsvisie moet deze verordening onderbouwen. De gebiedsvisie moet aantonen dat een – van de wet afwijkende – gemeentelijke normstelling nodig is om de gewenste ruimtelijke visie te realiseren.

Bij het vaststellen van de norm, die dus de maximale belasting van een individuele bron bepaalt (de zogenaamde voorgrondbelasting), dient er rekening te worden gehouden met de geurhinder die meerdere bronnen samen (de cumulatieve belasting of de achtergrondbelasting) veroorzaken. De gemeente Oirschot heeft een eigen geurverordening, de meest recente versie is vastgesteld in november 2011 en heeft de titel "geurverordening 2012.

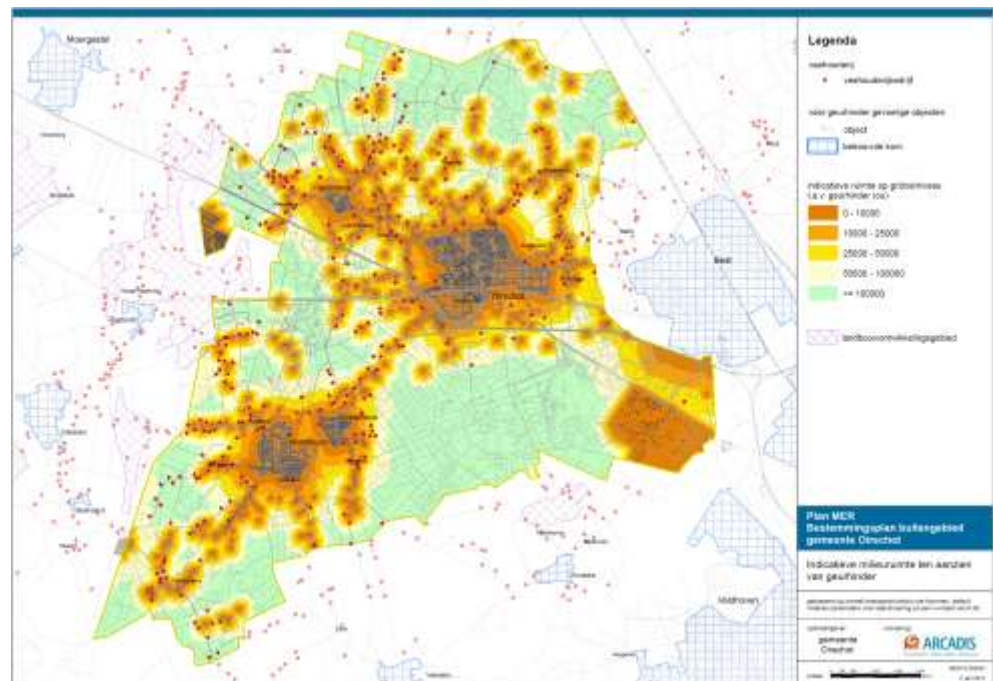
In dit MER hanteren we de normstelling zoals opgenomen in de geurverordening 2012 van de gemeente Oirschot namelijk: maximaal 2 OU/m³ voor alle kernen, 7 OU/m³ voor kernrandzones en bedrijventerrein Kanaalzone, 14 OU/m³ voor LOG Sittle Wille en 10 OU/m³ voor het overige buitengebied (inclusief LOG Langerijt).

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) verbiedt het overschrijden van de geurnorm bij gevoelige objecten en beperkt daarmee de milieugebruiksruimte voor veehouderijen, vooral intensieve veehouderijen.

De geurbelasting is afhankelijk van de afstand van gevoelige objecten tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Afbeelding 13 laat de indicatieve ruimte voor geuremissie in Oirschot zien. Deze afbeelding geeft indicatief aan hoeveel OU veehouderijbedrijven (met dieren waarvoor een emissiefactor geldt, zoals varkens, pluimvee en vleeskalveren) mogen uitstoten, voordat zij tegen de OU-norm 'aanlopen'. Hierbij is rekening gehouden met de normen uit de geurverordening van de gemeente Oirschot. In Afbeelding 13 is te zien dat de milieugebruiksruimte in en rondom de woonkernen en woningen in het buitengebied beperkt is. De meeste benutbare milieugebruiksruimte voor wat betreft geur is aanwezig ten zuiden in het agrarisch gebied op enige afstand van de kernen en bebouwingsconcentraties in het buitengebied.

Afbeelding 13

Indicatieve milieugebruiksruimte ten aanzien van geurhinder.

De geurbelasting voor veehouderijen met dieren met een geuremissiefactor (zoals varkens- en pluimveebedrijven) is afhankelijk van de afstand tot veehouderijbedrijven en de emissie van geureenheden. Bij intensieve veehouderijen is er ten opzichte van melkrunderveebedrijven een grotere kans dat de milieugebruiksruimte beperkt wordt door de aanwezigheid van geurgevoelige objecten binnen of nabij de maximale geurbelastingscontouren.

Bij de overgang van de oudere regelgeving naar de Wgv in 2007 zijn er veranderingen doorgevoerd in normstelling en methodiek. Het betreft onder andere een geactualiseerd geurbelevingsonderzoek, het inperken van het aantal categorieën (indeling in meerdere typen gebieden, waaraan verschillende beschermingsniveaus zijn gekoppeld) en het feit dat bij de normstelling voor individuele beoordeling van vergunningaanvragen rekening is gehouden met een bepaalde (standaard) achtergrondbelasting (basis toeslag). Dit heeft er toe geleid dat de ontwikkelingsruimte voor wat betreft de toename van geurhinder (emissie en belasting) voor bedrijven met een geuremissiefactor (zoals intensieve veehouderijen) is ingeperkt ten opzichte van de oudere regelgeving, vooral voor de grotere bedrijven. Onder de oude regelgeving werd de hinder door stallen met een hoge geuremissie sterk onderschat. Maar, ten opzichte van de oude regelgeving maakt de Wet geurhinder en veehouderij het mogelijk dat er bij de vergunningverlening veel meer rekening wordt gehouden met de technische uitvoering van stallen. Het betreft maatregelen om op bedrijfsniveau de geurverspreiding te beïnvloeden en daarmee de geurbelasting op een of meer geurgevoelige objecten te verminderen. Deze zorgen dus weer voor extra ontwikkelingsruimte. Niet in de zin van de mogelijkheid om de emissie van geur te vergroten, maar veeleer in de mogelijkheid om binnen een bepaalde maximale geurbelasting meer dieren te houden. Dergelijke technieken zijn vooral goed toepasbaar bij nieuwbouw, grotere uitbreidingen of grote verbouwingen. Voor bestaande bedrijven zijn deze niet altijd economisch haalbaar.

Ter illustratie is in Tabel 10 een indicatie opgenomen van de uitbreidingsruimte (de mogelijkheid voor een toename van de geuremissie ten opzichte van de vergunde geuremissie, uitgaande van de gemeentelijke geurnormen, de locatie van de veehouderijen en de locatie van de voor geurhinder gevoelige objecten) van veehouderijen op het gebied van geur. Het gaat hierbij om bedrijven met een geuremissiefactor, zoals varkens- en pluimveebedrijven.

Tabel 10

Indicatie uitbreidingsruimte geur intensieve veehouderijen gemeente Oirschot.

Indicatie uitbreidingsruimte geur uit stallen (extra t.o.v. de vergunde geuremissie)	Veehouderijen per klasse als percentage van het totaal in de gemeente Oirschot
0 (geen)	29 %
1 – 25 000 Ou	46 %
25 000 – 50 000 Ou	9 %
Meer dan 50 000 Ou	13 %
Totaal	100%

Voor de meeste veehouderijen (met dieren met een geuremissiefactor) is de milieugebruiksruimte met betrekking tot geur beperkt. Ook kunnen er vanuit het bestemmingsplan beperkingen zijn (omvang bouwvlak en maximaal toegestane bebouwing daarbinnen).

Net zoals voor ammoniak zullen veel veehouderijen die willen groeien in het aantal dierplaatsen gebruik moeten maken van technieken om de emissie of belasting te beperken. Die technieken zijn beschikbaar en vergunbaar, maar zullen ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt betaalbaar moeten zijn. In de regel zijn bedrijven met een grotere omvang hiertoe beter in staat dan kleinere bedrijven.

Voor bepaalde veehouderijenbedrijven (zoals melkveehouderijen met alleen melkvee) geldt een vaste afstand. De milieugebruiksruimte voor deze bedrijven is niet geregeld via de geurnormen uit de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Voor deze bedrijven moet een vaste afstand van 100 meter binnen de bebouwde kom en 50 meter buiten de bebouwde kom ten aanzien van geurgevoelige objecten aangehouden worden.

Ten aanzien van de bedrijfsvoering in de boomteelt- en glastuinbouwsector is het aspect geur niet relevant.

4.4

FIJN STOF

Fijn stof wordt gezien als één van de meest schadelijke stoffen van luchtverontreiniging. Tot fijn stof worden in de lucht zwevende deeltjes kleiner dan 10 micrometer (PM10) gerekend. Fijn stof blijft in de lucht zweven en bestaat uit deeltjes van verschillende grootte, van verschillende herkomst, met een verschillende chemische samenstelling. Uit verschillende publicaties is bekend dat fijn stof gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte kan veroorzaken bij de mens. Concentratie van veehouderijen kan de kans op overschrijding van de fijn stof normen verhogen. Mogelijk vormt dit een beletsel bij de vergunningverlening voor grotere intensieve veehouderijen.

Het voorkomen van nieuwe overschrijdingen is een belangrijk uitgangspunt van de wet- en regelgeving. In het kader van vergunningverlening zal de gemeente Oirschot rekening houden met de wet- en regelgeving met betrekking tot fijn stof. Deze wet- en regelgeving is relatief nieuw. Inmiddels is er een toetsingskader, een verspreidingsmodel en een handreiking over fijn stof en de landbouw.

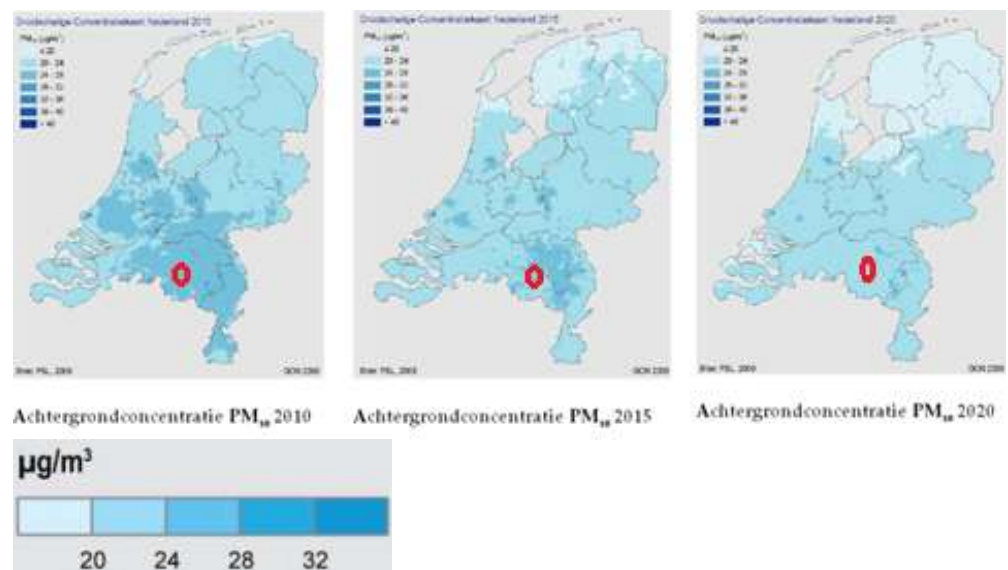
Voor fijn stof gelden de volgende normen:

- Een jaargemiddelde concentratie van 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof in de buitenlucht.
- Een daggemiddelde concentratie van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ welke maximaal 35 keer per jaar mag worden overschreden.

Afbeelding 14

Achtergrondconcentraties PM10 2010, 2015 en 2020.

De rode cirkel geeft de locatie van de gemeente Oirschot aan.

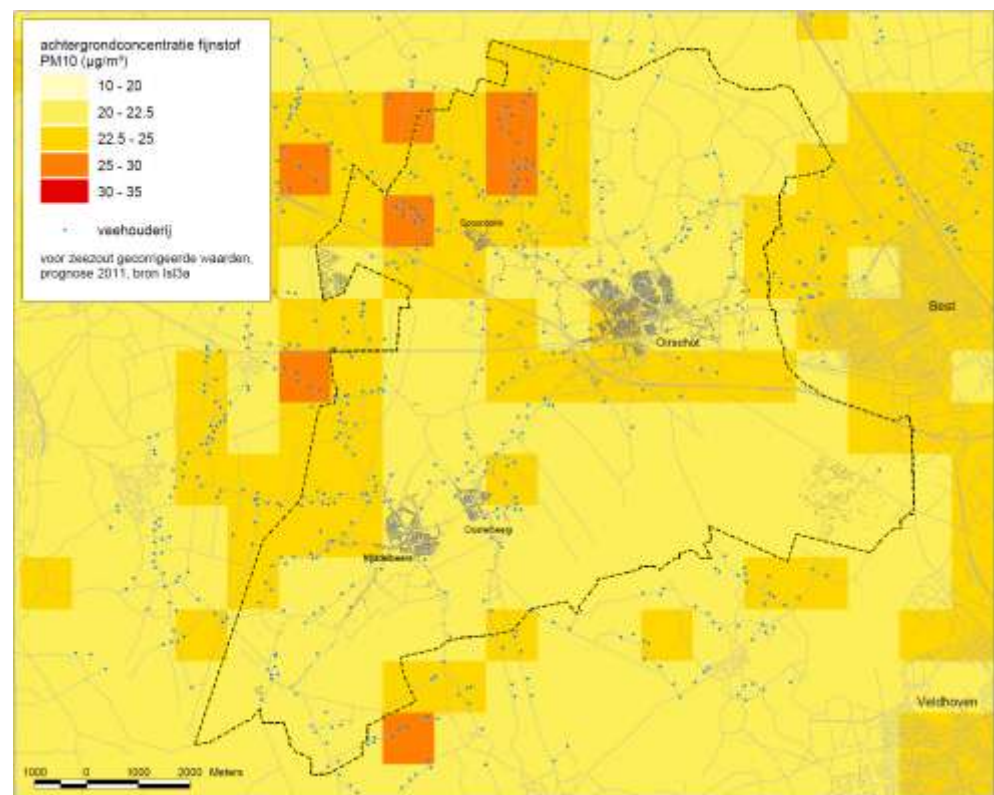
Medio 2008 is het verspreidingsmodel uitgekomen, aangevuld met de handreiking en per

24 december 2008 is ook het te hanteren toetsingskader vastgelegd in de Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007. In het toetsingskader is opgenomen dat de concentratie van fijn stof uitsluitend wordt beoordeeld op woonlocaties en op locaties die voor het publiek toegankelijk zijn. Met behulp van dit toetsingskader en de tabel met emissiefactoren fijn stof kan en zal de gemeente de milieuanvragen toetsen op het onderwerp fijn stof.

De totale emissie van fijn stof in Nederland bedroeg in het jaar 2000 circa 50 Kton aan PM10. Hiervan was circa 10 Kton (20%) afkomstig uit de landbouw. Van de fijn stof uit de landbouw is het overgrote deel afkomstig van pluimvee- en varkensstallen (geschatte bijdrage circa 9 Kton). In Afbeelding 14 zijn de achtergrondconcentraties fijn stof (PM10) voor Oirschot in 2010, 2015 en 2020 weergegeven.

Afbeelding 15

Achtergrondconcentratie
fijn stof in de gemeente
Oirschot .

Uit Afbeelding 15 blijkt dat in 2010 de jaargemiddelde achtergrondconcentratie van fijn stof (PM10) in het buitengebied van Oirschot nergens hoger is dan $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, wat ruim onder de maximaal toegestane jaargemiddelde concentratie van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ fijn stof in de buitenlucht ligt. Echter, het gezondheidsadvies van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) voor fijn stof bestaat uit een maximum jaargemiddelde concentratie van $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Het WHO advies stelt de gezondheid van de mens centraal en is scherper dan die van de EU. De EU hanteert ook $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ maar hanteert wel een scherpere streefwaarde dan de norm zelf.

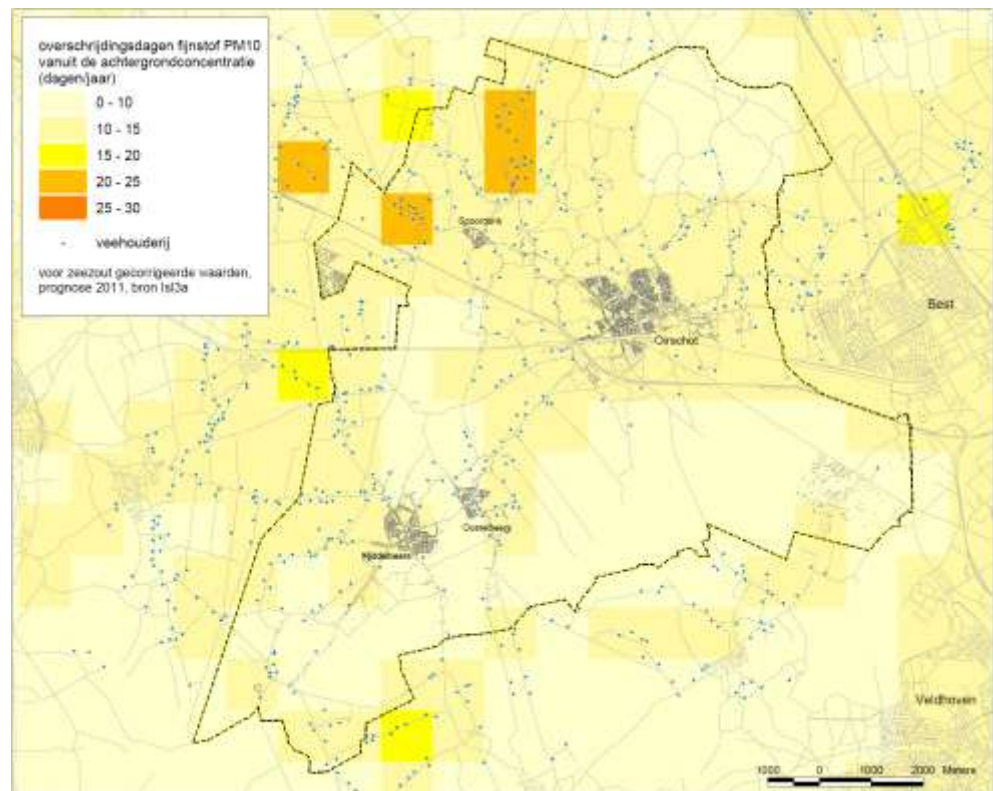
In het referentiejaar 2022 (zie paragraaf 6.1.2) zullen de concentraties mogelijk lager zijn, doordat de emissies uit verkeer mogelijk afnemen. Of de emissies uit de veehouderij afnemen hangt af van de bedrijfsontwikkeling. Enerzijds is waarschijnlijk sprake van afname door de maatregelen vanwege de AMvB-Huisvesting (vooral voor intensieve veehouderijen), anderzijds zal ten gevolge van het legbatterijverbod en de omschakeling

naar scharrelhuisvesting of andere systemen (pluimvee, leghennen) de emissie van fijn stof kunnen gaan toenemen.

De gestelde grenswaarden mogen niet meer dan 35 dagen per jaar worden overschreden. Afbeelding 16 geeft voor Oirschot een beeld van de overschrijdingsdagen van fijn stof vanuit de achtergrondconcentratie. In Afbeelding 16 is te zien dat er in de hele gemeente Oirschot geen locaties zijn met 35 overschrijdingsdagen. In de gehele gemeente is het aantal dagen dat de fijn stof concentratie wordt overschreden lager dan 25 overschrijdingsdagen per jaar.

Afbeelding 16

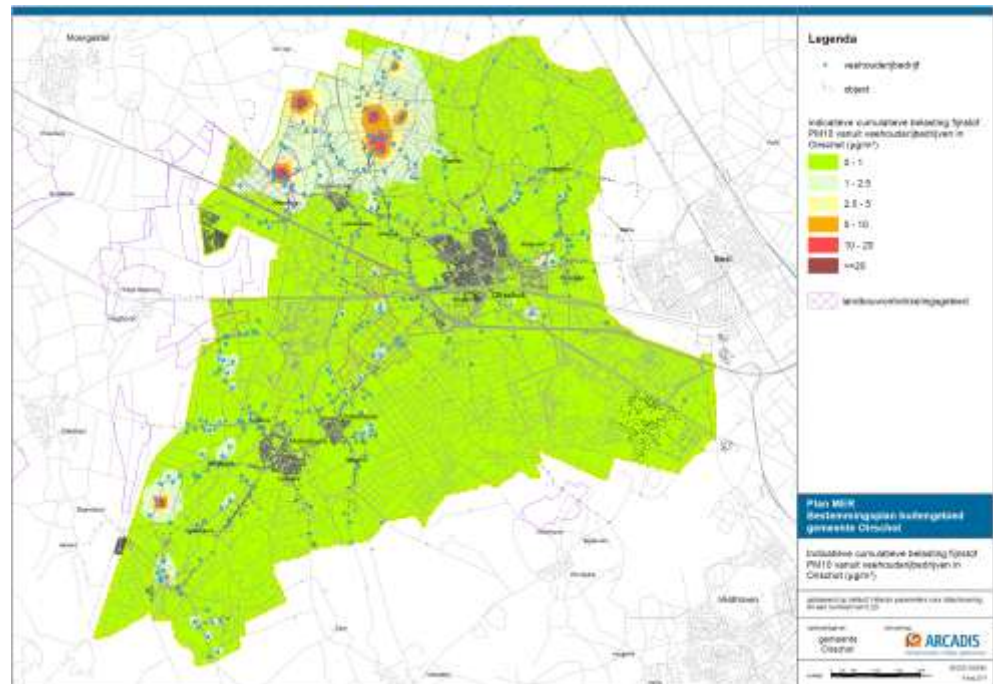
Overschrijdingsdagen fijn stof, vanuit de achtergrondconcentraties.

In Afbeelding 17 is op basis van het vergunningenbestand de cumulatieve bijdrage weergegeven van de bestaande veehouderijbedrijven aan de jaargemiddelde concentratie fijn stof PM10. Uit die afbeelding blijkt dat de bijdrage van de veehouderij in grote delen van de gemeente onder $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ligt. Plaatselijk maar voornamelijk in het noordelijke deel en op een enkele plek in het zuidelijke deel van het deelgebied bedraagt de bijdrage van de veehouderij meer dan $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, tot $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ of meer.

Afbeelding 17

Indicatieve cumulatieve milieubelasting fijn stof vanuit veehouderijen.

Aanpassing NIBM regeling

Het Besluit Niet In Betekende Mate en de bijbehorende regeling bieden bedrijven de mogelijkheid uit te breiden en meer fijn stof te emitteren indien de toename maximaal 1,2 microgram (3 % van de grenswaarde) is op het beoordelingspunt. Hierdoor ontstaat de ongewenste situatie dat overschrijdingen blijven bestaan of dat er nieuwe knelpunten kunnen ontstaan. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu werkt aan een aanpassing van de NIBM regeling op locaties waar dat ongewenst. In de regeling zal een gebied worden benoemd waar de mogelijkheid om uit te breiden niet meer is toegestaan.

Eisen aan stallen t.a.v. de maximale fijn stof emissie per dierplaats

Op dit moment worden steeds meer technische maatregelen om de emissie van fijn stof te beperken ontwikkeld. Naast beschikbaarheid zal de economische en technische haalbaarheid van deze technieken toenemen. Op den duur kunnen daardoor een deel van deze technieken als Best Beschikbare Techniek (BBT) worden aangemerkt. Het ministerie van Infrastructuur en Milieu is bezig met planvorming rondom het vastleggen van maximale emissie-eisen voor fijn stof in regelgeving. De maximale emissie-eisen zullen gebaseerd zijn op beschreven technieken in het BBT-document. De bedoeling is deze maximale emissie-eisen worden opgenomen in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij. De uitbreiding en wijziging van bestaande bedrijven en de bouw van nieuwe stallen moet voldoen aan deze emissie-eisen. Eventueel worden ook eisen toegevoegd die gaan gelden voor bestaande stallen. Het voornemen is het gewijzigde besluit op 1 januari 2014 in werking te laten treden.

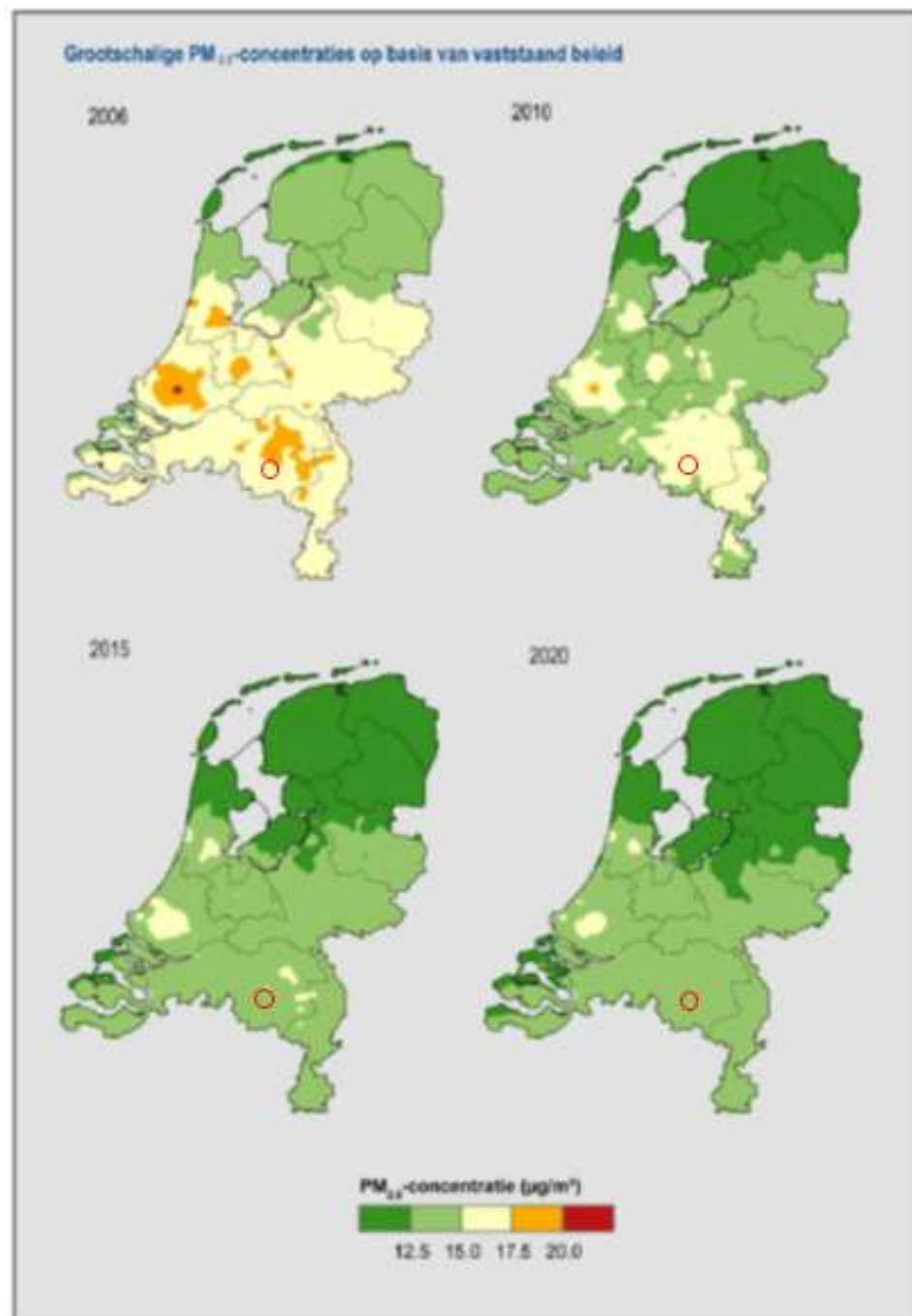
Zeer fijn stof

Voor PM_{2,5} (zwevende deeltjes kleiner dan 2,5 micrometer) is nog geen Grootchalige Concentratiekaart Nederland vastgesteld. Wel is een indicatieve kaart beschikbaar

(zie Afbeelding 18). Hieruit is af te leiden dat in 2010 de achtergrondconcentratie PM_{2,5} in Oirschot vanuit alle fijn stof bronnen rond de 17,5 µg/m³ bedraagt. Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de richtwaarde 25 µg/m³ voor 2010. Er is nog geen nauwkeurige informatie beschikbaar van de emissie van PM_{2,5} van veehouderijen, maar uit informatie van de Commissie voor de m.e.r. blijkt dat de emissie voor primair PM_{2,5} grofweg gelijkgesteld kan worden aan 20 % van de PM₁₀ emissies. Daarnaast is er nog een geringe bijdrage van secundair PM_{2,5} dat ontstaat door de omzetting van geëmitteerd NH₃ in NH₄-deeltjes. De richtwaarde voor PM_{2,5} vanuit de veehouderij komt effectief overeen met 77 % van de grenswaarde voor PM₁₀ circa 30 µg/m³.

Afbeelding 18

Achtergrondconcentratie
fijn stof PM_{2,5}
(bron: MNP).

Voor wat betreft de bedrijfsvoering in de boomteelt- en glastuinbouwsector is het aspect fijn stof niet relevant.

4.5

DEPOSITIE NO₂

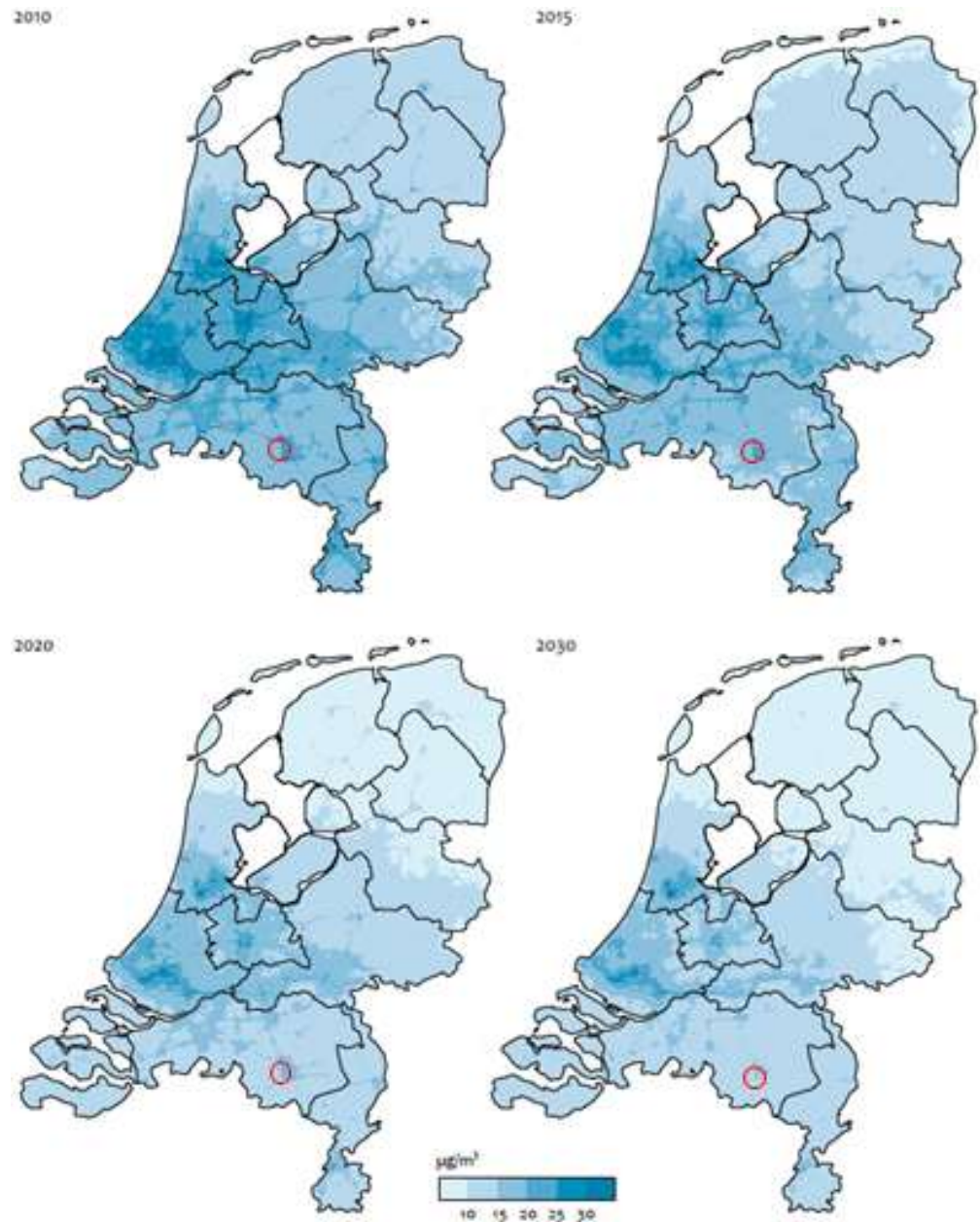
Vooral het wegverkeer levert een belangrijke bijdrage aan de luchtkwaliteit en de concentraties luchtverontreinigende stoffen die in de atmosfeer aanwezig zijn ter plaatse van het onderzoeksgebied. Met uitzondering van de verwarmings- en energie gerelateerde installaties (verwarmingsketels/WKK (Warmte-KrachtKoppeling)) toegepast in de glastuinbouw vinden er geen werkzaamheden plaats die een relevante luchtverontreiniging kunnen veroorzaken. Voor de verwarmings- en energie gerelateerde installaties wordt er van uitgegaan dat de emissie fijn stof en andere luchtcomponenten zoals benzeen, koolmonoxide, benzo-a-pyreen en zwaveldioxide die als gevolg van het verbranden van aardgas geëmitteerd worden verwaarloosbaar klein zal zijn. Gezien de achtergrondconcentraties van deze componenten, zal de bijdrage van deze stationaire bronnen niet leiden tot overschrijdingen van de grenswaarden van deze componenten.

Glastuinbouwbedrijven kunnen stikstofoxides emitteren (NO_x). Deze komt vrij uit stookinstallaties. Afbeelding 19 van het RIVM geeft de NO₂ (achtergrond)depositie weer in Nederland (de ligging van Oirschot is met een cirkel aangegeven). Omdat blootstelling aan hoge concentraties NO₂ nadelig is voor de gezondheid is een EU-grenswaarde ingesteld van 40 microgram NO₂ per kubieke meter lucht. Deze grenswaarde wordt in de huidige situatie niet bereikt. Deze grenswaarde zal naar verwachting ook in de toekomst niet bereikt worden. Naar verwachting levert deze NO₂ grenswaarde voor de gezondheid geen beperkingen op wat betreft de glastuinbouwsector.

Analoog aan de veehouderij kan ook een toename van de eventuele stikstofuitstoot tot problemen leiden in verband met de toetsing aan de Natuurbeschermingswet en de huidige stikstofbelasting van die gebieden. De bijdrage van glastuinbouw ten opzichte van de veehouderij is wel beperkt. Op basis van de huidige regels en in voorbereiding zijnde regels zal een toename van de stikstofbelasting gecompenseerd moeten worden (projectsaldering) of zal de milieugebruiksruimte hiervoor opgenomen moeten worden in de PAS (Programmatische Aanpak Stikstof). Vanwege eisen die worden gesteld aan stookinstallaties (Besluit Emissie-eisen Stookinstallaties (BEES)) zal er een daling optreden van de emissie van stikstof uit de bestaande installaties.

Afbeelding 19

Achtergrondconcentraties
NO₂ 2010, 2015, 2020 en
2030.

4.6**BODEMKWALITEIT**

De gemeente Oirschot heeft in 2002 een bodembeheersplan (BHP) met bijbehorende bodemkwaliteitskaart (BKK) vastgesteld, welk daarna nog in 2003 is aangepast. Dit bodembeheerplan gaat in op de mogelijkheden van hergebruik van licht verontreinigde grond als bodem volgens de Vrijstellingsregeling grondverzet (MVG). De bodemkwaliteitskaart vormt hiervoor de basis en is vervaardigd aan de hand van de interim-richtlijn van VROM en afgestemd met de richtlijnen van de provincie Noord-Brabant. De gemeente is verantwoordelijk voor het toepassen van grond als bodem en voor de bestuursrechtelijke handhaving van de betreffende regels.

In de bodemkwaliteitskaart worden, op basis van onderscheidende kenmerken, negen gebieden gedefinieerd, waarbij voor het voorliggend MER het deelgebied “Buitengebied” van belang is. Een deelgebied wordt daarnaast nog opgedeeld in de dieptetrajecten bovengrond en ondergrond.

Bij nadere beschouwing in het bodembeersplan blijkt dat het overgrote deel van de bodemonderzoeken die in het buitengebied uitgevoerd zijn, bodemonderzoeken binnen inrichtingen betreffen, of op zijn minst bodemonderzoeken betreffen op locaties waar sprake is van antropogene beïnvloeding (landbouwpercelen). Het is niet aannemelijk dat de bodemkwaliteit op een locatie met antropogene beïnvloeding dezelfde zal zijn als die op een locatie die relatief onbelast is (bijvoorbeeld bospercelen). Om die reden dient het deelgebied “Buitengebied” beperkt te worden tot de onderzochte en de daarmee vergelijkbare locaties.

Uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat zowel de bovengrond als de ondergrond van het deelgebied “Buitengebied” niet verontreinigd is. De bodemkwaliteit is naar verwachting niet beperkend voor de intensieve veehouderij, boomteelt en glastuinbouw.

4.7

WATERKWALITEIT

Binnen de gemeentegrenzen van Oirschot ligt een tweetal beken die zijn aangemerkt als KRW-waterlichaam:

- Groote Beerze.
- Kleine Beerze.

Voor deze waterlichamen zijn kwaliteitsdoelen vastgesteld. Deels zijn dit Europese en landelijke normen voor concentraties van stoffen. Daarnaast heeft Waterschap De Dommel doelen afgeleid voor een aantal fysisch-chemische (waaronder nutriënten en zuurstof) en biologische parameters (waaronder watervegetatie/macrophyten en vis). Uiteindelijk in 2027 moet aan alle doelen en normen worden voldaan.

De huidige waterkwaliteit is bepalend voor de milieugebruiksruimte. Voor de bepaling van de huidige kwaliteit wordt gebruik gemaakt van de situatie die in 2009 is gerapporteerd in het Stroomgebiedplan Maas 2009-2015. Momenteel wordt al voldaan aan de normen voor nutriënten, zie Tabel 11. Voor de biologische parameters geldt dat de doelstellingen voor macrofauna, macrofyten en vis niet worden gehaald. Dit heeft naar verwachting deels te maken met de waterkwaliteit, maar ook factoren als oeverinrichting en hydrologie hebben hier een grote invloed op. Tot slot voldoen de concentraties van een aantal zware metalen in het oppervlaktewater nog niet aan de geldende normen. De verwachting is dat de waterkwaliteit de komende jaren als gevolg van maatregelen wel verbetert, maar dat de normen en doelstellingen ook in 2015 (einde van de huidige planperiode van het Stroomgebiedbeheerplan) nog niet gehaald zullen worden. Het waterschap stelt middels integrale gebiedprocessen met de verschillende gebiedspartners, waaronder de gemeente Oirschot, maatregelen vast om te waarborgen dat uiterlijk in 2027 wel aan de doelen voldaan kan worden.

Tabel 11

De huidige kwaliteit voor de twee KRW-lichamen.

Waterlichaam	Fosfaat	Stikstof	Macrofauna	Macrofyten	Vis
Groote Beerze	goed	goed	matig	matig	goed
Kleine Beerze	goed	goed	ontoereikend	matig	matig

De aanvoer van stoffen uit de kleinere waterlopen en sloten binnen de gemeente is mede bepalend voor de waterkwaliteit in de waterlichamen. Deze concentraties mogen dus niet toenemen ten opzichte van de huidige situatie. Als dat wel het geval is, verslechtert de situatie in de waterlichamen en komt het tijdig behalen van de doelen verder in gevaar. Bovendien geldt via de KRW het 'stand still' principe, wat betekent dat er geen verslechtering van de waterkwaliteit mag optreden (ten opzichte van het jaar 2000). Er is voor het onderdeel waterkwaliteit, ten opzichte van de huidige situatie, feitelijk dus geen milieugebruiksruimte beschikbaar.

In de gemeente Oirschot is één beschermingszone grondwaterwinning (Oirschot) gelegen welke bestaat uit een waterwingebied met daaromheen een boringsvrije zone. In boringvrije zones moet de beschermende kleilaag, die het watervoerend pakket voor de drinkwaterwinning afdekt, behouden blijven. Waardoor het boren dieper dan deze kleilaag niet toegestaan is. Ten aanzien van grondwateronttrekkingen is de beschermingszone grondwaterwinning beperkend voor de intensieve veehouderij, boomteelt en glastuinbouw.

4.8

WATERKWANTITEIT

In het noorden (De Mortelen/Veldersbosch), westen (Landgoed Baest) en zuidwesten (Landschotse Heide en Molenbroek/Spekdonken) van het buitengebied van de gemeente Oirschot zijn Natte Natuurparels gelegen. In de Natte Natuurparels en de beschermingszones gelden via de Verordening ruimte Noord-Brabant beperkingen in de vorm van een aanlegvergunningstelsel (intussen omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk of werkzaamheden) voor activiteiten die de grondwaterstand negatief kunnen beïnvloeden, zoals drainage en diepploegen.

In het buitengebied van de gemeente Oirschot is ten zuiden van Middelbeers een waterbergingsgebied aangewezen door het Waterschap De Dommel.

In een waterbergingsgebied zijn de mogelijkheden voor veehouderij, boomteelt en glastuinbouw beperkt.

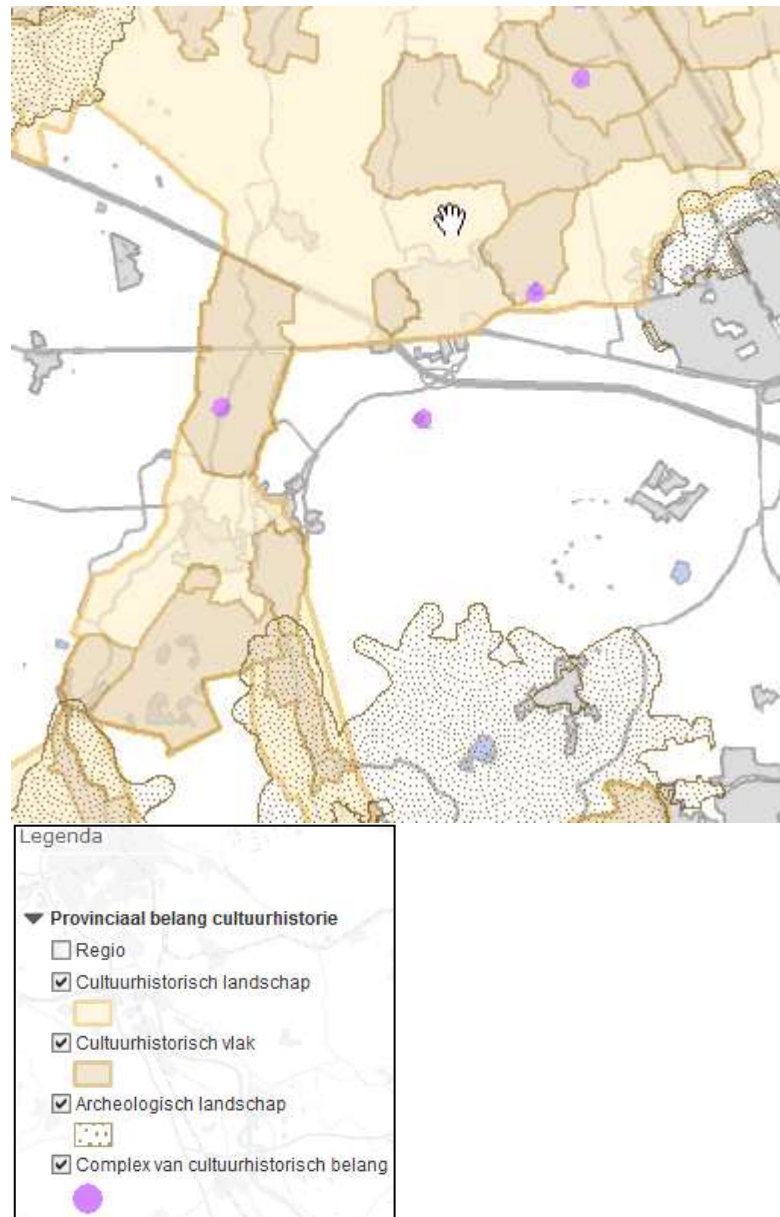
4.9

LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

In het buitengebied van Oirschot zijn zowel cultuurhistorische landschappen als cultuurhistorische vlakken (akkercomplexen en Landgoed Beast) aanwezig. Ook zijn er enkele complexen van cultuurhistorisch belang (landgoederen) aanwezig (zie Afbeelding 20).

Afbeelding 20

Cultuurhistorische
waardenkaart 2010 (bron:
Provincie Noord-Brabant).

In een groot deel van de gemeente is de kans op archeologische vondsten middelmatig tot hoog. Deze verwachtingswaarde ligt verspreid over het buitengebied van de gemeente Oirschot. Geconcludeerd kan worden dat met name rond de kern op de akkercomplexen de archeologische verwachtingswaarde middelmatig tot hoog is.

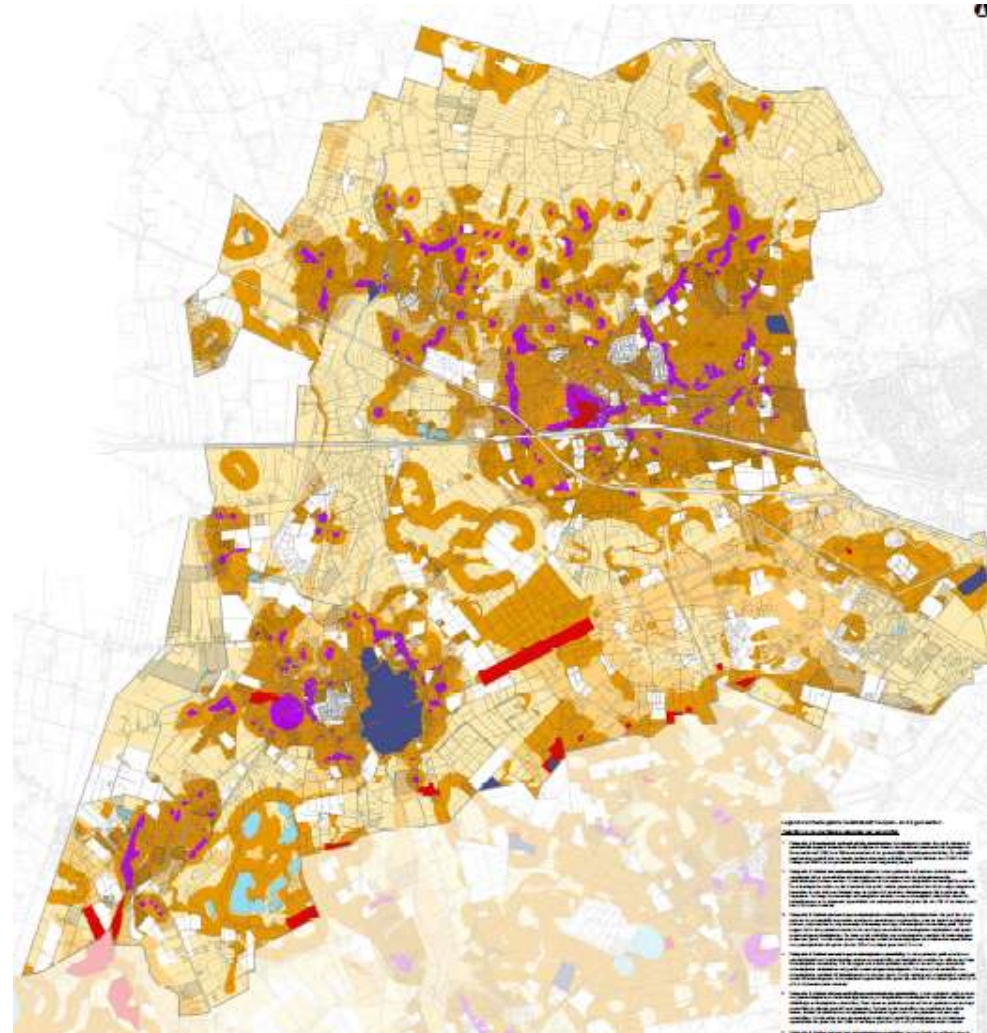
De gemeente Oirschot heeft in de Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg, 2011 met bijbehorende beleidskaart (zie Afbeelding 21) vastgelegd hoe ze om wil gaan met deze archeologische gebieden.

Voor de ontwikkeling van veehouderij, boomteelt en glastuinbouw kunnen beperkingen ontstaan indien deze ontwikkelingen zijn gelegen in gebieden met hoge of middelhoge archeologische verwachtingswaarde. Hetzelfde geldt voor ontwikkelingen in gebieden met de aanduiding cultuurhistorisch landschap of vlak.

De gebieden met lage of geen archeologische verwachtingswaarden buiten de cultuurhistorische landschappen of vlakken vormen geen beperking voor de veehouderij, boomteelt en glastuinbouw.

Afbeelding 21

Archeologische
beleidskaart
(bron: Beleidsplan
Archeologische
Monumentenzorg,
gemeente Oirschot, 2011).

Legenda

	Gemeentegrens		Categorie 1: Archeologisch monument
	Top10NL		Categorie 2: Gebied van archeologische waarde
			Categorie 3: Gebied met hoge verwachting (historische kernen en linten)
			Categorie 4: Gebied met hoge verwachting
			Categorie 5: Gebied met middelhoge verwachting
			Categorie 6: Gebied met lage verwachting
			Categorie 7: Gebied zonder archeologische verwachting
			Esdek
			Mogelijk verstoord
			Water

4.10

GELUID

Wegverkeer is de belangrijkste bron van geluidhinder in Nederland, gevolgd door geluid van buren en vliegverkeer. Vanwege de verspreide ligging van veehouderijen en de glastuinbouwsector in het buitengebied, een gebied met gemiddeld lagere geluidsniveaus, kunnen activiteiten van veehouderijen en glastuinbouwbedrijven lokaal geluidsoverlast veroorzaken. Ook kan de wet- en regelgeving ten aanzien van geluid van invloed zijn op de ontwikkelingsmogelijkheden van veehouderijen, glastuinbouw- en boomteeltbedrijven. Relevante bronnen van geluid zijn bijvoorbeeld ventilatoren, het laden en lossen van vee, voer en mest en indirecte hinder door transportbewegingen (vooral vrachtauto's en tractoren) van en naar de veehouderijen, glastuinbouw- en boomteeltbedrijven.

Omdat er in Oirschot sprake is van een relatief grote spreiding van veehouderijen en glastuinbouwbedrijven, worden er geen grote knelpunten verwacht op het gebied van geluidbelasting. Lokaal kunnen er knelpunten ontstaan bij schaalvergroting van bedrijven en de daarmee gepaard gaande toename van de geluidbelasting vanwege stationaire bronnen (de ventilatoren en WKK-installaties die worden toegepast) en geluidbelasting door verkeer (zoals vrachtauto's).

In Nederland zijn er ter bescherming van burgers tegen geluidhinder normen gesteld in de Wet geluidhinder (Wgh). De gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) is op 1 januari 2007 in werking getreden. De Wgh bevat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidhinder door onder meer industrie, wegverkeer en spoorwegverkeer. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (woningen, scholen, ziekenhuizen, verpleeghuizen, zorginstellingen en woonwagendplaatsen) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs-)grenswaarde komt.

De geluidbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd via de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) (voor vergunningplichtige bedrijven, zoals intensieve veehouderijen) of via het Besluit landbouw / meldingen (voor bedrijven die niet vergunningplichtig zijn, zoals melkveebedrijven).

In het buitengebied geldt in de regel een richtwaarde van 45 dB(A) als etmaalwaarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau (bron: Handreiking industrielawaai en vergunning, 1998). Het maximale geluidniveau mag hoger zijn dan dit langtijdgemiddelde, maar bij voorkeur niet meer bedragen dan 55 dB(A). Voor verkeer van en naar de veehouderijen, glastuinbouw- en boomteeltbedrijven (de zogenaamde indirecte hinder) gelden andere normen. Voor woningen van derden gelegen aan de aan- en afvoerwegen geldt een voorkeursgrenswaarde van 50 dB(A). Hogere geluidsniveaus mogen toegestaan worden, bijvoorbeeld als het achtergrondgeluidsniveau in de omgeving ook al hoger is. Ook voor speciale bedrijfsactiviteiten die minder frequent voorkomen, kunnen ruimere voorschriften opgenomen worden.

Voor de ligging van woningen van derden (in het buitengebied of de bebouwde kom) ten opzichte van de locaties van de veehouderijen, glastuinbouw- en boomteeltbedrijven is bepalend voor eventuele geluidhinder en de milieugebruiksruimte.

Woningen

Volgens het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009) bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (wonen). Deze afstand is kleiner dan de vaste afstand die geldt voor geurhinder voor objecten in de bebouwde kom en zij is gelijk aan de afstand voor het buitengebied (voor bedrijven zonder geuremissiefactor, zoals melkveehouderijen). Voor (grotere) intensieve veehouderijen kan een grotere afstand vanwege geluid nodig zijn, maar zal ook een grotere afstand vanwege geur gelden. De milieugebruiksruimte voor geluid in verband met aanwezigheid van woningen is voor deze bedrijven niet onderscheidend c.q. niet meer beperkend dan de milieugebruiksruimte vanwege geur.

Overige geluidgevoelige gebouwen en terreinen

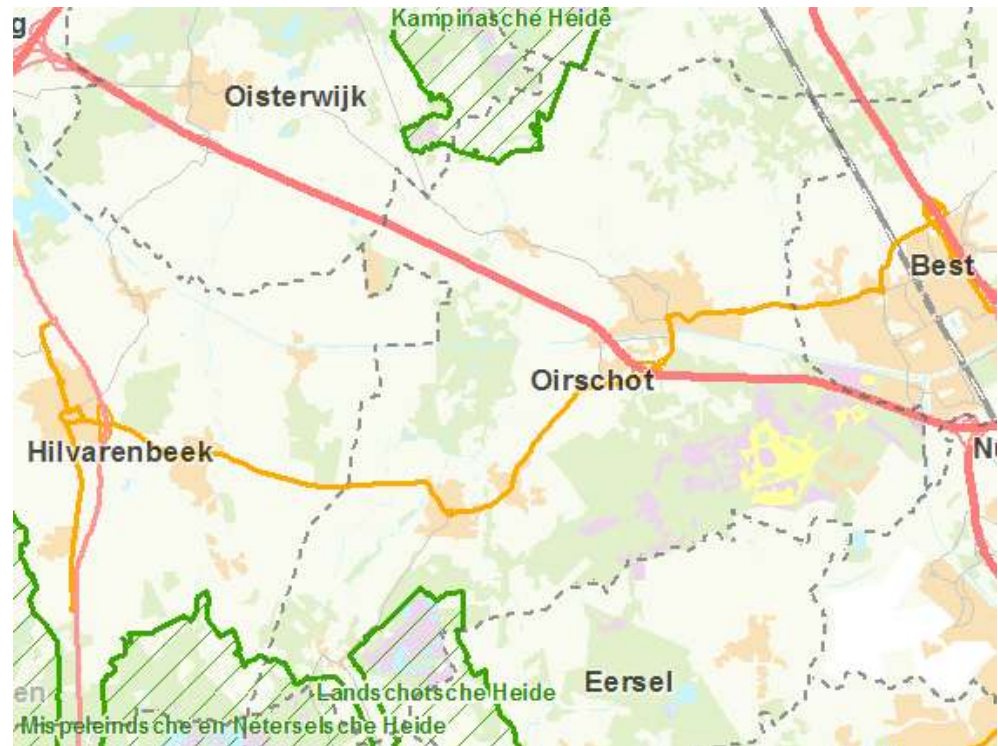
In de omgeving van de veehouderijen, glastuinbouw- en boomteeltbedrijven zijn geen bijzondere geluidgevoelige gebouwen zoals scholen, ziekenhuizen en verpleeghuizen aanwezig, die beïnvloed zouden kunnen worden door geluid van veehouderijen en glastuinbouwbedrijven. Ook geluidgevoelige terreinen, te weten terreinen die behoren bij zorginstellingen en woonwagendplaatsen, liggen niet nabij de veehouderijen, glastuinbouw- en boomteeltbedrijven.

Stiltegebieden

In de provinciale Milieuverordening zijn binnen de gemeente Oirschot delen van de stiltegebieden Kampinasche Heide, Mispelindsche en Neterselsche Heide en Landschotsche Heide gelegen (zie Afbeelding 22). In dit gebied wordt (ook) niet-agrarische bebouwing en infrastructuur geweerd en gestreefd naar het weren of reduceren van de geluidbelasting van intensieve recreatie en het beperken van het gebruik van wegen door gemotoriseerd verkeer. Ontwikkeling van veehouderij in of in de directe omgeving van dit gebied zal vanwege geluid, maar ook op basis van de regels m.b.t. de emissie van ammoniak, niet of beperkt mogelijk zijn. De milieugebruiksruimte voor wat betreft geluid in verband met de aanwezigheid van een stiltegebied is voor deze bedrijven niet onderscheidend/meer beperkend dan de milieugebruiksruimte met betrekking tot ammoniak.

Afbeelding 22

Stiltegebieden binnen de gemeente Oirschot
(bron: Provincie Noord-Brabant).

HOOFDSTUK

5

Alternatieven en referentiesituatie

5.1

VOORKEURSALTERNATIEF, WORST CASE, BEST CASE

In het kader van de voorbereiding op het nieuwe bestemmingsplan buitengebied wil de gemeente inzicht krijgen in de effecten van de geboden ontwikkelruimte in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied. Het gaat daarbij om effecten op het milieu voor die onderdelen van het bestemmingsplan waarbij er sprake kan zijn van belangrijke gevolgen voor het milieu.

In het kader van een m.e.r. (procedure) wordt als basisregel gehanteerd dat alles waarover een nieuw besluit kan worden genomen onderdeel is van het voornemen. Toegespitst op het MER, dat vooral ingaat op de milieueffecten van de veehouderij, glastuinbouw, boomteelt en verblijfsrecreatie, betekent dit dat het voornemen is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- De begrenzing van de bouwblokken op de verbeelding van het nieuwe bestemmingsplan. Hoeveel planologische ruimte wordt er geboden voor uitbreiding van bebouwing of gebruik van teeltondersteunende voorzieningen zonder dat hiervoor een nieuwe planologische procedure voor hoeft te worden doorlopen?
- Welke flexibiliteitsmogelijkheden biedt het plan? Welke besluiten kunnen het college nemen zonder dat hiervoor een nieuw besluit van de raad (vaststelling bestemmingsplan) nodig is? Hierbij gaat het om de ontheffings- en wijzigingsbevoegdheden van het college voor het vergroten van de bouwblokken.

BOOMTEELT BUITEN BOUWVLAKKEN

De gemeente Oirschot wil, in lijn met de boomteeltvisie, ruimte bieden aan deze sector. Boomteelt vindt voor een groot deel plaats buiten het bouwvlak. Hierover zegt de Boomteeltvisie (Oirschot, 2011) het volgende:

In de agrarische gebieden zonder de waarde 'openheid' zal geen omgevingsvergunning meer benodigd zijn voor het planten van bomen. In de gebieden met cultuurhistorische waarde waar er sprake is van zichtlijnen wordt de hoogte van de teelt beperkt. Hiervoor zal een stelsel worden opgenomen waarbij de teelt niet hoger mag dan 1,50 meter. De gebieden in categorie 1 of 2 van de cultuurhistorische waarden- en beleidskaart wordt boomteelt uitgesloten. Er is dan sprake van strijdig gebruik.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan 'Buitengebied Fase 2' zal scherp gekeken moeten worden naar de te beschermen waarden en hoe deze beschermd moeten worden door een omgevingsvergunning hieraan te koppelen. Hier wordt bedoeld op de waarden die niet gerelateerd zijn aan de boomteelt en dus geen bescherming behoeven tegen het planten van bomen. Te denken valt hier bijvoorbeeld aan het al dan niet aanwezig zijn van reliëf, historische verkaveling en dergelijke. Daar waar mogelijk dient de verplichting tot het aanvragen van een omgevingsvergunning te vervallen

dan wel dienen de voorwaarden uit de verschillende regels voor het uitvoeren werken of werkzaamheden op elkaar afgestemd te worden.

In deze m.e.r.-procedure is er op basis van het ontwerp bestemmingsplan buitengebied een tweetal varianten of scenario's gedefinieerd.

Voorkeursalternatief

In m.e.r.-termen wordt het voornemen of concept plan het voorkeursalternatief genoemd. In deze m.e.r.-procedure bestaat het voorkeursalternatief uit het ontwerp bestemmingsplan buitengebied. Het alternatief 'voorkeursalternatief' (VKA) beschrijft de effecten van het planologisch beleid ten aanzien van veehouderijen, glastuinbouw, boomteeltbedrijven en verblijfsrecreatie zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan, met een reële verwachting van groei en krimp van de veehouderijen en enige uitbreiding van de andere functies. Locaties waar nu veehouderijen zijn gevestigd met een beperkte omvang groeien niet of stoppen. Locaties waar bedrijven al een omvang van minimaal 70 nge hebben, zijn mogelijke groeiers, voor zover de planologische ruimte en de milieugebruiksruimte die groei mogelijk maakt.

Worst case

De tweede variant 'worst-case variant op het voorkeursalternatief' (worst-case VKA) richt ook op de mogelijkheden zoals opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan, maar met een worst-case benadering. Hierbij wordt inzichtelijk wat maximaal mogelijk is binnen het bestemmingsplan. Hierbij wordt alleen uitgegaan van groei van veehouderijen (en dus geen krimp). In dit alternatief wordt er van uitgegaan dat ook de locaties waar nu kleinere veehouderijen gevestigd zijn, kunnen groeien. Ook voor de andere functies (boomteelt, glastuinbouw en verblijfsrecreatie) wordt uitgegaan van een maximale ontwikkeling op basis van de mogelijkheden die het ontwerp bestemmingsplan buitengebied biedt.

RECREATIE EN BOOMTEELT

Voor recreatie en boomteelt is in VKA en worst case uitgegaan van de mogelijkheden in het ontwerp bestemmingsplan buitengebied.

Specifiek voor boomteelt geldt dat het beleid uit de boomteeltvisie (zie paragraaf 2.4) richtinggevend is voor de ontwikkelingsmogelijkheden. Hierin zijn elf gebieden genoemd: in enkele is wel en in enkele is geen ontwikkeling mogelijk. Verder is boomteelt in overige agrarische gebieden toegestaan. De boomteeltvisie was nog niet vertaald in het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2

Voor de worst case wordt aangenomen dat de geboden mogelijkheden maximaal worden benut, terwijl voor het voorkeursalternatief de veronderstelling is dat de trendmatige ontwikkeling zich doorzet. Voor boomteelt houdt dat in dat er ongeveer 150 hectare aan boomteelt bij komt in de planperiode tot 2022 (zie Paragraaf 6.3). Voor de best case zijn recreatie en boomteelt niet relevant, omdat voor dit scenario alleen de stikstofdepositie bekeken wordt.

5.2

REFERENTIESITUATIE VOOR VEEHOUDERIJ

De milieueffecten van de huidige situatie plus de autonome ontwikkeling vormen gezamenlijk de referentiesituatie voor het MER, waarmee het voorkeursalternatief vergeleken moeten worden. Met name voor bestemmingsplannen buitengebied is het soms

lastig om te bepalen welke elementen nu behoren tot de referentiesituatie en welke tot het voornemen.

Toegespitst op de milieueffecten van de veehouderij is de referentiesituatie opgebouwd uit:

- bouwvlakken en vergunningen voor de veehouderijen, voor zover die feitelijk zijn ingevuld;
- bouwvlakken en vergunningen die nog niet (volledig) zijn ingevuld, maar wel op korte termijn worden ingevuld;
- ontwikkelingen in de veehouderij op basis van andere reeds genomen besluiten (de zogenaamde autonome ontwikkeling), zoals de AMvB-Huisvesting die eisen stelt aan de stalsystemen (maximale emissies per dier) die worden toegepast.

Het is lastig te bepalen welk deel van de vergunde ruimte (= milieuvergunningen dan wel vallend onder een AMvB ingevolge de Wet milieubeheer, hierna tezamen aangeduid als vergunningen) die nu nog niet is gerealiseerd op korte termijn (bijvoorbeeld binnen drie jaar) wel zal zijn gerealiseerd. De vergunningen van veehouderijen worden systematisch door gemeenten en provincie geregistreerd; informatie over concrete initiatieven of plannen om te investeren (of juist niet) is veel minder goed toegankelijk.

Een aanpak die daarom vaak wordt gehanteerd is:

- Op basis van de vergunde rechten van de veehouderijen in het plangebied en omgeving wordt de (vergunde) milieubelasting in beeld gebracht. Dus de milieubelasting op basis van de vergunde stalsystemen en het vergunde aantal dieren (Huidige situatie vergund).
- Uitgaande van de normen (maximale emissie per dierplaats) uit de AMvB-Huisvesting wordt geschat hoe de milieubelasting zich ontwikkelt indien het nu vergunde aantal dieren is gehuisvest in stallen volgens die maximale emissiewaarden. Dus het huidige vergunde aantal dieren en de emissie per dier voldoet aan de eisen uit dit besluit. (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting)
- Uitgaande van de CBS landbouwtellingen wordt op gemeenteniveau een inschatting gemaakt van het verschil tussen het vergunde aantal dierplaatsen (milieuvergunningen) en de opgave van het daadwerkelijk aantal dieren dat gemiddeld aanwezig is (CBS metellingen)(zie hieronder).
- De milieubelasting op basis van de huidige vergunde situatie (Huidige situatie vergund) en op basis van de AMvB-Huisvesting (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting) kan met dat verschil worden "gecorrigeerd" om ten behoeve van de effectvergelijking het voorkeursalternatief te kunnen vergelijken met de referentiesituatie (Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel) en met een inschatting van de huidige milieubelasting (Huidige situatie + CBS-correctie veestapel).

Hieronder worden de verschillende situaties kort toegelicht:

- Huidige situatie vergund
Met dit scenario wordt inzichtelijk wat de milieubelasting is van de aanwezige veehouderijen binnen de verleende vergunningen. De basis voor dit scenario zijn de dieraantallen en stallen op basis van de verleende vergunningen.
- Huidige situatie + CBS-correctie veestapel
Dit scenario beschrijft de huidige situatie zoals de veehouderijen momenteel feitelijk in bedrijf zijn. Voor dit scenario gebruiken we het percentuele verschil tussen de vergunde

rechten en werkelijk aanwezige dieren binnen de gemeente Oirschot. Het percentage verrekenen we met het scenario huidige situatie vergund.

- Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting
De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie vergund echter wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan het AMvB-Huisvesting.
- Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie). De autonome situatie is gelijk aan de huidige situatie CBS. Echter, er wordt hierbij uitgegaan van de verplichting dat alle stallen voldoen aan de AMvB-Huisvesting. Voor ammoniak is er sprake van een ingeschatte afwijking tussen Huidige situatie vergund en Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel van 25%. Voor geur is ingeschat dat er een verschil van circa 25% is. Dit is de referentiesituatie voor het MER.

Vergund versus werkelijk gebruik

Zoals ook de Commissie voor de m.e.r. in haar advies aangeeft, is de vergunde situatie voor veehouderij niet altijd in overeenstemming met het werkelijke aantal gehouden dieren. Daarom is inzichtelijk gemaakt hoe groot dit verschil ongeveer is binnen de gemeente Oirschot. De vergelijking is gemaakt aan de hand van de metingen van het CBS. Een verschil tussen beide cijfers, kan ontstaan door verschillen in wijze van registreren (locatie inrichting versus locatie eigenaar), functionele leegstand (afvoeren van slachtvee, schoonmaken van de stallen), het feit dat bedrijven in opbouw zijn en daarom de vergunde ruimte nog niet volledig benutten, bedrijven gestopt zijn maar vergunningen nog niet zijn ingetrokken of omdat bedrijven structureel of vanwege marktomstandigheden hun vergunde ruimte niet benutten.

Consequenties voor referentiesituatie ammoniak en geur

In Tabel 12 is het verschil in de huidige (werkelijke) bezetting (CBS-gegevens) versus de vergunde situatie weergegeven voor ammoniak. Wanneer rekening wordt gehouden met de functionele leegstand die al is verdisconteerd in de wettelijke emissiefactoren per dier (gemiddeld 5 tot 10%) en bedrijven die in opbouw zijn, is de latente vergunde ruimte in Oirschot op basis van deze vergelijking circa 20% tot 25%. In de berekeningen voor ammoniak en geur die verder in dit MER zijn opgenomen, is uitgegaan van een verschil van 25%.

Tabel 12

Vergelijking vergunde veestapel met opgave CBS landbouwtellingen gemeente Oirschot.

Diercategorie	CBS 2010 aantal dieren	Vergund aantal	Vergund NH ₃	Bezetting %	Indicatie CBS emissie NH ₃ bezetting x emissie
Vleeskalveren	4980	7919	29210	63%	18369
Geiten, totaal	7791	12903	18134	60%	10950
Biggen	63572	68357	17356	93%	16141
Fokvarkens	18648	20121	50681	93%	46971
Vleesvarkens	62857	108407	140279	58%	81337
Ouderdieren van leghennen	0	368780	16796	0%	0
Leghennen	604578	568860	43634	106%	46374
Vleeskuikens	194000	276620	22130	70%	15520
Konijnen	0	5738	1473	0%	0
Edelpelsdieren	9996	9995	2499	100%	2499

Totaal	342192		238161
Verskil tussen vergunningen en CBS			30%
Gecorrigeerd percentage (gehanteerd in voorliggend MER)			25%

*2000 fokzeugen (10%) veranderd in vleesvarkens (opfokzeugen) biggen op % fokvarkens gezet.

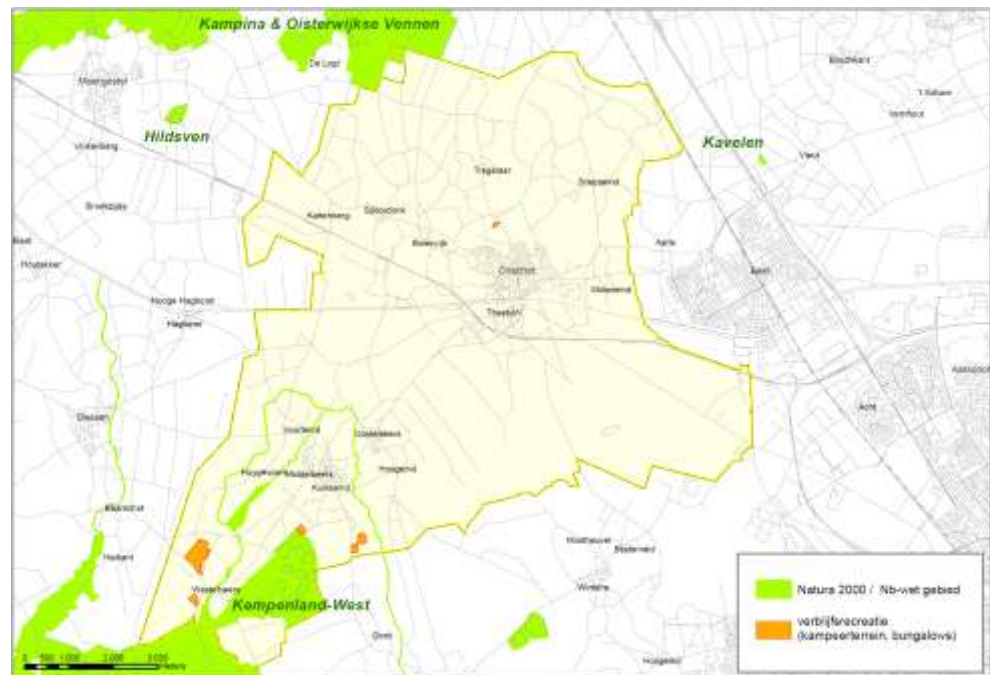
5.3

REFERENTIESITUATIE VOOR BOOMTEELT, GLASTUINBOUW EN RECREATIE

Als referentie is uitgegaan van de huidige omvang en ligging van de boomteeltbedrijven, glastuinbouwbedrijven en recreatiebedrijven, zoals dat is opgenomen op de verbeelding van het voorontwerp bestemmingsplan buitengebied fase 2. Voor de boomteeltbedrijven en glastuinbouwbedrijven is dit opgenomen in Paragraaf 3.3. In Afbeelding 23 is met behulp van het voorontwerp bestemmingsplan een overzicht beschikbaar van de verblijfsrecreatie in het plangebied. In het buitengebied van de gemeente zijn meerdere verblijfsrecreatie-eenheden gelegen.

Afbeelding 23

Verblijfsrecreatie in het buitengebied van de gemeente Oirschot

5.4

UITWERKING ALTERNATIEVEN VOOR DE VEEHOUDERIJ

5.4.1

VOORKEURSALTERNATIEF EN WORST-CASE VOORKEURSALTERNATIEF

In deze paragraaf is beschreven hoe het voorkeursalternatief (VKA) en de variant daarop, de worst-case invulling van het voorkeursalternatief (worst-case VKA) modelmatig zijn uitgewerkt om effecten op het gebied van ammoniak en geur uit stallen van veehouderijen te bepalen. De effecten van de alternatieven zijn in het MER voor de aspecten ammoniak en geur kwantitatief onderzocht en onderling vergeleken. Voor de andere aspecten zijn de effecten vooral kwalitatief in beeld gebracht.

Voor de typering, emissies (geur, ammoniak, fijn stof) en de economische omvang van veehouderijen zijn gegevens uit het vergunningenbestand WEB-BVB (een provinciaal gegevensbestand met gegevens over vergunningen van veehouderijen, beheerd door gemeenten en provincie) gebruikt. Deze gegevens zijn gekoppeld aan de bouwblokken uit het concept voorontwerp bestemmingsplan en het concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied (begrenzing bouwblokken, conceptversie oktober 2012). De gegevens uit het BVB-bestand zijn in 2012 gecontroleerd door de gemeente en bijgewerkt, onder andere op basis van aanvullend dossieronderzoek en informatie uit de inventarisatiefase van het bestemmingsplan buitengebied.

Per inrichting (veehouderij) zijn in het vergunningenbestand gegevens op stalniveau opgenomen, namelijk: het aantal dierplaatsen per staltype, op basis van de zogenaamde Rav-codes. Het aantal dierplaatsen, de emissie en de economische omvang (op basis van kengetallen van LEI en het CBS) zijn vervolgens per inrichting bepaald. Per veehouderij is er één indicatief emissiepunt bepaald, een visueel bepaald middelpunt van de stallen. Dit middelpunt is gebruikt in de berekening van de milieubelasting en de milieuruimte. In de scenario's is onderscheid gemaakt in type bedrijven, op basis van het type en het aantal vergunde dierplaatsen. Indien er bij een scenario sprake is van groei van een veehouderij, is er van uitgegaan dat het bedrijf groeit als het bestaande type.

Om emissies bij groei van veehouderijen/bouwblokken te kunnen bepalen, is gewerkt met voorbeeldbedrijven per type, ontleend aan het rapport "Al het vlees duurzaam" van de commissie van Doorn (november 2011).

In dit advies is uitgegaan van de volgende bedrijven, gebaseerd op een omvang van ongeveer 300 NGE⁶ op een bouwblok van 1,5 hectare:

- 600 zeugen + 3.800 vleesvarkens (gesloten bedrijf).
- 120.000 leghennen.
- 2.500 vleeskalveren.
- 2.500 melkgeiten.
- 250 melkkoeien en 158 stuks jongvee.

De voorbeeldbedrijven zijn vertaald in emissies per type, welke afhankelijk van het scenario, gebaseerd kunnen zijn op:

- grenswaarden uit het Besluit Huisvesting;
- emissiegrenswaarden voor nieuwe stallen uit de provinciale verordening Stikstof en Natura2000 en;
- voor deze aanvulling, ook op de minimale emissies op basis van de RAV (versie 2012).

Per bedrijf is de milieuruimte ten aanzien van de geurbelasting op individuele objecten bepaald, rekening houdend met de vigerende geurnormen van de gemeente Oirschot (zie ook paragraaf 4.3 milieuruimte, geur). Voor elke veehouderij is er van uitgegaan dat deze minimaal voldoet of zal voldoen aan het Besluit Huisvesting. Daarna is bekeken hoeveel de geuremissie maximaal zou mogen toenemen, binnen de geldende voorgrondnormen (Wet geurhinder en veehouderij, gemeentelijke normen Oirschot, 2011).

⁶ NGE = Nederlandse Grootte Eenheid, eenheid om de economische omvang te kunnen bepalen.

Een volwaardig bedrijf (inkomen voor 1 fte) is minimaal 70 NGE groot.

Ook is per veehouderij onderzocht welke ruimte voor uitbreiding er resteert binnen de begrenzing van het bouwblok zoals dat is opgenomen in het concept ontwerp bestemmingsplan buitengebied (versie oktober 2012). Door de omvang van het bouwblok te relateren aan de maxima uit het bestemmingsplan (inclusief kadernota intensieve veehouderij en nota van uitgangspunten), is bepaald welke planologische uitbreidingsruimte er is door vergroting van het bouwblok.

Voor intensieve veehouderijen is uitgegaan van een maximum bouwblok van 1,5 hectare, conform het provinciaal beleid, behalve voor die locaties waar er besluiten door provincie en gemeenten zijn genomen over een groter bouwblok (de zogenaamde ontheffingen). Daarnaast is rekening gehouden met de kadernota intensieve veehouderij, die is vertaald in de planregels en verbeelding van het bestemmingsplan. Voor de nee-gebieden is uitbreiding van het bouwblok voor intensieve veehouderijen niet toegestaan. Voor de nee-tenzij gebieden is uitbreiding van het bouwblok met maximaal 15% mogelijk (tot aan een maximum van 1,5 hectare) en in de ja-mits gebieden tot maximaal 1,5 hectare.

Voor bouwblokken die zijn aangeduid als “neventak intensieve veehouderij” (maximaal 20 nge) is er van uitgegaan dat deze tak wordt beëindigd (in de nee- en nee-tenzij gebieden) of wordt gehandhaafd (de ja-mits gebieden). Als er sprake is van een andere tak veehouderij op deze bouwblokken, dan is er van uitgegaan dat deze tak wel kan groeien.

Voor grondgebonden veehouderijen gelden die maxima en zones uit de kadernota intensieve veehouderij niet, maar zijn er vanwege andere wet- en regelgeving wel beperkingen voor groei, vooral rond Natura2000 gebieden (Natuurbeschermingswet), overige voor verzuring gevoelige gebieden (Wav-zones) en in zones met een (huidige of toekomstige woon- en verblijfsfunctie (i.v.m. minimum afstanden geur en uit het activiteitenbesluit). Die belemmeringen zijn er vooral in de nee-gebieden. Voor de grondgebonden veehouderijen met groeimogelijkheden is uitgegaan van een bouwblok van maximaal 2 hectare. Er is hierbij geen rekening gehouden dat in een aantal situaties melkveehouderijen van die omvang als “in hoofdzaak gebouw-gebonden” kunnen worden beschouwd en daarmee onder de definitie van intensieve veehouderij uit de provinciale verordening Ruimte (dus een maximum bouwblok van 1,5 hectare) kunnen vallen.

De mogelijkheden voor groei van veehouderijen zijn dus in het onderzoek bepaald door:

- de huidige omvang van de veehouderij (vergunning);
- de omvang van het bouwblok, uit het voorontwerp bestemmingsplan (juli 2012) c.q. concept ontwerp bestemmingsplan (oktober 2012);
- de (on)mogelijkheden om te groeien binnen het bouwblok: het voorbeeldbedrijf per type naar rato van de omvang van het bouwblok;
- de planologische mogelijkheden voor uitbreiding van het bouwblok: het voorbeeldbedrijf per type naar rato van de omvang van het bouwblok, inclusief de mogelijkheden voor vergroting van het bouwblok;
- de milieuruimte ten aanzien van geurhinder (niet van toepassing voor melkrundvee).

Het groeipercentage in economische omvang is bepaald door de combinatie van de planologische ruimte en de milieuruimte en de meest bepalende/belemmerende factor hierbij. Bij groei binnen het bouwblok of binnen de mogelijkheden voor uitbreiding van het bouwblok én binnen de beschikbare milieuruimte, wordt het bouwblok als het ware opgevuld met NGE's van het standaardbedrijf van het bijbehorende type. Daarnaast worden er naar rato emissies van de uitbreiding bepaald en opgeteld bij de bestaande emissies van de veehouderij.

Met betrekking tot de geuremissieberekeningen is tot aan de maximale vergunbare geurbelasting (de norm varieert per gebied) gerekend. Bij de ammoniakdepositie berekeningen is er geen rekening gehouden met een maximum, terwijl dat plafond er feitelijk wel degelijk is. De berekende toename van de ammoniakdepositie is dus te zien als een risico-inschatting, uitgaande van het ontbreken van een toets t.a.v. de effecten van en toename van de ammoniakdepositie op de Natura2000-gebieden en zonder toets op de vergunbaarheid van een dergelijke groei van de ammoniakemissie in het kader van de Natuurbeschermingswet.

In onderstaande tabel zijn de modelmatige uitgangspunten voor het VKA en worst-case VKA weergegeven

	Voorkeursalternatief (VKA)	Worst-case VKA
Intensieve veehouderijen	<p>In de "nee-gebieden"</p> <ul style="list-style-type: none"> Tot 70 nge: stoppers > 70nge: blijvers <p>In de nee-tenzij gebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> Tot 70 nge: stoppers 70-140 nge: blijvers > 140 nge: groeiers, bouwblok max +15%, max 1,5 hectare, groei in nge max 30% <p>In de ja-mits gebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> Tot 70 nge: blijvers > 70 nge: groeiers, bouwblok max 1,5 hectare, groei in nge max 100% <p>Bedrijven met ontheffing mogen groter worden dan 1,5 hectare, tot een maximum van 2,5 hectare</p> <p>Economische omvang van de intensieve veehouderij van de stoppers wordt herverdeeld over de groeiers. Daarnaast is uitgegaan van een groei van de totale economische omvang van maximaal 25%</p>	<p>In de "nee-gebieden"</p> <ul style="list-style-type: none"> In extensiveringsgebied: blijvers Overig nee-gebied: opvullen bouwblok <p>In de nee-tenzij gebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> Opvullen bouwblok en toename bouwblok van 15%, tot een maximum van 1,5 hectare <p>In de ja-mits gebieden</p> <ul style="list-style-type: none"> Opvullen bouwblok en toename van bouwblok tot maximaal 1,5 hectare <p>Bedrijven met ontheffing mogen groter worden dan 1,5 hectare, tot een maximum van 2,5 hectare</p> <p>Geen stoppers en geen grenzen aan economische groei intensieve veehouderij.</p>
Neventak intensieve veehouderij	<p>In nee-gebied en nee-tenzij gebied: stoppen met tak intensieve veehouderij</p> <p>In ja-mits gebied handhaven tak intensieve veehouderij</p>	Op alle locaties handhaven tak intensieve veehouderij

	Voorkeursalternatief (VKA)	Worst-case VKA
Grondgebonden veehouderij	<p>Tot 40 nge: stoppers</p> <p>Van 40-70 nge</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nee-gebied: stoppers ▪ Overige zijn blijvers <p>Vanaf 70 nge</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Nee-gebied: blijvers ▪ Groeiers, tot maximaal 2 hectare, maximaal 100% t.o.v. huidige omvang tenzij beperkingen (ammoniak, geur), dan max.50% 	<p>In gebieden met beperkingen vanwege ammoniak of geur (er is uitgegaan van de nee-gebieden): opvullen bouwblok</p> <p>Op de overige locaties groeit tot maximaal 2 hectare</p>
Algemeen	<p>Bestaande stallen voldoen aan emissiegrenswaarden Besluit Huisvesting</p> <p>Nieuwe stallen voldoen aan de emissiegrenswaarden uit de Verordening stikstof en Natura2000 van de provincie Noord-Brabant</p>	

5.4.2 BEST-CASE VOORKEURSALTERNATIEF I.V.M. STIKSTOF EN NATURA 2000

In aanvulling op het VKA en het worst-case VKA is er voor het aspect ammoniak een extra variant gedefinieerd en doorgerekend: het best-case VKA.

Hierbij is uitgegaan van aanpassingen van de bestaande stallen, verdergaand dan de eisen uit het Besluit Huisvesting. Per diersoort is de minimale ammoniakemissie bepaald die op dit moment vergunbaar is (R.a.v. 2012) en vervolgens zijn emissies van bestaande bedrijven bepaald, indien ze hun dieren zouden houden op de stalsystemen met deze minimale emissies. Dit alternatief is voor het aspect ammoniak (stikstofbelasting) extra onderzocht en beschreven, om aan te geven of en hoe via bronmaatregelen aan de stallen significante negatieve effecten op Natura2000-gebieden voorkomen kunnen worden. Dit betreft een modelmatige benadering en is bedoeld om te onderzoeken en te onderbouwen dat het bestemmingsplan buitengebied uitvoerbaar is binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet.

Uitgangspunt voor het best-case voorkeursalternatief is de trendmatige ontwikkeling van de veehouderij zoals is beschreven bij het voorkeursalternatief.

5.4.3 TOEGEPASTE MODELLEN

De berekeningen van de ammoniakdeposities zijn uitgevoerd met het modelprogramma OPS-pro 4.3.

Output is een grid met een 100*100m resolutie, waarmee de depositiekaarten gemaakt zijn. De belasting op Natura2000 gebieden en overige voor verzuring gevoelige natuurgebieden is berekend door het grid te confronteren met de Natura2000 gebieden in GIS. Hierbij is per gebied de gemiddelde, maximale en minimale depositie berekend en beschreven in het MER en de Passende Beoordeling. De toe- en afname van ammoniakemissies is in OPS vertaald naar depositiekaarten.

Om een indruk te kunnen geven van de effecten van ontwikkeling van intensieve veehouderijen versus die van grondgebonden veehouderijen op het gebied van ammoniak, is voor de ammoniakberekeningen nog een uitsplitsing gemaakt tussen de effecten van groei van de intensieve veehouderij (VKA-i.v.) en de effecten van de groei van de grondgebonden veehouderij (vooral melkrundvee, daarom aangeduid als VKA-melkrundvee).

De geurberekeningen zijn uitgevoerd met het rekenprogramma VSTACKS-gebied, aangevuld met een GIS-module ontwikkeld door ARCADIS. Die module is ontwikkeld om met minder handmatige handelingen de geurbelasting en de uitbreidingsruimte voor wat betreft geur voor een groter plangebied te berekenen. In de modelberekeningen is uitgegaan van default V-Stacks parameters en een vaste ruwheid, zoals aangegeven op de kaarten in het MER. Per scenario/alternatief is de achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder berekend op een 50*50m grid voor kaartpresentaties en op de voor geurhinder gevoelige objecten.

HOOFDSTUK

6 Effecten voorkeursalternatief

6.1**INLEIDING**

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van het voorkeursalternatief op de verschillende milieuaspecten. De effecten zijn getoetst op basis van verschillende criteria. Onderstaande paragrafen beschrijven respectievelijk het studiegebied, de planhorizon, de beoordelingsschaal en de relevante aspecten. De daaropvolgende paragrafen geven per aspect de effectbeschrijving weer.

6.2**STUDIEGEBIED**

Bij de beschrijving van de mogelijke effecten voor een aantal thema's zal sprake zijn van een groter beïnvloedingsgebied dan het plangebied voor het nieuwe bestemmingsplan, omdat er ook sprake kan zijn van mogelijke effecten buiten het plangebied.

Veelal zal de gehele gemeente Oirschot het studiegebied voor de effectbeschrijving zijn. Echter, daar waar relevant (bijvoorbeeld voor het thema ammoniakdepositie op bos- en natuurgebieden) zal het studiegebied worden uitgebreid met gebieden buiten Oirschot en bijvoorbeeld ook aanpalende gemeenten of verder weg gelegen natuurgebieden betreffen.

6.3**PLANHORIZON**

Omdat het bestemmingsplan een looptijd van minstens tien jaar zou moeten omvatten, geldt als planhorizon – en dus als referentiejaar – de situatie anno 2022.

6.4**BEOORDELINGSSCHAAL**

De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan buitengebied fase 2 leiden tot effecten voor het milieu. Dit zijn overigens niet altijd negatieve effecten, ook positieve effecten kunnen optreden.

In het MER zijn de effecten van het voorkeursalternatief op verschillende aspecten in beeld gebracht en vergeleken met de referentiesituatie. Per aspect worden één of meer criteria gebruikt voor de effectbeoordeling. De effecten worden kwalitatief beoordeeld met de zevenpunts-beoordelingsschaal zoals weergegeven in Tabel 13.

Tabel 13

Tabel effectscores.

Score	Omschrijving
++	Zeer positief ten opzichte van de referentiesituatie
+	Positief ten opzichte van de referentiesituatie
0/+	Licht positief ten opzichte van de referentiesituatie
0	Neutraal
0/-	Licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie
-	Negatief ten opzichte van de referentiesituatie
--	Zeer negatief ten opzichte van de referentiesituatie

6.5

RELEVANTE ASPECTEN

De ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt door het bestemmingsplan buitengebied fase 2 kenmerken zich door een aantal prominente gevolgen voor de leefomgeving en het milieu, die in het MER aan de orde komen. De effecten van het voorkeursalternatief en maximale invulling (worst case) op deze aspecten zijn in de volgende paragrafen nader uitgewerkt.

Tabel 14

Beoordelingscriteria.

In Tabel 14 is weergegeven welke thema's worden beschreven en of deze wel of niet relevant zijn voor de intensieve veehouderij en de overige thema's.

Aspect	Criterium	Intensieve veehouderij	Overige thema's
Natuur	Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en overige natuur	Stalemissies dragen bij aan ammoniak- en stikstofdepositie	Voor vooral rundveehouderij relevant (ammoniak). Daarnaast ook i.v.m. emissie uit mestbewerking en glastuinbouw
	Overige effecten op Natura 2000-gebieden	De effecten vanwege stikstofdepositie zijn in het criterium hierboven beoordeeld	De effecten vanwege stikstofdepositie uit de rundveehouderij zijn in het criterium hierboven beoordeeld. De boomteelt, glastuinbouw en recreatie-bedrijven kunnen overige effecten hebben op Natura 2000-gebieden
	Soortbescherming Flora- en faunawet	Op hoofdlijnen getoetst	Op hoofdlijnen getoetst voor de thema's rundveehouderij, boomteelt, glastuinbouw en recreatie
Geur	Geurhinder: cumulatieve belasting en voorgrondbelasting	Stalemissies leveren bijdrage aan geurhinder	Beperkt van belang, vanwege geurhinder uit mestbewerking en grondgebonden veehouderij
Fijn stof	Overschrijding fijn stof concentratienormen en advieswaarden	Toename (vracht)verkeer en eventueel pluimveehouderij	Toename (vracht)verkeer
Landschap, cultuurhistorie archeologie	Beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen	Verstening door IV ontwikkelingen	Ontwikkeling grondgebonden veehouderij, glastuinbouw, boomteelt, mogelijk andere ontwikkelingen
	Beïnvloeding van historische landschappelijke patronen / objecten en elementen	Cultuurhistorische patronen ondervinden invloed van verstening / bouwmassa	Cultuurhistorische patronen ondervinden invloed van verstening / bouwmassa
	Beïnvloeding van de archeologische waarden	Informatieplicht schuift door naar meer concrete initiatieven	Informatieplicht schuift door naar meer concrete initiatieven

Aspect	Criterium	Intensieve veehouderij	Overige thema's
Licht	Lichthinder op natuur en mensen	Licht treedt nauwelijks naar buiten uit stallen en installaties	Lichthinder uit kassen
Geluid	Geluidshinder bij geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige objecten en terreinen en stiltegebieden	Vanwege geluidsemissie van ventilatiesystemen en via verkeer	Indirecte hinder t.g.v. toename verkeer
Verkeer	Gevolgen voor verkeersafwikkeling en verkeersveiligheid	Toename van vrachtverkeer op plattelandswegen	Toename van vrachtverkeer op plattelandswegen
Water en bodem	Beïnvloeding van de bodemstructuur en geomorfologie	Eventuele uitbreiding van stallen	Eventuele uitbreiding van stallen
	Beïnvloeding van het grond- en oppervlaktewatersysteem	Uitgangspunt hydrologisch neutraal bouwen is voor intensieve veehouderij in de praktijk goed haalbaar	Vooral relevant voor doorgroeigebied glastuinbouw; voor overige functies worden geen knelpunten verwacht
Gezondheid	Kwaliteit van het woon- en leefmilieu Kans op verspreiding ziekten	Indirecte beoordeling, door concentraties fijn stof en geur te relateren aan advieswaarden, (tussen)-resultaten onderzoek gezondheid en intensieve veehouderij	Niet relevant in het kader van deze m.e.r.

6.6

NATUUR

Methodiek

De volgende criteria worden gehanteerd:

- Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden;
- Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur;
- Overige effecten op Natura 2000-gebieden;
- Soortbescherming Flora- en faunawet.

Voor wat betreft stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, Wav-gebieden en overige natuur is de ontwikkeling van de veehouderij (inclusief mestbewerking) en de glastuinbouw van belang. Daarnaast kunnen er op Natura 2000-gebieden ook andere effecten optreden door de boomteelt, glastuinbouw en recreatie. Aangezien op het niveau van dit MER de detailinformatie over soorten niet voorhanden is, is er op hoofdlijnen getoetst aan de effecten op soorten door invloed van de veehouderij, boomteelt, glastuinbouw en recreatie.

Referentiesituatie

Natura 2000-gebieden

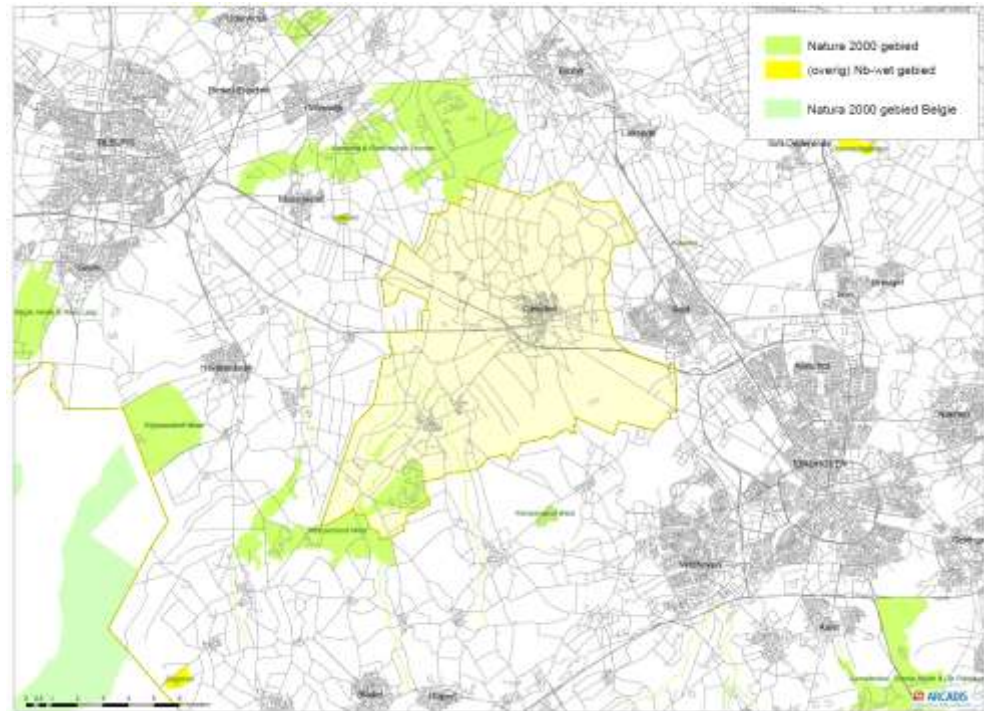
Binnen het grondgebied van de gemeente Oirschot is één Natura 2000-gebied aanwezig. Dit is het Natura 2000-gebied Kampina & Oisterwijkse Vennen. Daarnaast liggen de volgende Natura 2000-gebieden binnen een relevante afstand van de gemeente Oirschot:

- Kempenland-west.
- Langstraat.
- Leenderbos, Grootte Heide & De Plateaux.
- Loonse en Drunense Duinen & Leemkuilen.
- Regte Heide & Riels Laag.
- Vlijmens Ven. Moerputten & Bossche Broek.

Deze gebieden zijn weergegeven in Afbeelding 24.

Afbeelding 24

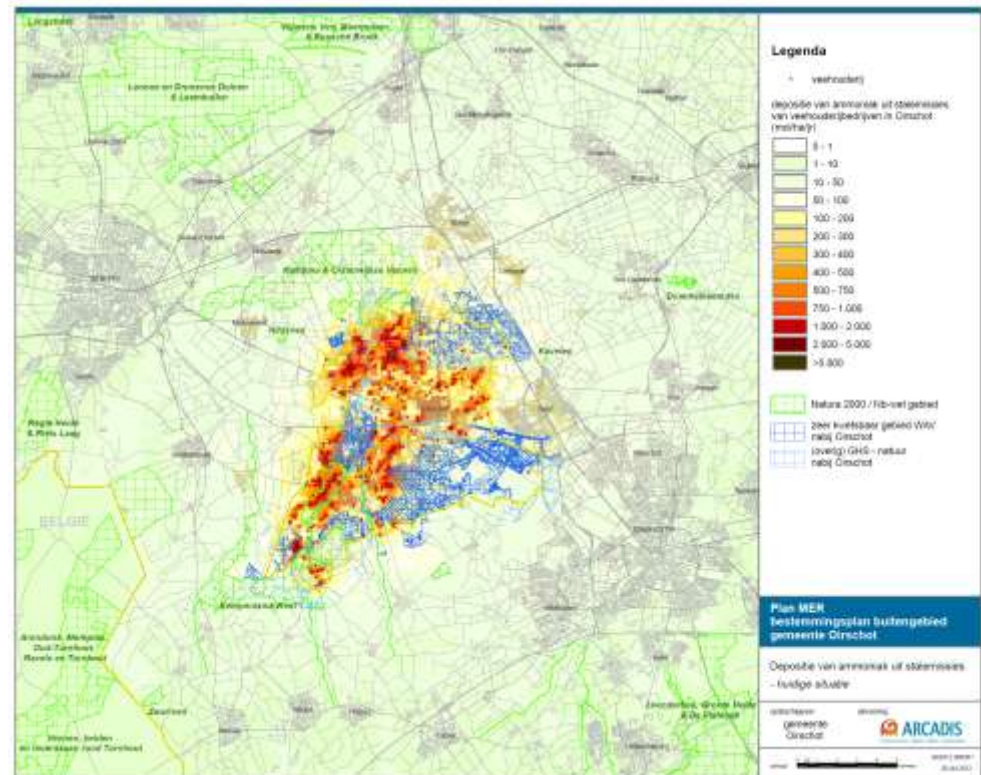
Natura 2000-gebieden in en rondom de gemeente Oirschot.

Ammoniakbelasting

In onderstaande kaart is de ammoniakbelasting van de bos- en natuurgebieden in en rondom Oirschot weergegeven. Het betreft de ammoniakbelasting op basis van de vergunningen. In de tabel die later in deze paragraaf is opgenomen, is ook de ammoniakbelasting op basis van de referentiesituatie (vergund en rekening houdend met het Besluit Huisvesting en het verschil tussen opgave CBS en de vergunde dierplaatsen) opgenomen.

De onderstaande kaart is op groter formaat (A3) opgenomen in de bijlagen van dit MER.

Wav-gebieden

In afbeelding 9 in hoofdstuk 4 zijn de Wav-gebieden weergegeven die gelegen zijn in en rondom het plangebied. Alleen 'voor verzuring gevoelige' gebieden die liggen in de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) kunnen als zeer kwetsbaar worden aangewezen.

Overige natuur

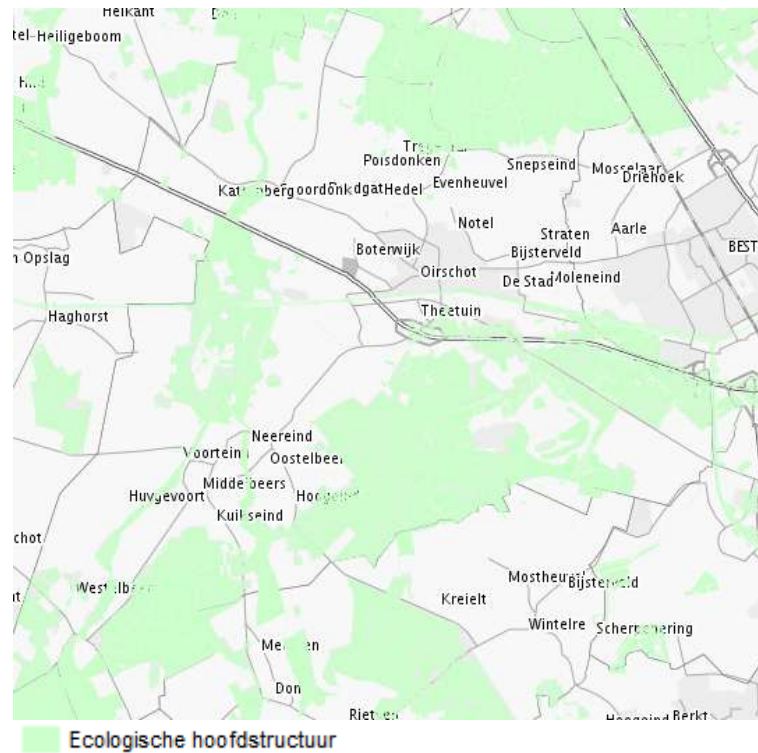
De natuur in Oirschot omvat bos- en natuurgebieden, nieuwe natuurgebieden, natuurwaarden in het agrarisch gebied, ecologische verbindingzones en natuur in/rond beken. Bestaande bos- en natuurgebieden zijn bestaande natuurgebieden en aangekochte reservaatgebieden. Een deel van deze gebieden valt reeds onder de bescherming van de NB-wet. Deze gebieden maken tevens deel uit van de ecologische hoofdstructuur (zie Afbeelding 25). Nieuwe natuurgebieden liggen vooral in de beekdalen. De beekdalen van de Grote Beerze en Kleine Beerze zijn aangewezen als natuurontwikkelingsgebied.

Ten behoeve van de uitwisseling van flora en fauna worden natuurgebieden verbonden middels ecologische verbindingzones, zodat een ecologisch netwerk gerealiseerd wordt. Er zijn drie soorten ecologische verbindingzones te onderscheiden namelijk natte/droge, droge en robuuste. In het plangebied zijn de volgende ecologische verbindingzones gelegen: Landgoed 's Heerenvijvers – Landgoed Baest, Oostelbeerse Heide – Landgoed Baest, Zone Wilhelminakanaal, Heerenbeekloop en Beekstelsysteem Grote Beerze (zoekgebied robuuste EVZ).

(bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied fase 2, 2012)

Afbeelding 25

EHS in de gemeente
Oirschot.

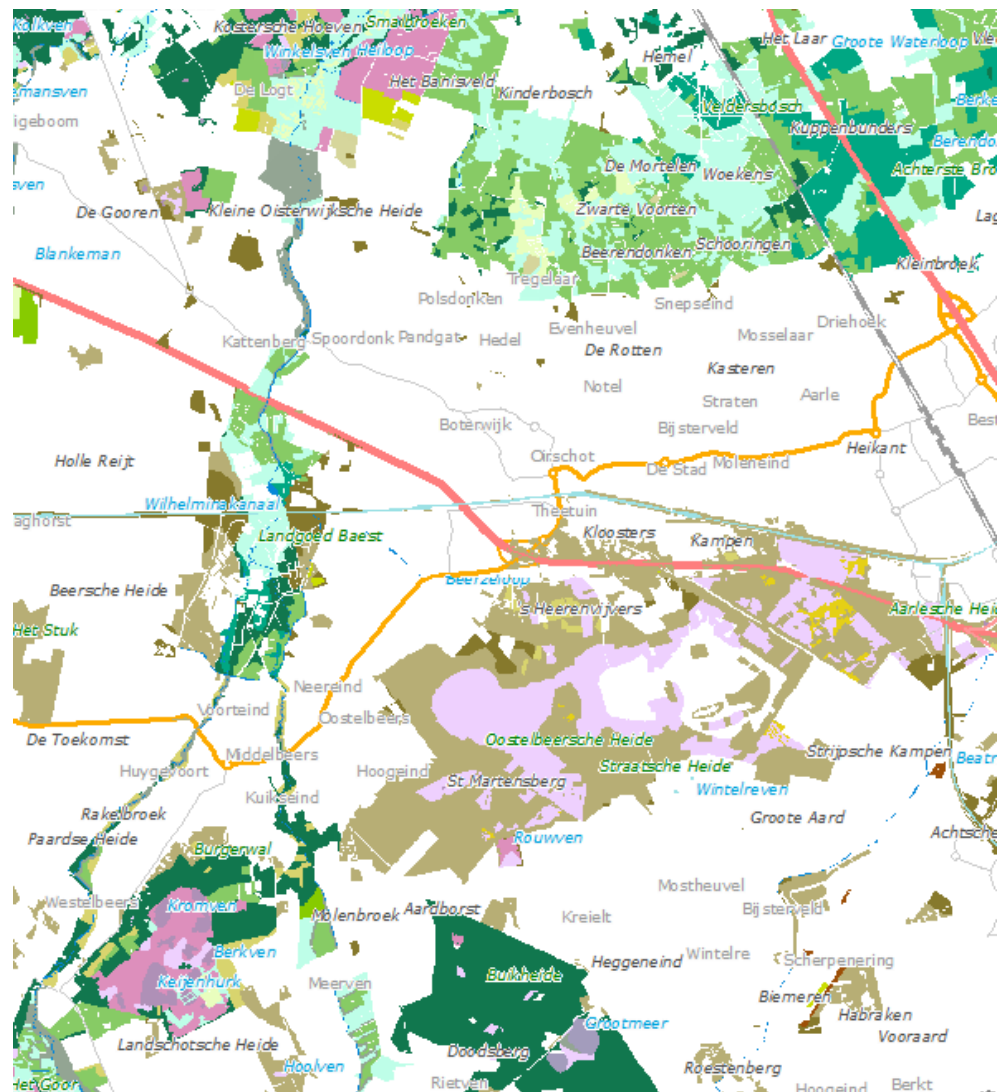
In het Natuurbeheerplan heeft de provincie Noord-Brabant de natuurdoelen voor de EHS-gebieden vastgesteld. De basis van dit plan bestaat uit een tweetal kaarten:

- Beheertypenkaart (huidige natuurbeheertypen);
- Ambitiekaart (gewenste natuurbeheertypen).

Op Afbeelding 26 staan de natuurbeheertypen weergegeven voor de gemeente Oirschot zoals gesteld in het Natuurbeheerplan. De natuurbeheertypen in het noorden van de gemeente Oirschot zijn: vochtig hooiland, rivier- en beekbegeleidend bos, dennen-, eiken- en beukenbos, haagbeuken- en essenbos, vochtig bos met productie, kruiden- of faunarijke akker, kruiden- en faunarijke grasland, vochtige heide, droge heide en droog bos met productie. In het westen van de gemeente komen de natuurbeheertypen vochtig hooiland, rivier- en beekbegeleidend bos, dennen-, eiken- en beukenbos, haagbeuken- en essenbos, vochtig bos met productie, droog bos met productie, beek en bron, droog schraalland en moeras voor. De natuurbeheertypen in het zuiden betreffen droge heide, droog bos met productie, droog schraalgrasland, vochtige heide, vochtig bos met productie, zandverstuiving, dennen-, eiken- en beukenbos, vochtig weidevogelgrasland, moeras, vochtig hooiland, rivier- en beekbegeleidend bos en zuur ven en hoogveenven.

Afbeelding 26

Natuurambitiekaart
gemeente Oirschot
(bron: Provincie Noord-
Brabant).

N00.01 Nog om te vormen naar landbouwgrond naar natuur (Inrichting)	N10.02 Vochtig hoogland
N01.02 Duin- en kweldarlandschap	N11.01 Droog schraagland
N01.03 Rieken- en moeraslandschap	N12.01 Bloemdijk
N01.04 Zand- en kalklandschap	N12.02 Kruiden- en faunairij gresland
N02.01 Rivier	N12.03 Stansheverhoogland
N03.01 Beek en Bron	N12.04 Zil- en overbromingsgrasland
N04.01 Kruiswater	N12.05 Kruiden- of faunairij akker
N04.02 Zoete Plas	N12.06 Ruigveld
N04.04 Afgesloten zeem	N13.01 Vochtig weildevogelgrasland
N05.01 Moeras	N13.02 Wintegassenweide
N05.02 Gemaaid rietland	N14.01 Rivier- en beekbegeleitend bos
N06.01 Veenmoerrietland en moerasheide	N14.02 Hoop- en laagveenbos
N06.02 Trilveen	N14.03 Haagbeuken- en essenbos
N06.03 Hoogveen	N15.02 Denner-, sille- en beulterbos
N06.04 Vochtige heide	N16.01 Droog bos met productie
N06.05 Zwaalgebuffel ven	N16.02 Vochtig bos met productie
N06.06 Zuur ven en hoogveenven	N17.01 Vochtig hakhout en middenbos
N07.01 Droge heide	N17.02 Droog hakhout
N07.02 Zandverstuiving	N17.03 Park- of atrozenbos
N08.01 Soher of heelder	N17.04 Eendarkool

Soorten in de gemeente Oirschot

Beschermde planten- en diersoorten (tabel 2 en 3-soorten in het kader van de Flora- en faunawet) in Oirschot komen zowel in natuurgebieden voor (planten, vogels, insecten) als in het agrarisch gebied (vleermuizen, vogels, amfibieën). In het MER is voor het criterium “soortbescherming Flora- en faunawet” onder andere gebruik gemaakt van de zogenaamde prioritaire soorten voor de gemeente Oirschot (wat geen relatie heeft met de Habitatrictlijn). Dit zijn 94 planten en dieren waarvoor de Provincie Noord-Brabant belangrijk is en die ernstig in hun voortbestaan worden bedreigd. Uit de *Handleiding biodiversiteit Maatregelen voor prioritaire soorten en hun leefgebieden* (provincie Noord-Brabant, april 2011) blijkt dat er in het buitengebied van de gemeente Oirschot verschillende prioritaire soorten voorkomen. In Tabel 15 zijn deze prioritaire soorten weergegeven voor die gevallen waar uit de actuele leefgebieden kaarten blijkt dat een concentratie aanwezig is in de gemeente Oirschot. Uit de “Handleiding biodiversiteit” is bovendien te herleiden dat onderstaande prioritaire soorten zich veelal bevinden binnen de begrenzing van de huidige natuurgebieden.

Tabel 15

Prioritaire soorten in buitengebied van de gemeente Oirschot.

Onderverdeling	Prioritaire soort
Planten	Beenbreek, Drijvende waterwegbree, Grote bremraap, Heidekartelblad, Kleine veenbes, Klein glidkruid, Knikkende nagelkruid, Knolsteenbreek, Kranskarwij, Kruidende moerasweegbree, Rapunzelklokje, Teer guichelheil, Waterlobelia, Zwartblauwe rapunzel.
Insecten	Beekoeverlibel, Bont dikkopje, Bruine eikenpage, Gentiaanblauwtje, Gevlekte glaslibel, Gevlekte witsnuitlibel, Heideblauwtje, Kleine ijsvogelvinder, Kommavinder, Speerwaterjuffer, Veenmier, Venwitsnuitlibel, Vroege glazenmaker.
Reptielen en amfibieën	Alpenwatersalamander, Hazelworm, Heikikker, Kamsalamander, Levenbarende hagedis, Poelkikker, Rugstreepad, Vinpootsalamander.
Vogels	Geoorde fuut, Huiszwaluw, Kerkuil, Korhoen, Nachtzwaluw, Oeverzwaluw, Steenuil, Zwarte stern.
Zoogdieren	Baardvleermuis, Franjestaart, Waterspitsmuis.

Naast deze prioritaire soorten zijn ook de aanwezige en beschermde soorten uit de Flora- en faunawet van belang. Prioritaire soorten kunnen overigens ook beschermd zijn in het kader van de Flora- en faunawet. Met behulp van de website van RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland), is een eerste inschatting gemaakt van beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet die voorkomen in de gemeente Oirschot.

In Tabel 16 zijn de aanwezige beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet weergegeven op basis van de website van RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland). Geconcludeerd kan worden dat het hier gaat om soorten die algemeen voorkomen in Nederland en enkele strikt beschermde soorten.

Tabel 16

Reptielen, amfibieën en vissen beschermd in het kader van de Flora- en faunawet aanwezig in het plangebied (bron: RAVON).

Soortgroep/soorten	Flora- en faunawet
Reptielen	
Hazelworm	Tabel 3
Levendbarende hagedis	Tabel 2
Amfibieën	
Alpenwatersalamander	Tabel 2
Kamsalamander	Tabel 3
Vinpoetsalamander	Tabel 3
Kleine watersalamander	Tabel 1
Gewone pad	Tabel 1
Rugstreepad	Tabel 3
Heikikker	Tabel 3
Bruine kikker	Tabel 1
Poelkikker	Tabel 3
Bastaardkikker	Tabel 1

Het is aannemelijk dat een aantal strikt beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet voorkomt in het buitengebied van de gemeente Oirschot.

Voor de algemene soorten uit Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor artikelen 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld, mits de zorgplicht in acht wordt genomen. Voor soorten die voorkomen in Tabel 2 van de Flora- en faunawet geldt een vrijstelling voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, mits er een goedgekeurde gedragscode wordt gevolgd. In dat geval hoeft er voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden. Voor strikt beschermde soorten van Tabel 3 (bijlage IV van de Habitatrichtlijn en Bijlage 1 AMvB art. 75 Flora- en faunawet) geldt geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Voor deze soorten is een ontheffing nodig indien verbodsbepalingen worden overtreden. Vogels zijn niet opgenomen in Tabel 1 t/m 3 van de Flora- en faunawet: alle vogels zijn in Nederland gelijk beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij broedvogels worden gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen worden verstoord zijn verboden. Het is voor effecten op broedende vogels niet mogelijk om een ontheffing aan te vragen: effecten op broedende vogels moeten zoveel mogelijk voorkomen worden. Uitzonderingen vormen de vogels met een jaarrond beschermde nestplaats, voor deze soorten is wel een ontheffing vereist. Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt wel een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken.

Effecten en effectbeoordeling

Stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

In de Passende Beoordeling (zie Bijlage 2 in dit MER) is informatie opgenomen over de ammoniakbelasting op de verschillende habitatgebieden binnen de volgende Natura2000-gebieden: Kampina en Oisterwijkse vennen, Kempenland West, Langstraat, Leenderbos,

Groote heide & De Plateaux, Regteheide, Vlijmens ven & Bossche Broek, Natura 2000 gebieden in België (omgeving Turnhout) en beschermde natuurmonumenten (De Kavelen, Dommelbeemden, Hildsven en Zwartven).

In onderstaande tabel is de ontwikkeling weergegeven van de gemiddelde depositie op de Natura 2000-gebieden als totaal en de meest nabij gelegen beschermde natuurmonumenten Hildsven en Kavelen.

	HS- Vergund	HS-CBS (referentie Nb-wet)	Referentie - vergund	Referentie- CBS	Voorkeurs- alternatief	VKA Worst-case	Best case alternatief
Natura 2000: Kampina & Oisterwijkse Vennen	54	40	48	36	52	67	24
Natura 2000: Kempenland West	52	39	41	31	40	62	20
Natura 2000: Loonse en Drunense duinen	10	8	9	7	9	13	4
Natura 2000: Leenderbos e.a.	6	5	5	4	5	8	3
Natura 2000: Regteheide	5	4	4	3	4	6	2
Natura 2000: Langstraat	2	2	2	1	2	3	1
Natura 2000: Vlijmens Ven e.a.	9	6	7	6	7	10	4
Natura 2000: Arendonk e.a.	7	5	6	4	6	8	3
Natura 2000: Vennen e.a. rond Turnhout	6	5	5	4	5	7	3
Beschermde Natuurmonument Hildsven	42	32	37	28	40	54	19
Beschermde Natuurmonument Kavelen	45	34	37	28	37	55	17

Gemiddelde depositie per alternatief, beschermde natuurgebieden met de hoogste ammoniakbelasting door emissies uit stallen van veehouderijen in Oirschot.

Voor een toetsing aan de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet is de vergelijking met de waarden voor Huidige Situatie – CBS het belangrijkste.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de ontwikkeling van de veehouderij, zoals beschreven in de alternatieven VKA (trendmatige groei, bestaande stallen voldoen aan Besluit Huisvesting en nieuwe aan grenswaarden provinciale verordening), gepaard zou kunnen gaan met een

toename van de ammoniakbelasting op de Natura2000 gebieden en beschermde natuurgebieden. Gelet op het feit dat deze gebieden gevoelig zijn voor en te hoge stikstofbelasting en nu al overbelast zijn, is niet op voorhand uit te sluiten dat een toename van de ammoniakbelasting niet kan leiden tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken van die gebieden. In de Passende Beoordeling is daar verder op ingegaan. De stikstofdepositieberekening van het best-case alternatief laat zien dat, met toepassing van de beste staltechnieken en benutting van de planologische mogelijkheden conform de uitgangspunten van het voorkeursalternatief, de stikstofdepositie niet toeneemt. Dit toont aan dat het bestemmingsplan in principe uitvoerbaar is binnen de randvoorwaarden van de Natuurbeschermingswet. Weliswaar is toepassing van dergelijke technieken niet direct afdwingbaar via een bestemmingsplan, maar de gemeente kan initiatieven wel toetsen aan de randvoorwaarden van onder andere de Natuurbeschermingswet. Het best-case alternatief geeft aan dat er in principe de mogelijkheid bestaat om bij gebruikmaking van de planologische mogelijkheden, te voldoen aan de Natuurbeschermingswet.

In het ontwerp bestemmingsplan buitengebied is een dergelijke borging in de planregels opgenomen

Boomteelt en glastuinbouw

Boomteeltbedrijven kennen geen stikstofemissies. De indirecte effecten die aan de orde kunnen zijn door een toename van het verkeer door een verdere ontwikkeling van boomteeltbedrijven, worden in het voorkeursalternatief, bij een trendmatige ontwikkeling, als nihil verondersteld. Dit vanwege de beperkte omvang van het verkeer en de spreiding van dat verkeer over een groot gebied, op gemiddeld een ruime afstand van de kwetsbare habitats. Bij een maximale invulling kan de verkeerstoename groter zijn, omdat er op basis van de boomteeltvisie ruime mogelijkheden voor boomteelt (overal behalve in een aantal deelgebieden) worden opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan. Bij zo'n maximale invulling zijn indirecte effecten t.g.v. een toename van het verkeer niet op voorhand uit te sluiten, maar treden deze waarschijnlijk niet op. Deze gemeente kan dit voorkomen door in het bestemmingsplan regels op te nemen waarbij er getoetst wordt op dergelijke effecten. In het voorontwerp bestemmingsplan zijn deze regels nog niet uitgewerkt.

Glastuinbouwbedrijven kunnen stikstofoxides emitteren (NOx). Deze komt vrij uit stookinstallaties. Indien de uitbreiding van solitaire glastuinbouwbedrijven gepaard gaat met nieuwe stookinstallaties of uitbreiding van bestaande stookinstallaties, kan dat in theorie gepaard gaan met een toename van de stikstofemissie en –depositie. Glastuinbouwbedrijven kunnen echter ook uitbreiden zonder nieuwe of extra stookinstallaties of kunnen bestaande stookinstallaties vernieuwen waardoor de feitelijke emissie daalt.

In de Passende Beoordeling (bijlage bij dit MER) is nader ingegaan op de mogelijke effecten op Natura2000-gebieden en de beschermde natuurgebieden. Significant negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden Kempenland-West en Kampina & Oisterwijkse vennen en de Beschermde Natuurmonumenten De Kavelen en Hildsven kunnen voor de worst-case variant niet op voorhand worden uitgesloten, maar zijn niet waarschijnlijk.

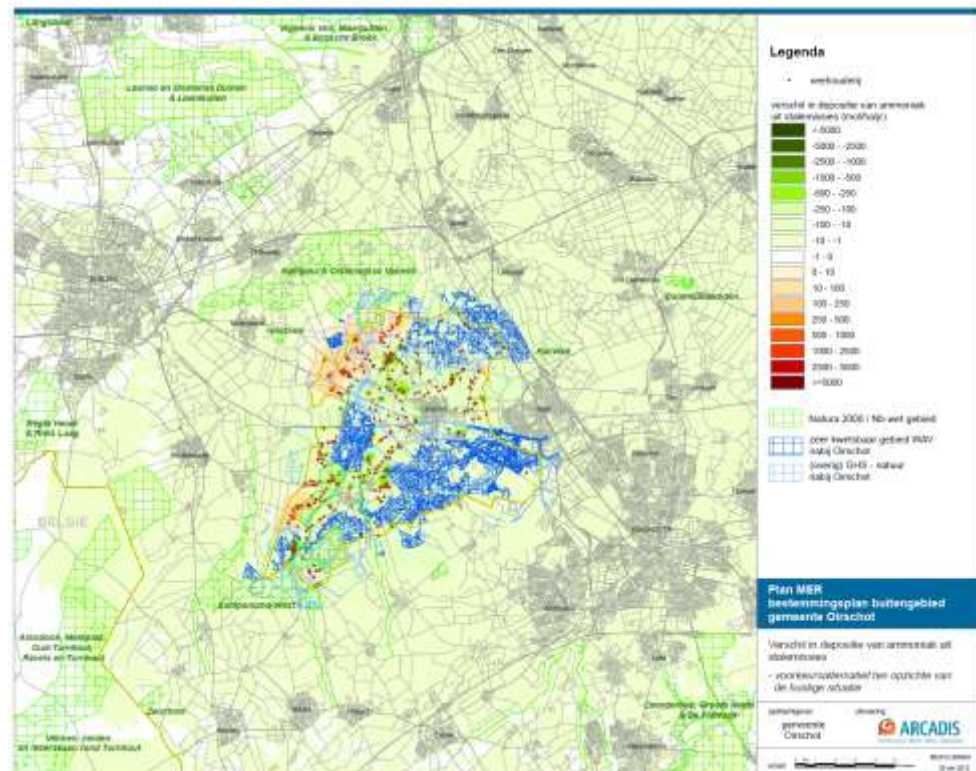
Significant negatieve effecten door de worst-case variant op het voorkeursalternatief op andere Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden niet verwacht omdat de afstand tot deze gebieden vrij groot is. Voor het voorkeursalternatief kunnen significante negatieve effecten, vanwege de zeer beperkt stikstoftoename en omdat de reikwijdte aan stikstofdepositie door uitstoot van NOx zeer lokaal is, op Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten worden uitgesloten.

Het voorkeursalternatief is op het criterium stikstofdepositie op Natura 2000 beoordeeld als 0/- ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als - ten opzichte van de referentiesituatie. Het best-case alternatief is als + beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

In onderstaande kaart is het verschil in de ammoniakbelasting van de bos- en natuurgebieden in en rondom Oirschot weergegeven tussen enerzijds het voorkeursalternatief en anderzijds de ammoniakbelasting op basis van de vergunningen. In de tabellen die later in deze paragraaf zijn opgenomen, is ook de ammoniakbelasting op basis van de referentiesituatie (vergund en rekening houdend met het Besluit Huisvesting en het verschil tussen opgave CBS en de vergunde dierplaatsen) opgenomen. Deze kaart is op groter formaat (A3) opgenomen in de bijlagen van dit MER.

Hieruit blijkt dat er in het noord-westelijk deel en zuidwestelijk deel van het plangebied er per sado sprake kan zijn van een groei van de ammoniakemissie (door bedrijfsontwikkeling van veehouderijen) die kan leiden tot een toename van de ammoniakbelasting op de

nabijgelegen Wav-gebieden en overige natuurgebieden. Voor de andere Wav- en natuurgebieden treedt dat effect niet of in veel mindere mate op.

Ten aanzien van de trends geldt voor de Wav- en overige natuurgebieden hetzelfde als voor de Natura 2000-gebieden en de beschermde natuurgebieden: ten opzichte van de referentie (vergund+Besluit Huisvesting + correctie CBS) kan de ammoniakbelasting op een aantal natuurgebieden toenemen, door het opvullen van de latente ruimte in de vergunningen en bedrijfsontwikkelingen nabij die natuurgebieden. Bij een worst-case ontwikkeling zijn die effecten heviger omdat dat scenario uitgaat van meer bedrijfsontwikkeling en geen stoppende bedrijven. Bij deze effectbepaling is geen rekening gehouden met de grenzen die er zijn in het kader van de Natuurbeschermingswet: een toename van de ammoniakbelasting op Natura 2000 gebieden is niet vergunbaar. Dit leidt er toe dat ook een toename op de Wav-gebieden en overige natuurgebieden praktisch gezien niet kan optreden.

Indien het benutten van de planologische ontwikkelingsmogelijkheden gepaard gaat met de toepassing van staltechnieken met de meest vergaande ammoniakreductie (ook voor bestaande stallen), dan hoeft een dergelijke bedrijfsontwikkeling niet gepaard te gaan met een toename van de ammoniakbelasting op de Wav-gebieden en overige natuurgebieden.

Boomteelt en glastuinbouw

Zie hiervoor de beschrijving bij het subcriterium stikstofdepositie op Natura 2000 gebieden.

Het voorkeursalternatief is op het criterium stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur beoordeeld als 0/- ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als - ten opzichte van de referentiesituatie. Het best-case alternatief is als + beoordeeld ten opzichte van de referentiesituatie.

Overige effecten op Natura 2000-gebieden

Boomteelt en glastuinbouw

In de Passende Beoordeling (zie bijlagen) is ook ingegaan op andere mogelijke effecten van boomteelt en glastuinbouw op Natura2000-gebieden. Een toename van het onttrekken van grondwater en het gebruik van hemelwater kan leiden tot verdroging ter plaatse van habitattypen. Gezien de staat van instandhouding en de doelstelling kunnen voor verschillende habitattypen binnen de Natura 2000-gebieden Kempenland-West en Kampina & Oisterwijkse vennen kunnen significante negatieve effecten door een sterke toename van de boomteelt en glastuinbouw in het worst case scenario niet op voorhand worden uitgesloten.

Deze gemeente kan dit voorkomen door in het bestemmingsplan regels op te nemen waarbij er getoetst wordt op dergelijke effecten. In het voorontwerp bestemmingsplan zijn deze regels nog niet uitgewerkt.

Recreatie

In de Passende Beoordeling (zie bijlagen) is ook ingegaan op mogelijke effecten door recreatie. Omdat de extra recreatieve mogelijkheden niet leiden tot een belangrijke toename van het verkeer worden significant negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten uitgesloten. Ook effecten door verstoring of andere

effecten worden gezien de ligging van de bedrijven en de aard van de mogelijkheden die worden geboden (extensieve vormen van recreatie) uitgesloten.

Effecten op soorten

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

In het bestemmingsplan buitengebied is in de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen mogelijk. In de nee-gebieden is in het bestemmingsplan Buitengebied geen uitbreiding van bouwblokken mogelijk. Wel is er voor de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de nee-gebieden, voor de intensieve veehouderij met uitzondering van extensiveringsgebied, uitbreiding van bebouwing binnen het bestaand bouwblok mogelijk.

Van de vermelde prioritaire soorten in de gemeente Oirschot ondervindt alleen de Steenuil invloed door uitbreiding van bouwblokken en uitbreiding binnen het bestaand bouwblok van veehouderijen. Dit vanwege het verlies van habitat. Wanneer bebouwing gesloopt wordt dan is er mogelijk ook sprake van invloed op de Huiszwaluw en Kerkuil. Dit omdat er dan jaarrond beschermde nestplaatsen kunnen verdwijnen. Echter in dit MER is het uitgangspunt gehanteerd dat sloopwerkzaamheden geen onderdeel zijn van het voornemen. Een aandachtspunt is de eventuele aanwezigheid van de Heikikker en Poelkikker. Mogelijk zijn beide soorten aanwezig binnen de bestaande en toekomstige bouwblokken.

Geconcludeerd kan worden dat bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied het grootste effect kan ontstaan door uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok. Dit omdat de bouwblokken volledig worden ingevuld en de kans op het verlies aan habitat voor de Steenuil daarmee groter is. Daarnaast kan men bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied in de nee-gebieden, met uitzondering van extensiveringsgebied (geldt niet voor de grondgebonden veehouderij), ook uitbreiden binnen het bestaand bouwblok. Ook dit kan een verlies aan habitat opleveren voor de Steenuil.

Bij bovenstaande effectbeoordeling dient de kanttekening geplaatst te worden dat vanwege de toegepaste zonering de mogelijkheden voor uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok het minst groot zijn in de nee-gebieden en nee-tenzij gebieden en dat deze mogelijkheden het grootst zijn in de ja-mits gebieden. En dat men kan verwachten dat de nee-gebieden en nee-tenzij gebieden juist de meest waardevolle gebieden zijn voor soorten beschermd via de Flora- en faunawet.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de boomteelt en glastuinbouw de mogelijkheid om het bouwblok uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden, zij het dat voor de boomteelt uitbreiding in enkele gebieden is uitgesloten. Ook is er de mogelijkheid om om te schakelen van een intensieve kwekerij en/of glastuinbouwbedrijf naar een grondgebonden bedrijf (bijvoorbeeld boomteelt). Dit laatste kan een uitbreiding van bouwblokken tot gevolg hebben. Een uitbreiding van bebouwing binnen het bestaand bouwblok van boomteelt- en glastuinbouwbedrijven kan een verlies aan habitat opleveren voor de Steenuil. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied vindt meer uitbreiding van bouwblokken en bebouwing binnen het bestaand

bouwblok van boomteelt- en glastuinbouwbedrijven plaats. Dit omdat bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken van alle boomteelt- en glastuinbouwbedrijven volledig worden benut.

Bij het VKA is uitgegaan van toename van boomteelt op percelen buiten het bouwvlak met een omvang van 150 hectare, bij maximale invulling is de veronderstelling dat de geboden ruimte in het bestemmingsplan geheel wordt benut. Dit laatste betekent dat op een aanzienlijk deel van het buitengebied van de gemeente Oirschot boomteelt plaats zal gaan vinden en dat er aanzienlijk risico ontstaat op verstoring van beschermde soorten.

Recreatie

In het bestemmingsplan Buitengebied worden regulier kamperen en de groepsaccommodaties/kampeerboederijen positief bestemd. De vast te leggen omvang is in principe de huidige omvang. Wel is kleinschalig kamperen mogelijk tot 25/lokaal 40 kampeermiddelen tot 5.000/lokaal 8.000 m² bij landbouwbedrijven (kamperen bij de boer) op of aansluitend aan het bouwvlak en burgerwoningen met uitzondering van bedrijven en woningen in bestaande bos- en natuurgebieden. Ook zijn er mogelijkheden voor kleinschalig logeren in de vorm van recreatieve woonverblijven/vakantieappartementen (tot 3 eenheden van 65 m² tot een maximum van 195 m²), in de vorm van logies&ontbijt (tot 3 eenheden met een maximum van 150 m²) en in de vorm van trekkershutten (tot 3 eenheden met een maximum van 60 m²) bij landbouwbedrijven en burgerwoningen. Met name door de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen kan er verlies aan habitat optreden van beschermde planten- en diersoorten. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied vindt de grootste ontwikkeling aan recreatie plaats en deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen.

Het voorkeursalternatief is op het criterium effecten op soorten beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie, vooral vanwege de toename van de boomteelt met 150 hectare. In de worst-case variant op het voorkeursalternatief geldt voor dit criterium een nog zwaarder effect, hetgeen is beoordeeld als zeer negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 17

Totale effectscores natuur.

Criterium	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA	Best-case VKA
Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden	0/-	-	+
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	0/-	-	+
Overige effecten op Natura 2000-gebieden	0	0/-	n.v.t.
Soortenbescherming Flora- en faunawet	-	--	n.v.t.

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor kleinschalig kamperen bestaat er vrijwel overal de mogelijkheid tot het verlenen van een omgevingsvergunning. Dit kan een grote toename aan recreatiedruk opleveren wat van invloed kan zijn op de aanwezige natuur- en landschapswaarde. De gemeente kan ervoor

kiezen om de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen te beperken in bijvoorbeeld de gebieden met de aanduiding AW-NL en N.

Toepassing van emissiearme staltechnieken kan de emissie van ammoniak uit stallen beperken. Dit is ook opgenomen in het VKA (voor nieuwe stallen) en het best-case VKA (voor alle stallen). Een belangrijk deel van de ammoniakemissie is afkomstig van melkveebedrijven. De planologische ontwikkelingsmogelijkheden voor deze bedrijven zijn ruimer dan die voor intensieve veehouderijen. De technieken die beschikbaar zijn om emissies te reduceren zijn in mindere mate beschikbaar. Economisch zijn de vooruitzichten voor de melkveebedrijven beter dan die voor de intensieve veehouderij. Waarschijnlijk zal het aandeel van de melkveebedrijven in de totale emissie- en depositie van stikstof toenemen. De grondgebondenheid van deze sector is het belangrijkste argument om deze bedrijven extra planologische ruimte te geven. Tegelijkertijd vindt bij een deel van de melkveebedrijven een ontwikkeling plaats dat activiteiten meer gebouw gebonden worden. De gemeente kan extra toetsen aan de grondgebondenheid, bijvoorbeeld door een certificaat te eisen bij ontwikkeling van een bouwblok boven 1,5 hectare (vergelijkbaar met eisen voor de intensieve veehouderij). Bij een toetsing op grondgebondenheid stelt de beschikbare grond een limiet aan het aantal dieren en wordt op deze manier een ongewenste toename van de ammoniakemissie in deze sector beperkt.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis die de oordeel- en besluitvorming beïnvloeden.

6.7

GEUR

Methodiek

Op basis van het gemeentelijke vergunningenbestand is voor het voorkeursalternatief met een door ARCADIS ontwikkelde GIS-applicatie (gecombineerd met het programma V-stacks-gebied) berekend en in kaart gebracht welke achtergrondbelasting aan geur optreedt ten gevolge van de stalemissies in gemeente Oirschot. Deze achtergrondbelasting geeft samen met onderstaande milieukwaliteitscriteria (Tabel 18) een beeld van het leefklimaat in het buitengebied van de gemeente.

De volgende criteria zijn gehanteerd:

- Ontwikkeling woon- en leefklimaat aan de hand van de geurbelasting binnen de bebouwde kom (achtergrondbelasting).
- Ontwikkeling woon- en leefklimaat aan de hand van de geurbelasting in het buitengebied (achtergrondbelasting).

Tabel 18

Milieukwaliteit criteria voor geurhinder.

Achtergrondbelasting (OU/m ³)	Kans op geurhinder	Beoordeling leefklimaat
0 – 3	<5%	Zeer goed
3.1 – 7.4	5-10%	Goed
7.5 – 13.1	10-15%	Redelijk goed
13.2 – 20.0	15-20%	Matig
20.1 – 28.3	20-25%	Tamelijk slecht
28.4 – 38.5	25-30%	Slecht
38.6 – 50.7	30-35%	Zeer slecht

>50.7	>35%	Extreem slecht
-------	------	----------------

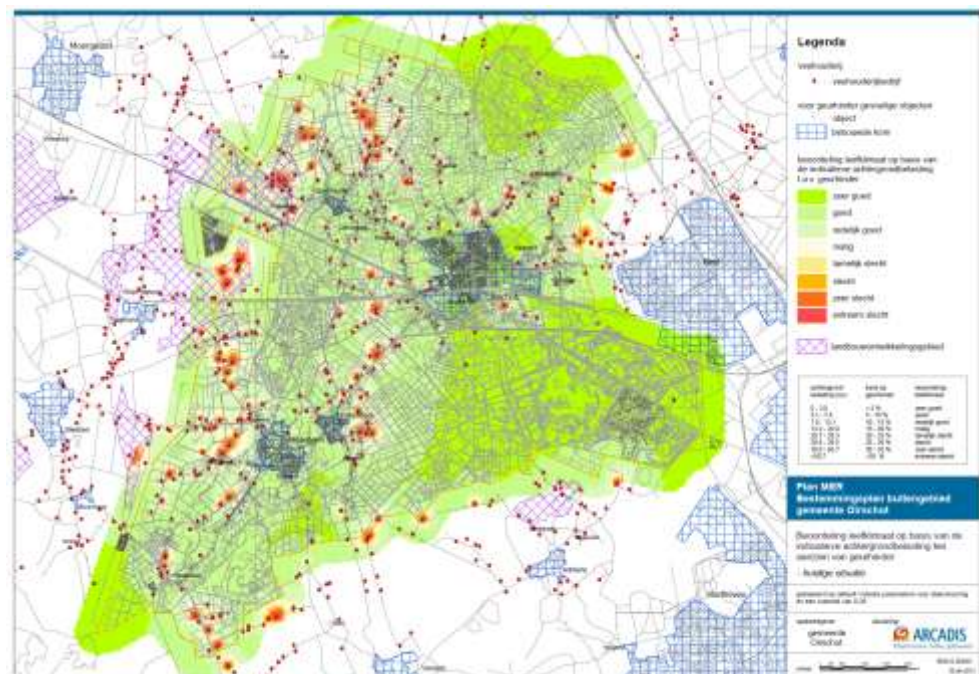
Voor het aspect geur wordt er gekeken naar de ontwikkelingen van de intensieve veehouderij. Deze levert namelijk een bijdrage aan geurhinder door middel van stalemissies. Voor melkveehouderijen is geen geuremissiefactor vastgesteld, hiervoor geldt een minimum afstand tussen het dichtstbij gelegen emissiepunt van de melkveehouderij en een geurgevoelig object. De melkveehouderij is daarom niet meegenomen in de berekening van de achtergrondbelasting.

Ontwikkeling achtergrondbelasting

De afbeeldingen in de bijlagen van het MER geven de achtergrondbelasting weer voor de huidige situaties en het voorkeursalternatief, op basis van de modelmatige uitgangspunten. Een beschrijving van de modelmatige uitgangspunten is opgenomen in hoofdstuk 5.

In onderstaande kaart is de achtergrondbelasting van geur uit stallen van veehouderijen in en rondom Oirschot weergegeven. Het betreft de cumulatieve geurbelasting op basis van de vergunningen. In de tabel die later in deze paragraaf is opgenomen, is ook de geurbelasting op basis van de referentiesituatie (vergund en rekening houdend met het Besluit Huisvesting en het verschil tussen opgave CBS en de vergunde dierplaatsen) opgenomen.

De onderstaande kaart is op groter formaat (A3) opgenomen in de bijlagen van dit MER.

Deze kaart en de andere geurbelastingskaarten geven een beeld van een mogelijke ontwikkeling van de achtergrondbelasting. Daarbij is het nodig om de achtergrondbelasting te relateren aan milieukwaliteitscriteria (zie hierboven) en het aantal geurgehinderden (de blootstelling aan de geurbelasting). In onderstaande tabellen (Tabel 19 en Tabel 20) zijn de resultaten weergegeven ten opzichte van de geurgevoelige objecten (zoals woningen in het buitengebied).

Effecten en effectbeoordeling**Tabel 19**

Achtergrondbelasting geur binnen de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu (in absolute aantallen geurgehinderden).

Binnen bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	VKA	Worst-case VKA
Classificatie*						
Zeer goed	2959	3857	3306	4052	3568	3116
Goed	2688	2082	2444	1891	2231	2475
Redelijk goed	300	35	224	39	175	383
Matig	32	11	8	3	8	8
Tamelijk slecht	6	5	3	6	3	3
Slecht	5	1	6	0	6	6
Zeer slecht	1	0	0	0	0	0
Totaal	5991	5991	5991	5991	5991	5991
Hinderpercentage**	351	283	331	268	309	350

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren

Hieruit blijkt dat er ten opzichte van de huidige vergunde situatie een afname van de geurbelasting in de bebouwde kom wordt verwacht. De toename ten opzichte van de referentiesituatie wordt veroorzaakt door het opvullen van de latente ruimte in de vergunningen en ontwikkeling van intensieve veehouderijen.

Tabel 20

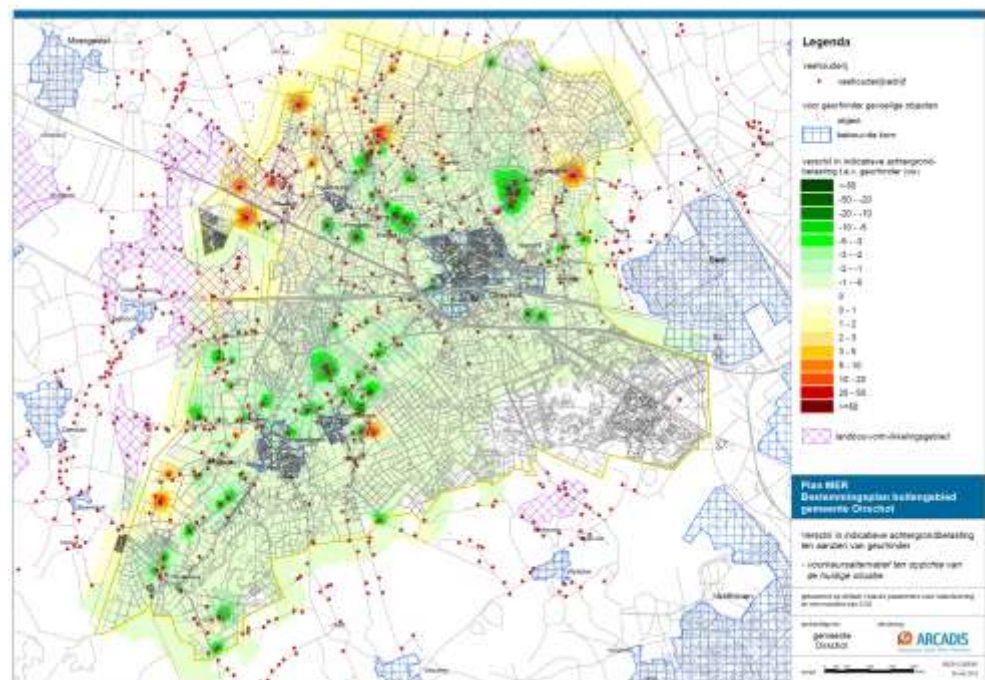
Achtergrondbelasting geur buiten de bebouwde kom naar classificatie woon- en leefmilieu (in absolute aantallen geurgehinderden).

Buiten bebouwde kom	Huidige situatie vergund	Huidige situatie + CBS-correctie veestapel	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting	Huidige situatie vergund + AMvB-Huisvesting + CBS-correctie veestapel (referentiesituatie)	VKA	Worst-case VKA
Classificatie						
Zeer goed	443	627	464	665	562	443
Goed	1007	957	1021	955	973	974
Redelijk goed	361	289	344	263	307	384
Matig	81	47	72	41	60	89
Tamelijk slecht	35	10	26	7	26	37
Slecht	4	5	6	4	5	5
Zeer slecht	4	1	2	1	3	3
Extreem slecht	2	1	2	1	1	2
Totaal	1937	1937	1937	1937	1937	1937
Hinderpercentage**	159	138	153	133	145	162

** Berekend door per klasse te vermenigvuldigen met de kans op geurhinder en te sommeren

Hieruit blijkt dat er ten opzichte van de huidige vergunde situatie een afname van de geurbelasting in het buitengebied wordt verwacht. De toename ten opzichte van de referentiesituatie wordt veroorzaakt door het opvullen van de latente ruimte in de vergunningen en ontwikkeling van intensieve veehouderijen.

In onderstaande kaart is het verschil in de geurbelasting weergegeven tussen enerzijds het voorkeursalternatief en anderzijds de geurbelasting op basis van de vergunde rechten. Deze kaart is op groter formaat (A3) opgenomen in de bijlagen van dit MER.

Hieruit blijkt dat er in het noord-westelijk deel en zuidwestelijk deel van het plangebied er per saldo sprake kan zijn van een groei van de geurbelasting (door bedrijfsontwikkeling van intensieve veehouderijen). Voor het grootste deel van het plangebied en ook de kernen is er sprake van een per saldo afname van de geurbelasting.

In de effectbepaling is geen rekening gehouden met de toets op de achtergrondbelasting en het voldoen aan de voorgrondwaarden bij ruimtelijke procedures, zoals opgenomen in de kadernota intensieve veehouderij en het (voor)ontwerp bestemmingsplan buitengebied. De feitelijke ontwikkeling van de geurhinder zal dus positiever zijn dan in voorgaande effectberekeningen zijn weergegeven.

Het voorkeursalternatief is derhalve op het criterium leefklimaat binnen en buiten de bebouwde kom beoordeeld als 0/- ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als - ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 21

Totale effectscores geur.

Criterion	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	-
Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	-

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De gemeente heeft al gebruik gemaakt van haar bevoegdheid om eigen normen te stellen in het kader van de Wgv. De gemeentelijke normstelling (2012) is gericht op het bieden van extra bescherming (ten opzichte van de vaste wettelijke waarden) tegen een toename van geurhinder.

Ook heeft de gemeente dit beleid verankerd in de kadernota intensieve veehouderij en het (voor)ontwerp bestemmingsplan buitengebied, door planologische ruimte te koppelen aan voorwaarden ten aanzien van de voorgrondnormen en de maximale achtergrondbelasting.

De extra geurhinder t.o.v. de referentiesituatie wordt vooral veroorzaakt door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen. Het actief intrekken van niet-benutte vergunningruimte kan het risico op ongewenste opvulling van die vergunningen beperken.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis die de oordeel- en besluitvorming beïnvloeden.

6.8

FIJN STOF

Methodiek

Voor emissies van fijn stof zijn onderscheidend het type bedrijf en de verkeersbewegingen die daarbij een rol spelen.

Daarom is luchtkwaliteit beoordeeld op de volgende criteria:

- Bedrijfsvoering: fijn stof (PM10).
- Verkeer: fijn stof (PM10).

Voor wat betreft de invloed op fijn stof zijn zowel de veehouderij, boomteeltsector als ook de glastuinbouwsector relevant. In de alternatieven kan er door de veehouderij, boomteeltsector en glastuinbouwsector een toename ontstaan aan (vracht)verkeer. Daarnaast kan een concentratie aan veehouderijen de concentratie aan fijn stof verhogen. In de achtergrondconcentraties zijn de bijdrages van de bestaande veehouderijen al inbegrepen. Nieuwe overschrijdingen van de wettelijke normen in de toekomst kunnen bij een adequate vergunningverlening in principe niet plaatsvinden, tenzij de normen worden bijgesteld op basis van nieuwe inzichten bijvoorbeeld de dosis-effectrelatie.

Referentiesituatie

In paragraaf 4.4 is ingegaan op de fijn stof situatie in de gemeente Oirschot. Er kan gesteld worden dat in de gemeente de normen voor fijn stof niet worden overschreden, althans op globaal niveau.

Fijn stof is voor veehouderijen in de gemeente Oirschot geen bepalend of beperkend criterium voor wat betreft de milieugebruiksruimte voor alle veehouderijen, maar lokaal kunnen er wel knelpunten zijn of ontstaan door een relatief hoge concentratie. Vooral pluimveebedrijven stoten fijn stof uit. Het invloedsgebied van dergelijke lokale bronnen is relatief beperkt.

Effecten en effectbeoordeling

Bedrijfsvoering

Intensieve veehouderij

In het bestemmingsplan Buitengebied is uitbreiding van intensieve veehouderij voorzien. Intensieve veehouderijen, voornamelijk pluimveebedrijven, hebben in vergelijking met een melkrundveebedrijf grote fijnstof-emissies (de fijn stof emissie van één kip is van dezelfde orde van grootte als die van een melkkoe, maar kippen worden in veel grotere aantallen gehouden). Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de uitbreiding aan intensieve veehouderij groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Naast de uitbreiding aan intensieve veehouderij verslechtert de fijnstof-emissie ten opzichte van de referentiesituatie ook door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Grondgebonden veehouderij

In het bestemmingsplan Buitengebied is uitbreiding van grondgebonden veehouderij voorzien. De fijn stof-emissie van melkrundvee is zeer beperkt. Het effect van maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied voor wat betreft de uitbreiding van grondgebonden veehouderij komt daarmee ongeveer neer op de vergunde situatie. Verschillen tussen de maximale invulling en trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied en de referentiesituatie ontstaan vooral door de veronderstelde opvulling van de latente ruimte in de vergunningen.

Gezien fijn stof ook in de vergunde situatie geen problemen veroorzaakt wordt het voorkeursalternatief op het criterium bedrijfsvoering (fijn stof) vanwege de uitbreiding van intensieve veehouderij beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is vanwege de uitbreiding van intensieve veehouderij voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeer

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

Het bestemmingsplan Buitengebied zorgt vanwege de uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok voor een toename aan transportbewegingen in de nee-gebieden (alleen bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied), nee-tenzij en ja-mits gebieden. Een toename aan transportbewegingen veroorzaakt ook een toename aan fijn stof emissies. De toename aan transportbewegingen en daarmee fijn stof emissies is bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken volledig worden ingevuld.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied is er ook voor de boomteelt en glastuinbouw de mogelijkheid om het bouwblok uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Ook is er de mogelijkheid om om te schakelen van intensieve kwekerijen en/of glastuinbouwbedrijf naar een grondgebonden bedrijf (bijvoorbeeld boomteelt).

De uitbreiding van bouwblokken en bebouwing en intensivering van teelten door een toename van 150 hectare (VKA) en nog meer areaal (worst case) betekent een toename aan transportbewegingen en daarmee ook een toename aan fijn stof emissies.

Het voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn op het criterium verkeer (fijn stof) beoordeeld als licht negatief (0/-) en negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 22

Totale effectscores fijn stof.

Criteriaum	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Bedrijfsvoering: fijn stof (PM10)	0/-	-
Verkeer: fijn stof (PM10)	0/-	-

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Voor beperking van fijn stof emissies uit de veehouderij bestaan desgewenst de volgende mogelijkheden:

- Aanpak van de bron: voermaatregelen (gebruik coating tegen stofverspreiding) & huisvesting (strooisel, mest afdekken).
- Aanpak luchtkwaliteit in de stal: vernevelen (olie/water), elektrostatisch filter.
Aanpak luchtkwaliteit bij de uitlaat: (combi-)wasser, watergordijn, filters, groensingels.
Bij toepassing van een chemische of biologische luchtwasser kan de emissie van fijn stof met circa 60% worden gereduceerd. Bij toepassing van de gecombineerde luchtwasser bedraagt de reductie circa 80%.

Leemten in kennis en informatie

De effectscores zijn bepaald op basis van expertbeoordeling. De modelberekeningen (cumulatieve concentratie fijn stof door veehouderijen (zie Afbeelding 17)) zijn uitgevoerd op basis van standaard stalparameters. De uitvoering van stallen zoals de exacte ligging van emissiepunten en de wijze van de uitstroom van lucht uit de stallen, bepalen in sterke mate lokale concentraties. Net als de aanwezigheid van andere lokale bronnen, die onvoldoende zichtbaar zijn in de landelijke gegevens m.b.t. de achtergrondbelasting. In het kader van dit onderzoek zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een betere prognose te maken. Het voldoen aan de grenswaarde van een uitbreiding wordt nader getoetst in het kader van de daarvoor benodigde vergunningaanvraag. Er zijn geen leemten die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.9

LANDSCHAP, CULTUURHISTORIE EN ARCHEOLOGIE

In de volgende drie subparagrafen worden het landschap, de cultuurhistorie en de archeologie beoordeeld. Gezien het hoge abstractieniveau van dit MER wordt ook de referentiesituatie in hoofdlijnen beschreven.

Zowel de veehouderij, boomteelt- en de glastuinbouwsector kunnen invloed hebben op de cultuurhistorische en landschappelijke patronen, objecten en elementen. De invloed van de veehouderij ontstaat met name door verstening/bouwmassa. Vanuit de boomteeltsector en glastuinbouwsector ontstaat deze invloed met name door verglazing, bouwmassa, plasticering en containerisering. Daarnaast worden de archeologische waarden door de veehouderij, boomteeltsector en glastuinbouwsector beïnvloed door het aanleggen van onder andere funderingen, mestkelders, bergbassins en verhardingen.

6.9.1

LANDSCHAP

Methodiek

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Beïnvloeding landschappelijke patronen, objecten en elementen.

Referentiesituatie

De abiotische diversiteit binnen de gemeente Oirschot heeft geresulteerd in verschillende landbouwkundige gebruiksmogelijkheden. Hierdoor zijn deelgebieden ontstaan, die duidelijk ruimtelijk van elkaar te onderscheiden zijn. Oirschot wordt omringd door drie landschapstypen, het kampen- of hoevenlandschap, de jonge heideontginningen en het beekdal. In een landschapstype is sprake van overeenkomstige kenmerken, die cultuurhistorisch, landschappelijk of ecologisch waardevol zijn en vaak nog gekoppeld aan het huidige agrarisch gebruik. Daarnaast zijn de bestaande bos- en heidegebieden met het militair oefenterrein en De Mortelen als kenmerkende onderdelen te onderscheiden. Zie Afbeelding 27 voor de ligging van de landschappen in de gemeente.

Het kampen- of hoevenlandschap (op Afbeelding 27 aangeduid als "oud bouwland") binnen de gemeente Oirschot, wordt aangetroffen in langgerekte zones ter weerszijden van de Beerzen en in een zone rond de kern Oirschot. Dit landschapstype bestaat uit relatief kleinschalige gebieden, bestaande eenmansessen (bol gelegen percelen) met steilranden en landschapselementen en boerderijen in clusters. Daartussen liggen grootschalige open en soms bol gelegen akkercomplexen met bebouwing en beplanting langs de randen (rond Oostelbeers en Middelbeers). Met name in het gebied globaal gelegen tussen de kernen Oirschot en Spoordonk en de Mortelen zijn deze waarden nog aanwezig.

Longe heideontginningen zijn vooral in de westelijke helft van de gemeente gelegen, globaal in twee zones parallel aan de beekdalen. De gebieden die deel uitmaken van de jonge heideontginningen hebben een grootschalig en open karakter. Dit komt voort uit de optimalisering in een vrij recent verleden ten behoeve van gunstige productieomstandigheden (verkaveling, ontwatering) voor de landbouw. Door de 'opschoning' van het landschap zijn karakteristieke open gebieden met incidenteel grootschalige landbouwbedrijven ontstaan.

De randen van de jonge heideontginningen die aansluiten op grotere bosgebieden en oude bouwlanden hebben plaatselijk een meer kleinschalig en besloten karakter. Daardoor wijken deze randen landschappelijk gezien af van het verder algemene, weidse karakter van de jonge ontginningen.

In zijn algemeenheid zijn de beekdalen binnen de gemeente langgerekte, relatief smalle zones met een onregelmatige, fijnmazige verkaveling en een veelheid aan perceelsbeplanting, perceelsrand en watergang begeleidend beplanting. Hierdoor is een ruimtelijk verdicht landschapsbeeld ontstaan met een aaneenschakeling van coulissenbeplanting en landschapskamers. De beekdalen van de Groote en Kleine Beerze hebben door normalisatie, kanalisatie en zelfs gedeeltelijke omlegging hun oorspronkelijke karakter en daarmee samenhangende natuurlijke kwaliteiten grotendeels verloren. Ter hoogte van het landgoed Baest heeft de Beerze het oorspronkelijke karakter gedeeltelijk behouden, waarbij het landgoed een extra cultuurdimensie aan het beekdal geeft. Noordelijk van Spoordonk heeft in het kader van de landinrichting Viermannekesbrug in 1999 als nevendoelelstelling herstel van het ruimtelijk karakter van het beekdal.

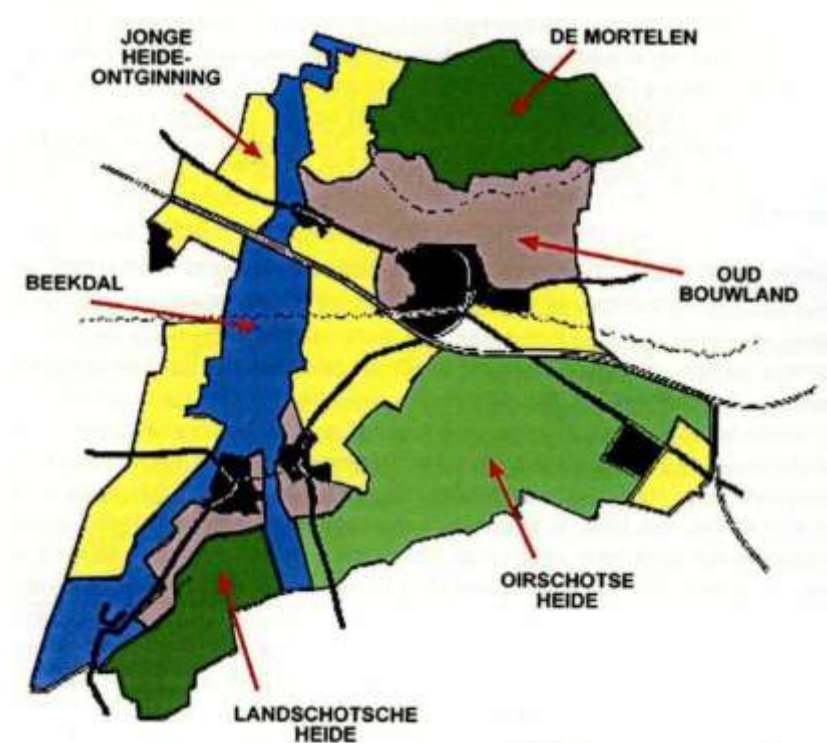
De Mortelen vormt een zelfstandige landschappelijke eenheid, vanwege de bodemkundige en hydrologische opbouw. Deze landschappelijke eenheid loopt door in de aangrenzende gemeenten Best en Boxtel. Het gebied is te typeren als kleinschalig nat gebied. Door individuele ontginningen rond de verschillende hoeven en het op de bodemgesteldheid afgestemde grondgebruik is nu sprake van relatief kleine landbouwkavels die ingesloten worden door bospercelen en laan- en singelbeplanting. De Mortelen ligt in de kern van het nationaal landschap Groene Woud, waar versterking van landschaps- en natuurwaarden wordt gestimuleerd in samenhang met cultuurhistorie en recreatief gebruik.

Met name aan de zuidzijde van de gemeente komen diverse bos- en heidecomplexen voor. Deze zijn vrijwel allemaal gemeentegrensoverschrijdend. Ze zijn gelegen op de hogere zandgronden. Deze gebieden bestaan uit een afwisseling van naald- en loofbossen en heidevelden. Daarbinnen liggen kleine landbouwpercelen omsloten door bos, de zogenaamde landbouwenclaves. De overgangszones van bosgebied naar (open) landbouwgebied worden als landschappelijk waardevol aangemerkt.

(bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied Fase 2, 2012)

Afbeelding 27

Landschappen in de gemeente Oirschot
(bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied Fase 2, 2012).

Verder zijn de drie landgoederen in het Oirschotse landschap bijzonder: landgoed Heerenbeek, Landgoed 's-Heerenvijvers en landgoed Beast.

Landgoed Heerenbeek ligt in het noordoosten van de gemeente. Het landgoed bestaat uit cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en een bos- gebied.

Landgoed 's-Heerenvijvers ligt ten zuiden van de kern Oirschot en is een relatief klein landgoed dat bestaat uit oude eiken- en beukenlanen, loofhout en open weiden. Het bevat een woonhuis, torenruïne met uit- zichtheuvel en meerdere vijverpartijen.

Landgoed Baest is gelegen tussen het Wilhelminakanaal en Oostelbeers. Het landgoed is circa 400 hectare groot, waarvan het grootste deel bebost is. Op het landgoed staat een aantal historisch waardevolle ge- bouwen.

Effecten en effectbeoordeling**Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij**

In het bestemmingsplan Buitengebied is in de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen mogelijk. In de nee-gebieden is in het bestemmingsplan Buitengebied geen uitbreiding aan bouwblokken mogelijk. Wel is er voor de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de nee-gebieden, voor de intensieve veehouderij met uitzondering van extensiveringsgebied, uitbreiding van bebouwing binnen het bestaand bouwblok mogelijk.

Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is er voor intensieve veehouderijen binnen de “nee-tenzij” gebieden de mogelijkheid tot uitbreiding van het bouwblok tot 15%.

Voor grondgebonden veehouderijen binnen de “nee-tenzij” gebieden is er de mogelijkheid tot uitbreiding van het bouwblok tot 1,5 hectare. Een uitbreiding van 15% (intensieve veehouderij) of 1,5 hectare (grondgebonden veehouderij) is alleen mogelijk onder geldende voorwaarden. Zo moet uit een inrichtingsplan blijken dat een goede ruimtelijke uitstraling gewaarborgd is. Binnen de “ja, mits gebieden” is voor intensieve veehouderijen vergroting van bouwblokken tot 1,5 hectare en voor grondgebonden veehouderijen tot 2 hectare onder voorwaarden mogelijk, tenzij uit de toetsing van een concreet initiatief blijkt dat er belangrijke belemmeringen zijn (belangrijke waarden op het gebied van natuur en landschap, weinig milieugebruiksruimte of hogere kans op blootstelling risico's volksgezondheid) of de ontwikkeling gepaard gaat met een ongewenste verslechtering van het woon- en leefmilieu.

De “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” (gebieden waar onder andere uitbreiding van het bouwblok plaatsvindt) zijn grotendeels gelegen in het kampen- of hoevenlandschap en de jonge heide ontginningen. Uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen binnen deze landschapstypen kan vanwege verstening/bouwmassa van invloed zijn op de landschappelijke patronen/objecten en elementen zoals het grootschalig en open karakter.

Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied en daarmee ook zeker bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de invloed door verstening/bouwmassa echter zeer beperkt omdat de toename aan bouwblokomvang ten opzichte van de referentiesituatie beperkt en is uitbreiding alleen mogelijk onder voorwaarden zoals landschappelijke inpassing. Voor veehouderijen gelegen in de beekdalen, de Mortelen, de Oirschotse heide en de Landschotse heide is geen uitbreidingsruimte in het bestemmingsplan Buitengebied.

De mogelijkheden voor de veehouderij zoals opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied hebben dan ook geen invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de boomteelt de mogelijkheid om het bouwblok, onder voorwaarden, uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Ook is er de mogelijkheid om onder voorwaarden om te schakelen van een intensieve kwekerij en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf.

Bij het voorkeursalternatief is sprake van een toename van 150 hectare boomteelt, hetgeen een relatief beperkt areaal betreft op een totaal areaal buitengebied van globaal 8.000 hectare. Bij maximale invulling, die het bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt, is dit nieuwe boomteeltareaal aanzienlijk groter en is de invloed op de landschappelijke patronen/objecten en elementen dan ook zeer groot. Ook kunnen de landschappelijke patronen/objecten en elementen van verschillende landschapstypen door het bestemmingsplan Buitengebied invloed ondervinden door omschakeling van een intensieve kwekerij en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf. Deze invloed is beperkter, omdat deze omschakeling alleen onder voorwaarden mogelijk is en er reeds een intensieve teelt aanwezig is in de huidige situatie.

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de glastuinbouw de mogelijkheid om het bouwblok, onder voorwaarden, uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. De glastuinbouwbedrijven zijn grotendeels gelegen in het kampen- of hoevenlandschap en de jonge heide ontginningen. Wel liggen er twee glastuinbouwbedrijven nabij de beekdalen en is één glastuinbouwbedrijf gelegen in de Landschotseheide. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied en daarmee ook zeker bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de invloed op landschappelijke patronen/objecten en elementen echter zeer beperkt omdat de uitbreiding alleen mogelijk is onder voorwaarden zoals landschappelijke inpassing.

Het voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn op het criterium beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen beoordeeld als licht negatief (0/-) respectievelijk negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 23

Totale effectscores
landschap.

Criteriaum	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen	0/-	-

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De gemeente stelt in het bestemmingsplan buitengebied voorwaarden aan de ontwikkeling, maar het is vervolgens nog niet concreet gemaakt waaraan de gemeente deze voorwaarde toetst. Een beeldkwaliteitsplan of voorbeelden van een goede landschappelijke inpassing kan daarbij behulpzaam zijn.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.9.2

CULTUURHISTORIE

Methodiek

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Beïnvloeding van cultuurhistorische patronen, objecten en elementen.

Referentiesituatie

Cultuurhistorische waarden dienen als kwaliteit te worden beschermd. Het betreft karakteristieke objecten die verweven zijn in het huidige landschap. Veel elementen zijn nog steeds terug te vinden, zoals De Mortelen, het militair oefenterrein met de Generaal-Majoor De Ruyter van Steveninckkazerne in de Oirschotse heide (valt buiten het plangebied) en de landgoederen Heerenbeek, 's Heerenvijvers en Baest. Verder hebben ontwikkelingen in het landschap geleid tot cultuurhistorische elementen zoals oude akkers (esdekken) en cultivering van de heide.

Ook kerkpaden en oude laanbeplanting zijn cultuurhistorisch waardevol. Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie en de cultuurhistorische beleidskaart van de gemeente zijn diverse cultuurhistorische en archeologische waardevolle structuren

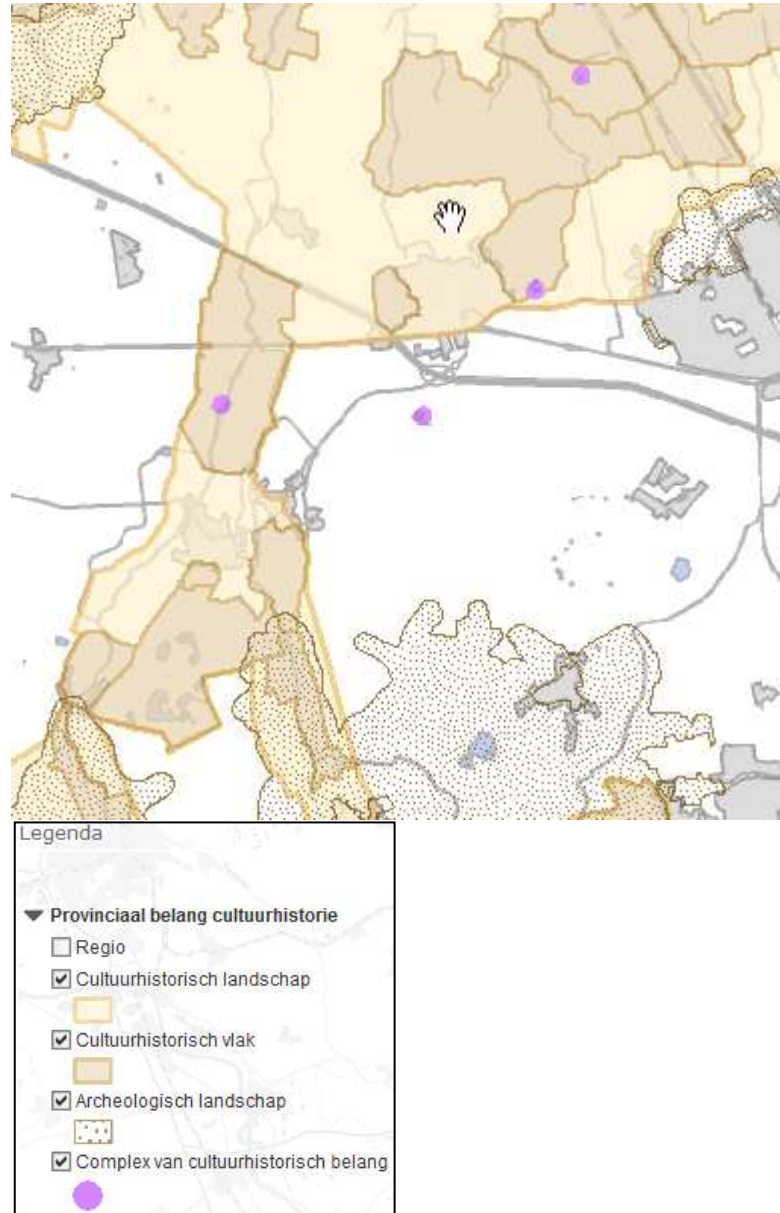
aangegeven. Deze betreffen onder andere Landgoed Baest, De Mortelen en een zone rond de Polsdonken. Hier bevinden zich kleinschalige ontginningen, bos, houtwallen en lanen. Ook het beekdal van de Grootte Beerze wordt gewaardeerd om de restanten van beekdalontginningen en kleinschalige percelering. Het dal van de Kleine Beerze tussen Middelbeers en Oostelbeers wordt als belangrijk ervaren. Verder zijn diverse gedeelten van de gekanaliseerde Beerze, de Grootte Beerze, de Kleine Beerze en delen van het Wilhelmina-kanaal aangegeven als waardevol. Ten zuiden van Oostelbeers ligt een oude akker met een relict van een middeleeuwse kerktoren. De bolle akker is tevens aangewezen als archeologisch monument. De bos- en heidegebieden zoals de Oirschotse heide, Oostelbeerse heide en de Kuikeindscheide zijn aangeduid als gebieden met (zeer) hoge cultuurhistorische waarden. Dit zijn tevens cultuurhistorische landschapswaarden van boven lokaal belang.

Daarnaast komen in het buitengebied op diverse plaatsen bijzondere gebouwen en objecten voor, het betreft met name karakteristieke boerderijgebouwen en dergelijke. De meeste hiervan zijn aangewezen als Rijks- of gemeentelijk monument. Rijksmonumenten worden beschermd op basis van de Monumentenwet. Naast Rijks- en gemeentelijke monumenten zijn er beeldbepalende panden (karakteristieke gebouwen). Deze panden hebben weliswaar geen monumentale status maar is toch sprake van historische bouwkunst. In de gemeente Oirschot zijn daarnaast op basis van aanwezige monumenten en beeldbepalende panden twee beschermde stads- of dorpsgezichten gelegen. Het betreft de historische kern van Oirschot (buiten het plangebied) en het beschermd dorpsgezicht de Bollen. (bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied Fase 2 (Croonen, 2012)).

Hierboven wordt al gesproken over de cultuurhistorische waardenkaart. In 2010 is deze door de provincie Noord-Brabant opnieuw opgesteld, zie Afbeelding 28. De kaart behandelt cultuurhistorische vlakken, -landschappen en -complexen.

Afbeelding 28

Cultuurhistorische
waardenkaart 2010
(bron:
Provincie Noord-Brabant).

Daarnaast is in 2011 is het beleidsplan Archeologische Monumentenzorg, gemeente Oirschot (SRE Milieudienst) vastgesteld. In dit plan zijn in de cultuurhistorische beleidskaart (Afbeelding 29) drie categorieën onderscheiden.

1. Beschermd cultuurhistorische monumenten.
2. Objecten of gebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde.
3. Object of gebied met een hoge cultuurhistorische waarde.

Categorie 1: Beschermd cultuurhistorische monumenten. Cultuurhistorische objecten of gebieden die vanuit nationaal of gemeentelijk oogpunt behouden dienen te blijven en daarom als monument beschermd zijn ingevolge de Monumentenwet 1988 (voor Rijksmonumenten) of de gemeentelijke Erfgoedverordening. De wettelijke bescherming

verbiedt hier de meeste versturende activiteiten, tenzij de Minister van OC&W of het College van B&W van de gemeente hiervoor vooraf vergunning verleent.

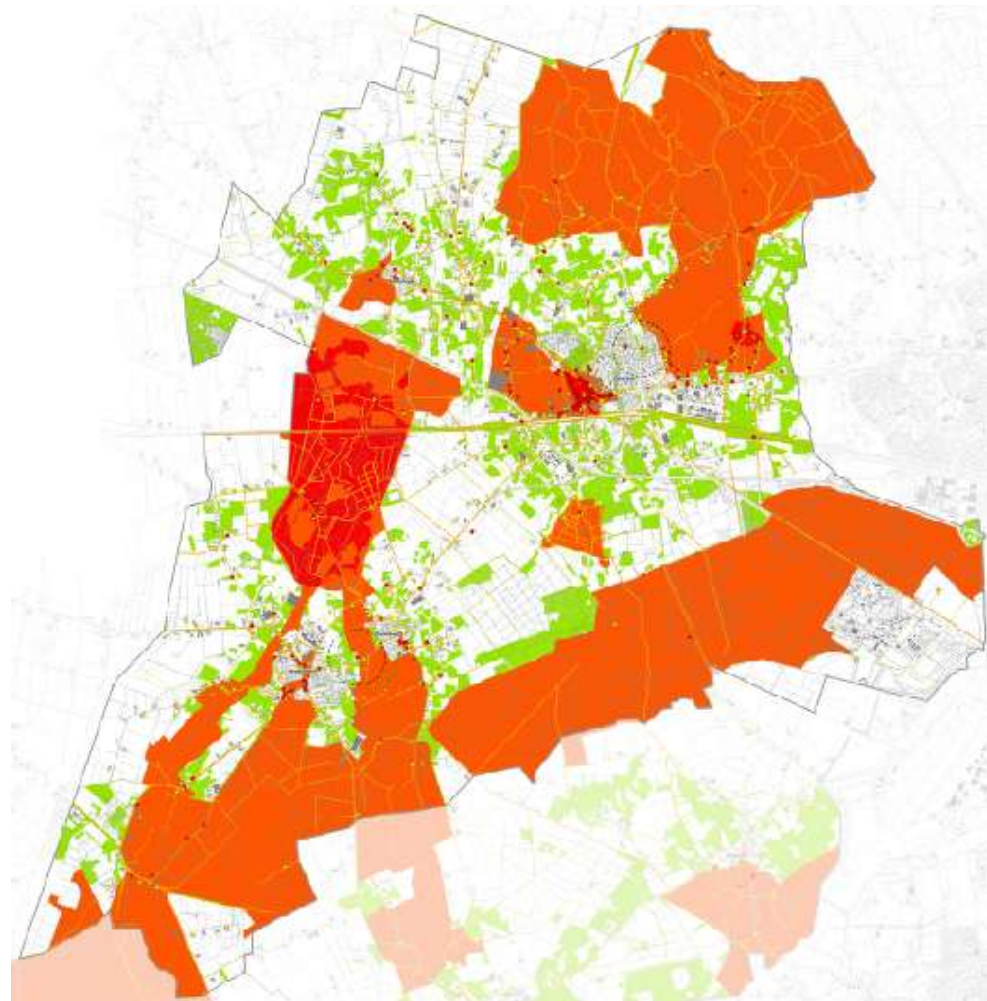
Categorie 2: Object of gebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde. Op basis van de bekende historische gegevens en/of de landschappelijke ligging zoals aangeduid op de gemeentelijke erfgoedkaart, kunnen deze objecten of gebieden gezien worden als belangrijke elementen van de regionale identiteit. Deze cultuurhistorische waarden verdienen het om behouden te worden, maar vooral ook om als inspiratiebron te worden gebruikt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De aanwezige cultuurhistorische waarden mogen in principe niet worden verstoord of vernietigd. Nieuwe ontwikkelingen moeten zo mogelijk de cultuurhistorische waarden versterken. Bij gebouwen geldt dat onderhoud en versterken voor vernieuwen en ontwikkelen gaat en dat vernieuwen en ontwikkelen geschiedt vanuit en met respect voor de cultuurhistorische waarden.

Categorie 3: Object of gebied met een hoge cultuurhistorische waarde. Op basis van de bekende historische gegevens en/of de landschappelijke ligging zoals aangeduid op de gemeentelijke erfgoedkaart, kunnen deze objecten of gebieden gezien worden als belangrijke elementen van de lokale identiteit. Deze cultuurhistorische waarden verdienen het om behouden te worden, maar vooral ook om als inspiratiebron te worden gebruikt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

(bron: Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg, gemeente Oirschot, 2011)

Afbeelding 29

Cultuurhistorische
beleidskaart
(bron: Beleidsplan
Archeologische
Monumentenzorg,
gemeente Oirschot, 2011).

Legenda

	Gemeentegrenzen		Categorie 1: Beschermd cultuurhistorische monumenten		Zichtrelatie (Categorie 2)
	Topografie		Categorie 2: Object of gebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde		Molenbioloop (Categorie 2)
			Categorie 3: Object of gebied met een hoge cultuurhistorische waarde		
			Categorie 2: Object of gebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde		
			Categorie 3: Object of gebied met een hoge cultuurhistorische waarde		
			Categorie 1: Beschermd cultuurhistorische monumenten		
			Categorie 2: Object of gebied met een zeer hoge cultuurhistorische waarde		
			Categorie 3: Object of gebied met een hoge cultuurhistorische waarde		

Effecten en effectbeoordeling**Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij**

In het bestemmingsplan buitengebied is in de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen mogelijk. In de nee-gebieden is in het bestemmingsplan Buitengebied geen uitbreiding aan bouwblokken mogelijk. Wel is er voor de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de nee-gebieden, voor de intensieve veehouderij met uitzondering van extensiveringsgebied, uitbreiding van bebouwing binnen het bestaand bouwblok mogelijk.

De “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” (gebieden waar onder andere uitbreiding van het bouwblok plaatsvindt) zijn voor een zeer beperkt deel gelegen in beschermde cultuurhistorische monumenten (categorie 1) en objecten of gebieden met een zeer hoge cultuurhistorische waarde (categorie 2). Dit is bijvoorbeeld het geval ten noorden en oosten van Oirschot en ten zuidwesten van Middelbeers. Wel zijn de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” in het gehele buitengebied voor een deel gelegen in objecten of gebieden met een hoge cultuurhistorische waarde (categorie 3). Uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen binnen deze beschermde cultuurhistorische monumenten en objecten of gebieden met zeer hoge en hoge cultuurhistorische waarde is alleen mogelijk onder geldende voorwaarden. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied en daarmee ook zeker bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de invloed op cultuurhistorische waarden zeer beperkt omdat de toename aan bouwblokomvang ten opzichte van de referentiesituatie beperkt is en uitbreiding alleen mogelijk is wanneer dit ook gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van cultuurhistorie.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de boomteelt de mogelijkheid om het bouwblok, onder voorwaarden, uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Ook is er de mogelijkheid om onder voorwaarden om te schakelen van een intensieve kwekerij en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf.

Bij het voorkeursalternatief is sprake van een toename van 150 hectare boomteelt. Bij maximale invulling, die het bestemmingsplan Buitengebied mogelijk maakt, is dit nieuwe boomteeltareaal aanzienlijk groter en is de invloed op cultuurhistorische patronen, objecten en elementen groot. Ook kunnen cultuurhistorische patronen, objecten en elementen door het bestemmingsplan Buitengebied invloed ondervinden door omschakeling van een intensieve kwekerij en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf. Deze invloed is beperkter, omdat deze omschakeling alleen onder voorwaarden mogelijk is en er reeds een intensieve teelt aanwezig is in de huidige situatie.

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de glastuinbouw de mogelijkheid om het bouwblok, onder voorwaarden, uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Een aantal glastuinbouwbedrijven zijn gelegen in gebieden met een zeer hoge of hoge cultuurhistorische waarde (categorie 2 en 3). Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied en daarmee ook zeker bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de invloed op cultuurhistorische waarde zeer beperkt omdat de uitbreiding alleen mogelijk is wanneer dit ook gepaard gaat met een aantoonbare en uitvoerbare fysieke verbetering van de aanwezige of potentiële kwaliteiten van cultuurhistorie.

Het aanleggen en verharderen van wegen is omgevingsvergunningplichtig. Op basis van deze regeling zijn dan ook geen nadelige gevolgen voor het milieu te verwachten.

Het voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn op het criterium beïnvloeding van cultuurhistorische patronen/objecten en elementen beoordeeld als neutraal (0) respectievelijk licht negatief ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 24

Totale effectscores cultuurhistorie.

Criterium	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Beïnvloeding van cultuurhistorische patronen/objecten en elementen	0	0/-

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De omgevingsvergunning voor het aanleggen en verharden van wegen is algemeen. De gemeente kan ervoor kiezen om betere toetsingscriteria en een goede zonering toe te passen. Bijvoorbeeld door voor onverharde wegen binnen de gebieden met de aanduiding N en AW-NL de mogelijkheid voor het verharden van wegen niet op te nemen. Dit ter bescherming van de cultuurhistorische waarden en natuurkwaliteit.

De gemeente stelt in het bestemmingsplan buitengebied voorwaarden aan de ontwikkeling, maar het is vervolgens nog niet concreet gemaakt waaraan de gemeente deze voorwaarde toetst. Een cultuurhistorische beleidskaart of erfgoednota kan daarbij behulpzaam zijn

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.9.3

ARCHEOLOGIE

Methodiek

Het volgende criterium wordt gehanteerd:

- Het beïnvloeden van archeologische waarden.

Referentiesituatie

In 2011 is het beleidsplan Archeologische Monumentenzorg, gemeente Oirschot (SRE Milieudienst) vastgesteld. In dit plan zijn in de archeologische beleidskaart (Afbeelding 30) de volgende categorieën onderscheiden.

Categorie 1. Beschermd archeologische monumenten.

Archeologische resten die vanuit nationaal of gemeentelijk oogpunt behouden dienen te blijven en derhalve als monument beschermd zijn ingevolge de Monumentenwet 1988 of waar deze wordt voorbereid. De wettelijke bescherming verbiedt hier de meeste bodemversturende activiteiten, tenzij de Minister van OCW hiervoor vooraf vergunning verleent. Op grond van de gemeentelijke erfgoedverordening bestaat de mogelijkheid hieraan ook gemeentelijke monumenten toe te voegen.

Categorie 2. Gebieden van archeologische waarde.

Voor deze delen van de gemeente is het op basis van de reeds bekende archeologische gegevens en/of op basis van de landschappelijke of historische ligging van de terreinen vrijwel zeker dat er belangrijke archeologische waarden in de grond aanwezig zijn.

Het betreft de delen van de gemeente die op basis van de bekende archeologische waarnemingen aantoonbaar vindplaatsen bevatten of die vanwege hun ligging een zeer grote kans op het herbergen van een vindplaats hebben. Het valt te overwegen een aantal van deze terreinen in de toekomst op te nemen op de lijst van gemeentelijke archeologische monumenten.

Categorie 3: Historische kernen met een hoge archeologische verwachting.

De historische kernen met een hoge verwachting betreffen de van oorsprong laatmiddeleeuwse gehuchten en historische woonlinten. In deze woonkernen is in ieder geval vanaf de Late Middeleeuwen tot heden geconcentreerde bebouwing aanwezig geweest. De archeologische resten bevinden zich dan ook op geringe diepte onder het huidige maaiveld. De meeste bebouwingsresten zijn te verwachten langs de oude straten maar ook op achterterreinen kunnen archeologische resten aanwezig zijn. Daarnaast weten we uit historische bronnen dat de kernen van de gehuchten door de tijd heen zijn verschoven, waardoor een grotere zone rondom de historische kernen als gebied met een hoge archeologische verwachting is aangegeven.

Categorie 4: Gebieden met een hoge archeologische verwachting.

Op basis van de landschappelijke, geologische en bodemkundige situatie en de verspreiding van de bekende archeologische vondsten is de trefkans op archeologische relicten in deze gebieden hoog. De terreinen met een hoge verwachting buiten de dorpskernen liggen in zones van het landschap waar de meeste archeologische vindplaatsen verwacht mogen worden. De uitgestrektheid van het gebied met een hoge archeologische verwachting houdt een direct verband met de ligging van de Kempen op een groot aantal langgerekte vruchtbare dekzandruggen met de aanwezigheid van laaggelegen beemden en een uitgestrekt heidegebied. Deze ligging verklaart de verwachte grote archeologische rijkdom van de gemeente. Deze gebieden waren in het verleden geschikte locaties voor bewoning. Meestal gaat het hierbij om hogere zandruggen die relatief dicht bij de beken lagen. Vanaf de Late Middeleeuwen zijn deze terreinen vaak als akker gebruikt waarbij door plaggenbemesting de gronden langzamerhand zijn opgehoogd en een zogenaamd plaggen- of esdek is ontstaan. Dit ophogingspakket heeft oudere bewoningssporen vaak goed geconserveerd. Veel van de archeologische vondsten die in het verleden zijn gedaan zijn afkomstig van deze terreinen. Ook in naburige gemeenten is vastgesteld dat vergelijkbare gebieden vaak rijk zijn aan archeologische resten. De kans op het aantreffen van relatief goed bewaarde sporen van vroegere bewoners is derhalve vrij groot.

Categorie 5: Gebieden met een middelhoge archeologische verwachting.

Op basis van de landschappelijke, geologische en bodemkundige situatie en de verspreiding van de bekende archeologische vondsten is de trefkans op archeologische relicten in deze gebieden middelhoog. Deze gebieden waren in het verleden geschikt voor bewoning maar werden ook voor andere activiteiten gebruikt. Meestal gaat het hierbij om de dekzandvlakten en beekdalen. Deze gebieden zijn in het verleden niet zo sterk opgehoogd als de terreinen met een hoge archeologische verwachting, waardoor eventuele resten minder goed beschermd zijn.

Categorie 6: Gebieden met een lage archeologische verwachting.

De trefkans op archeologische resten is in deze gebieden op landschappelijke gronden, in

vergelijking met de overige zones, relatief laag. Het gaat meestal om lager gelegen en minder vruchtbare gronden. Toch werden deze gebieden incidenteel wel gebruikt. Zo kunnen hier grafvelden voorkomen, liepen er wegen en werd er vee geweid of plaggen gestoken; ook zijn er nederzettingen uit de Steentijd te verwachten. In moerassige gebieden, met vennen en beekdalen kunnen rituele deposities aanwezig zijn. De conservering van organisch materiaal (bijvoorbeeld hout, leer en bot) in deze natte zones is bovendien erg goed. Het probleem van deze vondstcategorieën is echter dat het uiterst geringe dichtheden betreft die qua ruimtelijk beslag zeer klein zijn en geen ruimtelijk beslag hebben waardoor ze zich ook nog eens zeer lastig laten opsporen. Over het gebruik van de beekdalen is weinig bekend, en incidenteel zijn spectaculaire en bijzondere vondsten zoals bronzen bijlen of goed geconserveerd organisch materiaal aangetroffen. Om die reden zijn deze beekdalen tot speerpunt van rijksbeleid gemaakt en zijn ze niet geheel gevrijwaard van archeologisch onderzoek.

Categorie 7: Gebieden zonder archeologische verwachting.

Op de archeologische waarden- en verwachtingenkaart vallen onder gebieden zonder archeologische verwachting:

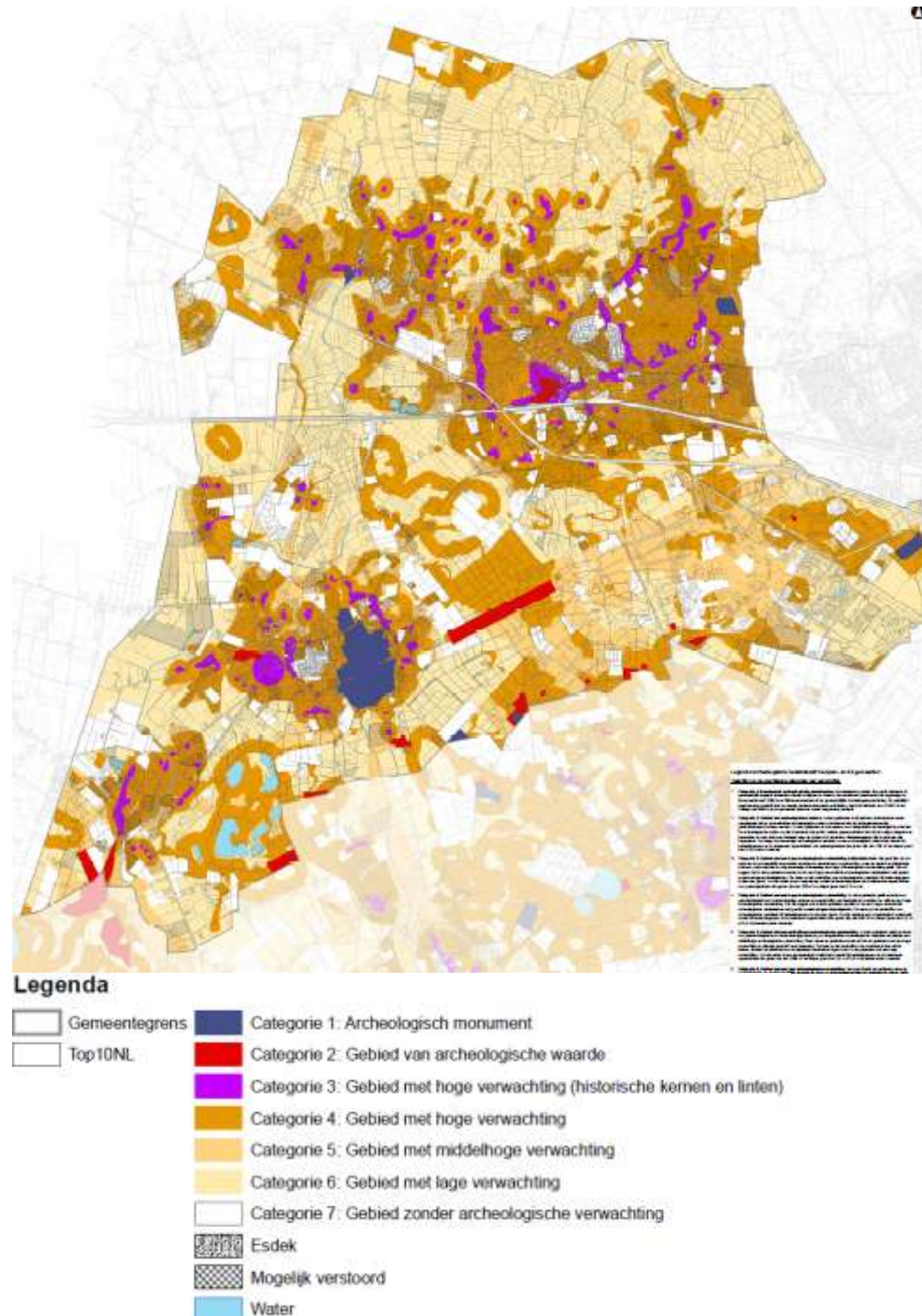
- a. gebieden waar archeologisch vooronderzoek heeft plaatsgevonden en waarbij is vastgesteld door veldonderzoek dat de archeologische verwachting of archeologische waarde niet meer aanwezig is of door middel van archeologisch onderzoek is opgegraven;
- b. gebieden waarvan is vastgesteld dat de bodem dermate verstoord is waardoor hier geen behoudenswaardige archeologie meer te verwachten is;
- c. grootschalige nieuwbouwwijken.

Archeologisch onderzoek is hier niet meer nodig. Alleen losstaande en diepe archeologische sporen als waterputten, zullen hier mogelijk nog aanwezig zijn. Bij MER plichtige inrichtingsprojecten en projecten die onder de tracéwet vallen, is de onderbouwing zoals in dit beleidsstuk is opgenomen voldoende. Uiteraard geldt nog wel de meldingsplicht vanuit de Monumentenwet bij toevalsvondsten.

(bron: Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg, gemeente Oirschot, 2011)

Afbeelding 30

Archeologische
beleidskaart
(bron: Beleidsplan
Archeologische
Monumentenzorg,
gemeente Oirschot, 2011).

Effecten en effectbeoordeling**Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij**

In het bestemmingsplan buitengebied is in de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen mogelijk. In de nee-gebieden is in het bestemmingsplan Buitengebied geen uitbreiding aan bouwblokken mogelijk. Wel is er voor de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de nee-gebieden, voor de intensieve veehouderij met uitzondering van extensiveringsgebied, uitbreiding van bebouwing binnen het bestaand bouwblok mogelijk.

De “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” (gebieden waar onder andere uitbreiding van het bouwblok plaatsvindt) zijn grotendeels gelegen in gebieden zonder archeologische verwachting of gebieden met een lage of middelhoge verwachting. Echter is een deel van de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” gelegen in gebieden met een hoge verwachting. Uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen binnen deze gebieden met een hoge verwachting kan van invloed zijn op de archeologische waarden. Het daadwerkelijk optredende effect is afhankelijk van het wel of niet voorkomen van archeologische waarden. De “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” zijn niet gelegen ter plaatse van een archeologisch monument of een gebied van archeologische waarden.

De te verwachten invloed op archeologische waarden is bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat in tegenstelling tot trendmatige invulling bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken volledig worden ingevuld.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de boomteelt de mogelijkheid om het bouwblok uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Ook is er de mogelijkheid om om te schakelen van intensieve kwekerijen en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf. Ook kunnen de archeologische waarden door het bestemmingsplan Buitengebied invloed ondervinden doordat omschakeling van intensieve kwekerijen en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf mogelijk is. Met name bij de maximale uitbreiding van boomteelt (worst case) is mogelijk invloed op archeologie te verwachten. Dit hangt met name ook af van de beweringsdiepte in de bodem die het bodemarchief kan aantasten. Bij laanbomenteelt is te verwachten dat deze dieper zal zijn dan bij teelt van sierstruiken. In de Boomteeltvisie (gemeente Oirschot, 2011) heeft de gemeente bepaald dat vrije beweringsdiepte voor agrarische gebieden 0,50 meter bedraagt. In de overige gebieden geldt een maximale beweringsdiepte van 0,30 meter.

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de glastuinbouw de mogelijkheid om het bouwblok uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Een aantal glastuinbouwbedrijven is gelegen in gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde (historische kernen en linten). Uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van glastuinbouwbedrijven binnen deze gebieden met hoge archeologische waarde kunnen van invloed zijn op de archeologische waarden. Deze invloed is bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied.

Dit omdat bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken van glastuinbouwbedrijven volledig worden benut.

Het voorkeursalternatief is op het criterium beïnvloeding van archeologische waarden beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten

opzichte van de referentiesituatie. Hierbij weegt mee dat de gemeente de bewerkingstiepte voor boomteelt heeft gelimiteerd. Het handhaven van deze bewerkingstiepte is een aandachtspunt.

Tabel 25

Totale effectscores
archeologie.

Criterion	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Beïnvloeding van de archeologische waarden	0/-	-

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Met het opnemen van aanvullende regels voor bescherming van archeologische waarden in het ontwerp bestemmingsplan zullen de effecten naar verwachting beperkt blijven. In het voorontwerp bestemmingsplan waren die regels nog niet uitgewerkt.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.10

LICHT

Methodiek

Lichthinder komt voort uit de glastuinbouw maar treedt in toenemende mate ook op bij melkveehouderijen. Enerzijds door stallen die steeds “opener” worden (grote open zijgevels en nieuwe staluitvoeringen afgeleid van de kassenbouw), en anderzijds door het toenemend gebruik van kunstlicht in stallen om de dagperiode te verlengen met het oog op de melkproductie. De beïnvloeding van de nachtrust, dag / nachtritme, door lichthinder heeft negatieve effecten op het leefmilieu van mensen en dieren.

Ten aanzien van effecten van lichthinder wordt gekeken naar de:

- afstand tot natuurgebieden (met name gericht op kwetsbare natuurgebieden);
- afstand tot woningen;
- oppervlakte van ontwikkelingen.

Huidige situatie en autonome ontwikkeling

Open melkveestallen die licht uitstralen is een relatief nieuw fenomeen. Lucht en licht verhogen de melkproductie. Nieuwe melkveestallen hebben daarom vaak zijwanden van doek dat open kan. Daarnaast verlengen melkveehouders in de periode dat het vroeg donker is de daglengte kunstmatig met verlichting in de stal. Over het algemeen houden melkveehouders een ritme van 16 uur licht en 8 uur donker aan. Ingeschat is dat momenteel een beperkt deel van de melkveestallen voor verlichting van het buitengebied zorgt. Wel is er de verwachting dat er steeds meer van deze open melkveestallen komen, waardoor de verlichting in het buitengebied toeneemt.

De glastuinbouwsector maakt gebruik van kunstmatige verlichting (assimilatieverlichting). De assimilatieverlichting wordt gebruikt voor het beïnvloeden van de ontwikkeling van planten, wanneer het natuurlijk licht tekort schiet. Hierdoor kunnen telers het jaar rond producten telen en beter inspringen op de marktontwikkeling en -vraag.

Sturing in de verlichting wordt onder andere toegepast bij:

- groenten: aubergine, tomaat, paprika, komkommer, radijs;
- bloemen: roos, chrysant, gerbera, tulp, lelie;
- potplanten: phalaenopsis, anthurium, kalanchoë, dracaena, ficus.

De sterkte van de verlichting en de periode van verlichting lopen sterk uiteen per soort en per groeistadium. De gemiddelde verlichtingssterkte die gebruikt wordt is 8000 lux met ongeveer 3000 branduren per jaar. Hiervan wordt 80 % 's nachts (donkerteperiode en nanacht) uitgevoerd. Ingeschat is dat momenteel minder dan de helft van de glastuinbouwbedrijven in Oirschot assimilatieverlichting toepast.

In de afgelopen jaren zijn er verschillende regels en convenanten opgesteld ten aanzien van het gebruik van assimilatieverlichting en het voorkomen van lichtuitstoot. Het Besluit glastuinbouw geeft randvoorwaarden aan de toepassing van assimilatieverlichting:

1. Een permanente opstand van glas of kunststof waarin assimilatiebelichting wordt toegepast, is aan de bovenzijde voorzien van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 98% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd.
2. Hetgeen zoals omschreven bij punt 1 is niet van toepassing op een permanente opstand van glas of kunststof waarin uitsluitend assimilatiebelichting wordt toegepast buiten de donkerteperiode en de nanacht.
3. Hetgeen zoals omschreven bij punt 1 is tot 1 januari 2018 niet van toepassing op een permanente opstand van glas of kunststof waarin assimilatiebelichting wordt toegepast en waarbij het technisch redelijkerwijs niet kan worden gevergd de bovenzijde te voorzien van een lichtscherminstallatie als bedoeld in dat voorschrift.
4. Indien assimilatiebelichting met een verlichtingssterkte van meer dan 15.000 lux wordt toegepast, is vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang de bovenzijde van de permanente opstand op een zodanige wijze afgeschermd dat ten minste 98% van de lichtuitstraling wordt gereduceerd.
5. Indien assimilatiebelichting met een verlichtingssterkte van minder dan 15.000 lux wordt toegepast, is in een permanente opstand van glas of kunststof als bedoeld in punt 1:
 - a. gedurende de donkerteperiode die toepassing niet toegestaan, tenzij de bovenzijde op een zodanige wijze is afgeschermd dat de lichtuitstraling met ten minste 98% wordt gereduceerd, en
 - b. gedurende de nanacht die toepassing niet toegestaan, tenzij de bovenzijde op een zodanige wijze is afgeschermd dat de kierbreedte ten hoogste 25% van de oppervlakte van de lichtschermen bedraagt.
6. Vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang is de gevel van een permanente opstand van glas of kunststof waarin assimilatiebelichting wordt toegepast op een zodanige wijze afgeschermd dat de lichtuitstraling op een afstand van ten hoogste 10 meter van die gevel met ten minste 95% wordt gereduceerd en de gebruikte lampen buiten de inrichting niet zichtbaar zijn.
7. De overige verlichting van gebouwen en open terrein van de inrichting dan wel ten behoeve van reclaimedoeleinden wordt zodanig uitgevoerd dat directe lichtinstraling op lichtdoorlatende openingen in gevels of daken van woningen wordt voorkomen.

De volgende overgangsbepalingen zijn daarnaast van toepassing:

8. In afwijking van hetgeen zoals omschreven bij punt 1 is tot 1 januari 2017 een permanente opstand van glas of kunststof waarin assimilatiebelichting wordt toegepast aan de bovenzijde voorzien van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 95% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd, mits deze lichtscherminstallatie is aangebracht voor 1 januari 2014. Een permanente opstand van glas of kunststof die is opgericht voor 1 oktober 2009 en waarin reeds voor dat tijdstip assimilatiebelichting werd toegepast is in ieder geval met ingang van 1 oktober 2010 aan de bovenzijde voorzien van een dergelijke lichtscherminstallatie.
9. In afwijking van hetgeen zoals omschreven bij punt 5 is, indien assimilatiebelichting met een verlichtingssterkte van minder dan 15.000 lux wordt toegepast in een permanente opstand van glas of kunststof als bedoeld bij punt 8:
 - a. tot 1 januari 2014 gedurende de donkerteperiode die toepassing niet toegestaan, tenzij de bovenzijde op een zodanige wijze is afgeschermd dat de lichtuitstraling met ten minste 95% wordt gereduceerd, en
 - b. tot 1 oktober 2010 gedurende de nacht die toepassing wel toegestaan voor zover de bovenzijde nog niet is voorzien van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 95% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd.
10. Hetgeen zoals omschreven bij punt 1 is tot 1 januari 2013 niet van toepassing op een permanente opstand van glas of kunststof als bedoeld in dat voorschrift die aan de bovenzijde reeds voor 1 mei 2009 is voorzien van een lichtscherminstallatie waarmee ten minste 85% van de lichtuitstraling kan worden gereduceerd.
11. In afwijking van hetgeen zoals omschreven bij punt 5 geldt tot 1 januari 2013 voor een permanente opstand van glas of kunststof als bedoeld bij punt 10 dat de bovenzijde vanaf het tijdstip van zonsondergang tot het tijdstip van zonsopgang op een zodanige wijze is afgeschermd dat de lichtuitstraling met ten minste 85% wordt gereduceerd.

Effecten en effectbeoordeling

Intensieve veehouderij

Voor de intensieve veehouderij geldt dat bij de bedrijfsvoering licht nauwelijks naar buiten treedt uit stallen en installaties. Het effect op lichthinder door uitbreidingen van intensieve veehouderijen is derhalve niet beoordeeld in het voorliggende MER.

Grondgebonden veehouderij

In tegenstelling tot de intensieve veehouderij kan bij de bedrijfsvoering van de grondgebonden veehouderij wel degelijk licht naar buiten treden. Bij de grondgebonden veehouderij treedt lichthinder in toenemende mate op bij melkveehouderijen enerzijds door stallen die steeds "opener" worden (grote open zijgevels en nieuwe staluitvoeringen afgeleid van de kassenbouw), en anderzijds door het toenemend gebruik van kunstlicht in stallen om de dagperiode te verlengen met het oog op de melkproductie. Bij ontwikkelingen waar grondgebonden veehouderijen dicht bij elkaar ontwikkeld worden treedt er cumulatie op van de lichtuitstoot. Ook de ligging naast eventuele natuurgebieden en woningen is relevant voor de invloed van lichtuitstoot. Het optreden van effecten door lichtuitstoot wordt mede beïnvloed door eventuele afscherming en beplanting.

In het bestemmingsplan Buitengebied vindt er een toename aan grondgebonden veehouderij plaats. Deze toename ligt verspreid in het buitengebied en is niet gelegen binnen EHS-gebieden (vanwege de toegepaste zonering). Wel is een gedeelte van de

toename aan grondgebonden veehouderij gelegen in de directe omgeving van EHS-gebieden en woningen (zowel burgerwoningen als agrarische woningen). Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de toename aan grondgebonden veehouderij groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat in tegenstelling tot trendmatige invulling bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken volledig worden ingevuld.

Boomteelt en glastuinbouw

Voor de boomteeltsector geldt dat bij de bedrijfsvoering licht nauwelijks wordt toegepast. Het effect op lichthinder door de boomteeltsector is derhalve niet beoordeeld in het voorliggende MER.

In de glastuinbouwsector geldt dat bij de bedrijfsvoering, vanwege assimilatiebelichting, licht naar buiten treedt. De oppervlakte glastuinbouw waar assimilatieverlichting wordt toegepast heeft gevolgen voor de omvang van het effect van de uitstoot van de verlichting. Voor nieuwe oppervlakte glastuinbouw gelden strengere regels voor assimilatieverlichting dan bij bestaande oppervlakte glastuinbouw. Hierbij rekening houdend met de overgangsbepalingen uit het Besluit glastuinbouw. Ook voor de glastuinbouw geldt dat bij ontwikkelingen waar grote hoeveelheden glastuinbouw dicht bij elkaar ontwikkeld worden (met toepassing van assimilatieverlichting) er cumulatie van de lichtuitstoot optreedt. Ook de ligging naast eventuele natuurgebieden en woningen is relevant voor de invloed van assimilatieverlichting. Het optreden van effecten door assimilatieverlichting wordt mede beïnvloed door eventuele afscherming en beplanting.

In het bestemmingsplan Buitengebied vindt er een toename aan glastuinbouw plaats. Deze toename aan glastuinbouw is voor een deel gelegen in een concentratie van glastuinbouwbedrijven ten westen van het dorp Oirschot. Door deze concentratie kan er cumulatie van lichthinder optreden. Een gedeelte van de toename aan glastuinbouw is gelegen in de directe omgeving van de EHS-gebieden en woningen (zowel burgerwoningen als agrarische woningen). Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de toename aan glastuinbouw groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken van alle glastuinbouwbedrijven volledig worden ingevuld.

De toename aan grondgebonden veehouderij en glastuinbouw en daarmee lichthinder door het bestemmingsplan Buitengebied zal vooral een negatief effect hebben op de omliggende woningen. Vanwege de ligging buiten de EHS-gebieden zal het effect van lichthinder op natuur beperkt zijn. Per saldo is geschat dat de invloed van lichthinder door het voorkeursalternatief licht negatief (0/-) scoort en de worst-case variant negatief (-) scoort ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 26

Totale effectscores licht.

Criterion	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Invloed van lichthinder op natuur en mensen	0/-	-

Score: ++ = zeer positief; + = positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; - - = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

De Natuur en Milieufederatie Groningen heeft samen met LTO Noord onderzoek gedaan naar maatregelen om lichtuitstoot van melkveestallen te voorkomen.

Door de gemeente is in adviserende zin te sturen op:

- Bij het ontwerp van een melkveehouderij moet rekening gehouden worden met het effect van de verlichting op de omgeving. De oriëntatie (dwars/lengterichting) van de stal ten opzichte van de omgeving, landschapselementen en bestaande bebouwing bepalen de zichtbaarheid van de stal en daarmee ook de lichthinder voor de omgeving.
- Ook de positie van de lampen in de stal blijkt van groot belang. Door de lampen zo op te hangen dat de zijwanden niet onnodig worden verlicht en de lichtbron niet direct zichtbaar is vanuit de omgeving, kan lichthinder worden voorkomen.
- Verder kunnen de armaturen van de lampen verbeterd worden. Door de juiste behuizing voor de lamp te kiezen, kan de verlichting beter gericht worden en is er minder zicht op de lamp. Zo wordt de lichtuitstoot naar buiten beperkt.

In de glastuinbouwsector is afscherming van zijwanden en daken de meest effectieve maatregel voor het voorkomen van lichtuitstraling. Verder is (door de gemeente) in adviserende zin te sturen op:

- Gebruik van materiaal dat nagenoeg geen weerkaatsing geeft op ondergrond van de kas.
- Lampen met minder lux en lampen die minder of geen warmte produceren (LED verlichting en / of pulserende LED verlichting).
- Bepanting langs kassen ten behoeve van afscherming lichtuitstoot horizontaal.
- Rekening houden met weersverwachting, bij bewolking 's-nachts minder of niet verlichten / kieren (voorkomen van weerkaatsing op wolken).
- Geen assimilatieverlichting toestaan in gebieden binnen een afstand van één kilometer van natuurgebieden / kwetsbare natuurgebieden.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.11**GELUID*****Methodiek***

De geluidbelasting in het buitengebied wordt voornamelijk bepaald door de agrarische bedrijven, bestemmings- en doorgaand verkeer. De geluidbelasting van de agrarische bedrijven (vooral ventilatoren, laden en lossen) wordt gereguleerd via de vergunningverlening. Hierdoor wordt voorkomen dat op gevoelige objecten en terreinen (zoals woningen in het buitengebied) geluidhinder boven de gestelde (voorkeurs-) grenswaarde komt.

Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal geschat of en waar (indicatief) de veehouderij, boomteelt en glastuinbouw van invloed kunnen zijn op de geluidgevoelige functies: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden. Ook kan er overlast worden ervaren in andere gebieden, zoals bos- en natuurgebieden, hoewel deze niet wettelijk zijn beschermd.

Volgens het VNG-handboek Bedrijven en Milieuzonering (2009) bedraagt voor het thema geluid de aan te houden afstand minimaal 50 meter tussen een inrichting en een gevoelige functie (zoals wonen). Is de afstand groter, dan wordt de kans op directe geluidhinder (uit ventilatoren en dergelijke) snel kleiner. Wel kan er sprake zijn van indirecte hinder (geluidhinder door extra verkeersbewegingen).

De ligging van de locaties waar er sprake is van veehouderij, boomteelt of glastuinbouw ten opzichte van de bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen en woningen is in belangrijke mate bepalend voor eventuele geluidhinder. Op basis van algemeen beschikbare gegevens is globaal geschat of een toename aan veehouderij, boomteelt of glastuinbouw invloed kan hebben op de geluidgevoelige functies.

Het volgende criterium wordt voor geluid gehanteerd:

- Verandering geluidsemissie bij geluidgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden en overige bos- en natuurgebieden.

Referentiesituatie

Bebouwde kom

De bebouwde kom van de kern Oirschot ligt centraal gelegen in de gemeente, daarnaast liggen in het noordwesten de kern Spoordonk en in het zuidwesten de kernen Oost-, West- en Middelbeers. De kern Oirschot kent twee bedrijventerreinen, één ten oosten van de kern grenzend aan het Wilhelminakanaal en één ten zuiden van de kern aan de snelweg A58. Daarnaast is ten noorden van Middelbeers nog een bedrijventerrein aanwezig.

Geluidgevoelige gebouwen en terreinen

Verspreid in de gemeente liggen geluidgevoelige gebouwen zoals, scholen en zorginstellingen (bron: Google en Google Maps). In de huidige situatie zijn geen problemen bekend ten aanzien van geluidbelasting.

Woningen

In het buitengebied van Oirschot zijn in ruime mate woningen gelegen, zowel burgerwoningen als agrarische woningen. Naast solitaire woningen zijn er tevens bebouwingslinten en buurtschappen. Op de solitaire woningen, bebouwingslinten en buurtschappen kan van geluidhinder sprake zijn door de bedrijfsvoering en daarmee samengaande transportbewegingen van de veehouderij, boomteelt en glastuinbouw.

Stiltegebieden overige bos- en natuurgebieden

Stiltegebieden zijn milieubeschermingsgebieden waarin het aspect stilte bijzondere bescherming nodig heeft, aangezien het anders verloren dreigt te gaan.

De provincie Noord-Brabant heeft verschillende stiltegebieden aangewezen via de provinciale Milieuverordening.

In de provinciale Milieuverordening zijn binnen de gemeente Oirschot drie gebieden aangewezen als stiltegebied: in het noorden de Kampinasche Heide en in het zuiden de Misperleindsche en Neterselsche Heide en de Landschotsche Heide. Nabij de stiltegebieden en de overige bos- en natuurgebieden zijn in de huidige situatie een beperkt aantal ontwikkelingen met betrekking tot veehouderij, boomteelt en glastuinbouw.

Effecten en effectbeoordeling

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

In het bestemmingsplan buitengebied is in de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen mogelijk. In de nee-gebieden is in het bestemmingsplan Buitengebied geen uitbreiding aan bouwblokken mogelijk. Wel is er voor de intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij in de nee-gebieden, voor de intensieve veehouderij met uitzondering van extensiveringsgebied, uitbreiding van bebouwing binnen het bestaand bouwblok mogelijk.

In de gebieden waar uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok plaatsvindt wordt de kans op een lokale toename van de geluidbelasting vanwege stationaire bronnen (de ventilatoren die worden toegepast in de intensieve veehouderij) en geluidbelasting door verkeer (zoals vrachtauto's) op woningen en geluidgevoelige gebouwen en terreinen vergroot. Door de grondgebonden melkveehouderij wordt de kans op een lokale toename aan geluidbelasting door ventilatoren niet verondersteld, omdat dergelijke stallen op natuurlijke wijze geventileerd worden. Ook zijn de gebieden waar uitbreiding van het bouwblok plaatsvindt, de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden”, voor een deel gelegen in stiltegebied en overige bos- en natuurgebieden waardoor de geluidsbelasting door veehouderijen in deze gebieden kan toenemen. De te verwachten geluidsbelasting is bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat in tegenstelling tot trendmatige invulling bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken volledig worden ingevuld.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de boomteelt de mogelijkheid om het bouwblok uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Ook is er de mogelijkheid om om te schakelen van een intensieve kwekerij en/of glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf. Een toename aan geluidsbelasting vanwege de mogelijkheden uit het bestemmingsplan Buitengebied voor de boomteeltsector wordt mogelijk veroorzaakt door de invloed van (extra) verkeer. Voorts zal de meeste geluidsproductie plaatsvinden op de bouwvlakken en incidenteel op de boomteeltpercelen. De te verwachten geluidsbelasting door de boomteeltsector is bij maximale invulling (worst case) van het bestemmingsplan Buitengebied groter dan bij trendmatige invulling (VKA) en hangt vooral samen met de toename aan verkeer.

In het bestemmingsplan Buitengebied is er voor de glastuinbouw de mogelijkheid om het bouwblok uit te breiden en de bebouwing binnen het bestaand bouwblok uit te breiden. Een toename aan geluidsbelasting vanwege de mogelijkheden uit het bestemmingsplan Buitengebied voor de glastuinbouwsector wordt veroorzaakt door de invloed van verkeer, WKK installaties en ventilatoren.

De toename aan glastuinbouw is voor een deel gelegen in een concentratie van glastuinbouwbedrijven ten westen van het dorp Oirschot hierdoor kan er sprake zijn van cumulatie. De te verwachten geluidsbelasting door de glastuinbouw is bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied groter dan bij trendmatige invulling van

het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken van alle glastuinbouwbedrijven volledig worden benut.

Het voorkeursalternatief is op het criterium invloed van geluidhinder beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 27

Totale effectscores geluid.

Criteriaum	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Invloed op geluidhinder	0/-	-

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Directe geluidhinder kan worden beperkt door extra emissiebeperkende maatregelen (bijvoorbeeld laden en lossen in pandig of tijdsgebonden) via de vergunningverlening te eisen. Indirecte geluidhinder (wegverkeer) kan worden beperkt door de routing van het vrachtverkeer en locatie van inritten in relatie tot nabij gelegen geluidgevoelige functies te sturen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming.

6.12

VERKEER

Methodiek

Een toename van veehouderijen, boomteelt(percelen) en glastuinbouw heeft invloed op de hoeveelheid van het vrachtverkeer in het buitengebied. Het grootste probleem met vrachtwagens zijn vooral de potentiële conflicten op lokale wegen met andere weggebruikers, in het bijzonder het langzame verkeer (met name fietsers). Dit speelt vooral op het lokale wegennet, dus niet op de provinciale en rijkswegen.

Op de hoofdwegenstructuur zijn deze verkeersdeelnemers standaard gescheiden. Ten behoeve van het MER is onderzocht welke effecten samenhangen met de te verwachten verkeersbewegingen bij maximale en trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied.

De volgende criteria worden gehanteerd:

- Gevolgen voor de verkeersafwikkeling.
- Beïnvloeding van de verkeersveiligheid.

Referentiesituatie

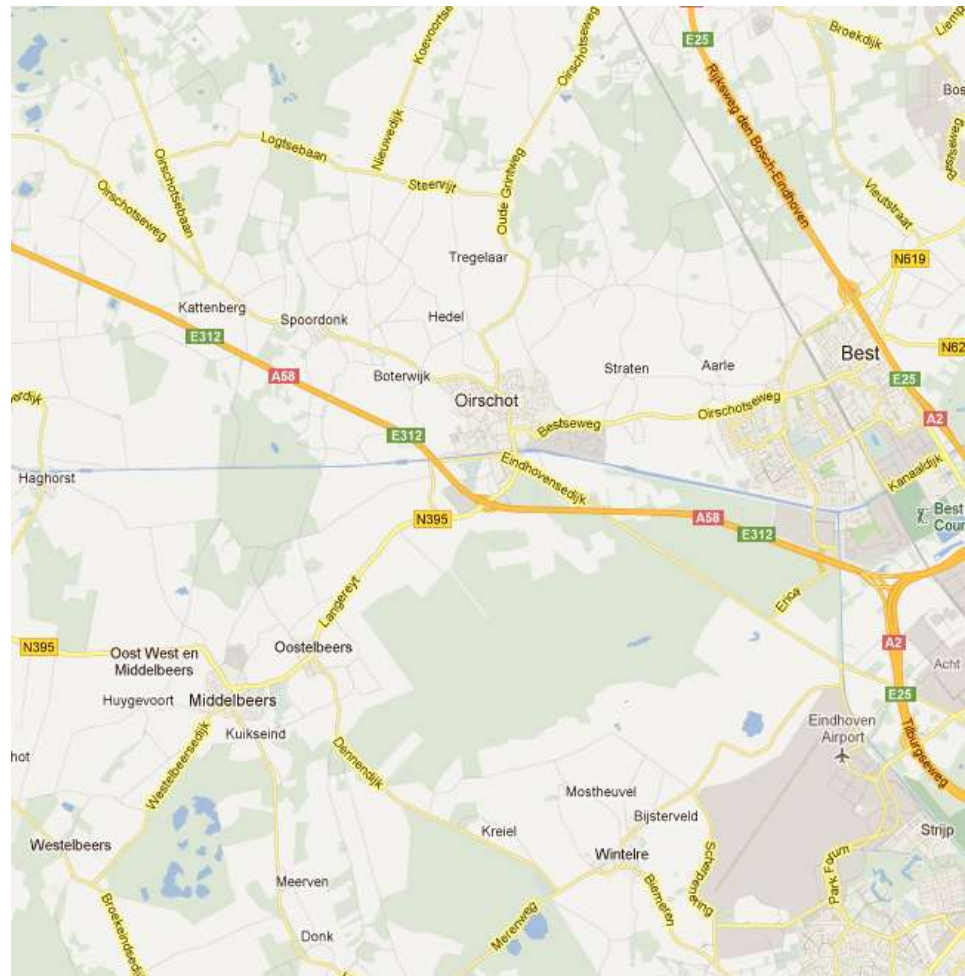
Dwars door de gemeente Oirschot loopt de autosnelweg A58 (oost-west richting), welke twee afslagen kent in de gemeente (zie Afbeelding 31). Eén ten zuiden van de kern Oirschot en één in het uiterste oosten van de gemeente. Daarnaast bevindt zich nog een gebiedsontsluitingsweg (N395) met aansluiting op de A58, welke vanuit de kern Oirschot via Oostel- en Middelbeers de gemeente in het zuidoosten verlaat.

Belangrijke erftoegangswegen welke fungeren als verbindingsweg tussen woonkernen worden gevormd door Oude Grintweg, Spoordonkseweg, Hoogeindseweg-Dennendijk, Kuikseindseweg, Westelbeersedijk, Voldijnse-weg, Broekeindseweg en de Spreeuwelsedijk. Deze wegen worden weergegeven in Afbeelding 31. Daarnaast zijn er nog minder belangrijke erftoegangswegen welke als functie hebben om erven zowel binnen als buiten de bebouwde kom toegankelijk te maken. Onder deze categorie vallen ook de onverharde wegen, welke binnen het buitengebied veel voorkomen.

(bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied Fase 2, 2012)

Afbeelding 31

Het wegennet in het buitengebied van de gemeente Oirschot.

Effecten en effectbeoordeling

Verkeersafwikkeling

Intensieve veehouderij, grondgebonden veehouderij, boomteelt en glastuinbouw

Omdat de verkeersafwikkeling momenteel geen probleem is in het buitengebied, is de verwachting dat de wegenstructuur bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied voldoende omvangrijk is om de toename aan (vracht)verkeer veroorzaakt door de mogelijkheid van uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen, boomteeltbedrijven en glastuinbouwbedrijven en toename van boomteelt met 150 hectare te verwerken. Ook is de verwachting dat de verkeerstoename veroorzaakt door de mogelijkheid om om te schakelen van intensieve kwekerijen en/of

glastuinbouwbedrijf naar een boomteeltbedrijf geen problemen oplevert. Een groot deel van de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” (gebieden waar o.a. uitbreiding van het bouwblok van intensieve veehouderijen plaatsvindt) en bestaande boomteelt- en glastuinbouwbedrijven ligt bovendien op relatief korte afstand van de snelweg A58. Bij maximale invulling van de boomteelt is wel een effect te verwachten, meest waarschijnlijk bij de aansluiting op de snelweg A58, omdat dit tot toename van vrachtverkeer en personenverkeer zal leiden.

Het voorkeursalternatief en de worst-case variant op het voorkeursalternatief zijn op het criterium gevolgen voor de verkeersafwikkeling beoordeeld als neutraal (0) respectievelijk licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Verkeersveiligheid

Intensieve veehouderij, grondgebonden veehouderij, boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied zal als gevolg van de mogelijkheid tot uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen, boomteeltbedrijven (ook vanwege de mogelijkheid tot omschakeling naar een boomteeltbedrijf) en glastuinbouwbedrijven het (vracht)verkeer gaat toenemen. Bij maximale invulling is sprake van een grote uitbreiding van boomteeltgebied. Dit alles leidt tot meer landbouwverkeer in het buitengebied, voornamelijk in de “nee-tenzij” gebieden en “ja, mits gebieden” vanwege de veehouderij en het gebied ten westen van het dorp Oirschot vanwege de glastuinbouw, en tot meer fricties met andere weggebruikers. Ook zullen de vrachtwagens elkaar relatief vaker moeten passeren op smalle wegen. Dit leidt tot een afname van de veiligheid voor andere weggebruikers, met name voetgangers en fietsers. Door de toename van aan landbouw gerelateerd verkeer neemt de verkeersveiligheid af. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied zal de toename aan landbouw gerelateerd verkeer groter zijn dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied.

Het voorkeursalternatief is derhalve op het criterium gevolgen voor de verkeersveiligheid beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Tabel 28

Totale effectscores
verkeer.

Criteria	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0/-
Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Het verbreden van de weg kan op projectniveau noodzakelijk zijn, indien blijkt dat de wegen niet geschikt zijn voor de verkeersbewegingen van het zware vrachtverkeer (tractor / trekker met oplegger: 2,65 meter breed, 4,15 meter hoog en maximaal 70 ton aan gewicht).

De aanleg van gescheiden fiets- en wandelpaden, grasbetontegels in de berm, passeerhavens, een verplichte routing voor vrachtverkeer en het creëren van overzicht zijn

aanvullende maatregelen voor de verbetering van de verkeersveiligheid op wegvlakken of kruisingen waar een knelpunt kan ontstaan. De aanleg van maatregelen heeft op projectniveau een grotere kans van slagen.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeels- en besluitvorming.

6.13

WATER EN BODEM

Methodiek

Zowel de bodemstructuur als de geomorfologische waarde kunnen invloed ondervinden door een toename aan veehouderij, boomteelt en glastuinbouw. Naast een toename aan verhard oppervlak in alle drie de sectoren kan in de boomteelt- en glastuinbouwsector het eventueel bewerken van de bodem (door bijvoorbeeld egaliseren) van invloed zijn op de bodemstructuur en geomorfologische waarde van bijvoorbeeld de beekdalen.

Veehouderij, boomteelt en glastuinbouw kunnen het grond- en oppervlaktewatersysteem beïnvloeden. Dit door grondwateronttrekkingen (bijvoorbeeld veedrenking, zodat geen leidingwater hoeft worden ingezet) en bodemenergiesystemen. De mate waarin deze systemen kunnen worden ingezet hangt af van de bodemopbouw, de grondwaterkwaliteit en van juridische beperkingen.

De beoordeling daarvan past niet bij het niveau van dit MER en is van belang voor de individuele vergunningprocedure (en eventueel daaraan gekoppelde project-MER procedure). Vanuit het waterschap gelden voor ruimtelijke ontwikkelingen in de veehouderij, boomteelt en glastuinbouw dezelfde eisen als voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals de uitbreidingen van dorpen. Deze maatregelen zijn dat er waterneutraal moet worden gebouwd en dat piekbelastingen op het oppervlaktewater moeten worden voorkomen. Voor het extra verhard oppervlak (daken van schuren, wegen, parkeren enz.) dient waterretentie te worden gerealiseerd. Dit past binnen het beleid om zoveel mogelijk water te laten infiltreren in het gebied waar het valt om het vervolgens vast te houden in het gebied alvorens het af te voeren.

De volgende criteria worden voor water en bodem gehanteerd:

- Effect op de bodemstructuur en geomorfologie.
- Effect op het grond- en oppervlaktewatersysteem.
- Effect op de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit.

Het Waterschap De Dommel is geïnformeerd door middel van de Notitie reikwijdte en detailniveau. In het kader van het bestemmingsplan buitengebied zal een watertoets worden opgesteld welke ter goedkeuring aan het waterschap zal worden voorgelegd.

Referentiesituatie

Bodem

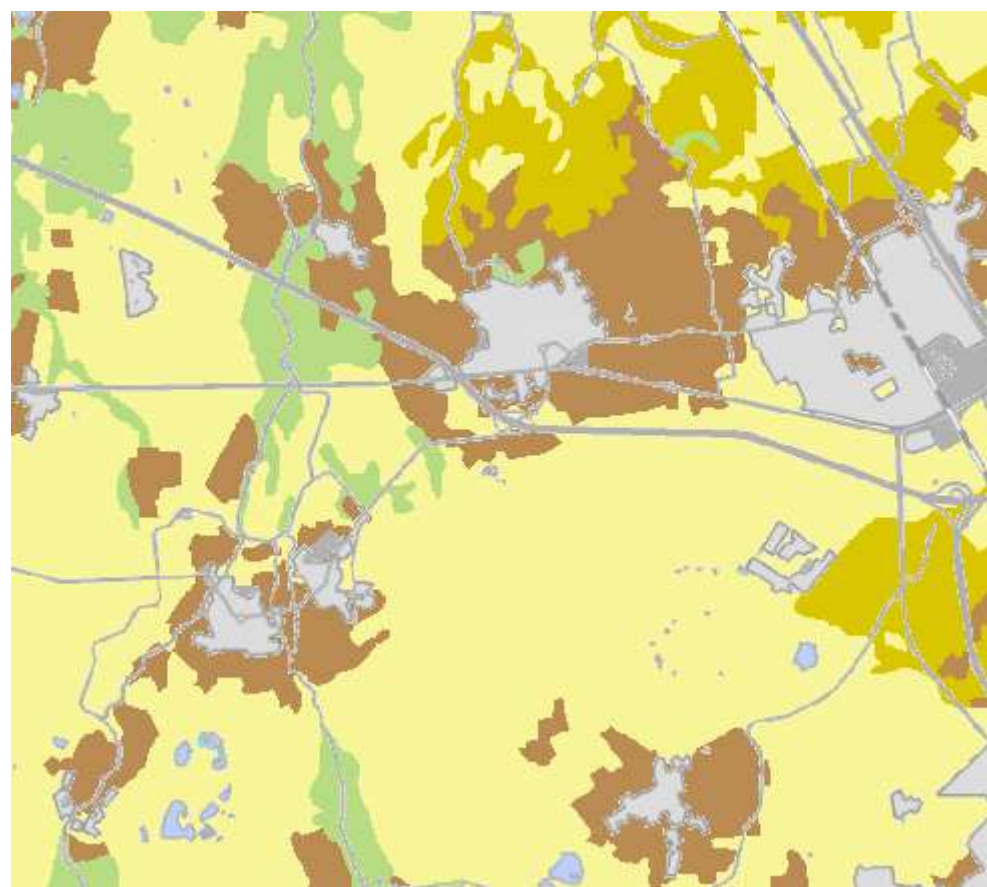
Door bodemdaling is in Oirschot een laagte ontstaan die is opgevuld met een dek van zand, leem, grind en veen (zie Afbeelding 32). Daar overheen is een licht golvend pakket dekzand

afgezet. In de verschillende bodemsoorten heeft, in relatie tot het ontstane reliëf, verdere bodemvorming plaatsgevonden. In de beekdalen is een grote differentiatie aan bodems ontstaan, met als belangrijkste soorten de beek- eerdgronden: kalkloze zandgronden onder invloed van hoge grondwaterstand. De drogere gronden ter plaatse van de hedendaagse heideontginningen bestaan grotendeels uit podzolgronden: mineraal zand met in de bovenlaag beperkt humus. Daarnaast zijn er hoge zwarte enkeerdgronden: hoger gelegen bodems met een dikke humuslaag, een bol reliëf en zwaklemig of lemig fijn zand. Deze gronden zijn ontstaan in samenhang met de nederzettingen binnen de gemeente, met name ten noorden van de kern Oirschot en rond de Beerzen.

(bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied Fase 2, 2012)

Afbeelding 32

Bodem kaart gemeente Oirschot
(bron: Provincie Noord-Brabant).

	Zeekleigronden
	Rivierkleigronden
	Beekdallandschap
	Eerdgronden
	Leemgronden
	Zandgronden
	Hoogveengronden
	Laagveengronden
	Oppervlaktewater
	Bebouwing
	Dijk

Geomorfologie

De gemeente wordt gekenschetst door de volgende geologische formaties: de formatie van Boxtel, de formatie van Sterksel, het laagpakket van Singraven, alsmede deels de bedekking met het laagpakket van Kootwijk (stuifzand).

De geologische ontstaansperiode luidt als volgt:

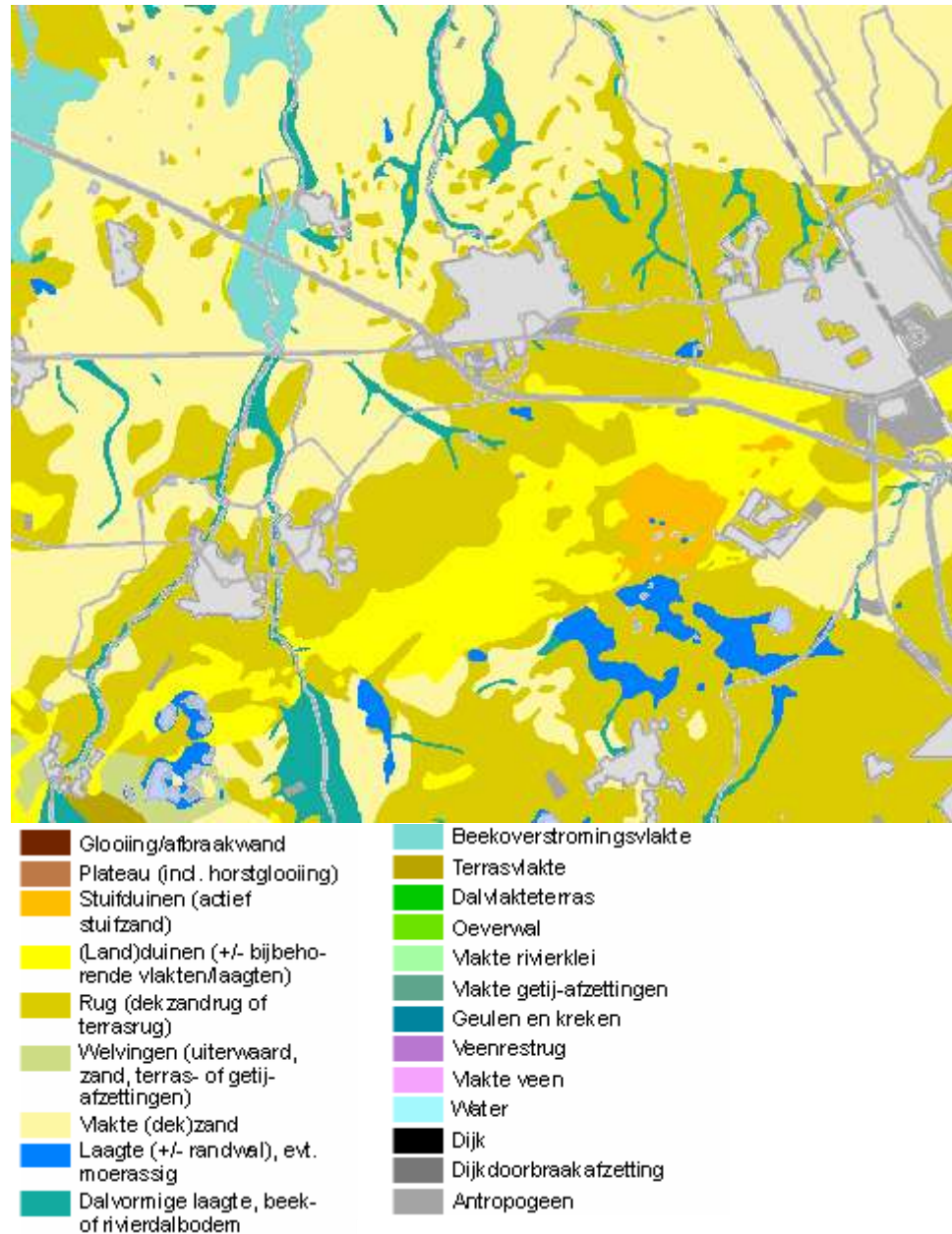
- Dekzand: Weichselien (tot Laatglaciaal) /Landduinen en vennen (Laatglaciaal).
- Beekdalen: Weichselien/Holoceen.
- Stuifzand: Holoceen, stuifduinen (vanaf Middeleeuwen); actief stuifzand: recent, 20ste eeuw (antropogene invloed: militair oefenterrein).

De gemeente Oirschot ligt op de noordflank van het Brabants massief, dat wordt doorsneden door een aantal breuken in noordwestelijke richting. De Breuk van Vessem (Feldbiss) deelt de gemeente in tweeën. De geomorfologische structuur van de gemeente is opgebouwd uit oostwest gerichte dek-zandruggen (zie Afbeelding 33). Deze worden gekenmerkt door de bossen en heidevelden die erop liggen, zoals de Landschotse, Oostelbeerse, Oirschotse en deels Neterselse Heide. Daarnaast wordt de structuur bepaald door beekdalen van de Grootte en Kleine Beerze. Deze doorsnijden het westelijk deel van de gemeente van zuid naar noord. De gemeente kent de volgende geomorfologische fenomenen: dekzandruggen, landduinen, stuifduinen, laagten zonder randwal (voor zover nog aanwezig), dalvormige laagten, beekdalbodems en dekzandvlakten.

(bron: Nota van Uitgangspunten, bestemmingsplan buitengebied Fase 2, 2012)

Afbeelding 33

Geomorfologische kaart van gemeente Oirschot (bron: Provincie Noord-Brabant).

Opperovlaktewater

Het oppervlaktewatersysteem wordt getypeerd door de in noordelijke richting afstromende beekstelsels van de Beerzen. Zij doorsnijden daarmee in de gehele Kempen een aantal oostwest georiënteerde dekzandruggen. De Beerzen behoren voor wat betreft het deel binnen de gemeente Oirschot tot de laaglandbeken en worden volledig gevoed door grondwater, afstromend oppervlaktewater en hemelwater. De beken hebben op enkele plaatsen nog hun oorspronkelijke meanderende karakter. Dit is het geval in het Landgoed Baest en ter hoogte van de omleidingskanalen. De overige trajecten zijn tijdens de ruilverkavelingen in het verleden gekanaliseerd en voorzien van stuwen. Ten behoeve van een goede afwatering is zowel bij de Grote als Kleine Beerze ter hoogte van Middelbeers een omleidingskanaal gegraven. De waterkwaliteit van de beken voldoet in Oirschot niet aan alle normen uit de 4e Nota Waterhuishouding.

Het oppervlaktewater wordt qua eutrofiëring niet alleen belast door uitspoeling vanuit de landbouw, ook de gemeentelijke riooloverstorten en de effluentlozing van de rioolwaterzuivering in Hapert op de Grootte Beerze leveren een belangrijke bijdrage hieraan. De beekdalen en de intermediaire gebieden worden hoofdzakelijk ten behoeve van landbouwkundig gebruik ontwaterd door een stelsel van sloten dat het overtollige water naar de beken doet afstromen. Het bijzonder natte gebied De Mortelen kent een fijne dooradering van sloten rond de in het gebied gelegen graslandpercelen. Het Wilhelminakanaal is een op zichzelf staand watersysteem binnen de gemeente dat geïsoleerd is van de beken en sloten. Het watersysteem van de beken gaat grotendeels uit van een natuurlijk verval, waardoor vrije afstroom mogelijk is. Het kanaal is haaks op deze van nature aanwezige beekstructuren aangelegd en wordt middels stuwvakken op peil gehouden. Er is sprake van kwel uit het kanaal die ook de andere aanwezige kwelstromen voedt.

(bron: *StructuurvisiePlus*, 2004)

Grondwater

Het grondwater stroomt voornamelijk in noordelijke richting, het ondiepe grondwater in noordwestelijke richting. Typierend voor de grondwatersystemen in het Brabantse zandgebied is dat infiltratie-, intermediaire en kwelgebieden naast elkaar voorkomen. In de infiltratiegebieden zakt regenwater weg naar diepere bodemlagen en ter plaatse is veelal sprake van droge gronden. Dit water komt in de kwelgebieden (hoofdzakelijk de beekdalen) aan de oppervlakte en verzamelt zich in de beken. In de tussenliggende intermediaire gebieden komt zowel kwel als infiltratie voor, afhankelijk van het seizoen en de plaatselijke bodemopbouw. In Oirschot zijn de voornaamste kwelgebieden de beekdalen van de Grootte en Kleine Beerze, de Mortelen en een zone rondom het Wilhelminakanaal ten zuidoosten van Oirschot. De kwelgebieden van de beekdalen vallen veelal samen met de in het landschap herkenbare dalvormige laagten rondom de beken. De Mortelen is een relatief nat gebied vanwege de lemige bodems die ervoor zorgen dat het water de diepere grondlagen niet kan bereiken. Tussen Kampina (Boxtel en Oisterwijk) en Spoordonk ligt in het beekdal van de Beerze een kwelgebied dat in het verleden tijdens perioden van grote regenval fungeerde als overstromingsvlakte. Deze functie is in het kader van de Landinrichting Viermannekesbrug weer hersteld. De belangrijkste infiltratiegebieden liggen voornamelijk op de hogere zandgronden: de Oirschotse, Oostelbeerse, Kuikeindse en Spreeuwelse Heide. De voeding voor het kwelgebied de Mortelen komt voor een belangrijk deel uit het infiltratiegebied de Oirschotse Heide.

De infiltratie in de Neterselsche Heide (gemeente Bladel) en Spreeuwelse Heide voedt de Grootte Beerze en de infiltratie in de Kuikeindse Heide resulteert in kwel rond de Grootte en Kleine Beerze. De overige gronden vormen de intermediaire gebieden. Het betreft hier voornamelijk relatief grootschalige landbouwgebieden.

(bron: *StructuurvisiePlus*, 2004)

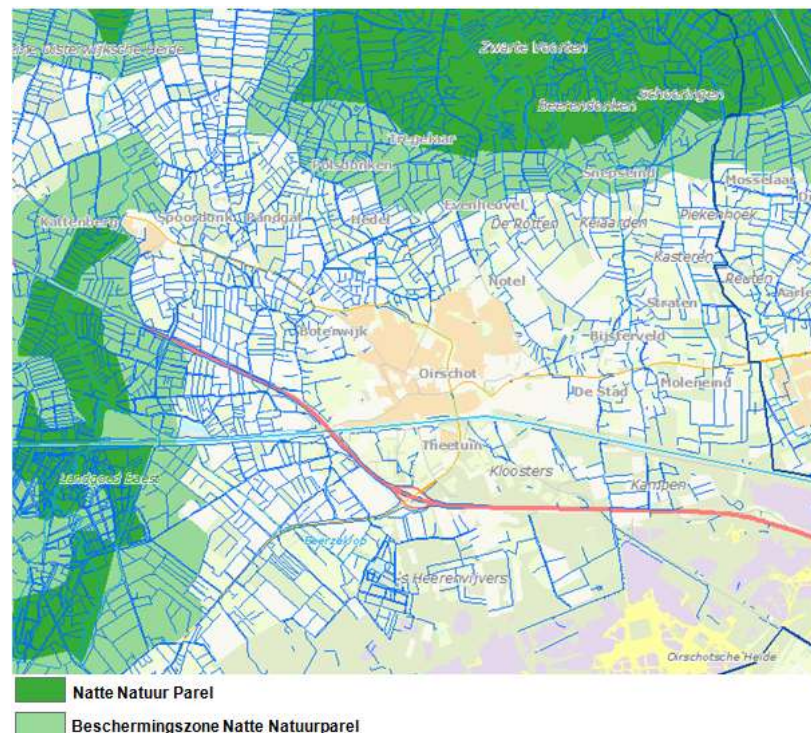
Vrijwel alle gebieden zijn de laatste jaren steeds droger geworden door snelle ontwatering, grondwateronttrekking en toename van het verhard oppervlak. Hierdoor is een aanzienlijk deel van de diepe kwelstroom weggefallen en komt kwel aan de oppervlakte dat slechts een korte weg door de bodem heeft afgelegd waardoor zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het kwelwater minder is. Het grondwatersysteem functioneert hierdoor niet optimaal.

Het proces van verdroging kan worden tegengegaan door meer infiltratie van regenwater, demping van watergangen en aanleg van stuwen. Met name het infiltratiegebied biedt daarvoor mogelijkheden. De hogere mate van infiltratie verbetert de waterhuishouding en de soortendiversiteit in de natuur in (met name) de kwelgebieden.

In het noorden (De Mortelen/Veldersbosch), westen (Landgoed Beast) en zuidwesten (Landschotse Heide en Molenbroek/Spekdonken) van het buitengebied van de gemeente Oirschot zijn Natte Natuurparels gelegen. Deze Natte Natuurparels hebben een beschermingszone (zie Afbeelding 34).

Afbeelding 34

Natte Natuurparels
inclusief
beschermingszone.

In het buitengebied van de gemeente Oirschot is ten zuiden van Middelbeers een waterbergingsgebied aangewezen door het Waterschap De Dommel. En in de gemeente Oirschot is één beschermingszone grondwaterwinning (Oirschot) gelegen welke bestaat uit een waterwingebied met daaromheen een boringsvrije zone.

Effecten en effectbeoordeling

Bodemstructuur en geomorfologie

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij, boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied vindt er uitbreiding binnen bestaand bouwblok of uitbreiding van het bouwblok van veehouderijen, boomteeltbedrijven (ook vanwege de mogelijkheid tot omschakeling naar een boomteeltbedrijf) en glastuinbouwbedrijven plaats. Uitbreidingen op bestaande bouwblokken hebben geen effect op de bodemstructuur en geomorfologie omdat verwacht mag worden dat de bodem hier al verstoord is. Daarentegen zorgt een toename van de oppervlakte aan bouwvlakken voor aantasting van de bodemstructuur en geomorfologische waarde. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied zijn de effecten groter.

Het voorkeursalternatief is derhalve op het criterium invloed op bodemstructuur en geomorfologie beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Grond- en oppervlaktewatersysteem

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

Als uitgangspunt is aangenomen dat uitbreidingen aan veehouderij waterneutraal worden gerealiseerd. Echter kan een toename van de onttrekking van grondwater (voor nieuwe locaties (tenzij er een bestaande bron wordt 'ingeleverd') en oppervlaktewater zijn onttrekkingen niet aan de orde) leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. Deze toename is naar verwachting het grootst bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit omdat in tegenstelling tot trendmatige invulling bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied de bouwblokken volledig worden ingevuld.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied nemen de boomteelt en glastuinbouw toe. De toename van bebouwing en terreinverharding wordt gecompenseerd door waterneutraal te bouwen (realisatie van infiltratie- of bergingsvoorzieningen). Wel kan een toename van de onttrekking van grondwater (voor nieuwe locaties (tenzij er een bestaande bron wordt 'ingeleverd') en oppervlaktewater onttrekkingen niet aan de orde) of het gebruik van hemelwater (vermindering van grondwateraanvulling) als gietwater leiden tot geringe effecten op het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime. De bestaande glastuinbouwbedrijven zijn niet gelegen binnen de Natte Natuurparels (inclusief beschermingszone), het waterbergingsgebied en het waterwingebied inclusief boringsvrije zone. Enkele boomteeltbedrijven liggen binnen de Natte Natuurparels, zo blijkt uit een visuele vergelijking van de top-10 aanduiding boomteelt met de kaart van de Natte Natuurparels. Bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied is de onttrekking van grondwater, het gebruik van hemelwater en het eventuele effect op de Natte Natuurparels (incl. beschermingszone), het waterbergingsgebied en het waterwingebied inclusief boringsvrije zone groter dan bij trendmatige invulling van het bestemmingsplan Buitengebied. Dit is niet het gevolg van nieuwe grondwateronttrekkingen, maar wel van het gebruik van nog onbenutte ruimte in de bestaande grondwatervergunningen (analoog aan de situatie in de veehouderij, waar niet benutte stalruimte bestaat (zie Paragraaf 3.2)).

Het voorkeursalternatief is derhalve op het criterium invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem beoordeeld als licht negatief (0/-) ten opzichte van de referentiesituatie. De worst-case variant op het voorkeursalternatief is voor dit criterium beoordeeld als negatief (-) ten opzichte van de referentiesituatie.

Bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit

Intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij

Uitgangspunt is dat de intensieve veehouderij en grondgebonden melkveehouderij door maatregelen (zoals vloestofdichte vloeren) in het kader van vergunningen geen emissies

naar het grond- en oppervlaktewater veroorzaken. De effectbeoordeling concentreert zich dan ook op de gevolgen van de boomteelt- en glastuinbouwsector.

Boomteelt en glastuinbouw

In het bestemmingsplan Buitengebied neemt de boomteelt en glastuinbouw toe. Hierdoor zal naar verwachting ook het gebruik van bestrijdingsmiddelen en meststoffen toenemen. Dit geldt dus ook voor de emissies naar de bodem en het grondwater, en meer indirect naar het oppervlaktewater. Echter, de teelten die voorheen plaatsvonden op een deel van deze percelen brengen ook gebruik en emissies van meststoffen en bestrijdingsmiddelen met zich mee, die met de introductie van boomteelt en glastuinbouw dus verdwijnen. Daarbij kan vermeld worden dat naar verwachting in de glastuinbouw bij substraatteelt de teeltomstandigheden geconditioneerd zijn, er relatief beperkte inzet nodig is van bestrijdingsmiddelen en er vanwege vloeiendheidsdichte vloeren en gesloten systemen geen emissies naar de bodem optreden, maar dat bij teeltondersteunende kassen en boomteelt een grotere kans bestaat op emissies van bestrijdingsmiddelen. Deze toename aan emissies van bestrijdingsmiddelen is naar verwachting het grootst bij maximale invulling van het bestemmingsplan Buitengebied.

Vanwege de al aanwezige emissies die deels worden ‘vervangen’ door nieuwe emissies en vanwege de maatregelen om emissies te voorkomen, scoren zowel het voorkeursalternatief als de worst-case variant op het voorkeursalternatief neutraal (0).

Tabel 29

Totale effectscores water en bodem.

Criterion	Voorkeursalternatief	Worst-case VKA
Involed op bodemstructuur en geomorfologie	0/-	-
Involed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-
Involed op de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; -= negatief; -- = zeer negatief

Mitigerende en compenserende maatregelen

Uitgangspunt is dat nieuwe bebouwing en terreinverhardingen waterneutraal worden gerealiseerd, door het aanleggen van waterbergings- of infiltratievoorzieningen.

Onttrekking van grondwater door bestaande boomteelt- en glastuinbouwbedrijven ten behoeve van beregening moet zoveel mogelijk worden voorkomen, door gebruik te maken van hemelwater. Op grond van bestaande regelgeving dienen nieuwe boomteelt- en glastuinbouwbedrijven gebruik te maken van regenwater voor beregening. Het onttrekken van grondwater zal door nieuwe boomteelt- en glastuinbouwbedrijven niet toenemen.

Het streven naar groei van de glastuinbouw- en boomteeltsector in de gemeente Oirschot brengt als belangrijk risico met zich mee, dat de oppervlaktewaterkwaliteit (blijvend) niet aan de KRW-normen kan voldoen. Echter, daarbij dient wel de kanttekening te worden gemaakt dat het deels andere emissies van reeds bestaande teelten ‘vervangt’ (zie ook tekstpassage hiervoor). De uitspoeling van bestrijdingsmiddelen en meststoffen vormt daarin een belangrijke bijdrage. Indien er een juridische basis is, kunnen eisen worden gesteld aan het gebruik en de toedieningsmethoden van bestrijdingsmiddelen en meststoffen om de emissie hiervan tot een minimum te beperken.

Het is van belang te blijven investeren in ecologische verbindingzones. Deze zijn van belang voor de oppervlaktewaterkwaliteit. Denk aan de buffer die gecreëerd wordt tussen agrarische functies enerzijds en de waterloop anderzijds en aan de zuiverende werking van een passende oeverinrichting.

Leemten in kennis en informatie

Er zijn geen leemten in kennis en informatie geconstateerd die van invloed zijn op de oordeel- en besluitvorming. De effectscores zijn bepaald op basis van expert judgement.

6.14

GEZONDHEID

Methodiek

Het berekenen van de te verwachten effecten op de gezondheid op basis van “dosis-effect relaties” is niet zinvol omdat het bestemmingsplan een algemeen ontwikkelingskader biedt voor intensieve veehouderijen. Door de vele aannames waarop de alternatieven zijn gebaseerd wordt niet voldaan aan de voorwaarde dat er per bron (intensief veehouderij bedrijf) voldoende betrouwbare blootstellingsgegevens zijn. Door dit hiaat in kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's wordt de effectbeoordeling van de alternatieven beperkt tot onderstaande algemene overzicht van de stand van de kennis over omgevingsgezondheid in relatie tot veehouderij.

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen is op verschillende manieren gereguleerd. Vooral medewerkers lopen het grootste risico op blootstelling, echter is deze blootstelling onderhevig aan wettelijke normen (arbo). Een relatie tussen gezondheid en de glastuinbouwsector is derhalve uit te sluiten.

In bijlage 6 is meer informatie opgenomen aangaande de lopende onderzoeken en huidige inzichten met betrekking tot de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid en is een relatie gelegd met het milieuonderzoek in het kader van het MER. Omdat het beoordelen van de effecten van de alternatieven op de volksgezondheid vanwege genoemd hiaat in kennis geen onderdeel is van dit MER maar er maatschappelijk gezien wel veel aandacht is voor dit thema, is deze bijlage opgenomen.

Effecten en effectbeoordeling

Effecten van intensieve veehouderijen op de volksgezondheid kunnen op verschillende manieren tot stand komen. Bijvoorbeeld via direct diercontact, via de lucht, via mest en via voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong. Mogelijke risicogroepen zijn de veehouders, familie, personeel en bezoekers, omwonenden en consumenten van voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong.

In de wetenschappelijke literatuur komen de volgende onderwerpen naar voren: gassen (zoals ammoniak) en geuren, fijn stof en bio-aerosolen (stofdeeltjes die bacteriën, virussen of schimmels kunnen bevatten). Hieronder worden deze thema's nader toegelicht.

Ammoniak

Intensieve veehouderij is een belangrijke bron van ammoniakemissie naar de lucht.

De concentratie van ammoniak in Nederlandse stallen bedraagt gemiddeld enkele $\mu\text{g}/\text{m}^3$. De MAC (maximaal aanvaardbare concentratie) waarde in stallen ($14 \text{ mg}/\text{m}^3$ over 8 uur tijd gewogen gemiddelde) wordt soms kortdurend of op een enkele dag overschreden. De concentratie in de directe omgeving van intensieve veehouderijen is door de enorme verdunning 100-1000 keer lager dan in een stal. Deze verdunning neemt zeer sterk toe met de afstand vanaf de bron. De jaargemiddelde concentratie in Nederland is $8 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemiddelde concentratie in gebieden met veel intensieve veehouderijen is circa $15\text{-}17 \mu\text{g}/\text{m}^3$. De gemiddelde concentratie ligt ruim onder de advieswaarde voor chronische blootstelling, die $100 \mu\text{g}/\text{m}^3$ bedraagt. Enkele veldmetingen tonen aan dat tijdens het bemesten lokaal tijdelijke pieken kunnen optreden, die onder de advieswaarde liggen voor acute blootstelling. De schadelijke effecten van ammoniak zijn vooral terug te vinden in de natuur. Effecten op de mens (anders dan geuroverlast) door ammoniak in gebieden met intensieve veehouderij zijn minder waarschijnlijk.

Aangegeven is dat de ammoniakemissie ten opzichte van de huidige situatie door de alternatieven kan toenemen (met uitzondering van de best-case variant). Gezien die effecten op de emissie en depositie van ammoniak en het feit dat de schadelijke effecten van ammoniak zeer beperkt zijn (concentraties liggen ver onder de advieswaarde), worden er geen negatieve effecten op de volksgezondheid v.w.b. het aspect ammoniak verwacht.

Geur

In hoeverre een geurwaarneming als hinderlijk wordt ervaren hangt af van diverse factoren, zoals de blootstellingskarakteristieken (concentratie, duur en frequentie van geurwaarneming), aard en karakter van de geur en persoonskenmerken van de waarnemer, zoals de sociaal-economische context. In het geval van geurhinder van de intensieve veehouderij, ervaren agrariërs geurhinder anders dan niet-agrariërs. In het beperkte aantal uitgevoerde praktijkonderzoeken is een algemene samenhang tussen geurhinder en ervaren gezondheidsklachten gevonden en blijkt geen sprake van een lineaire relatie tussen geurhinder en gezondheidsklachten. Voor veel stoffen met een sterke geurcomponent geldt dat de geur bij lagere concentraties ruikbaar is alvorens de stof tot toxische effecten aanleiding kan geven. Er is daarom geen relatie tussen geur en toxiciteit.

De GGD gebruikt bij de gezondheidsbeoordeling van geurbelasting veroorzaakt door intensieve veehouderijen een module uit de Gezondheidseffectscreening (GES). Deze hanteert een andere dosis-effectrelatie dan die voor de wetgeving (Wet geurhinder en veehouderij) is gebruikt. Met deze methodiek ligt de maximaal toelaatbare geurbelasting bij 6 odour units (Ou). Een hogere belasting aan geur geeft voor omwonenden volgens de GGD een ongewenste gezondheidsbelasting. De vaste wettelijke waarden zijn maximaal 3 Ou voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en maximaal 14 Ou voor geurgevoelige objecten in het buitengebied.

In dit MER hanteren we de normstelling zoals opgenomen in het geurverordening van de gemeente Oirschot (2012). De normen uit de gemeentelijke verordening bieden extra bescherming tegen een te hoge geurbelasting. Ook heeft de gemeente dit beleid planologisch vertaald in de kadernota intensieve veehouderij en het (voor)ontwerp bestemmingsplan buitengebied. Een toename van de geuremissie en -belasting zal vooral optreden bij het benutten van de latente ruimte in vergunningen.

Fijn stof

Blootstelling aan fijn stof kan leiden tot een toename in luchtwegklachten, hoesten, benauwdheid, vermindering van de longfunctie en van een toename van ziekenhuisopname. Met elke 10 µg/m³ stijging in PM10 concentratie neemt bijvoorbeeld sterfte toe met 4,3% wanneer men chronisch is blootgesteld aan fijn stof.

Hoewel de Europese norm voor jaargemiddelde concentratie PM10 op 40 µg/m³ ligt, is de advieswaarde van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) 20 µg/m³.

De achtergrondbelasting in Oirschot ligt op een aantal plekken boven die advieswaarde.

Infectieziekten

Zoönosen zijn infectieziekten die van dieren op mensen overdraagbaar zijn. Dit kan via direct diercontract, de lucht, mest en via voedingsmiddelen van dierlijke oorsprong. Aan een bio-aerosol zoals MRSA is voldoende onderzoek verricht om het gezondheidsrisico te kunnen benoemen. Van bio-aerosolen beladen met bijvoorbeeld endotoxinen, griepvirussen en Q-koorts bacillen is een inschatting van het gezondheidsrisico beperkt mogelijk. In dit kader is een landelijk onderzoek uitgevoerd.

In dit onderzoek zijn onder meer de aanwezigheid van fijn stof, bacteriën en virussen in de buurt van verschillende veehouderijbedrijven gemeten. Ook zijn de gezondheidsproblemen van omwonenden in kaart gebracht om die vervolgens te vergelijken met de gezondheidsproblemen van mensen in andere gebieden.

Het onderzoek (*Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden*, juni 2011) is uitgevoerd door het IRAS (Institute for Risk Assessment Sciences, onderdeel van de Universiteit Utrecht) in samenwerking met het NIVEL en het RIVM. In een rapportage zijn de eerste resultaten op basis van de gegevens die zijn verzameld in 2010 weergegeven. In dit rapport is geconcludeerd dat op basis van deze resultaten de suggestie dat in gebieden met intensieve veehouderij meer klachten en aandoeningen in de luchtwegen worden gerapporteerd, niet kon worden bevestigd aan de hand van de verkregen ziektegegevens van de huisartsenpraktijken. Het onderzoek constateert dat in de buurt van varkens- en kippenbedrijven een verhoogde endotoxine waarde (dode celmateriaal op fijn stof) in de lucht wordt gemeten. De aangetoonde waarden zijn flink hoger in vergelijking met stedelijke gebieden, maar zijn nog steeds laag. Bij de gemeten endotoxineniveaus zijn op basis van de huidige inzichten geen gezondheidseffecten te verwachten. Gericht op enkele aandoeningen, zoals Q-koorts, longontsteking en astma (indien men eenmaal astma heeft), zijn echter wel duidelijke verschillen gebleken.

Nieuw onderzoek en gedetailleerde analyses van bestaande en nieuwe meetresultaten moeten inzicht geven of er een samenhang bestaat tussen het voorkomen van bepaalde aandoeningen en specifieke blootstellingen.

Er ligt dus nog geen eendoordeel en er is dus nog sprake van een belangrijke leemte in kennis over die samenhang. Harde cijfers over de 'veilige' afstand tot een intensieve veehouderij zijn op basis van de huidige kennis niet te geven.

In een brief aan de Tweede Kamer van 23 november 2011 schrijft staatssecretaris Bleker van het ministerie van EL&I het volgende: "Ten aanzien van de gezondheidsrisico's voor de bevolking

van de blootstelling aan schadelijke micro-organismen en endotoxinen afkomstig uit de veehouderij, heeft het kabinet de Gezondheidsraad gevraagd advies uit te brengen over een beoordelingskader en eventueel in te stellen normen en maatregelen. De Gezondheidsraad rondt dit advies in het derde kwartaal van 2012 af. Op basis van het advies van de Gezondheidsraad zal het kabinet met voorstellen komen.”

Rond met name geitenbedrijven kwam in 2009 duidelijk meer Q-koorts voor. In de nabijheid van pluimvee- en geitenbedrijven zijn bovendien meer gevallen van longontsteking vastgesteld dan elders in het land. Opmerkelijk genoeg komen astma, COPD, hooikoorts en infecties aan de bovenste luchtwegen in de omgeving van intensieve veehouderijen juist iets minder vaak voor dan elders. Bij mensen die eenmaal astma of COPD hebben, worden meer complicaties of infecties aan de bovenste luchtwegen gezien.

Omdat er weinig bekend is over de gezondheidseffecten op omwonenden van intensieve-veehouderijbedrijven, doen de onderzoekers meerdere aanbevelingen voor verder onderzoek. Het is onder andere nog niet bekend bij welke concentratie bedrijven er gezondheidseffecten optreden. De concentraties van endotoxinen en micro-organismen in de buurt van pluimvee- en varkensbedrijven zouden bijvoorbeeld gericht onderzocht moeten worden. Dat geldt ook voor het optreden van complicaties bij patiënten met astma of COPD die rondom veehouderijen wonen. Tenslotte zouden richtlijnen moeten worden opgesteld voor veilige concentraties micro-organismen en endotoxinen rond veehouderijbedrijven. Ook moet worden aangegeven welke risico's op gezondheidseffecten als acceptabel worden gezien.

Mitigerende en compenserende maatregelen

De schaalvergroting in de intensieve veehouderij betekent niet per definitie een verslechtering van de gezondheidsrisico's. Bij nieuwbouw van veehouderijbedrijven kunnen maatregelen (luchtwassers) worden genomen die een aantal dreigingen voor de volksgezondheid kunnen beperken. Ook via de bedrijfsvoering kunnen risico's worden beperkt (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705;d.d. 29 mei 2009).

In oktober 2011 heeft de GGD een informatieblad "Intensieve Veehouderij en Gezondheid Update 2011" gepubliceerd. De GGD adviseert in haar publicatie om uit voorzorg bij nieuwbouw en planontwikkeling geen intensieve veehouderij in een straal van 250 meter van gevoelige bestemmingen te bouwen en geen gevoelige bestemmingen binnen 250 meter van intensieve veehouderijen te bouwen. Er zijn in Noord-Brabant zeer veel intensieve veehouderijen waarvan een stal op minder dan 250 meter van een woning of een andere gevoelige bestemming is gelegen (zie Tabel 30).

Tabel 30

Percentage intensieve veehouderijen gelegen binnen 250 meter van een voor geurhinder gevoelig object (bron: MER's bestemmingsplannen buitengebied, 2010-2012, ARCADIS)

Gemeente	Intensieve veehouderij tot 70 nge	Intensieve veehouderij groter dan 70 nge	Totaal intensieve veehouderij
Bernheze	86 %	76 %	81 %
Oss	66 %	43 %	57 %
Veghel	92 %	86 %	89 %
Oirschot	84 %	71 %	78 %
Etten-Leur	90 %	78 %	84 %
Baarle-Nassau	79 %	73 %	76 %
Woensdrecht	76 %	40 %	68 %
Zundert	96 %	91 %	95 %
Totaal	83 %	72 %	78 %

Een motie in Provinciale Staten om dit advies over te nemen (Motie M15, PS 9 december 2011) heeft uiteindelijk geen meerderheid gekregen. GS hadden al eerder aangegeven het advies van de Gezondheidsraad te willen afwachten.

De GGD heeft verder geadviseerd dat binnen een zone van 250 – 1000 meter tussen een landbouwontwikkelingsgebied (LOG) of bedrijf tot een woonkern of lintbebouwing bij vergunningverlening een aanvullende gezondheidskundige risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. In het daaruit voortvloeiende advies kunnen dan bedrijfsspecifieke kenmerken zoals diersoort, type bouw (open/gesloten stal), ligging, windrichting en andere ruimtelijke ordeningsaspecten worden meegewogen.

Andere partijen zoals het IRAS (betrokken bij het gezondheidsonderzoek) en de LTO hebben kritiek geuit op het advies van de GGD, omdat hiervoor de wetenschappelijke onderbouwing ontbreekt. Dat er sprake is van grote leemten in kennis over de relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheid wordt door alle partijen onderschreven.

Het overnemen van het advies van de GGD of een soortgelijk advies van de Gezondheidsraad door de provincie of gemeenten in hun ruimtelijk beleid (zoals bestemmingsplannen buitengebied) kan grote gevolgen hebben voor de uitbreidingsmogelijkheden van intensieve veehouderijen.

De uitkomst van nader onderzoek kan leiden tot aanpassing of introductie van wettelijke normen. Daar waar locatiekeuze aan de orde is kunnen gezondheidsaspecten in de overweging worden betrokken.

Leemten in kennis en informatie

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's, vooral wat betreft de uitstoot van grotere bedrijven en concentraties van bedrijven (bron: brief van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan de Tweede kamer; kenmerk: PG/ZP-2920705; d.d. 29 mei 2009). De relatie tussen intensieve veehouderij en gezondheidsproblemen van omwonenden is onderwerp van nader onderzoek volgens het Ministerie van VWS.

Het RIVM heeft recent onderzoek verricht naar de aanwezigheid van vee gerelateerde MRSA bij omwonenden van intensieve varkenshouderijen en kwam daarbij tot de conclusie

dat er geen verhoogd risico is voor omwonenden (bron: RIVM briefrapport 2151011002. Volksgezondheidsaspecten van veehouderijbedrijven in Nederland: zoönosen en antibioticumresistentie). Echter huisartsen in gebieden met intensieve veehouderij geven aan meer symptomen van de luchtwegen en respiratoire aandoeningen te vermoeden in hun praktijken. Symptomen en aandoeningen die overigens wel zijn aangetoond bij werknemers in de veehouderij.

6.15

RESUMÉ EFFECTBEOORDELING

In de voorgaande paragrafen zijn de beide alternatieven voor een groot aantal thema's beoordeeld op hun effecten, de best case alleen voor stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en Wav-gebieden en overige natuur.

De best case blijkt positief te scoren voor stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden en op Wav-gebieden en overige natuur.

Er is nog een behoorlijk hiaat in de kennis over intensieve veehouderij en gezondheidsrisico's, vooral wat betreft de uitstoot van grotere bedrijven en concentraties van bedrijven, en hiervoor is dus geen beoordeling uitgevoerd.

In Tabel 30 is het overzicht gegeven van de effectbeoordelingen.

Tabel 30

Totale effectscores.

criterium	Voorkeurs- alternatief	Worst- case VKA
Stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden	0/-	-
Stikstofdepositie op Wav-gebieden en overige natuur	0/-	-
Overige effecten op Natura 2000-gebieden	0	0/-
Soortenbescherming Flora- en faunawet	-	--
Geur: Leefklimaat binnen de bebouwde kom	0/-	-
Geur: Leefklimaat buiten de bebouwde kom	0/-	-
Bedrijfsvoering: fijn stof (PM10)	0/-	-
Verkeer: fijn stof (PM10)	0/-	-
Beïnvloeding landschappelijke patronen/objecten en elementen	0/-	-
Beïnvloeding van cultuurhistorische patronen/objecten en elementen	0	0/-
Beïnvloeding van de archeologische waarden	0/-	-
Invloed van lichthinder op natuur en mensen	0/-	-
Invloed op geluidhinder	0/-	-
Gevolgen voor de verkeersafwikkeling	0	0/-
Gevolgen voor de verkeersveiligheid	0/-	-
Invloed op bodemstructuur en geomorfologie	0/-	-
Invloed op grond- en oppervlaktewatersysteem	0/-	-
Invloed op de bodemkwaliteit en grond- en oppervlaktewaterkwaliteit	0	0

Score:++ = zeer positief; += positief; 0/+ = licht positief; 0 = neutraal; 0/- = licht negatief; - = negatief; -- = zeer negatief

HOOFDSTUK

7

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het MER zijn de volgende aanbevelingen aan de gemeente Oirschot geformuleerd:

- Neem in de planregels van het bestemmingsplan buitengebied voorwaarden op bij de bestemmingen veehouderij (intensieve veehouderij en grondgebonden veehouderij), glastuinbouw, boomteelt en recreatie, die zorgen voor een goede borging van een toets aan de Natuurbeschermingswet en een bescherming van de Natura 2000 gebieden en beschermde natuurgemeenten. Het gaat hierbij vooral om de stikstofbelasting vanwege emissies van stikstof door de veehouderij en glastuinbouw. Voor initiatieven grenzend aan deze gebieden gaat het ook om verdroging en verstoring.
- Neem aanvullende regels of werk deze uit (t.o.v. het voorontwerp bestemmingsplan) ter bescherming van waarden op het gebied van landschap, cultuurhistorie en archeologie. Hierdoor zullen negatieve effecten beperkt worden
- De gemeente wordt aanbevolen om bij concrete initiatieven de toetsing op soorten uit de Flora- en faunawet en de prioritaire soorten van de provincie Noord-Brabant te betrekken. Hierbij gaat het om alle activiteiten waarbij ruimtelijke herinrichting (sloop, afgravingen, bouwen, enz.) is voorzien. Het is noodzakelijk om de effecten op beschermde soorten te toetsen. Aanbevolen wordt (in sommige gevallen zelfs verplicht voor een ontheffing) om maatregelen te laten nemen. Hierbij gaat het om fasering en specifieke manier van uitvoering, maar zo nodig ook om het compenseren van ruimtebeslag op leefgebieden van beschermde soorten door activiteiten uit het bestemmingsplan buitengebied. Vanuit dit oogpunt is het gunstig om zoveel mogelijk ruimtebeslag te beperken door mitigatie. Bijvoorbeeld door een toename aan veehouderij, boomteelt, glastuinbouw of recreatie ook op lokaal niveau in te passen binnen bestaande natuurwaarden.
- Een actief gemeentelijk beleid gericht op het intrekken van niet benutte rechten, volgens de vigerende omgevingsvergunning. Dit heeft vooral effect in zones rondom de kernen, natuurgebieden en andere kwetsbare gebieden.
- Zorg voor een goede borging van de grondgebondenheid van landbouwbedrijven, daar waar de planologische mogelijkheden voor deze bedrijven groter zijn dan voor niet-grondgebonden veehouderijen. Dit geldt in het bijzonder voor grondgebonden veehouderijen.
- Aanbevolen wordt om de kennisontwikkeling en adviezen op het gebied van gezondheid te volgen. Pas dit zodra algemeen aanvaard waar nodig toe bij de vergunningverlening en het beoordelen van ruimtelijke initiatieven. Indien er vanuit nieuwe kennis of regels aanleiding toe is, verwerk dat dan ook in de planregels van het nieuwe bestemmingsplan buitengebied.

Daarnaast dienen de monitoring en evaluatie van de feitelijk optredende milieueffecten en de ontwikkeling van de veehouderij, boomteelt en glastuinbouw bijzondere aandachtspunten voor de gemeente te zijn.

Aandachtspunten daarbij zijn onder andere:

- De ontwikkeling van de veestapel, toegepaste stalsystemen en de emissies van geur, ammoniak en fijn stof uit de veehouderij in Oirschot en de concentraties/belasting van die stoffen.
- De ontwikkeling van het areaal glasopstand in relatie tot de doelen en ambities voor het buitengebied van Oirschot.
- De ontwikkeling van het areaal boomteelt in relatie tot de doelen en ambities voor het buitengebied van Oirschot.
- Monitor dat de gerealiseerde bebouwing en inpassing ervan voldoen aan de kaders zoals gesteld in het bestemmingsplan buitengebied en in omgevingsvergunningen.
- De ontwikkeling van het verkeer in het buitengebied, met specifieke aandacht voor verkeersveiligheid in relatie tot routes van vrachtverkeer.

BIJLAGE 1

Literatuurlijst

ARCADIS, 2012: Kadernota Intensieve Veehouderij Gemeente Oirschot

ARCADIS, april 2012: Regionaal de hand aan de kraan?

Croonen adviseurs, 2012: Nota van Uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied Fase 2

Gemeente Oirschot en ZLTO, 2008: Integrale visie boomkwekerij in Oirschot

Gemeente Oirschot, 2010: Bestemmingsplan buitengebied fase 1

Gemeente Oirschot, 2011: Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg

Gemeente Oirschot, 2011: Toekomstvisie 2030: Monument in het Groen, Kwalitatief Leven

Gemeente Oirschot, 2011: Boomteeltvisie Gemeente Oirschot

Gemeente Oirschot, april 2012: Nota van Uitgangspunten bestemmingsplan buitengebied fase 2

LEI, 2011: In perspectief, over de toekomst van de Nederlandse agrosector

Pouderoyen Compagnons, 2004: StructuurvisiePlus

Provincie Noord-Brabant, 2005: Reconstructieplan Beerze-Reusel

Provincie Noord-Brabant, 2010: Structuurvisie Ruimtelijke Ordening

Provincie Noord-Brabant, 2010: Buitengebied in Ontwikkeling

Provincie Noord-Brabant, 2010: Provinciaal Waterplan Noord-Brabant 2010-2015

SRE Milieudienst, 2011: Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg, gemeente Oirschot

BIJLAGE 2 Passende Beoordeling

BIJLAGE 3 Kadernota intensieve veehouderij

BIJLAGE 4 Boomteeltvisie

BIJLAGE 5 Beleid en wetgeving

Tabel 31

Europees beleid, wet- en regelgeving.

Kader	Doel	Positie in gemeente Oirschot
Kaderrichtlijn Water (KRW)	Kwaliteitsverbetering oppervlakte- en grondwater gericht op goede chemische en ecologische toestand.	In dit MER zijn de effecten op water beschreven. Waar relevant wordt een relatie gelegd met de waterfuncties zoals geformuleerd door het waterschap en vastgesteld door de Provincie Noord-Brabant o.b.v. de KRW.
Verdrag van Malta	Bescherming van archeologisch erfgoed.	Vergravingen kunnen invloed hebben op het bodemarchief. Ook bij bouwwerkzaamheden dient rekening te worden gehouden met archeologie. In dit MER komt dit globaal aan de orde, bij concrete activiteiten verdient het aandacht. Daarbij zal getoetst worden aan het door de gemeenteraad vastgestelde archeologische beleid.
IPPC-richtlijn	De IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention Control) is een Europese richtlijn inzake de geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreinigingen.	Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van de richtlijn.
Vogel- en Habitatrichtlijn	Op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn beschermde gebieden in ontwerp aangewezen, de zogenaamde Natura 2000-gebieden. De gebieden zijn van grote betekenis voor de bescherming van de Europese biodiversiteit en dienen gezamenlijk met alle andere aangewezen gebieden in Europa een ecologisch netwerk te vormen.	Zie onder Natuurbeschermingswet 1998 in Tabel 32.

Tabel 32

Landelijk beleid, wet- en regelgeving.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Natuurbeschermingswet 1998	De Natuurbeschermingswet 1998 geeft uitvoering aan Europese richtlijnen: de Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992).	De Natura 2000-gebieden die mogelijk beïnvloed worden door de mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt en beschermd zijn op grond van de Natuurbeschermingswet. Binnen het grondgebied van de gemeente Oirschot behoren delen van de rivier de Beerze en de Kuikeindsche heide tot het Habitatrichtlijngebied 'Kempenland-West'. Daarnaast bevinden zich ten noorden van de gemeente het vogelrichtlijngebied 'Kampina' en het Habitatrichtlijngebied 'Kampina en Oisterwijkse Vennen'. Deze gebieden zijn in procedure gebracht voor aanwijzing als Natura 2000 gebied.
Crisis- en herstelwet	Het doel van de Crisis- en herstelwet is het bestrijden van de gevolgen van de economische crisis waarin de mondiale en de Nederlandse economie zich sinds het najaar van 2008 bevinden. De Nederlandse economie zal nog zeker tot 2014 de gevolgen van de recessie ondervinden, met name op het gebied van werkgelegenheid. Door middel van de nieuwe wet moet de economische structuur worden versterkt, zodat Nederland sneller en sterker uit de recessie tevoorschijn komt.	De Crisis- en herstelwet geldt vanaf 1 april 2010 en zorgt voor wijzigingen in de Natuurbeschermingswet 1998.
Wet ruimtelijke ordening	De Wet ruimtelijke ordening (Wro) draagt bij aan vereenvoudiging en versnelling van procedures en beroepsprocedures. Ook zal er een scherpere handhaving zijn.	Vooraf door de mogelijkheid van het opnemen van milieunormen in het bestemmingsplan en het verordenend karakter van gebruiksregels worden nieuwe wegen geopend voor de bescherming van het lokale milieu. In de opzet van de Wro legt de gemeente haar beleid vast in een structuurvisie en worden de planologische mogelijkheden concreet beschreven in de bestemmingsplannen.
Flora- en faunawet	Nederlandse implementatie van de soortenbescherming uit Vogel- en Habitatrichtlijn.	Aangezien op het niveau van MER de detailinformatie niet voorhanden is voor oriëntatie op de Flora- en faunawet schuift deze informatieplicht door naar meer concrete initiatieven.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Nota Ruimte	De Nota Ruimte stelt ruimte voor ontwikkeling centraal en gaat uit van het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet'.	De vitaliteit van het platteland wordt versterkt door ruimte te geven aan hergebruik van bebouwing en nieuwbouw in het 'Landelijk Gebied', vergroting en aanpassing van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden en door ruimte te bieden aan een duurzame en vitale landbouw en overige economische activiteiten die zich verdragen met de kwaliteit van het landschap.
Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	De Ontwerp Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte hanteert het volgende motto "Nederland concurrerder, bereikbaar, leefbaar en veilig"	Deze structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is het de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.
Monumentenwet 1998	In de Monumentenwet 1998 is geregeld hoe gebouwde of archeologische monumenten aangewezen kunnen worden als wettelijk beschermd monument.	Deze wet is van toepassing op de aanwezige monumenten in het buitengebied van de gemeente Oirschot.
Waterwet	De Waterwet heeft acht bestaande waterbeheerwetten samengevoegd. Daarnaast is vanuit de Wet Bodembescherming de regeling voor waterbodems ondergebracht bij de Waterwet.	Initiatieven op het gebied van veehouderij hebben mogelijk te maken met de Waterwet, waarbij voorheen een andere vergunning nodig was, zoals de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).
Wetgeving op het gebied van dierenwelzijn zoals het Varkensbesluit en het Legkippenbesluit 2003	Er is diverse regelgeving die betrekking heeft op dierenwelzijn.	Deze wetgeving is van toepassing in Oirschot.
Wet milieubeheer, waaronder de luchtkwaliteitseisen	De Wet milieubeheer bepaalt welk gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen. Daarnaast dient er geen overschrijding te zijn van grenswaarden voor stoffen die in deze wet zijn benoemd.	Toetsing aan wettelijke normen voor fijn stof is relevant en wordt in dit MER behandeld.
Wet geluidhinder	Doel is het voorkomen of beperken van geluidhinder	Geluidstoe- of -afname zal in het MER gerelateerd worden aan de geluidsgevoelige categorieën: bebouwde kom, geluidgevoelige gebouwen en terreinen, woningen en stiltegebieden.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Wet geurhinder en veehouderij (Wgv)	Deze wet vormt het toetsingskader voor geur veroorzaakt door het houden van dieren. Er wordt gerekend met "odour units" (Ou) en geurgevoelige objecten krijgen een beschermingsfactor toegewezen.	De Wgv biedt de gemeenten de mogelijkheid om bij verordening gebiedsgericht geurbeleid vast te stellen en hiermee af te wijken van de standaardnorm voor geur. De gemeente Oirschot bereidt momenteel een nieuwe gebiedsvisie en verordening Wet geurhinder en veehouderij voor. In het MER wordt een relatie gelegd met de huidige en voorgestelde normering in het kader van de Wgv.
Wet ammoniak en veehouderij (Wav)	De Wet ammoniak en veehouderij (Wav) bevat regels met betrekking tot de ammoniakemissie uit dierverblijven. Dit ter bescherming van de zogeheten zeer kwetsbare gebieden.	Deze regels moeten worden toegepast bij de verlening van milieuvergunningen voor veehouderijen.
Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderijen (AMvB)	Met dit Besluit wordt invulling gegeven aan het algemene emissiebeleid voor heel Nederland. Het besluit bepaalt dat dierenverblijven, waar emissiearme huisvestingssystemen voor beschikbaar zijn, op den duur emissiearm moeten zijn uitgevoerd. Hiertoe bevat het besluit zogenaamde maximale emissiewaarden. Op grond van het besluit mogen alleen nog huisvestingssystemen met een emissiefactor die lager is dan of gelijk is aan de maximale emissiewaarde, toegepast worden.	Dit besluit moet worden toegepast bij bestaande intensieve veehouderijen en nieuwvestiging van intensieve veehouderijen. In het MER is uitgegaan van toepassing van emissiearme stallen in de autonome ontwikkeling, die als referentie dient.
Wet op publieke gezondheid	Deze wet regelt de organisatie van de openbare gezondheidszorg, de bestrijding van infectieziektecrises en de isolatie van personen / vervoermiddelen die internationaal gezondheidsgevaar kunnen opleveren.	De gemeenteraad draagt zorg voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen.
IPPC omgevingstoets ammoniak en veehouderij	Door het ministerie van VROM is de beleidslijn IPPC-omgevingstoets ammoniak en veehouderij ontwikkeld. Deze beleidslijn is bedoeld als handreiking voor het uitvoeren van de omgevingstoets die op grond van de IPPC richtlijn voor ammoniakemissie dient te worden uitgevoerd.	Een gedeelte van de intensieve veehouderijbedrijven valt onder de werkingssfeer van deze beleidslijn.

Tabel 33

Provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid, wet- en regelgeving.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Provinciale Structuurvisie Ruimtelijke Ordening	In de Structuurvisie Ruimtelijke Ordening (SVRO) omschrijft de Provincie Noord-Brabant het nieuwe beleid tot 2025.	De SVRO is zelfbindend voor de provincie, maar niet voor de gemeenten, en geeft voor de opgenomen beleidsonderdelen het provinciaal belang aan.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Provinciale Verordening ruimte	De onderwerpen die in de verordening staan, komen uit de Provinciale Structuurvisie. Daarin staat welke belangen de provincie wil behartigen en hoe ze dat wil doen. De verordening is daarbij een van de manieren om die provinciale belangen veilig te stellen.	In de Verordening ruimte staan regels waarmee een gemeente rekening moet houden bij het ontwikkelen van bestemmingsplannen. Voor een paar onderwerpen zijn in de verordening regels opgenomen die rechtstreeks doorwerken naar de vergunningverlening bij gemeenten.
Convenant 'beleidsregel stikstof en Natura 2000'/Verordening stikstof en Natura 2000	Een overmaat aan ammoniak is een groot probleem bij de implementatie van Natura 2000. Met het convenant en de daaruit voortvloeiende verordening is een balans gevonden tussen de bescherming van waardevolle natuur enerzijds en ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector anderzijds.	De verordening is gebaseerd op een convenant dat op 29 september 2009 met diverse partijen is bereikt. De verordening stelt (extra) technische eisen aan stallen. Ook gelden er voorwaarden aan het salderen van de uitstoot van ammoniak, via een provinciale depositiebank. Uitvoering van de verordening leidt tot een daling van de uitstoot van ammoniak vanuit de veehouderij en geeft duidelijkheid over mogelijkheden voor agrarische bedrijfsontwikkeling.
(Provinciale) Ecologische hoofdstructuur	Realisatie van verbindingen voor verspreiding van planten en dieren	Ontwikkelingen kunnen leiden tot het verstoren van de ecologische hoofdstructuur of het onderbreken of verstoren van een ecologische verbindingzone.
Cultuurhistorische waardenkaart Noord-Brabant	Op deze kaart worden alle archeologische en cultuurhistorische waardevolle elementen in beeld gebracht die voor bescherming in aanmerking komen. Naast de bestaande waarden wordt op deze kaart ook de archeologische verwachtingswaarde weergegeven.	Deze informatie geeft inzicht in de cultuurhistorische waarden en een indicatie van de kans om daadwerkelijk archeologische vondsten te doen in de gemeente Oirschot.
Provinciaal Waterplan (PWP)	Het Provinciaal Waterplan geeft de hoofdlijnen voor het waterbeleid in de provincie. Het PWP is de structuurvisie voor het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water	Het PWP geeft de uitgangspunten weer voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Waterbeheerplan Waterschap De Dommel	Het waterbeheerplan 'Krachtig Water' is een strategisch document. Hierin wordt aangegeven wat de doelen zijn voor de periode 2010-2015 en hoe zij deze willen bereiken. Het plan is afgestemd op het Stroomgebiedsbeheerplan Maas, het Nationaal Waterplan en het Provinciaal Waterplan.	In het waterbeheerplan staan de doelen en de noodzakelijke ingrepen. De van toepassing zijnde doelen en noodzakelijk e ingrepen voor de gemeente Oirschot worden meegenomen in dit MER.
Beleidsplan Archeologische Monumentenzorg	De gemeente Oirschot heeft haar eigen archeologisch beleid met bijbehorende gemeentelijke archeologische beleidskaart.	Deze informatie geeft inzicht in de archeologische waarden en een indicatie van de kans om daadwerkelijk archeologische vondsten te doen in de gemeente Oirschot.
Visie intensieve veehouderij	De gemeentelijke visie op de intensieve veehouderij in Oirschot is bedoeld om duidelijkheid te geven aan alle betrokkenen in het buitengebied.	De gemeentelijke visie en de kadernota vervullen een functie als kader c.q. bouwsteen voor het bestemmingsplan buitengebied fase 2 en als een van de toetsingskaders voor het afwegen van nu nog onbekende initiatieven, die via een eigen planologische procedure gerealiseerd kunnen worden.
Kadernota intensieve veehouderij	Het te voeren ruimtelijke beleid om de om de in de visie verwoorde ambities te realiseren is omschreven in de kadernotatie intensieve veehouderij.	
Regionale Woonvisie / Lokale woonvisie (2009-2013)	In de woonvisie van de gemeente Oirschot is het woonbeleid voor de komende vijf jaar verwoord. Dit woonbeleid is zoveel mogelijk uitgewerkt in uitvoeringsmaatregelen. Men wil de typering "Monument in het Groen" behouden en versterken inclusief kwaliteit van leven. Voor het buitengebied wil de gemeente verdere versterking voorkomen.	De visie wordt benut bij de uitwerking van het bestemmingsplan buitengebied fase 2.
Strategische Visie / Toekomstvisie 2030	Mede dankzij de belangenorganisaties en de inwoners is de gemeente gekomen tot de Toekomstvisie Oirschot 2030. De titel van de toekomstvisie luidt: "Monument in het Groen, Kwalitatief Leven". De visie omvat drie ambities voor Oirschot: een kwalitatieve, groene gemeente, een gemeente die bewust stuurt op samenhang met de omgeving en een zelfredzame (leefbare) samenleving.	Het bestemmingsplan buitengebied sluit aan op de Strategische Visie / Toekomstvisie 2030 van de gemeente Oirschot.
StructuurvisiePlus	In de structuurvisiePlus is de toekomstige ruimtelijk-functionele ontwikkeling van de gemeente OirschotPlus weergegeven. Op 12 juli 2011 heeft het college besloten tot een sobere en doelmatige actualisering van de StructuurvisiePlus. In de huidige StructuurvisiePlus ontbreekt een uitvoeringsparagraaf. De gemeente zal in 2012 een technische, beleidsarme actualisering van de StructuurvisiePlus uitvoeren.	Het bestemmingsplan buitengebied sluit aan op de StructuurvisiePlus van de gemeente Oirschot.

Kader	Doel	Positie gemeente Oirschot
Gebiedsvisie Bebouwingsconcentraties/ Uitvoeringsnota Buitengebied in Ontwikkeling	In 2007 heeft de gemeente op basis van de gebiedsvisie van Spoorдонk de beleidsvisie en gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties in het buitengebied vastgesteld. In deze visie is enige beleidsruimte aangegeven voor kernrandzones, linten en clusters in het buitengebied. Deze gebiedsvisies zijn verder uitgewerkt in het kader van de Uitvoeringsnota Buitengebied in Ontwikkeling.	De visie wordt benut bij de uitwerking van het bestemmingsplan buitengebied fase 2.
Beeldkwaliteit plannen / Welstandnota	De gemeente maakt gebruik van beeldkwaliteit plannen en een welstandnota.	Het beleid inzake de versterking van de ruimtelijke kwaliteit zal ook benut worden voor het bestemmingsplan buitengebied fase 2.
Landschapsbeleidsplan	Het landschapsbeleidsplan is een kader voor de gestructureerde aanpak van ontwikkeling en beheer van natuur en landschap en voor de landschappelijke inpassing van ruimtelijke ontwikkelingen.	Het landschapsbeleidsplan vormt het toetsingskader voor de aanleg van bijvoorbeeld landschappelijke beplantingen rond agrarische bebouwing.
Erfgoedbeleid / cultuurhistorie	Erfgoedbeleid gaat in op de evt. aanwezigheid van een beschermd stads- en dorpsgezicht, rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en karakteristieke/beeldbepalende panden.	Deze objecten zullen hun doorvertaling krijgen richting het bestemmingsplan buitengebied fase 2. Ook het meest actuele beleid inzake cultuurhistorie wordt doorvertaald in het bestemmingsplan buitengebied fase 2.
Boomteeltvisie	De boomteeltvisie richt zich op de verdere ontwikkeling van de boomteelt in Oirschot met aandacht voor aanwezige gebiedswaarden.	De visie vormt het beleidskader voor de uitwerking van mogelijkheden voor boomteelt in het bestemmingsplan buitengebied fase 2.
Integrale Visie Toerisme & Recreatie	Deze integrale visie heeft als subtitel "Oirschot– Monument in het groen": de natuur, het gevarieerde landschap, ruimte en de historie. Doelstelling is de kernkwaliteiten te ontsluiten en te versterken, zodat ze toegankelijk en beleefbaar worden voor de toerist.	De visie wordt benut bij de uitwerking van het bestemmingsplan buitengebied fase 2.
Overige Beleidsnota's / Beleidsnotities	Binnen de gemeente Oirschot is voor een aantal thema's separaat beleid opgesteld. Het gaat o.a. om de Nota Tijdelijk Werken en Wonen en Bestemmingsplan Mantelzorg, de Horecanota (kleinschalige horeca en terrassen) (Visie op de horeca TOP Brabant) en het Economisch beleid/Economisch Actieprogramma.	De inhoud van de nota's wordt actief benut bij de uitwerking van het bestemmingsplan buitengebied fase 2.

BIJLAGE 6 Kaartmateriaal ammoniak en geur

BIJLAGE 7

Gezondheid

Deze bijlage bevat hoofdlijnen van gezondheid in relatie tot de intensieve veehouderij op basis van de bestaande kennis en beleidsstandpunten.

Uitkomsten van het onderzoek "Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden" van juni 2011.

Wonen op korte afstand van bedrijven met intensieve veehouderij kan nadelige gevolgen voor de gezondheid hebben, vooral voor de luchtwegen. Megastallen blijken qua mogelijke schadelijke gevolgen echter niet of nauwelijks te verschillen van gangbare intensieve veehouderijen. Dat blijkt uit een rapport van het Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht, het Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) en het RIVM. Het rapport is geschreven in opdracht van de ministeries van VWS en EL&I.

Het rapport betreft een eerste inventariserende studie van een dergelijke omvang en onderzoeksopzet die uniek is voor de wereld. Harde cijfers over de 'veilige' afstand tot een intensieve veehouderij zijn niet te geven.

Blootstelling en gezondheid

Rond intensieve veehouderijbedrijven is de lucht anders van samenstelling dan elders. De onderzoekers vonden er een verhoogde concentratie fijnstof, met daarin vooral bepaalde micro-organismen en endotoxinen (stoffen die voorkomen in de celwand van sommige bacteriën). Deze blootstelling werd gerelateerd aan de gezondheid van direct omwonenden zoals die bij hun huisarts bekend is. Er bleken weinig verschillen te zijn tussen hun algemene gezondheid en die van plattelandsbevolking die beduidend minder intensieve veehouderij in de buurt heeft. Wat betreft enkele aandoeningen, zoals Q-koorts, longontsteking en astma, zijn echter wel duidelijke verschillen.

Luchtwegaandoeningen

Rond bedrijven met intensieve veehouderij, met name geitenbedrijven, kwam in 2009 duidelijk meer Q-koorts voor. In de nabijheid van pluimvee- en geitenbedrijven zijn bovendien meer gevallen van longontsteking vastgesteld dan elders in het land. Opmerkelijk genoeg komen astma, COPD, hooikoorts en infecties aan de bovenste luchtwegen in de omgeving van intensieve veehouderijen juist iets minder vaak voor dan elders. Bij mensen die eenmaal astma of COPD hebben, worden meer complicaties of infecties aan de bovenste luchtwegen gezien.

Aanbevelingen

Omdat er weinig bekend is over de gezondheidseffecten op omwonenden van intensieve-veehouderijbedrijven, doen de onderzoekers meerdere aanbevelingen voor verder onderzoek. Het is onder andere nog niet bekend bij welke concentratie bedrijven er gezondheidseffecten optreden. De concentraties van endotoxinen en micro-organismen in de buurt van pluimvee- en varkensbedrijven zou bijvoorbeeld gericht onderzocht moeten worden. Dat geldt ook voor het optreden van complicaties bij patiënten met astma of COPD die rondom veehouderijen wonen. Tenslotte zouden richtlijnen moeten worden opgesteld voor veilige concentraties micro-organismen en endotoxinen rond veehouderijbedrijven.

Ook moet worden aangegeven welke risico's op gezondheidseffecten als acceptabel worden gezien.

Geur en fijn stof

Uit het informatieblad "Intensieve veehouderij en gezondheid" van de GGD'en Brabant en Zeeland (januari 2009) blijkt dat voor de componenten geur, fijn stof en Q-koorts een effect op het gezondheidsrisico te verwachten is in de algemene leefomgeving. Onder omwonenden van intensieve veehouderijen is minder onderzoek gedaan dan onder werknemers. Uit het beschikbare onderzoek blijkt dat omwonenden vaak meer symptomen rapporteren dan vergelijkingsgroepen. Het gaat vooral om klachten van de luchtwegen en verminderde kwaliteit van leven. Het is duidelijk dat rondom intensieve veehouderij vaak geurhinder optreedt. Omdat blootstellingsschattingen in vrijwel alle studies ontbreken, is op grond van de beschikbare gegevens geen relatie te leggen tussen blootstelling aan specifieke componenten uit de intensieve veehouderij en de gezondheidsklachten.

Verspreidingsberekeningen en/of blootstellingsmetingen kunnen meer inzicht geven in de verspreiding van stoffen vanuit de grote intensieve veehouderijen (megastallen). Voor bedrijven van een dergelijke omvang zijn namelijk nog helemaal geen gegevens beschikbaar.

Biologische agentia

Er zijn vele studies gedaan naar de gezondheidseffecten van werknemers van de intensieve veehouderij. Onder werknemers wordt vooral een hoge prevalentie van luchtwegklachten gevonden waaronder hoesten, slijm opgeven, kortademigheid en benauwdheid. Daarnaast heeft een deel van de werknemers systemische klachten zoals rillingen, transpireren, koorts en gewrichtspijnen. Allergie voor allergenen buiten de werksituatie, zoals graspollen (hooikoorts), huisstofmijt en huisdieren (katten en honden) komt echter juist minder voor bij agrariërs en hun kinderen. Als oorzaak van de werkgerelateerde klachten komt uit de literatuur voornamelijk de blootstelling aan endotoxinen naar voren. Het is mogelijk dat ook andere agentia afkomstig van micro-organismen samen met endotoxine deze effecten veroorzaken. Een veehouderij emitteert stoffen naar de omgeving afhankelijk van onder andere staltype, bedrijfsvoering en aantal en type dieren. De bijdrage van deze emissies aan de concentraties op leefniveau lijkt gering en leidt in elk geval niet tot overschrijding van normen of gezondheidkundige advieswaarden. De blootstelling van omwonenden van de intensieve veehouderij aan diverse stoffen is een ordegrootte 100-1000 lager dan van werknemers. Dit is één van de redenen waardoor uit de bij werknemers gevonden effecten niet direct conclusies kunnen worden getrokken aangaande het risico voor omwonenden. Verder is de concentratie endotoxine in huisstof verhoogd in woningen van agrariërs, maar niet in andere plattelandswoningen. Deze gegevens ondersteunen de conclusie dat blootstelling van omwonenden (niet-agrariërs) waarschijnlijk laag is en alleen in de directe nabijheid van agrarische activiteit is terug te vinden. Het is onduidelijk of de licht verhoogde concentraties rond agrarische bedrijven kunnen leiden tot effecten op de gezondheid.

Influenzavirus

Een virus dat verband houdt met de intensieve veehouderij, is het influenzavirus (griep), maar dit komt zelden voor. Infectie met het influenzavirus kan leiden tot acute klachten van de luchtwegen. Door praten, hoesten of niezen wordt het virus verspreid. Mensen kunnen

besmet raken met varkensinfluenzavirus door beroepsmatig in contact te komen met varkens. Verder kunnen mensen geïnfecteerd raken met influenzavirussen door direct contact met geïnfecteerd pluimvee.

Salmonella

Salmonella bij de mens is een belangrijke verwekker van voedselgerelateerde darminfecties bij de mens. Dieren zijn vaak de drager van de Salmonella bacterie zonder er zelf ziek van te worden; door mest besmetten zij elkaar. Door controle programma's is het aantal besmettingen in de pluimveesector afgenomen, onder rundvee en varkens echter niet. Infecties bij de mens treden op door eten van besmet vlees en eieren of producten, die door vlees of eieren zijn besmet.

Toxoplasmose

Ten slotte is toxoplasmose een van de meest voorkomende parasitaire infectieziekten. Mensen kunnen besmet raken door contact met eitjes besmette aarde (die via katten uitgescheiden worden, welke het weer van muizen hebben of varkens en kippen die tussengastheren zijn) of door het eten van met eitjes besmette groente of het eten van niet (goed) doorbakken vlees. Mensen kunnen het niet overdragen op andere mensen en de meeste infecties verlopen zonder verschijnselen.

MRSA

Op het gebied van bacteriën is vooral MRSA een probleem. Circa 40 % van Nederlandse slachtvarkens is drager van MRSA. Van deze bacterie worden mensen in de algemene bevolking gewoonlijk niet ziek. Een risico ontstaat wanneer deze bacterie wordt geïntroduceerd in ziekenhuizen of verpleeghuizen. Patiënten met een MRSA-besmetting zijn moeilijker met antibiotica te behandelen, en vooral bij mensen met verminderde weerstand vormt dit een gezondheidsrisico. In de algemene bevolking is minder dan 0,1 % drager van de bacterie.

Op grond van de huidige inzichten wordt de kans dat de bacterie via het milieu wordt overgedragen aan omwonenden gering geacht omdat in de buitenlucht een sterke verdunning plaatsvindt.

Antibioticumresistentie

Met name antibioticumresistentie is een probleem. In de afgelopen 10 jaar is de antibioticumresistentie met 50% toegenomen. De verspreiding van resistente micro-organismen wordt vergemakkelijkt door een hoge dichtheid van dieren met nauw contact al dan niet in combinatie met slechte hygiënische omstandigheden

Introductie micro-organismen

Voor de meeste micro-organismen is de insleep via introductie van nieuwe dieren een van de belangrijkste factoren. In een gesloten bedrijf komt insleep minder voor. Schaalvergroting maakt meer gesloten bedrijven mogelijk en ook het integreren van een deel of de gehele productieketen op één bedrijf. De introductie van micro-organismen kan hierdoor gereduceerd worden. Verder kan er in een nieuwe stal gebruik worden gemaakt van de nieuwste technologieën zoals luchtwassers. Vermindering van het risico bij open bedrijven kan door middel van desinfectie, tussentijdse reiniging en leegstand.

Nieuwe (grote) stallen dienen te voldoen aan de laatste stand der techniek (nieuwste voorzieningen /innovatieve technieken). Bijvoorbeeld door het toepassen van luchtwassers en door in het stalontwerp risico's voor introductie en verspreiding van micro-organismen mee te nemen. Verder dient personeel goed geschoold te zijn zodat ziektes snel worden ontdekt en dient het antibioticumgebruik af te nemen. Het verdient aanbeveling personeel op varkens- en pluimveebedrijven te vaccineren tegen influenza. Daarnaast dient zoveel mogelijk een gesloten bedrijfsvoering plaats te vinden, dienen bedrijven op tenminste 1-2 km van elkaar te liggen en moet het combineren van varkens en kippen op 1 bedrijf vermeden worden.

Q-Koorts

Q-koorts wordt veroorzaakt door de bacterie *Coxiella burnetii*. Deze bacterie komt voor bij vrijwel alle diersoorten. De twee grootste kringlopen waarbinnen deze bacterie circuleert zijn wilde knaagdieren en gedomesticeerde dieren, zoals rund, schaap en geit. Tussen de landbouwhuisdieren kan besmetting voornamelijk optreden door het inademen van stofdeeltjes met daarin bacteriën. Het inademen van besmette stofdeeltjes is ook de voornaamste oorzaak van besmetting bij de mens, afkomstig van de landbouwhuisdieren. In Nederland zijn in de periode 1998-2004 jaarlijks tussen de 11 en de 41 humane gevallen gemeld van Q-koorts. Waarschijnlijk is het ware aantal gevallen hoger doordat een deel van de infecties symptomloos verloopt en doordat er door de vage klachten vaak niet aan Q-koorts gedacht wordt. In 2007 was er een uitbraak van Q-koorts in de provincie Brabant, waarbij ongeveer 140 mensen ziek geweest zijn. Het lijkt erop dat het uitzonderlijk droge en warme weer gezorgd heeft voor verspreiding door de lucht van de bacterie afkomstig van geitenbedrijven met abortusproblemen. In 2008 zijn, in meerdere regio's, ook al relatief veel gevallen van Q-koorts gemeld. (bron: RIVM).

Literatuur

- RIVM-report 50029001/2005 Trends in the environmental burden of disease in the Netherlands 1980-2020. AB Knol, BAM Staatsen.
- GGD-Richtlijn Gezondheidsaspecten Besluit Luchtkwaliteit. Landelijk Centrum Medische Milieukunde. 8-12-2005.
- GGD-Richtlijn Geurhinder. GGD Nederland. 2002.
- Gezondheidseffectscreening Stad & Milieu 2006: Handboek voor een gezonde inrichting van de woonomgeving. GGD Nederland. Oktober 2006.
- RIVM briefrapport 60930006/2008. Intensieve Veehouderij en gezondheid: overzicht van kennis over werknemers en omwonenden. RIVM, Universiteit Utrecht en Institute for Risk Assessment Studies. Nationale MAC-lijst 2007". Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Sdu Uitgevers:2007.
- RIVM briefrapport 2151011002. Volksgezondheidsaspecten van veehouderijbedrijven in Nederland: zoönosen en antibioticumresistentie.
- IRAS i.s.m. NIVEL en RIVM, tussenrapportage onderzoek, gezondheidseffecten van intensieve veehouderij voor omwonenden, 21 januari 2011 (zie ook www.iras.uu.nl).
- Institute for Risk Assessment Sciences (IRAS) van de Universiteit Utrecht, het Nederlands Instituut voor onderzoek van de gezondheidszorg (NIVEL) en het RIVM: Mogelijke effecten van intensieve veehouderij op de gezondheid van omwonenden, juni 2011.

BIJLAGE 8

Verklarende woordenlijst

<i>Achtergronddepositie</i>	Dit is de depositiewaarde die er is zonder de ontwikkelingen uit het plan. Het gaat hierbij om de hoeveelheid stikstof veroorzaakt door onder meer landbouw, industrie en autoverkeer.
<i>Alternatief</i>	Eén van de mogelijke oplossingen om de doelstellingen te bereiken.
<i>Archeologie</i>	Wetenschap die een bepaalde cultuur of samenlevingsvorm in een bepaalde periode in het verleden tracht te doorgronden via bodemvondsten en andere (stoffelijke) overblijfselen.
<i>Archeologische verwachting</i>	Dit zijn gebieden met potentiële archeologische waarden (op basis van archeologische verwachtingskaart).
<i>Autonome ontwikkeling</i>	De ontwikkeling van het milieu en andere factoren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd; het betreft alleen die ontwikkelingen die kunnen worden afgeleid uit vastgesteld beleid.
<i>Bestemmingsplan</i>	Gemeentelijk plan met voorschriften, betreffende de bestemming van een bepaald terrein.
<i>Bevoegd Gezag</i>	De overheidsinstantie die bevoegd is (het m.e.r.-plichtige) besluit te nemen (en die de m.e.r.-procedure organiseert).
<i>Commissie voor de m.e.r. / Cmer</i>	Onafhankelijke commissie die het Bevoegd Gezag adviseert over richtlijnen voor de inhoud van het MER en de beoordeling van de kwaliteit van het MER.
<i>Cultuurhistorie</i>	De geschiedenis van de beschaving. In drie wetenschappelijke velden; historische geografie, bouwhistorie en archeologie.
<i>Cumulatief effect</i>	Optelsom van effecten.
<i>Decibel (dB(A))</i>	Eenheid van geluiddrukkniveau. De toevoeging A duidt erop dat een frequentie-afhankelijke correctie is toegepast in verband met gevoeligheid van het menselijk gehoor.
<i>Ecologische verbindingzone (EVZ)</i>	Groenzones die een netwerk vormen ter bevordering van de migratie van bepaalde doelsoorten.
<i>EHS</i>	Ecologische hoofdstructuur (EHS) is een stelsel van natuurgebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindende zones in Nederland om de duurzaamheid van ecologische waarden te versterken zoals dat is vastgelegd in het Structuurschema Groene Ruimte (SGR, kabinetsstandpunt 1993) en later in de Nota Ruimte.
<i>Emissie</i>	Hoeveelheden stoffen of geluid die door bronnen in het milieu worden gebracht.
<i>Fauna</i>	Verzameling van plantensoorten die in een gebied wordt aangetroffen.

<i>Flora</i>	Verzameling van diersoorten die in een gebied wordt aangetroffen
<i>Geomorfologie</i>	Wetenschap die de natuurlijke vorm van het landschap bestudeert, zoals die ontstaan is door geologische processen en eventueel beïnvloed is door menselijk handelen.
<i>Gevoelige bestemming</i>	Bestemmingen waaraan getoetst wordt in het kader van zonering; bestemmingen waar hinder kan worden ervaren bij het oprichten van nieuwe inrichtingen en dergelijke.
<i>Grondgebonden veehouderij</i>	Alle veehouderijen niet zijnde de intensieve veehouderijen. Het gaat bijvoorbeeld om paarden- en melkveehouderij.
<i>Initiatiefnemer</i>	De rechtspersoon die (de m.e.r.-plichtige activiteit) wil ondernemen.
<i>Instandhoudingsdoelstellingen</i>	Instandhoudingsdoelstellingen moeten vastgesteld worden in de aanwijzingsbesluiten van de Vogelrichtlijngebieden en Habitatrichtlijngebieden. Deze doelen geven aan voor welke natuurwaarden het gebied belangrijk is en voor hoeveel natuurwaarden er geschikt habitat beschikbaar moet zijn in dat gebied.
<i>Intensieve veehouderijen (of niet grond gebonden veehouderij)</i>	Het hebben van veehouderijen waar het voedsel niet direct van het land komt. Het gaat voornamelijk om de pluimvee-, kalveren- en varkenshouderij. Men is niet gebonden aan het land voor de voedselvoorziening (door bijvoorbeeld toedienen van aangevoerd veevoer).
<i>Kritische depositiewaarde</i>	Dit is de hoeveelheid (ammoniak)depositie die een ecosysteem nog kan verdragen zonder schade te ondervinden.
<i>m.e.r.</i>	Milieueffectrapportage, de procedure.
<i>MER</i>	Milieueffectrapport, het document.
<i>Mitigeren</i>	Verzachten, matigen of verlichten van de negatieve gevolgen (milieueffecten) van een ingreep.
<i>Natura 2000</i>	Europees Netwerk van beschermde natuurgebieden.
<i>Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)</i>	Dient als bekendmaking van het voornemen tot het opstellen van het Milieueffectrapport en beschrijft de kaders/detailniveau voor de verkenning.
<i>NO_x</i>	Stikstofoxiden.
<i>NO₂</i>	Stikstofdioxide.
<i>Passende beoordeling</i>	Een beoordeling die moet worden opgesteld, t.b.v. de vergunningverlening binnen de Natuurbeschermingswet 1998, indien significante effecten niet uitgesloten kunnen worden.
<i>Plangebied</i>	Het gebied waarin de voorgenomen activiteit wordt ondernomen.
<i>PM₁₀</i>	Fijn stof deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 10 micrometer.

<i>PM_{2,5}</i>	Fijn stof deeltjes met een aerodynamische diameter kleiner dan 2,5 micrometer.
<i>Referentiesituatie</i>	De situatie in het plangebied wanneer enkel de autonome ontwikkelingen en niet de voorgenomen activiteit plaatsvindt. Ten opzichte van deze situatie worden de effecten van de activiteit beoordeeld (ook wel nulalternatief).
<i>Significant (negatief) effect</i>	Effecten die als gevolg hebben dat instandhoudingsdoelstellingen van Natura2000-gebieden niet worden gehaald.
<i>(Stikstof)depositie</i>	Hoeveelheid emissie die terecht komt in de grond.
<i>Studiegebied</i>	Gebied waarbinnen relevante effecten op kunnen treden veroorzaakt door de ingreep.
<i>Toetsingsadvies</i>	Advies van de Commissie voor de m.e.r. waarin deze het MER beoordeelt op de aanwezigheid van essentiële informatie. De vastgestelde richtlijnen vormen hierbij het toetsingskader.
<i>µg/m³</i>	Microgram per kubieke meter.
<i>Verkeersafwikkeling</i>	Doorstroming en verwerking van verkeersstromen.
<i>Waterkwaliteit</i>	Chemische samenstelling van water.
<i>Waterkwantiteit</i>	De hoeveelheid water.
<i>Watersysteem</i>	Waterkringloop inclusief opgenomen stoffen vanaf het moment dat neerslag valt tot op het moment dat water uit het gebied wordt afgevoerd.
<i>WAV-gebied</i>	Gebieden die op grond van de Wet ammoniak en veehouderij zijn aangewezen als zeer kwetsbare natuur.